

รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ACTIVITY ORGANIZAING MODEL FOR ENHANCING COMMUNICATION SKILL
FOR UNDERGRADUATES IN STUDENTS

วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2562

รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ACTIVITY ORGANIZAING MODEL FOR ENHANCING COMMUNICATION SKILL
FOR UNDERGRADUATES IN STUDENTS

WORATAD WATTANACHEEWANOPAKORN

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF EDUCATION
(Educational Administration and Management)
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2019

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ของ

วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง) (รองศาสตราจารย์ ดร.อนิรุทธ์ สติมัน)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทรา
วิวัฒน์)

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ผู้วิจัย	วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์
ปริญญา	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2562
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ โปณะทอง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุพล ยงศรี

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา และ 3) เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างอาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 12 คน และนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 394 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.940 ระยะที่ 2 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ทางการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และข้อเสนอแนะของรูปแบบ การจัดกิจกรรม และระยะที่ 3 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 คน เพื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) องค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา สามารถแบ่งออกได้เป็น 10 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การวางแผนในการสื่อสาร (2) การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม (3) การเปิดใจยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง (4) การประเมินสถานการณ์ (5) การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร (6) การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน (7) การจับใจความและประเด็นสำคัญ (8) การรู้เท่าทันสื่อ (9) การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม และ (10) การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง สำหรับ 2) การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ (1) หลักการและแนวคิด (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการ ประกอบด้วย (3.1) กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร (3.2) กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล (3.3) กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร (3.4) กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ (3.5) กิจกรรมเปิดใจ และ (4) การประเมินผล และ 3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม จำนวน 3 ระดับ พบว่า 1) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดทิศทางแนวทางกลยุทธ์และตัวชี้วัด ประเมิน ติดตาม การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะสื่อสาร และสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับสถาบันอุดมศึกษา 2) สถาบันอุดมศึกษา ควรกำหนดให้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่เพียงนำไปสอดแทรกในรายวิชาเท่านั้น แต่ควรจัดให้เป็นกิจกรรมบังคับที่นิสิตนักศึกษาทุกคนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรม และสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร 3) ส่วนงานระดับคณะ ควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารโดยวิทยาการที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะสื่อสาร และสนับสนุนงบประมาณและพื้นที่ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร

คำสำคัญ : วิเคราะห์องค์ประกอบ, รูปแบบการจัดกิจกรรม, ทักษะสื่อสาร, สถาบันอุดมศึกษา

Title	ACTIVITY ORGANIZAING MODEL FOR ENHANCING COMMUNICATION SKILL FOR UNDERGRADUATES IN STUDENTS
Author	WORATAD WATTANACHEEWANOPAKORN
Degree	DOCTOR OF EDUCATION
Academic Year	2019
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Chakrit Ponathong
Co Advisor	Assistant Professor Dr. Chatupol Yongsorn

The aims of this research are as follows: (1) to examine the dimensional structure of the factors for communication skills among undergraduate students; (2) to develop a model of activities for enhance communication skills among undergraduate students, and (3) to specify the policy recommendations regarding guidelines for organizing activities to enhance communication skills among undergraduate students. In phase one, the semi-structured interviewees were 12 professors, graduate users and 394 third-year. Students. The instrument was a five-level Likert-style scale, which included the questionnaire for analysis of the components (factor analysis) has a Cronbach's Alpha Coefficient equal to 0.940. In phase two, the seven experts were responsible for providing information, answering a questionnaire, disagreeing and making suggestions, and 30 administrators, professors and educational staff to assess appropriateness The feasibility and suggestion of the activity arrangement and in the third phase, 18 experts considered policy recommendations. The questionnaire contained agreeing, disagreeing and suggestions. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test, and Exploratory Factor Analysis (EFA). The results of the research were that the dimensional structure of the factors for communication skills could be divided into 10 factors: (1) Planning Communication; (2) Verbal Propriety; (3) Open-Mindedness; (4) Situation Assessment; (5) Nonverbal Propriety; (6) Straight Talking; (7) Reading and Listening Comprehension; (8) Media Literacy; (9) Listening and Commenting Propriety; and (10) Content and Grammar Pondering. The Development of a model of activity organizing model were divided into four steps, as follows: (1) Principles and Concepts; (2) Objectives (3) and Process, which included (3.1) Communication Planning Activities; (3.2) Data Discovery Activities; (3.3) Communication Personality Activities; (3.4) Media Literacy Activities; and (3.5) Open-minded Activities; and (4) Evaluation. The Policy recommendations regarding the guidelines to organize activities for the public relations skills for undergraduate students in three aspects, as follows: (1) a committee should be established by the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation to set directions, guidelines, strategies and indicators and to assess and monitor student development for communication skills and support a budget for organizing communication skill enhancing activities for Higher Education institutions; (2) Higher Education Institutions should specify that communication skills building activities are not just interventions, but compulsory activities that all students must participate in and budget support for organizing activities to enhance communication skills; (3) division of the faculty in organizing communication skills development activities by speakers with expertise in developing communication skills and supporting budgets and areas for organizing activities to enhance communication skills.

Keyword : Factor Analysis, Activity Organizing Model, Communication Skill, Undergraduate Students

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการทำปริญญานิพนธ์อย่างดียิ่งโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อนิรุทธิ์ สติมัน ซึ่งเมตตาเป็นประธานกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวิวัฒน์ ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ โดยให้ข้อเสนอแนะทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล ชี้แนะ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามเพื่อให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณนิสิตนักศึกษาทั้ง 3 สถาบันที่สละเวลาให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ ที่กรุณาอนุมัติทุนในการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล อินทร์จันทร์ หัวหน้างานที่มีความเมตตาโดยตลอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรียัฐ ภัคดีธนชิต ผู้ที่คอยผลักดันให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรวณ แพทยานนท์ ผู้ที่ช่วยสนับสนุนในทุก ๆ ด้านมาโดยตลอด อาจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ พันธบุตร และอาจารย์ ดร.จินนุญ นุชน้อมบุญ ที่คอยเป็นกำลังใจตลอดมา

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.ณัฐวรรณ วิวัฒน์กิจภูวดล ที่ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ รวมถึงกำลังใจที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และอาจารย์ เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมทุกท่าน และเพื่อน ๆ ที่คอยเป็นกำลังใจให้มาโดยตลอด

วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	8
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	13
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะสื่อสาร	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร	19
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา	31
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ	47
การเสริมสร้างทักษะสื่อสารของสถาบันอุดมศึกษา	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	61

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ...	61
ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา	68
บทที่ 4 ผลการศึกษา	77
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	77
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	152
ความมุ่งหมายของการวิจัย	152
วิธีดำเนินการวิจัย	152
สรุปผลการวิจัย	155
อภิปรายผลการวิจัย	159
ข้อเสนอแนะ	181
บรรณานุกรม	186
ภาคผนวก	200
ประวัติผู้เขียน	278

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและหน่วยตัวอย่างจำนวนตามมหาวิทยาลัย.....	63
ตาราง 2 สรุปผลการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาจากการสัมภาษณ์.....	78
ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และมหาวิทยาลัยที่ศึกษา.....	82
ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทักษะสื่อสารของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา.....	82
ตาราง 5 ค่าดัชนี KMO (Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy) และการทดสอบ Barlett's test of Sphericity	88
ตาราง 6 ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมที่ได้จากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (PCA)	89
ตาราง 7 องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนในการสื่อสารและตัวชี้วัด.....	90
ตาราง 8 องค์ประกอบที่ 2 การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสมและตัวชี้วัด.....	91
ตาราง 9 องค์ประกอบที่ 3 การเปิดใจยอมรับและตัวชี้วัด	91
ตาราง 10 องค์ประกอบที่ 4 การประเมินสถานการณ์และตัวชี้วัด.....	92
ตาราง 11 องค์ประกอบที่ 5 การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสารและตัวชี้วัด.....	92
ตาราง 12 องค์ประกอบที่ 6 การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจนและตัวชี้วัด	93
ตาราง 13 องค์ประกอบที่ 7 การจับใจความและประเด็นสำคัญและตัวชี้วัด	93
ตาราง 14 องค์ประกอบที่ 8 การรู้เท่าทันสื่อและตัวชี้วัด	94
ตาราง 15 องค์ประกอบที่ 9 การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสมและตัวชี้วัด.....	94
ตาราง 16 องค์ประกอบที่ 10 การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้องและตัวชี้วัด	95
ตาราง 17 องค์ประกอบที่ได้หลังจากการหมุนแกนองค์ประกอบ	95
ตาราง 18 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบทักษะสื่อสารกับรูปแบบการจัดกิจกรรม	99

ตาราง 19 แสดงผลจากการพิจารณาข้อมูลการร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ สื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา	101
ตาราง 20 แสดงความถี่ และร้อยละคุณลักษณะทางประชากรของตอบแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสาร สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา n = 30	122
ตาราง 21 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา เทียบกับเกณฑ์ 3.51 โดยรวมและรายด้าน	125
ตาราง 22 แสดงความถี่ และร้อยละคุณลักษณะทางประชากรของผู้บริหารที่ให้ข้อเสนอแนะเชิง นโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา	141
ตาราง 23 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบ การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา	142
ตาราง 24 แสดงรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา	147

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	12
ภาพประกอบ 2 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของอริสโตเติล (The Aristotelian model)	20
ภาพประกอบ 3 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของแฮโรลด์ ดี ลาสเวลล์ (The Lasswell Model)	21
ภาพประกอบ 4 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของคลีออค อี แชนนอน และวอร์เรน วีเวอร์	21
ภาพประกอบ 5 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของวิลเบอร์ แชรมม์ (The Schramm model) ..	23
ภาพประกอบ 6 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของวิลเบอร์ แชรมม์ (The Schramm Model) ..	24
ภาพประกอบ 7 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของวิลเบอร์ แชรมม์ และชาร์ลส์ ออสกู๊ด (The Schramm and Osgood model)	25
ภาพประกอบ 8 เดวิด เค เบอร์โล	27
ภาพประกอบ 9 รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา	151

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันการสื่อสารในยุคดิจิทัลนับเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นยุคของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว โดยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การปรับตัวและพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ให้รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร และการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในท่ามกลางสังคมโลกแห่งการสื่อสารเช่นนี้จึงมีอาจปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงได้ นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักและเร่งพัฒนาศักยภาพการสื่อสารให้กับเยาวชน นิสิตนักศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงการสื่อสารในปัจจุบัน และผลิตบัณฑิตเพื่อให้มีศักยภาพทักษะสื่อสารให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในอนาคต ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ให้ความสำคัญกับทักษะสื่อสารโดยกำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวประการหนึ่งว่า จะต้อง เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะที่สูงขึ้น เช่น ทักษะสื่อสาร ทักษะวิชาชีพ เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยประกอบด้วย 3Rs คือ อ่านออก (Reading) เขียนได้ (WRiting) คิดเลขเป็น (ARithmetics) และ 8Cs คือ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) จึงเป็นความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ที่ปัจจุบันมีแรงงานระดับอุดมศึกษาที่มีสัดส่วนการว่างงานสูงขึ้น แรงงานมีทักษะและความรู้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ โดยผลการสำรวจความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการพบว่าแรงงานไทยทั้งที่เป็นแรงงานฝีมือและแรงงานกึ่งฝีมือยังมีทักษะต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการทั้งทักษะด้านภาษาต่างประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์

คณิตศาสตร์และการคำนวณ ทักษะการสื่อสาร การบริหารจัดการและความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2560)

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2550) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลที่พึงประสงค์ในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ 4 ประการ คือ 1. รู้ทันรู้ทันโลก ประกอบด้วย ทักษะในการแสวงหา คัดสรร และสร้างความรู้ ทักษะการใช้และจัดการความรู้ ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทักษะในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา และทักษะทางภาษาและการสื่อสาร เป็นต้น 2. เรียนรู้ชำนาญ เชี่ยวชาญปฏิบัติ ประกอบด้วย การคิดใหม่ การคิดสร้างสรรค์ และจิตมุ่งคุณภาพ มาตรฐาน และความเป็นเลิศ 3. รวมพลังสร้างสรรค์สังคม ประกอบด้วย การทำงานแบบร่วมมือเป็นทีมและสร้างเครือข่าย การบริหารจัดการ การแข่งขันอดทนสู้สิ่งยาก และการเห็นแก่ส่วนรวมเป็นธรรมและยั่งยืน เป็นต้น และ 4. รักชาติวัฒนธรรมไทยไม่ลืมหูลืมตา จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่านักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิในประเทศไทยต่างให้ความสำคัญและคาดหวังให้พัฒนาเยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ให้เกิดทักษะการสื่อสารมากยิ่งขึ้น และเล็งเห็นถึงคุณประโยชน์ของการสื่อสารอันจะนำไปสู่ความสำเร็จของเยาวชนเองและประเทศชาติมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

การปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนไปสู่กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของทั้งผู้สอนและผู้เรียน ที่มุ่งเน้น “กระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้” และ “กระบวนการหาคำตอบสำคัญกว่าคำตอบ” โดยใช้ฐานคิด “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ทักษะสำคัญได้แก่ 1. ทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรม มุ่งเน้นให้เกิดความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ และแก้ปัญหา การสื่อสาร การสร้างความร่วมมือ การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2. ทักษะชีวิต และการประกอบอาชีพ มุ่งเน้นให้มีความสามารถในการยืดหยุ่นและปรับตัว มีเป้าหมายของชีวิต และความมุ่งมั่น เข้าใจสังคมและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีศักยภาพการผลิตและยอมรับการตรวจสอบมีความเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบ และ 3. ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารเทคโนโลยี มุ่งเน้นให้มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศและสื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดการเชื่อมโยงประเมินและสร้างสารสนเทศ รวมถึงการประยุกต์ใช้เรื่องจริยธรรมและกฎหมายกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ (ธันยวิธ วิเชียรพันธ์ และปวีณา จันทร์สุข. 2556, น. 8)

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF:HEd) เป็นเครื่องมือในการนำแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการวัดการศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างเป็น

รูปธรรม โดยมุ่งเน้นที่ Learning Outcomes ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพเพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต และมุ่งเน้นเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเข้าไว้ด้วยกันและเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งจะสามารถเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องคาดหวังในคุณลักษณะของบัณฑิต เช่น นิสิต นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคม เป็นต้น โดยได้กำหนดไว้ในมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of Learning) ของคุณวุฒิของประเทศไทย มี 5 ด้าน คือ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Morals) 2. ด้านความรู้ (Knowledge) 3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และ 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical, Communication and Information Technology Skills) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552). ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาได้มีการพัฒนาเครื่องมือ และนโยบายในการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง แต่การพัฒนาดังกล่าวยังถูกไปใส่ไว้ในรายวิชา ซึ่งรายวิชาที่มุ่งเน้นทางด้านวิชาการแต่จะต้องสอดแทรกทักษะต่าง ๆ เพิ่มเติมเข้าไป ซึ่งสอดคล้องกับสุภัทร จำปาทอง ได้กล่าวในการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงด้านกิจการนักศึกษา ถึงการเปลี่ยนแปลงในช่วงระยะ 2-3 ปี ที่ผ่านมาและจากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของประเทศไทย การพัฒนากำลังคนให้ตรงตามความต้องการของประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะต่างๆ ของบัณฑิต เพื่อตอบสนองต่อการทำงานในสังคมยุคใหม่จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเห็นได้ว่าปัญหาหลักของการศึกษาไทย คือ คุณภาพของบัณฑิตไม่ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ขาดทักษะวิชาชีพ ขาดทักษะการสื่อสาร จึงควรการพัฒนาคุณภาพและทักษะดังกล่าวโดยการพัฒนารูปแบบของการจัดกิจกรรมนักศึกษาในรูปแบบต่างๆ ที่จะช่วยเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้เกิดทักษะดังกล่าวเพื่อตอบสนองต่อผู้ใช้บัณฑิตต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2562: ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั้ง 49 แห่ง มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร และพัฒนาอัตลักษณ์ เพื่อตอบสนองปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจของแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งอัตลักษณ์แต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ซึ่งทักษะการสื่อสารเป็นอีกหนึ่งทักษะที่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้เลือกเป็นลักษณะเฉพาะของสถาบัน นอกเหนือจากจุดเน้นที่ได้กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF:HEd) โดยมีมหาวิทยาลัยใน

กำกับของรัฐที่เลือกทักษะการสื่อสารเป็นจุดเน้นของสถาบันมี 3 สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากสภาพปัจจุบันพบว่าทั้ง 3 มหาวิทยาลัย ได้ประกาศแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารเป็นทักษะที่จำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดแก่นิสิตนักศึกษา จึงได้วางแนวทางนโยบายเพื่อขับเคลื่อนให้บัณฑิตได้มีทักษะดังกล่าว ทั้งในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ตามโครงสร้างของหลักสูตร และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปของชมรม กิจกรรมคณะ และกิจกรรมขององค์การนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตและคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละปีมีความแตกต่างกัน จึงทำให้คะแนนพัฒนาการมีแนวโน้มลดลง นอกจากนี้ จากการพิจารณาถึงเกณฑ์การประกันคุณภาพมีการเปลี่ยนแปลงจุดเน้นที่ต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาบูรณาการการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จึงทำให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเพื่อตอบสนองความต้องการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ส่งผลให้มหาวิทยาลัยไม่ให้ความสำคัญในการกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารโดยเฉพาะ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังขาดรูปแบบหรือแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร และผู้ใช้บัณฑิตได้สะท้อนคุณภาพบัณฑิตยังขาดทักษะการสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2562: ออนไลน์)

การเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นได้พัฒนาคุณภาพของนิสิตในด้านความรู้ความสามารถ พละนามัย คุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นสนับสนุนให้นิสิตมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เป็นผู้นำความคิดในระดับนานาชาติ สนับสนุนการจัดอบรมให้ความรู้เพื่อให้ออกงานนิสิตได้เรียนรู้และประยุกต์ใช้หลักความรู้เชิงวิชาการ บริหารกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบ และเน้นการสร้างจิตสำนึกการช่วยเหลืองานส่วนรวม เชื้ออำนาจให้นิสิตสามารถแสวงหาความรู้และประสบการณ์อย่างเต็มที่เพื่อพัฒนาคุณภาพของนิสิตให้บัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม ดังนี้ 1.การพัฒนานิสิตด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ 2.การพัฒนานิสิตด้านคุณธรรมจริยธรรม 3.การเสริมสร้างจิตสำนึกนิสิตต่อสถาบันและสังคมโดยส่วนรวม 4.การส่งเสริมกิจกรรมนิสิตสู่นานาชาติ 5.การส่งเสริมสโมสรนิสิต 6.การส่งเสริมเพื่อให้โอกาสนิสิตได้พัฒนาความสามารถพิเศษของตน 7.การส่งเสริมสนับสนุนผู้มีความสามารถด้านกีฬาและศิลปะ เป็นต้น (รายงานประจำปีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2560: 18-20) ซึ่งจากการเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยด้านทักษะสื่อสารจะถูกนำไปสอดแทรกในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ กิจกรรมการแข่งขันได้วาทะ โครงการเสริมสร้างความ

สามัคคี โครงการพัฒนาความสามารถพิเศษ โครงการด้านการกีฬา เป็นต้น นอกจากนี้ผลการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา(2558: 45-46) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาในองค์ประกอบที่ 2 ด้านบัณฑิตตัวบ่งชี้ที่ 2.1 คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้ผลการประเมินคุณภาพบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิตหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาพรวมผลการประเมินหลักสูตรตามฐานข้อมูลระบบ CHE QA พบว่า ภาพรวมผลการประเมินของมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ มีผลการประเมินโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับดีขึ้นไป ทั้ง 5 ด้าน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีมีผลการประเมินอยู่ในลำดับน้อยกว่าด้านอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2562: ออนไลน์) และรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2557 (2558: 26) ผลการประเมินตามองค์ประกอบคุณภาพ องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต พบว่าการประเมินตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้ประเมินมีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์เปรียบเทียบทักษะการสื่อสาร การอ่าน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งก่อนและหลังการจัดชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการสำรวจผู้ใช้บัณฑิตของฝ่ายพัฒนาคุณภาพมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ (2561) นั้น พบว่าในปี 2556-2557 ผู้ใช้บัณฑิตเห็นว่าบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุดใน 6 ด้าน ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะความสามารถของหลักสูตร ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ตามลำดับ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีเป็นลำดับสุดท้าย สำหรับในปี 2558 พบว่าบัณฑิตมีด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมากที่สุดใน 6 ด้าน คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะความสามารถของหลักสูตร ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ตามลำดับ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีเป็นลำดับสุดท้าย และในปี 2559 พบว่าบัณฑิต มีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุดใน 6 ด้าน ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการด้านทักษะความสามารถของหลักสูตร ตามลำดับ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีเป็นลำดับสุดท้าย นอกจากนี้ผลการวิจัยของจิตต์ภิญา ชุมสาย ณ อยุธยา และคณะ (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า นิสิตควรได้รับการพัฒนาอัตลักษณ์ด้านทักษะสื่อสาร เนื่องจากอัตลักษณ์ด้านทักษะสื่อสารจัดอยู่

ในลำดับรองสุดท้ายและมีอัตลักษณ์ด้านศาสตร์และศิลป์อยู่ในลำดับแรก ดังนั้น ถ้านิสิตได้รับการพัฒนาทักษะให้สามารถนำศาสตร์และศิลป์ที่มีไปถ่ายทอด เผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและตนเองจะเป็นผลดีต่อนิสิตและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างมาก

หัวใจสำคัญที่สามารถพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีทักษะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของหลักสูตรและของมหาวิทยาลัย สิ่งสำคัญคือ กิจกรรมนิสิตนักศึกษาถือเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้รู้จักส นิตสนม ปรีกษาหรือ ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือกัน และกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะที่นอกเหนือจากทักษะทางด้านวิชาการหรือสนับสนุนให้เกิดทักษะอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานิสิตนักศึกษา โดยบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาหรืออาจารย์คอยแนะนำและให้คำปรึกษาเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเดินไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม นอกจากกิจกรรมทางด้านวิชาการ ดังนั้นการทำกิจกรรมนิสิตศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตในอนาคตค่อนข้างมาก เนื่องจากคนเก่งทางวิชาการเพียงอย่างเดียวไม่ได้แต่ต้องมีความสมบูรณ์ทั้งความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ ทักษะชีวิต และทักษะอื่นๆ ด้วย จึงจะถือได้ว่าเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ ซึ่งประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม คือ 1. โลกทัศน์กว้างขึ้น การได้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับคนอื่นจะทำให้เราได้รับความคิดแปลกใหม่อันเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ได้แง่คิดหลากหลายมุมมอง ซึ่งเป็นการพัฒนาสติปัญญาของเราไปในตัว 2. รู้จักตนเองมากขึ้น กิจกรรมจะทำให้เราได้มีโอกาสประเมินตนเองทั้งจุดเด่นและจุดด้อย มีความถนัดอะไร ชอบอะไร เช่น บางคนอาจจะพบว่าชอบทำงานด้านการวางแผน มีทักษะการพูดมีทักษะด้านสื่อสาร เป็นต้น 3. การบริหารเวลา การเข้าร่วมกิจกรรมหรือร่วมดำเนินกิจกรรมจะทำให้เรารู้จักแบ่งเวลาในแต่ละกิจกรรมของตนเองอย่างเหมาะสม เช่น ต้องมีเวลาให้แก่ตนเองในกิจกรรมทางวิชาการ เรื่องส่วนตัว กิจกรรมครอบครัว และกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่ตนชื่นชอบในการเข้าร่วมกิจกรรม 4. การทำงานร่วมกับผู้อื่น การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวตนเองให้เข้ากันได้กับบุคคลที่หลากหลายประเภท มีธรรมชาติและลักษณะที่หลากหลาย ซึ่งการทำกิจกรรมจะเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้เราได้รู้จักเรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น และ 5. พัฒนาด้านบุคลิกภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมจะช่วยให้เรารู้จักที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเอง รู้จักการเป็นผู้ฟังที่ดี รู้จักทักษะสังคม รู้จักที่จะยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ช่วยปรับแต่งบุคลิกภาพของเราให้ดูดีเสมอ (จิรวัดน์ วีรังกร. 2542)

สำหรับแนวคิดทฤษฎีการสื่อสารนั้นได้มีนักทฤษฎีและนักวิชาการได้กล่าวถึงเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะเดวิด เค เบอร์โล (David K. Berlo. 1960) ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีการสื่อสารที่มีกระบวนการที่ประกอบได้ด้วย 1.ผู้ส่ง (Source) 2.ข้อมูลข่าวสาร (Message) 3.ช่องทางในการส่งสาร (Channel) และ 4.ผู้รับสาร (Receiver) นอกจากนี้เดวิด เคเบอร์โล ยังกล่าวถึงองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารซึ่งประกอบด้วย 1.ทักษะการสื่อสาร ที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารควรจะต้องมีความชำนาญในการรับ-ส่งสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน 2.ทัศนคติ เพราะเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงไปสู่การยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร 3.ระดับความรู้ ผู้ส่งสารจะต้องปรับปรุงความยากง่ายของข้อมูล ระดับภาษา จำนวน เพื่อให้ผู้รับเข้าใจมากขึ้น และ 4.ระบบสังคมและวัฒนธรรม เพราะชนบทรอบล้อมประเพณีและศาสนาในแต่ละพื้นที่ย่อมมีความแตกต่างกันจึงควรตระหนักถึงความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ผู้ใช้นิติตเห็นวอนิสตินักศึกษาที่มีทักษะสื่อสารในด้านใดบ้าง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ใช้นิติตพบประเด็นเกี่ยวกับทักษะสื่อสารที่น่าสนใจดังนี้ (ณัฐวัฒน์ ประสพอารยา; ธวัช อวาศรี. 2562: สัมภาษณ์) 1.สามารถควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียดได้ดี เพราะอารมณ์และความเครียดส่งผลต่อการแสดงออกทางร่างกายหรือพฤติกรรมได้โดยที่เจ้าตัวอาจจะไม่รู้ตัว 2.แสวงหาความรู้ด้วยเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาตนเอง 3.สามารถสร้างบรรยากาศในการสื่อสารได้ดี เช่น สีนํ้าท่าทาง นํ้าเสียง อารมณ์ 4.ใช้สื่อและท่าทางที่น่าสนใจ 5. ควรมีการปรับตัวที่ดี 6. มีความเป็นผู้นำและผู้ตามได้ตามสถานการณ์ 7.มีความสามารถประเมินสถานการณ์ในขณะที่สื่อสารได้ดี 8.มีมารยาทในการสื่อสาร 9.มีวิธีในการใช้นํ้าเสียงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ 10.มีความสามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย และ 11.การเป็นผู้ฟังที่ดี นอกจากนี้ผู้วิจัยพบประเด็นเกี่ยวกับทักษะสื่อสารที่น่าสนใจดังนี้ (อุดมศรี ไชวพิทพรชัย; สมปอง ใจดีเฉย; ยุคลวัชร ภักดีจักรวิรุฒิ. 2562: สัมภาษณ์) พบว่า อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเห็นวอนิสตินักศึกษาควรมีทักษะสื่อสาร ดังนี้ 1.การใช้ภาษาพูดและการใช้ภาษาท่าทางในการสื่อสาร 2.การปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของการสื่อสารอยู่ตลอดเวลา 3.สามารถตีความและประเมินในการสื่อสารได้ 4.ควรกล้าถ่ายทอดความรู้ความสามารถและยังช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจในประเด็นที่ต้องการสื่อสารได้ง่ายขึ้น 5.ความมั่นใจในการถ่ายทอดในการสื่อสาร จะช่วยเสริมสร้างสารที่ส่งไปนั้นเกิดอรรถรสในการรับสารมากยิ่งขึ้น 6.ควรมีทัศนคติที่ดีในการสื่อสาร เพื่อช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาในทัศนคติที่ดีและสร้างสรรค์ เพราะกระบวนการคิดที่ดีเป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสารที่ดี 7.สร้างความน่าเชื่อถือในการสื่อสาร ทั้งนี้ มารยาทในการสื่อสาร บุคลิกภาพและการแต่งกายก็จะช่วยทำให้เกิดความน่าเชื่อถือได้ 8.ควรสร้างปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสาร ทั้งนี้จะต้องรู้จักกาลเทศะ ระดับหรือคุณวุฒิหรือวัยวุฒิของผู้รับสารด้วย จากการสัมภาษณ์ผู้ใช้นิติต

และอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการสื่อสารมิใช่มีเพียงผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการส่งสาร และผู้รับสารเท่านั้น แต่การสื่อสารจะต้องตระหนักถึงการควบคุมอารมณ์ สร้างบรรยากาศในการสื่อสาร แสวงหาความรู้ การเลือกใช้สื่อและการสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย การใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาที่เหมาะสม การมีมารยาทและรู้จักกาลเทศะ และจะต้องประเมินสถานการณ์ในการสื่อสารได้อีกด้วย

จากการศึกษาความสำคัญและสภาพปัญหาการสื่อสารของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต ได้ตระหนักถึงการควบคุมอารมณ์ การสร้างบรรยากาศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การเลือกใช้สื่อและการสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย การใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาที่เหมาะสม และการมีมารยาทและรู้จักกาลเทศะ ตลอดจนการประเมินสถานการณ์ในการสื่อสาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการวิจัยรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เพื่อช่วยเสริมสร้างให้นิสิตนักศึกษามีทักษะการสื่อสารที่เหมาะสม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนในชั้นเรียน การใช้ชีวิตในสังคมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ ผลการศึกษาครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงวิชาการ ดังนี้
 - 1.1 ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
 - 1.2 ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

1.3 เป็นต้นแบบของการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารกับรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต ในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

2.ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ ผลการศึกษาครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านปฏิบัติการ ดังนี้

2.1 ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถ

2.2 ได้กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร 2.กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล 3.กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร 4.กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ และ5.กิจกรรมเปิดใจ ซึ่งทำให้นิสิตสถาบันอุดมศึกษาเกิดทักษะสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

2.3 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้กับนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ที่ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาและส่งเสริมนิสิตนักศึกษามีทักษะสื่อสารมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบัน อุดมศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การศึกษาการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ กลุ่มที่ 1 เป็นอาจารย์ผู้ในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีคุณสมบัติเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในสถาบันอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จาก 3 สถาบัน สถาบันละ 2 คน รวมเป็น 6 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นผู้บัณฑิตที่รับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาใน 3 สถาบัน สถาบันละ 2 คน รวมเป็น 6 คน

กลุ่มที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ทั้ง 3 สถาบันที่กำลังศึกษาในปี

การศึกษา 2562 ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 18,700 ท่าน

2. ประชากรที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 37 ท่าน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในบทที่ 3

กลุ่มที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาความเหมาะสมประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร ทั้ง 3 สถาบัน สถาบันละ 10 ท่าน รวมทั้งสิ้น 30 ท่าน

3. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 ท่าน ตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในบทที่ 3

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ทักษะสื่อสาร** หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการสื่อสาร ในด้านการเป็นผู้ฟังและผู้อ่านที่ดี การสื่อสารอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ การอ้างอิงแหล่งที่มา การคิดวิเคราะห์ การตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ของตนและผู้อื่น การวางแผน การประเมินผู้ฟัง การมีมารยาทในการสนทนา การมีความรับผิดชอบ และการควบคุมอารมณ์ในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต

2. **รูปแบบการจัดกิจกรรม** หมายถึง การดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

3. **กิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร** หมายถึง การดำเนินการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้ในการสร้างกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร ประกอบด้วย 1) แนวคิดและหลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ และ 4) การประเมินผล

4. **สถาบันอุดมศึกษา** หมายถึง มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่เลือกทักษะการสื่อสารเป็นทักษะที่พัฒนาให้นิสิตนักศึกษา โดยกำหนดเป็นคุณลักษณะ อัตลักษณ์ หรือยุทธศาสตร์ในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. **เกณฑ์การคัดเลือกรูปแบบ** หมายถึง เกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบโดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมกับเกณฑ์ 3.51 โดยใช้การทดสอบที (One sample t-test) ถ้ารูปแบบใดมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่ารูปแบบนั้นมีความเหมาะสมในระดับมากสมควรที่จะนำไปใช้เป็นรูปแบบเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบัน อุดมศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ ดังนี้

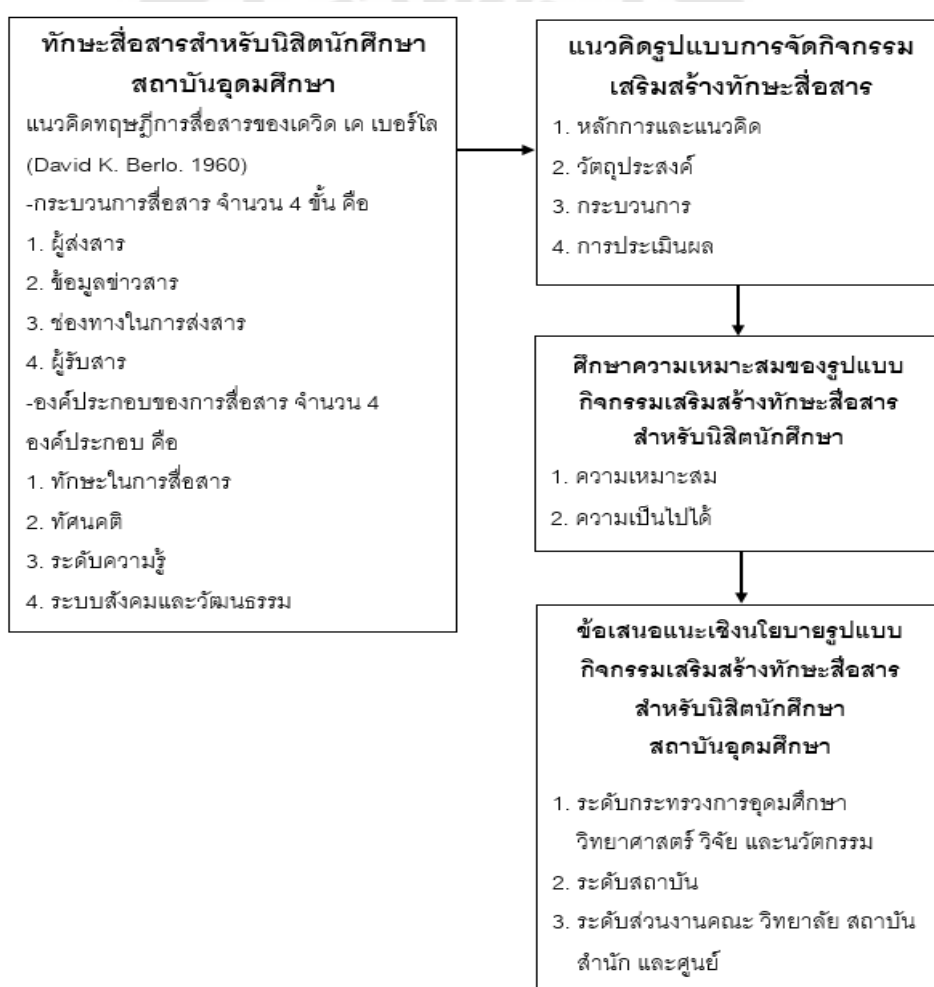
1. การศึกษาองค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ได้นำเอาแนวคิดทฤษฎีการสื่อสาร ของ เดวิด เค เบอร์โล (David K. Berlo. 1960) มาประยุกต์ใช้ โดยมีกระบวนการสื่อสาร ดังนี้ 1.1 ผู้ส่งสาร 1.2 ข้อมูลข่าวสาร 1.3 ช่องทางในการส่งสาร และ 1.4 ผู้รับสาร นอกจากนี้ เดวิด เค เบอร์โล ได้กล่าวถึงกระบวนการสื่อสารจะต้องมีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ คือ 1.1 ทักษะในการสื่อสาร 1.2 ทักษะคติ 1.3 ระดับความรู้ และ 1.4. ระบบสังคมและวัฒนธรรม

2. แนวคิดการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบัน อุดมศึกษา ได้นำแนวคิดขั้นตอนในการจัดกิจกรรมของทิสนา แซมมณี (2560) โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 2.1 หลักการและแนวคิด 2.2 วัตถุประสงค์ 2.3 กระบวนการ และ 2.4 การประเมินผล

3. ศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาการศึกษา รูปแบบโดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมกับเกณฑ์ 3.51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้การทดสอบที (One sample t-test) (Ferguson, 1981, p. 49)

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้ 4.1 ระดับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม 4.2 ระดับสถาบัน และ 4.3 ระดับส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก และศูนย์

จากแนวคิดต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แสดงตามภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวความคิด ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้
เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยนำเสนอในหัวข้อดังนี้ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะสื่อสาร
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ แนวคิดเกี่ยวกับ
รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต แนวคิดวิเคราะห์องค์ประกอบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะสื่อสาร

ความหมายของการสื่อสาร

การสื่อสารของมนุษย์เป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Arts) เป็นกระบวนการใน
การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ภูมิปัญญา ค่านิยม ความเชื่อ มรดก
ทางวัฒนธรรม หรือที่เรียกรวมๆ ว่าเป็นการถ่ายทอดสารจากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อ
เชื่อมโยงความสัมพันธ์กัน ทำงานร่วมกัน กระชับมิตรไมตรีระหว่างกัน ดังนั้นองค์ประกอบพื้นฐาน
ของกระบวนการสื่อสาร จึงประกอบด้วย ฝ่ายผู้สื่อสาร (Sender) ซึ่งมีความประสงค์จะสื่อสาร
(Message) ไปยังผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านช่องทางการสื่อสาร (Channel of
communication) ซึ่งอาจจะมีรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. 2526, น. 4)

เฉลิมพร เย็นเยือก. (2552, น. 4) ได้ให้ความหมายของ การสื่อสาร ว่าเป็น
กระบวนการสื่อความหมาย ในรูปแบบที่หลากหลายจากแหล่งหนึ่งไปสู่แหล่งหนึ่ง โดยต้องอาศัย
ทักษะความรู้ ความเข้าใจด้านการสื่อสารของผู้ส่งสาร ผ่านกระบวนการหรือช่องทางที่สอดคล้อง
กับความหมายไปยังผู้รับสารหรือกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการรับรู้ เข้าใจ และปฏิบัติตาม
ความหมายนั้นได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารอย่างมีประสิทธิภาพ

การสื่อสาร (Communication) ตามราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง วิธีนำถ้อยคำ
ข้อความ หรือหนังสือเป็นต้น จากบุคคลหนึ่งหรือสถานที่หนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือสถานที่หนึ่ง
ซึ่งสอดคล้องกับ Lexitron Dictionary ได้ให้ความหมายของ Communication ว่าหมายถึง การส่ง
เนื้อหาจากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง

ณัฐชุตตา วิจิตรจามรี. (2558, น. 11-12) ได้ให้ความหมายของการสื่อสาร คือ
พฤติกรรมของบุคคลที่ก่อให้เกิดความหมาย เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยอาศัยระบบสัญลักษณ์
และข่าวสาร ส่งข้อมูล ความคิด อารมณ์ ประสบการณ์และอื่น ๆ โดยการใช้สัญลักษณ์คำ รูปภาพ

ตัวเลข แผนภูมิ อันเป็นกระบวนการถ่ายทอดความคิดจากแหล่งหนึ่งไปยังผู้รับโดยตั้งใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับ ซึ่งการส่งรับข่าวสารโดยบุคคลเดียวหรือหลายบุคคล อาจถูกบิดเบือนด้วยสิ่งรบกวนภายในสภาพแวดล้อม และมีโอกาสที่จะทำให้เกิดข้อมูลตอบกลับจากผู้รับสาร

จากความหมายของการสื่อสารข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การสื่อสาร หมายถึง ขั้นตอนและกระบวนการในการถ่ายทอดสารจากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ ในการสื่อสารและสามารถใช้สัญลักษณ์จากคำพูด ท่าทาง การแสดงออกจากพฤติกรรมที่สื่อความหมายให้เข้าใจร่วมกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์

ความสำคัญของการสื่อสาร

ภากิตติ์ ศรีสกุล (2554, น. 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสาร เป็นความรู้และทักษะทั้งหลายที่มนุษย์สร้างขึ้น มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อมนุษย์มากที่สุดในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ดังนั้นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนี้

1. ความสำคัญของการสื่อสารต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์

1.1 การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสนองตอบความต้องการและความพึงพอใจของมนุษย์

1.2 การสื่อสารช่วยให้มนุษย์เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

1.3 การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างและธำรงรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน

1.4 การสื่อสารช่วยเสริมสร้างสุขภาพจิตและสุขภาพกายของมนุษย์ให้ดีขึ้น

1.5 การสื่อสารคือทักษะสำคัญซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของมนุษย์

2. ความสำคัญของการสื่อสารต่อความเป็นสังคม

2.1 การศึกษาเป็นพื้นฐานของสังคม

2.2 การสื่อสารเป็นทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับมนุษย์

2.3 การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม

2.4 การสื่อสารคือเครื่องมือในการรายงานความเคลื่อนไหวของสังคมและควบคุมสังคม

2.5 การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของสังคม

ซึ่งสอดคล้องกับผ่องพรรณ ลวนานนท์ (2547, น. 16) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารที่มีต่อสังคม ซึ่งมีมนุษย์อยู่รวมกันเป็นจำนวนมากย่อมหลีกเลี่ยงการ

สื่อสารอันเป็นเครื่องมือที่จะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันไม่ได้ ความพยายามที่จะทำให้เข้าใจตรงกัน สื่อความหมายอย่างเดียวกันจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสื่อสารในระดับนี้

3. ความสำคัญของการสื่อสารต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3.1 การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมสนับสนุนการเมืองการปกครอง

3.2 การศึกษาเป็นเครื่องมือของรัฐในการบริหารราชการ

3.3 การสื่อสารเป็นเครื่องมือของรัฐในการสื่อสารข้อมูลข่าวสารระหว่างรัฐกับ

ประชาชน

3.4 การศึกษาเป็นเครื่องมือในการปฏิรูประบอบราชการและระบบการเมือง

3.5 การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับ

ประเทศอื่น ๆ ในสังคมโลก

4. ความสำคัญของการสื่อสารต่อระบบเศรษฐกิจ

4.1 การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารองค์การ

4.2 การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการให้ข่าวสารข้อมูลทางเศรษฐกิจ

4.3 การสื่อสารช่วยให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจ

4.4 การสื่อสารคือเครื่องมือในการส่งเสริมการดำเนินงานด้านแรงงาน

สัมพันธ์

4.5 การสื่อสารช่วยส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องในการประกอบธุรกิจ

ภัสวลี นิติเกษตรสุนทร (2559, น. 8-9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสาร ดังนี้

1. การสื่อสารเป็นบ่อเกิดของอารยธรรมมนุษย์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารมีมาอย่างยาวนาน ทั้งการพัฒนากาพย์ พุทธ ภาษาพูด การเขียนแบบเสี้ย นับเป็นจุดเริ่มต้นของอารยธรรมมนุษย์อย่างแท้จริง

2. การสื่อสารเชื่อมโยงบุคคลและสังคมเข้าด้วยกัน การพัฒนารูปแบบการสื่อสารต่าง ๆ นำมาใช้ในการดำรงชีวิตโดยเริ่มจากการใช้สิ่งของที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น การจุดไฟ การใช้ควันไฟ การตีกลอง เป็นต้น ในขณะเดียวกันได้พัฒนารูปแบบของภาษาขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารภายในกลุ่มของตน ภาษาที่ได้รับการพัฒนาขึ้นจะมีรูปแบบที่ชัดเจนและเป็นต้นแบบของการสื่อสารของมนุษย์ในปัจจุบัน

3. การสื่อสารเป็นเครื่องมือและกลไกในการดำรงชีวิต การสื่อสารนับเป็นเครื่องมือที่บุคคลใช้ในการขับเคลื่อนให้การดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในครอบครัว การเรียน การทำงาน การรับฟังข่าวสารต่างๆ เป็นต้น

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการสื่อสารมีความสำคัญอย่างยิ่งที่มนุษย์จะใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการดำรงชีวิตประจำวัน มีความเข้าใจอันดีต่อกัน เพื่อสื่อสารความต้องการและเข้าใจให้ตรงกัน เช่น การสื่อสารในการเมืองการปกครอง การสื่อสารในองค์การ การสื่อสารในระบบเศรษฐกิจ และการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

ประเภทของการสื่อสาร

ภาทิติ ตริสกุล (2554, น. 31) การสื่อสารเป็นสาขาวิชาที่ครอบคลุมและเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ มากมายอีกทั้งพฤติกรรมของการสื่อสารสามารถเกิดขึ้นได้หลากหลายรูปแบบหลายสถานการณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ 1 คนจนกระทั่งนับล้านคน ดังนั้น การแบ่งประเภทของการสื่อสารให้เด็ดขาดชัดเจนจึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยากวิธีการที่จะช่วยให้การแบ่งประเภทของการสื่อสารเป็นไปได้ง่ายขึ้นก็คือการอาศัยส่วนต่าง ๆ ตามแต่ทัศนะของผู้ศึกษา ในที่นี้จะแบ่งเป็น ประเภทของการสื่อสารโดยอาศัยเกณฑ์ 3 เกณฑ์ดังนี้

1. การแบ่งประเภทโดยใช้จำนวนผู้สื่อสารเป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งได้ 9 ประเภท ดังนี้

- 1.1 การสื่อสารภายในบุคคล
- 1.2 การสื่อสารระหว่างบุคคล
- 1.3 การสื่อสารกลุ่มเล็ก
- 1.4 การสื่อสารกลุ่มใหญ่
- 1.5 การสื่อสารในที่สาธารณะ
- 1.6 การสื่อสารในองค์การ
- 1.7 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
- 1.8 การสื่อสารมวลชน
- 1.9 การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์

2. การแบ่งประเภทโดยใช้ภาษาเป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้

2.1 การสื่อสารโดยใช้วัจนภาษา หมายถึง การสื่อสารซึ่งผู้ส่งสารใช้ภาษาพูด และภาษาเขียนเป็นสัญลักษณ์หรือรหัสแทนความหมายที่ต้องการสื่อสารไปยังผู้รับสาร

2.2 การศึกษาโดยใช้วจนภาษา หมายถึง การสื่อสารที่ผู้ส่งสารใช้สัญลักษณ์หรือรหัสประเภทอื่นซึ่งไม่ใช่ภาษาพูด ได้แก่

2.2.1 ภาษาท่าทางหรือการเคลื่อนไหวทางกาย

2.2.2 ปริภาษา หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นควบคู่หรือพร้อมกันกับภาษาพูดและภาษาเขียน เช่นระดับเสียงความดังความเร็วและน้ำเสียงในภาษาพูดการเว้นวรรคตอนและขนาดตัวอักษรในภาษาเขียนซึ่งจะช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายของสารได้ชัดเจนขึ้น

2.2.3 การแสดงออก ได้แก่ การแต่งกาย การทรงตัว เป็นต้น

2.2.4 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

3. การแบ่งประเภทโดยการใช้การเห็นหน้าระหว่างผู้สื่อสารเป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้

3.1 การสื่อสารแบบเห็นหน้าหรือการเผชิญหน้า

3.2 การสื่อสารแบบไม่เห็นหน้าหรือการสื่อสารโดยผ่านสื่อ

ภัสวลี นิติเกษตรสุนทร (2559.16-19) ได้กล่าวถึงประเภทของการสื่อสาร ได้มีการแบ่งประเภทของการสื่อสาร ออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. การสื่อสารภายในบุคคล

เป็นการสื่อสารกับตนเองในลักษณะต่าง ๆ เช่น การพูดกับตัวเอง การคิด วิเคราะห์ข้อมูล การตัดสินใจ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของสมองของบุคคลเป็นหลัก

2. การสื่อสารระหว่างบุคคล

เป็นการสื่อสารกับบุคคลไม่เกิน 3 คน ทั้งการสื่อสารแบบเห็นหน้า และการสื่อสารผ่านสื่อ ที่เอื้อต่อปฏิกริยาป้อนกลับหรือความเป็นไปได้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างคู่สื่อสาร

3. การสื่อสารกลุ่ม

เป็นการสื่อสารที่มีจำนวนคนมากกว่าการสื่อสารระหว่างบุคคล แต่มีไม่มากเท่าการสื่อสารสาธารณะ จำนวนคนที่เหมาะแก่การสื่อสารกลุ่ม คือ 5 – 7 คน

4. การสื่อสารสาธารณะ

เป็นการศึกษาเรื่องกระบวนการ โครงสร้าง และรูปแบบสื่อสารในองค์การ เพื่อมุ่งหาแนวทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากการสื่อสารองค์การที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มผลผลิตให้แก่องค์การ

5. การสื่อสารสาธารณะ

เป็นการสื่อสารในกลุ่มขนาดใหญ่ที่มีรูปร่างค่อนข้างเป็นทางการ เนื่องจากสารที่ผู้ส่งสารส่งไปยังผู้รับสาร จะได้รับการเตรียมการมาเป็นอย่างดีก่อนเสมอ เพื่อให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการสื่อสารสาธารณะที่มักกำหนดไว้อย่างชัดเจน

6. การสื่อสารมวลชน

เป็นการสื่อสารที่มักเกิดขึ้นจากองค์การทางการที่มีกระบวนการทำงานที่ซ้ำซ้อน เพื่อถ่ายทอดสารผ่านสื่อประเภทต่างๆ ไปยังผู้รับ

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533: 16-23) ได้จำแนกประเภทของการสื่อสารไว้ 2 ระดับ ดังนี้

1. การสื่อสารในระบบปิด (Closed System) เป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นในหน่วยงานของการสื่อสารที่มีขอบเขตแน่นอนและมีผลกระทบของการสื่อสารได้อย่างชัดเจนในกลุ่มคนหรือในองค์การ

2. การสื่อสารในระบบเปิด (Open System) เป็นการสื่อสารที่แตกต่างกับการสื่อสารในระบบโดยสิ้นเชิง เพราะระบบเปิดจะมีขอบเขตของการสื่อสารไม่ชัดเจน มีวงกว้าง มีความซับซ้อนมากขึ้น

สำหรับการจัดแบ่งการสื่อสารโดยใช้จำนวนคนที่มีส่วนร่วมในการสื่อสาร อาจแบ่งได้ 5 ระดับ ดังนี้

1. การสื่อสารภายในบุคคล (Intrapersonal Communication)

เป็นการสื่อสารกับเฉพาะคน มีกระบวนการรับรู้ กระบวนการทางความคิด และการศึกษาทัศนคติภายในบุคคลเป็นอย่างไร

2. การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication)

เป็นการสื่อสารที่มีผู้สื่อสาร มากกว่า 1 คน แต่จำนวนไม่มากโดยสามารถมีปฏิสัมพันธ์กันแบบซึ่งหน้า นับเป็นช่องทางการสื่อสารที่เป็นพื้นฐานที่สุดระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

3. การสื่อสารในกลุ่มเล็ก (Small Group Communication)

เป็นการสื่อสารที่บุคคลหนึ่งสามารถจะมีปฏิสัมพันธ์แบบซึ่งหน้ากับบุคคลอื่นในจำนวนมากที่สุดตามความสามารถของมนุษย์โดยเฉลี่ย

4. การสื่อสารสารในกลุ่มใหญ่ (Large Group Communication)

เป็นกระบวนการสื่อสารเพื่อคนกลุ่มใหญ่ มีจำนวนผู้รับสารมาก ผู้รับสารไม่มีจำนวนอย่างเป็นทางการ จึงทำให้กระบวนการสื่อสารซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือช่วยในการสื่อสาร

5. การสื่อสารมวลชน (Mass Communication)

เป็นกระบวนการสื่อสารที่มุ่งเน้นประชาชนทั่วไป ที่สามารถเปิดรับแหล่งสารหรือผู้ส่งสารได้ จึงต้องใช้จิตวิทยาในการจูงใจอย่างสูง

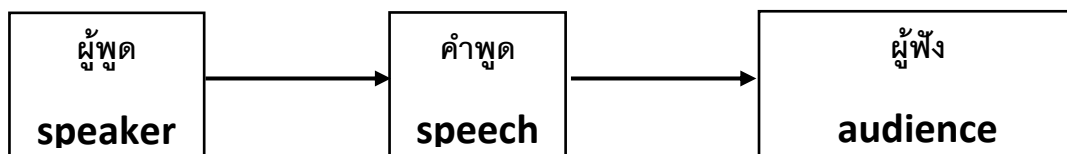
จากที่ได้ศึกษาประเภทของการสื่อสารจากนักวิชาการต่าง ๆ ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการสื่อสารสามารถแบ่งประเภทของการสื่อสารได้ดังนี้ 1. การสื่อสารภายในบุคคล 2. การสื่อสารระหว่างบุคคล 3. การสื่อสารในที่สาธารณะ 4. การสื่อสารในองค์การ 5. การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และ 6. การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร

1. แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของอริสโตเติล

อริสโตเติล เป็นนักปราชญ์ชาวกรีก ในยุคคลาสสิกที่ได้กล่าวถึงกระบวนการสื่อสารซึ่งให้ความสำคัญกับผู้พูดมากกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ และเป็นแบบจำลองที่เน้นกระบวนการสื่อสารทางเดียว เพราะผู้พูดไม่ได้มีบทบาทในการส่งสารเพียงอย่างเดียว แต่ผู้พูดจะต้องคุณลักษณะในทางที่ดีแก่ตนเอง และต้องคำนึงถึงผู้ฟัง ด้วยการสนับสนุนให้ผู้ฟังสามารถรับรู้ในสารที่ส่งให้ด้วย และสารเกิดจากการพูดคุย ได้แย้งในกลุ่มนักปราชญ์หรือผู้มีประสบการณ์เพื่อให้ได้ข้อสรุปและนำไปเป็นข้อมูลในการกล่าวต่อสาธารณะหรือการสุนทรพจน์ต่อสาธารณะชนต่อไป (ปรมะ สตะเวทิน. 2546, น. 45 และ ภากิตติ์ ศรีสกุล. 2554, น. 39)

นอกจากนี้ รูเบิร์ตและสตีว (Ruben & Stewart. 1998: 21) ได้กล่าวถึงแบบจำลองทางการสื่อสารของอริสโตเติล เป็นการสื่อสารเกิดขึ้นเมื่อผู้พูดสร้างสรรค์หรือเรียบเรียงความคิดที่ต้องการสื่อสารในรูปของคำพูดแล้วส่งไปยังผู้ฟัง ทั้งนี้โดยผู้พูดมีเจตนาในการโน้มน้าวใจผู้ฟังเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยใช้ทักษะในการแสดงเหตุผลและการใช้ถ้อยคำที่สละสลวยประทับใจในผู้ฟัง ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของอริสโตเติล (The Aristotelian model)

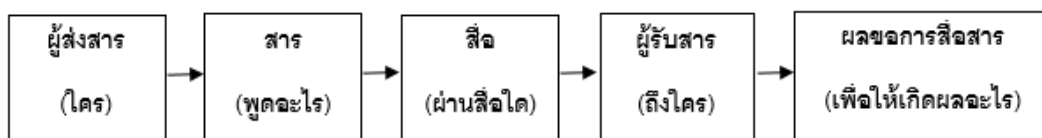
ที่มา : ภาทิพย์ ตรีสกุล (2554, น. 40)

จากภาพประกอบ 2 สามารถสรุปได้ว่ากระบวนการสื่อสารของอริสโตเติล ดังนี้

1. บุคลิกลักษณะที่น่าเชื่อถือของผู้พูด (Ethos) ได้แก่ มีความรู้จริงในสิ่งที่พูด มีคุณธรรมความดีในใจ มีความจริงใจ และปรารถนาดีต่อผู้ฟัง
2. ความเข้าใจในสภาพอารมณ์และทัศนคติของผู้ฟัง (Pathos) เพื่อเลือกถ้อยคำที่เหมาะสมสำหรับผู้ฟัง
3. การเรียบเรียงคำพูดและวิธีการพูด (Logos) โดยใช้ข้อเท็จจริง เหตุผล หลักฐานและหลักตรรกวิทยามาใช้ประกอบการพูด
4. เข้าใจลักษณะธรรมชาติของผู้ฟัง และ
5. วิธีการกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจ
6. มีอารมณ์ร่วมในการฟัง นอกจากนั้นยังเน้นว่าลักษณะพื้นฐานหรือภูมิหลังของผู้ฟังมีผลต่อรูปแบบในการรับรู้ข่าวสารหรือคำพูด
7. ลักษณะของสารหรือคำพูดที่สามารถโน้มน้าวใจได้ดี

2. แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของแฮโรลด์ ดี ลาสเวลล์

ปรมะ สตะเวทิน (2546, น. 46), ผ่องพรรณ ลวนานนท์ (2547, น. 5) และภาทิพย์ ตรีสกุล (2554, น. 41) ได้กล่าวถึงโมเดลการสื่อสารของแฮโรลด์ ดี ลาสเวลล์ (Harold D. Lasswell. 1960, p. 117) เป็นนักเศรษฐศาสตร์ผู้มีความสนใจเรื่องการสื่อสาร โดยเน้นด้านการพูด และระดับของผู้พูด สาร และผู้ฟัง ซึ่งเป็นโมเดลการสื่อสารทางเดียว คือ ผู้ส่งสารส่งสารไปยังผู้รับสาร และพยายามทำให้ผู้รับสารคล้อยตาม ผู้ส่งสารจึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลกว่าผู้รับสาร ดังภาพประกอบ 3

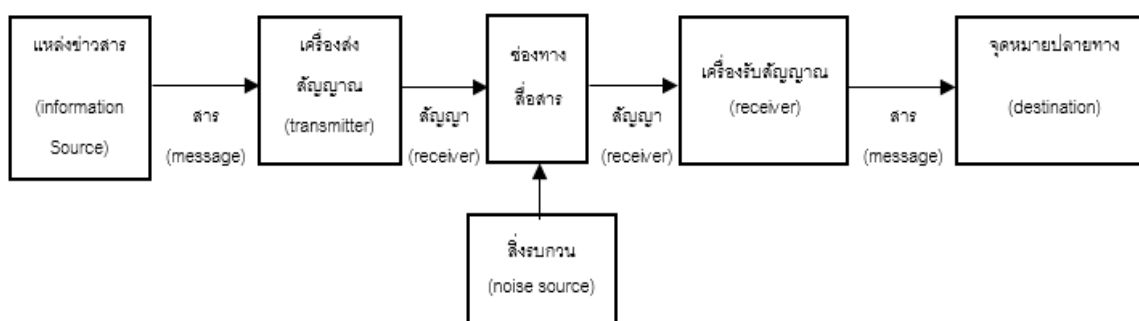

ภาพประกอบ 3 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของแฮโรลด์ ดี ลาสเวลล์ (The Lasswell Model)

ที่มา : ภากิตติ์ ตรีสกุล (2554, น. 41)

3. แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของคลีค อี แชนนอน และวอร์เรน วีเวอร์

แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของ คลีค อี แชนนอน และ วอร์เรน วีเวอร์ (Shannon & Weaver. 1949, p. 96) ใช้ในการอธิบายกระบวนการสื่อสารที่เกี่ยวกับอิเล็กทรอนิกส์ ต่อมาแบบจำลองนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ และถือเป็นแบบจำลองต้นแบบสำคัญซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาแบบจำลองและทฤษฎีการสื่อสารอื่น ๆ (ภากิตติ์ ตรีสกุล. 2554, น. 43) ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของคลีค อี แชนนอน และวอร์เรน วีเวอร์

ที่มา : ภากิตติ์ ตรีสกุล. (2554, น. 43)

จากภาพประกอบ 5 สามารถสรุปได้ว่าผู้ส่งสารเลือกแหล่งข่าวสาร (Information source) แล้วเลือกสารที่ต้องการจะส่ง (Message) จากชุดของข่าวสาร โดยเครื่องส่งสัญญาณ (Transmitter) แล้วแปลงสาร (Message) เป็นสัญญาณเพื่อส่งผ่านช่องทางการสื่อสาร (Communication Channel) จากเครื่องส่งสัญญาณไปเครื่องรับสัญญาณ (receiver) เพื่อส่ง

ต่อไปยังจุดหมายปลายทาง (Destination) ซึ่งอาจเกิดสิ่งรบกวนในการสื่อสาร (Noise Source) ซึ่งส่งผลให้สารที่ได้รับอาจแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการสื่อสาร แบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) แหล่งข่าวสารหรือผู้ส่งสาร (Information source) (2) เครื่องส่งสัญญาณหรือผู้ถ่ายทอดข่าวสาร (Transmitter) (3) สัญญาณ (Signal) (4) เครื่องรับสัญญาณหรือผู้รับสาร (Receiver) (5) จุดหมายปลายทางหรือผู้รับสารเป้าหมาย (Destintion) และ (6) สิ่งรบกวนหรืออุปสรรคในการสื่อสาร (Noise Source)

2. ปัญหาหรืออุปสรรคของการสื่อสาร สามารถแบ่งออกเป็น 2.1 ปัญหาด้านเทคนิค (Techical Problem) คือ ปัญหาในความถูกต้องและชัดเจนของสัญลักษณ์และสัญญาณ ที่ไปถึงผู้รับสาร เช่น ขนาดของ ตัวหนังสือ ความชัดของภาพ เป็นต้น 2.2 ปัญหาด้านความหมาย (Semantic Problem) คือ การแปลที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสาร และ 2.3 ปัญหาด้านประสิทธิภาพของการสื่อสาร (Effectiveness Problem) คือ ความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ส่งสารและสิ่งที่ผู้รับสารได้รับ

3. สิ่งรบกวนหรืออุปสรรคในการสื่อสาร สามารถแบ่งออกเป็น 3.1 สิ่งรบกวนทางกายภาพ (Physical Noise) คือ สิ่งรบกวนที่เกิดขึ้นในขณะที่สื่อสารโดยมิได้เกิดจากผู้ส่งสารและผู้รับสาร และ 3.2 สิ่งรบกวนทางจิตใจ (Psychological Noise) คือ สิ่งรบกวนซึ่งเกิดขึ้นในจิตใจของผู้ส่งสารและผู้รับสาร

4. แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของวิลเบอร์ แชมมส์

ภาทิติ ตริสกุล. (2554, น. 45-49) ได้กล่าวถึงแบบจำลองกระบวนการสื่อสารของวิลเบอร์ แชมมส์ (Wilbur Schramm. 1954: 3-26) ได้นำเสนอแนวคิดและแบบจำลองกระบวนการสื่อสารไว้ 3 แบบ ดังต่อไปนี้

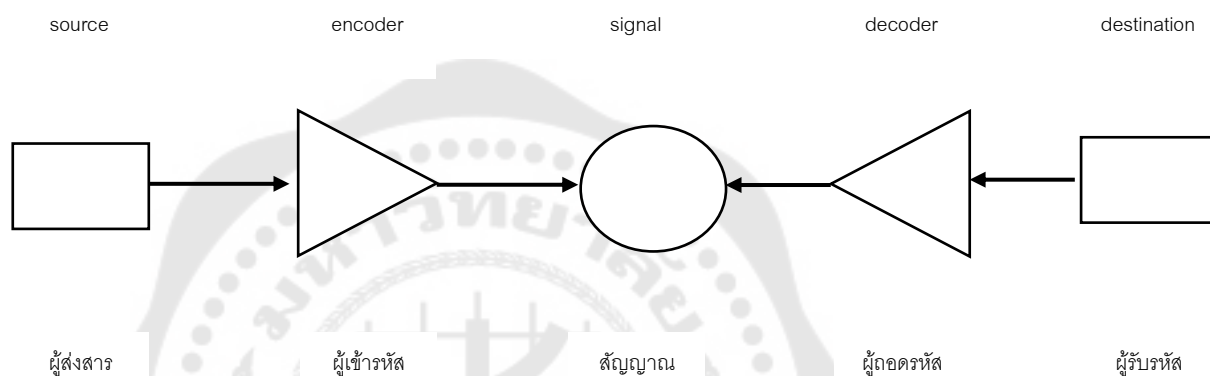
4.1 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของวิลเบอร์ แชมมส์ แบบที่ 1

ตามแนวความคิดของวิลเบอร์ แชมมส์ ได้อธิบายกระบวนการสื่อสารประกอบด้วย

1. ผู้เข้ารหัส (Encoder) คือ บุคคลหรือเครื่องมือซึ่งทำหน้าที่ในการเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก หรือสิ่งที่ต้องการจะสื่อสารให้อยู่ในรูปของสัญญาณ (Signal) หรือรหัส (Code) หรือสัญลักษณ์ (Symbol) ซึ่งใช้แทนความหมายของสิ่งที่เราต้องการจะสื่อสารได้และเรียบเรียงเป็นสาร (Message) เพื่อส่งผ่านสื่อไปยังผู้รับสาร สัญญาณในที่นี้ คือ ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง วัตถุสิ่งของ ฯลฯ ซึ่งมนุษย์สร้างขึ้นหรือเลือกใช้เพื่อแสดงความหมายของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

2. ส่วนผู้ถอดรหัส (Decoder) หมายถึง บุคคลหรือเครื่องมือซึ่งทำหน้าที่เปลี่ยนสารซึ่งอยู่ในรูปของสัญญาณ หรือรหัส หรือสัญลักษณ์ ให้เป็นความคิด ความรู้สึก หรือสิ่งที่ผู้ส่งสาร พยายามส่งมาเพื่อให้รับรู้และเข้าใจความหมายของสารนั้น โดยอาศัยการแปลความหมายของสาร (Interpret or Interpreting)

ในกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น ผู้ส่งสารและผู้เข้ารหัส รวมทั้งผู้รับสารและผู้ถอดรหัสอาจเป็นบุคคลคนเดียวกันได้ ดังภาพประกอบ 5

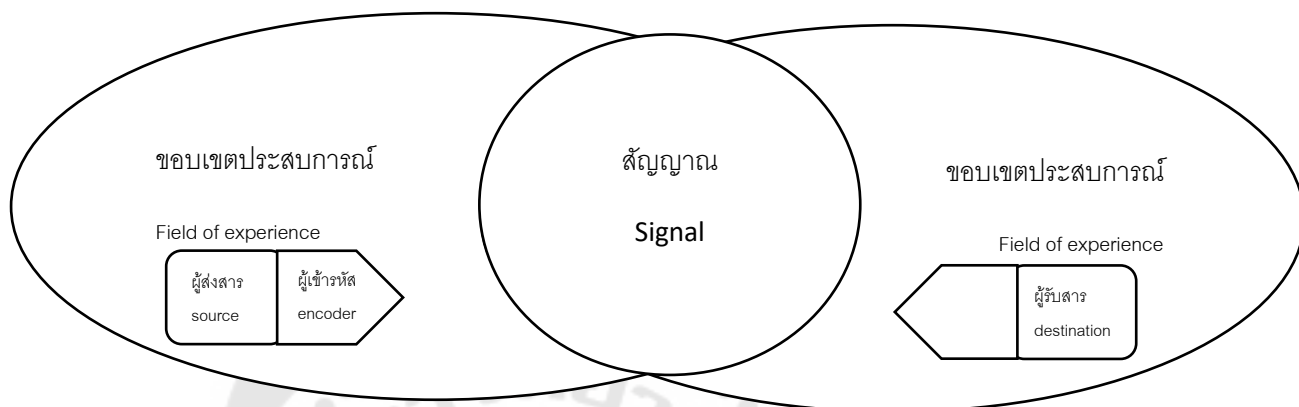

ภาพประกอบ 5 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของวิลเบอร์ แชรมม์ (The Schramm model)

ที่มา : Wilbur Schramm. (1954, p. 3-26) และ ปากิตติ์ ตริสกุล. (2554, น. 46)

4.2 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของวิลเบอร์ แชรมม์ แบบที่ 2

แบบจำลองกระบวนการสื่อสารแบบที่ 2 ซึ่งวิลเบอร์ แชรมม์ ได้นำเสนอไว้มีรายละเอียดดังปรากฏในภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของวิลเบอร์ แชรมม์ (The Schramm Model)

ที่มา : Wilbur Schramm. (1954, p. 3-26) และ ภาทิพย์ ตรีสกุล. (2554, น. 47)

ในแบบจำลองกระบวนการสื่อสารแบบที่ 2 วิลเบอร์ แชรมม์ ได้นำเสนอแนวคิดเพิ่มเติมจากแบบจำลองกระบวนการสื่อสารแบบที่ 1 ดังนี้

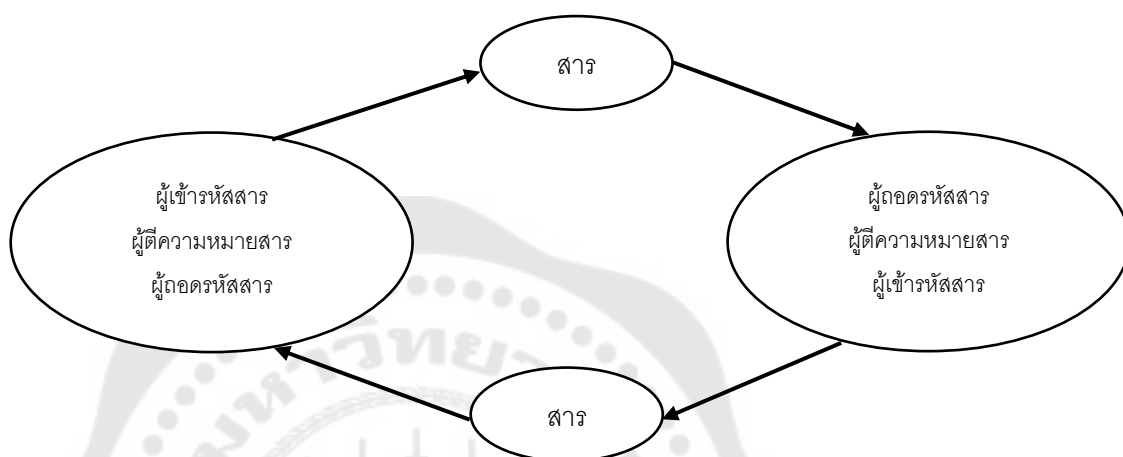
1. แนวคิดเรื่องขอบเขตประสบการณ์ (Field of experience) ซึ่งอธิบายได้ว่า ทั้งผู้ส่งสารและ ผู้รับสารต่างมีประสบการณ์ที่หลากหลายแตกต่างกัน ขอบเขตประสบการณ์ของแต่ละบุคคลจะเป็นตัวกำหนดขอบข่ายความสามารถในการเข้ารหัส ถอดรหัส และทำความเข้าใจสารได้แตกต่างกัน การที่ ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะประสบความสำเร็จในการสื่อสารหรือการสร้าง ความเข้าใจระหว่างกันได้มากหรือน้อยเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับว่าบุคคลทั้งสองมีประสบการณ์ ร่วมกันในเรื่องที่กำลังสื่อสารมากน้อยเพียงไร

2. ผู้ส่งสารกับผู้เข้ารหัสสาร และผู้รับสารกับผู้ถอดรหัสสารจะเป็นบุคคลคน เดียวกัน กล่าวคือ เมื่อผู้ส่งสารต้องการส่งสารไปยังผู้รับสาร ผู้ส่งสารจะต้องเข้ารหัสสารที่ต้องการ จะส่งให้อยู่ในรูปของสัญญาณ (Signal) ซึ่งหมายถึง ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร และเมื่อสัญญาณ ส่งไปถึงผู้รับสาร แล้วจะต้องถอดรหัสสัญญาณที่ส่งมาให้เป็นสารที่เข้าใจได้

4.3 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของวิลเบอร์ แชรมม์ และชาร์ลส์ อี

ออสกูต

แบบจำลองกระบวนการสื่อสารแบบที่ 3 ซึ่ง วิลเบอร์ แชรมม์ นำเสนอ มีรายละเอียดในภาพประกอบ 7 ดังนี้

ภาพประกอบ 7 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของวิลเบอร์ แชรมม์ และชาร์ลส์ อี ออสกูต
(The Schramm and Osgood model)

ที่มา : Schramm, (1954) as cited in Heath, & Bryant, (2000, p. 66) และ ภาภิติดี
ตรีสกุล. (2554, น. 48)

แบบจำลองกระบวนการสื่อสารแบบนี้เป็นแบบจำลองซึ่งแชรมม์สร้างขึ้นโดยอาศัยแบบจำลองกระบวนการสื่อสารซึ่ง ชาร์ลส์ อี ออสกูต คิดค้นไว้ แล้วมาขยายความแล้วนำเสนอในปี ค.ศ.1954 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารนี้มีความแตกต่างจากแบบจำลองก่อนหน้านี้เนื่องจากเปลี่ยนมุมมองกระบวนการสื่อสารจากแบบจำลองเชิงเส้นมาเป็นแบบจำลองแบบวงกลม หรือแบบจำลองเชิงปฏิสัมพันธ์ ซึ่งมองว่าการสื่อสารคือกิจกรรมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร นอกจากนั้นเป็นแนวคิดสำคัญในพฤติกรรมศาสตร์ของการสื่อสารของมนุษย์

5. แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารของ เดวิด เค เบอร์โล

ภากิตติ์ ตรีสกุล. (2554: 55) ได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีการสื่อสารของ เดวิด เค เบอร์โล (David K. Berlo. 1960: 40-72) เป็นนักทฤษฎีการสื่อสารชาวอเมริกัน ได้พัฒนากระบวนการสื่อสาร SMCR สามารถอธิบายพฤติกรรมของการสื่อสาร ดังนี้

ผู้ส่ง (Source) ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสารโดยมีความสามารถในการเข้ารหัส (encode) เนื้อหาข่าวสาร มีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับเพื่อผลในการสื่อสาร มีความรู้อย่างดีเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่จะส่ง และควรจะสามารถในการปรับระดับของข้อมูลนั้นให้เหมาะสมและง่ายต่อระดับความรู้ของผู้รับ ตลอดจนพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับผู้รับด้วย

ข้อมูลข่าวสาร (Message) เกี่ยวข้องด้านเนื้อหา สัญลักษณ์ และวิธีการส่งข่าวสาร

ช่องทางในการส่ง (Channel) หมายถึง การที่จะส่งข่าวสารโดยการให้ผู้รับได้รับข่าวสารผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การได้ยิน การดู การสัมผัส การลิ้มรส หรือการได้กลิ่น

ผู้รับ (Receiver) ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสารโดยมีความสามารถในการถอดรหัส (decode) สาร เป็นผู้ที่มีทัศนคติ และพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรม

เดวิด เค เบอร์โล ได้กล่าวถึงกระบวนการสื่อสารจะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีองค์ประกอบ ทั้ง 5 ดังนี้

ทักษะในการสื่อสาร (communication skills) หมายถึง ทักษะซึ่งทั้งผู้ส่งและผู้รับควรจะสามารถความชำนาญในการส่งและการรับการเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันได้อย่างถูกต้อง เช่น ผู้ส่งต้องมีความสามารถในการเข้ารหัสสาร มีการพูดโดยใช้ภาษาพูดที่ถูกต้อง ใช้คำพูดที่ชัดเจนฟังง่าย มีการแสดงสีหน้าหรือท่าทางที่เข้ากับการพูด ท่วงทำนองลีลาในการพูดเป็นจังหวะ น่าฟัง หรือการเขียนด้วยถ้อยคำสำนวนที่ถูกต้องสละสลวยน่าอ่าน เหล่านี้เป็นต้น ส่วนผู้รับต้องมีความสามารถในการถอดรหัสและมีทักษะที่เหมือนกันกับผู้ส่งโดยมีทักษะการฟังที่ดี ฟังภาษาที่ผู้ส่งพูดมารู้เรื่อง หรือสามารถอ่านข้อความที่ส่งมานั้นได้ เป็นต้น

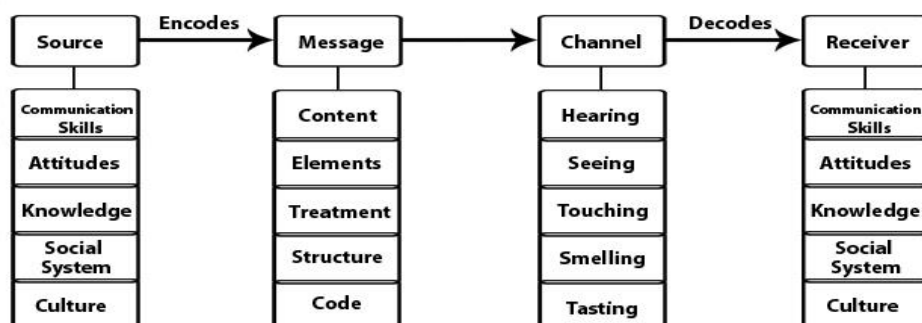
ทัศนคติ (attitudes) เป็นทัศนคติของผู้ส่งและผู้รับซึ่งมีผลต่อการสื่อสาร ถ้าผู้ส่งและผู้รับ มีทัศนคติที่ดีต่อกันจะทำให้การสื่อสารได้ผลดี ทั้งนี้เพราะทัศนคติย่อมเกี่ยวข้องไปถึงการยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างผู้ส่งและผู้รับด้วย เช่น ถ้าผู้ฟังมีความนิยมชมชอบในตัวผู้พูดก็มักจะมีความเห็นคล้อยตามไปได้ง่ายแต่ในทางตรงข้าม ถ้าผู้ฟังมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้พูดก็จะฟังแล้วไม่เห็นชอบด้วยและมีความเห็นขัดแย้งในสิ่งที่พูดมานั้น หรือถ้าทั้งสองฝ่ายมีทัศนคติไม่ดีต่อกัน

ท่วงทำนองหรือนำเสียงในการพูดก็อาจจะห้วนห้าวไม่น่าฟัง แต่ถ้ามีทัศนคติที่ดีต่อกันแล้วมักจะพูดกันด้วยความไพเราะอ่านหวานน่าฟัง เหล่านี้เป็นต้น

ระดับความรู้ (knowledge levels) ถ้าผู้ส่งและผู้รับมีระดับความรู้เท่าเทียมกันก็จะทำให้การสื่อสารนั้นลุล่วงไปด้วยดี แต่ถ้าหากความรู้ของผู้ส่งและผู้รับมีระดับที่แตกต่างกันย่อมจะต้องมีการปรับปรุงความยากง่ายของข้อมูลที่จะส่งในเรื่องความยากง่ายของภาษาและถ้อยคำสำนวนที่ใช้ เช่น ไม่ใช่คำศัพท์ทางวิชาการ ภาษาต่างประเทศ หรือถ้อยคำยาว ๆ สำนวนสลับซับซ้อน ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกและง่ายต่อความเข้าใจ ตัวอย่างเช่น การที่หมอักษากคนไข้แล้วพูดแต่คำศัพท์การแพทย์เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ย่อมทำให้คนไข้ไม่เข้าใจว่าตนเองเป็นโรคอะไรแน่หรือพัฒนาการจากส่วนกลางออกไปพัฒนาหมู่บ้านต่าง ๆ ในชนบทเพื่อให้คำแนะนำทางด้านการเกษตรและเลี้ยงสัตว์แก่ชาวบ้าน ถ้าพูดแต่ศัพท์ทางวิชาการโดยไม่อธิบายด้วยถ้อยคำภาษาง่าย ๆ หรือไม่ใช้ภาษาท้องถิ่นก็จะทำให้ชาวบ้านไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิดได้ หรือในกรณีของการใช้ภาษามือของผู้พิการทางสายตา ถ้าผู้รับไม่เคยได้เรียนภาษามือ มาก่อนทำให้ไม่เข้าใจและไม่สามารถสื่อสารกันได้ เหล่านี้เป็นต้น

ระบบสังคมและวัฒนธรรม (socio - culture systems) ระบบสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละชาติเป็นสิ่งที่มีส่วนกำหนดพฤติกรรมของประชาชนในประเทศนั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องไปถึงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติ สังคมและวัฒนธรรมในแต่ละชาติย่อมมีความแตกต่างกัน เช่น การให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส หรือวัฒนธรรมการกินอยู่ ฯลฯ ดังนั้น ในการติดต่อสื่อสารของบุคคลต่างชาติต่างภาษา จะต้องมีการศึกษาถึงกฎข้อบังคับทางศาสนาของแต่ละศาสนาด้วย ภาพประกอบ 8

Berlos's SMCR Model of communication

ภาพประกอบ 8 เดวิด เค เบอร์โล

ที่มา: (Berlo David K. 1960). The Process of Communication.

จากที่ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารจากนักทฤษฎีและนักวิชาการทางการสื่อสารต่าง ๆ ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าแบบจำลองกระบวนการสื่อสารของเดวิด เค เบอร์โล มีความเหมาะสมในการพัฒนาพฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์และในการนำมาประยุกต์ใช้กับรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

องค์ประกอบของทักษะสื่อสาร

ภัสวลี นิติเกษตรสุนทร (2559, น. 108-151) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะการสื่อสาร แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. องค์ประกอบหลักของทักษะการสื่อสาร คือ การที่ผู้รับและผู้ส่งมีพฤติกรรมการสื่อสาร เช่น การเป็นผู้รับฟังที่ดี การเป็นผู้อ่านที่ดี และการมีกาลเทศะในการสื่อสาร เป็นต้น เพราะหากไม่มีผู้ส่งสารการสื่อสารจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ และหากไม่มีผู้รับสาร การสื่อสารนั้นก็จะเป็นการสื่อสารที่สมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ขั้นตอนการตัดสินใจ (2) ขั้นตอนการใส่ความหมาย (3) ขั้นตอนการส่งสาร (4) ขั้นตอนการรับสาร และ (5) ขั้นตอนการแปลความ 2. การสื่อสาร ซึ่งสามารถเป็นออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ 2.1 แบบวัจนสาร คือ พฤติกรรมการสื่อสารที่เป็นคำพูด ตัวอักษร หรือการสนทนา เช่น พฤติกรรมการเป็นผู้ฟังที่ดี พฤติกรรมการรักการอ่าน พฤติกรรมการพูดสุภาพเรียบร้อย พฤติกรรมการซักถามโต้ตอบกัน เป็นต้น และ 2.2 แบบอวัจนสาร คือ พฤติกรรมการสื่อสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำ ตัวอักษรหรือการสนทนาดังกล่าวแต่ใช้ท่าทาง สัญลักษณ์ และสายตาเป็นสื่อในการสื่อสาร เช่น การการแสดงท่าทางที่มีมารยาทและกาลเทศะในการสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งความหมายของสารจะเกิดขึ้นได้โดยการใช้ทักษะสื่อสารเพื่อให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารนั้นมีการรับรู้ความหมายร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการสร้างสารและกระบวนการตีความหมายของสาร 3. ช่องทางการสื่อสาร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสาร ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้ (1) แบ่งตามวิธีการรับสาร เช่น สื่อวัจนะ และสื่ออวัจนะ เป็นต้น (2) แบ่งตามการรับรู้ เช่น การฟัง การดู หรือทั้งการฟังและการดูควบคู่กัน เป็นต้น (3) แบ่งตามจำนวนผู้รับสาร เช่น การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อในกลุ่ม และการสื่อในมวลชน เป็นต้น (4) แบ่งตามยุคสมัย เช่น การสื่อแบบดั้งเดิม สื่อแบบร่วมสมัย และการสื่อในอนาคต เป็นต้น (5) แบ่งตามลักษณะของสื่อ เช่น สื่อธรรมชาติ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น และ (6) แบ่งตามการใช้งาน เช่น สื่อทั่วไป และสื่อเฉพาะกิจ เป็นต้น

ภาทิติ ตรีสกุล (2554, น. 70-93) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีความสำคัญและมีส่วนในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารให้เกิดความหมายที่ชัดเจนหรือการรับรู้ความหมายร่วมกันระหว่าง

คู่สื่อสาร จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบทของการสื่อสารหรือสิ่งแวดล้อมทางการสื่อสาร สิ่งรบกวนการสื่อสาร ปฏิกริยาตอบกลับ ผลของการสื่อสาร และจริยธรรมในการสื่อสาร ดังนี้

1. ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skill) คือ ความสามารถของผู้ส่งสารและผู้รับสาร แบ่งออกเป็น (1) การสื่อสารด้วยวัจนภาษา เช่น สามารถการเขียนให้เข้าใจง่าย สามารถอ่านจับใจความได้ สามารถพูดได้อย่างชัดเจน สามารถคิดและวางแผนก่อนสื่อสาร และสามารถใช้เหตุผลในการสื่อสารได้ เป็นต้น และ (2) การสื่อสารด้วยอวัจนภาษา เช่น ภาษาทางกายและการสัมผัส เป็นต้น

2. ทศนคติ (Attitudes) คือ ความรู้สึกที่มีต่อบุคคล แบ่งออกเป็น (1) ทศนคติของผู้ส่งสารและผู้รับสาร เช่น การประเมินตนเองในด้านบวกและด้านลบ เพื่อให้ผู้ส่งสารเกิดความมั่นใจและประสบความสำเร็จในการสื่อสาร (2) ทศนคติต่อเรื่องที่จะสื่อสาร คือ เป็นการทำให้ผู้ส่งสารเกิดความมั่นใจในเรื่องที่จะสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ (3) ทศนคติต่อผู้รับสาร คือ ผู้ส่งสารมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้รับสาร เพื่อให้การสื่อสารเกิดบรรยากาศที่ดีในการสื่อสาร และมีการแสดงออกในความสัมพันธ์ที่ดี

3. ความรู้ (Knowledge) ความรู้ของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ประกอบด้วย (1) ความรู้ในสิ่งที่จะต้องสื่อสาร คือ ผู้ส่งสารต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ผู้ส่งสารจะต้องการส่งสารนั้นเป็นอย่างดี และผู้รับสารต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ผู้ส่งสารจะต้องการส่งสารนั้นเป็นอย่างดีเช่นกัน (2) ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร คือ มีความสามารถในการวิเคราะห์ส่วนประกอบต่าง ๆ ของการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น

4. สถานภาพทางสังคมและวัฒนธรรม (Position within a social-cultural system) การเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งผู้ส่งสารและผู้รับสารมีสถานภาพการเป็นสมาชิกของแต่ละกลุ่มย่อมแตกต่างกัน ดังนั้นสถานภาพของผู้ส่งสารย่อมส่งผลต่อผู้รับสารที่แตกต่างกัน ผู้ส่งสารจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในสถานภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของตนและผู้รับสารเพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ขอบเขตประสบการณ์ (Field of experience) เป็นปัจจัยสำคัญในการสื่อสาร เพราะประสบการณ์ที่ต่างกันย่อมทำให้ประสิทธิภาพในการสื่อสารต่างกัน ดังนั้นผู้ส่งสารและผู้รับสารต้องปรับและสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ดังนั้นผู้ส่งสารจึงควรตระหนักถึงประสบการณ์ของผู้รับสารด้วย

6. ช่องทางการสื่อสาร ประกอบด้วย (1) ความหมายทั่วไปของช่องสารและสื่อ (2) ความหมายของช่องสารและสื่อซึ่งใช้ในการศึกษากระบวนการสื่อสาร (3) การแบ่งประเภทของสื่อ และ (4) ปัจจัยในการเลือกใช้สื่อ

7. บริบทของการสื่อสารหรือสิ่งแวดล้อมทางการสื่อสาร สามารถแบ่งออกเป็น (1) บริบทหรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (2) บริบทหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคม (3) บริบทหรือสิ่งแวดล้อมที่เกิดจาก เหตุการณ์การสื่อสารที่ผ่านมา (4) บริบทหรือสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยา และ (5) บริบทหรือสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

8. สิ่งรบกวนการสื่อสาร สามารถแบ่งได้ดังนี้ (1) สิ่งรบกวนทางกายภาพ (2) สิ่งรบกวนทางจิตใจ (3) สิ่งรบกวนที่เกิดขึ้นในสื่อหรือในช่องสาร และ (4) สิ่งรบกวนที่เกิดจาก ภาษา

9. ปฏิกริยาตอบกลับ เป็นปฏิกริยาหรือสารซึ่งผู้รับสารแสดงตอบกลับไปยังผู้ส่งสาร หลังจากที่ได้รับสารแล้ว

10. ผลของการสื่อสาร ประกอบด้วย (1) การเปลี่ยนแปลงหรือความแตกต่าง (2) อิทธิพลที่เกิดขึ้นระหว่างคู่สื่อสาร และ (3) สัมฤทธิ์ผลหรือประสิทธิผลของการสื่อสาร

11. จริยธรรมในการสื่อสาร คือ การใช้ความเชื่อถือ ค่านิยม หลักศีลธรรมและ พฤติกรรมการสื่อสาร

กาญจนา แก้วเทพ (2547, น. 202-216) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะสื่อสารของผู้รับสารตามแนวคิดของ ดี มอร์เลย์ (D. Morley, 1992) ประกอบด้วย 1. การมีจุดยืนทางวิชาการ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประการ ดังนี้ (1) ทักษะในการรับสาร (2) การวางกรอบความหมายไว้ก่อน และยอมรับการตีความหมายที่ต่างออกไป (3) การเลือกตีความในสาร และ (4) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น 2. การวิเคราะห์ผู้ส่งสาร สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) การวิเคราะห์จากหลัก ธรรมชาติ (2) การวิเคราะห์จากความสัมพันธ์ (3) วิเคราะห์จากบรรทัดฐานทางวิชาชีพ และ (4) วิเคราะห์จากความพร้อมของเครื่องมือในการสื่อสาร 3. เนื้อหา สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ (1) การวิเคราะห์จากความหมายของเนื้อหา (2) การวิเคราะห์จากกลยุทธ์ในการ นำเสนอเนื้อหา และ (3) การวิเคราะห์จากมาตรฐานในการนำเสนอเนื้อหา 4. การวิเคราะห์ผู้รับ สาร สามารถแบ่งออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้ (1) การวิเคราะห์จากโครงสร้างทางสังคม (2) การวิเคราะห์จากการเมืองและวัฒนธรรม (3) การวิเคราะห์จากคุณลักษณะ (4) การวิเคราะห์ จากการศึกษ (5) การวิเคราะห์จากกระบวนการเข้าถึง (6) การวิเคราะห์จากการเปิดรับสาร และ (7) การวิเคราะห์จากผลกระทบ

นอกจากนี้ กาญจนา แก้วเทพ (2554, น. 271-272) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะการสื่อสารของ แมคไกว (McQuail. 1994) โดยเน้นในส่วนของผู้รับสาร โดยแบ่งองค์ประกอบของการสื่อสารออกเป็น 4 ด้าน คือ 1. การสื่อสารที่มีปฏิภานโต้ตอบกัน เช่น การเรียนการสอนในห้องเรียน การเรียนการสอนออนไลน์ การเข้าร่วมกิจกรรมอบรม เป็นต้น 2. การสื่อสารที่เป็นกลุ่มทำให้เกิดการรวมตัวกันตามความสนใจ มีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ เช่น การได้รับข่าวสารจากสื่อแล้วเกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มพลังแล้วไปแสดงบทบาทในสาธารณะ 3. การสื่อสารที่มีขนาดใหญ่ มีปริมาณมาก ไม่มีความสัมพันธ์กัน มีความหลากหลายของอายุ เพศ และอาชีพ และ 4. การสื่อสารที่ระบบธุรกิจมีการแข่งขันในลักษณะของสินค้าหรือบริการ เช่น รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และนิทรรศการ เป็นต้น

จากที่ได้ศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารจากนักวิชาการทางการสื่อสารข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบของทักษะสื่อสารประกอบไปด้วย การเป็นผู้ฟังและผู้อ่านที่ดี การสื่อสารอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ การอ้างอิงแหล่งที่มา การคิดวิเคราะห์ การเคารพในสิทธิหน้าที่ของตนและผู้อื่น การวางแผนในการสื่อสาร การประเมินผู้ฟังล่วงหน้า การมีมารยาทในการพูดและซักถาม การมีความรับผิดชอบต่อการที่ส่งออกไป และการควบคุมสติอารมณ์ระหว่างการสื่อสาร เป็นต้น จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของการสื่อสารที่สำคัญอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์ โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งจะต้องเป็นนักสื่อสารในอนาคตและการนำความรู้ความสามารถในการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการเรียน การทำงานในอนาคต และการใช้ชีวิตในสังคมที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการสื่อสารได้

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา

ทิตนา แชมมณี (2560, น. 246) ได้กล่าวถึง การเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain) โดยเป็นรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติตามองค์ประกอบของทักษะ (Instructional Model for Psychomotor Domain Based on Skill Components) ซึ่งประกอบด้วย

1. หลักการและแนวคิด รูปแบบนี้เกิดจากแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะปฏิบัติที่ว่าทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ ให้ได้ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะได้ดีและรวดเร็วขึ้น

2. วัตถุประสงค์ รูปแบบนี้มุ่งพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก

3. กระบวนการเรียนการสอน สามารถแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ช้าหรือเร็วเกินไป ก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต ขั้นนี้เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้าๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นนี้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ ขั้นนี้เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นเชื่อมโยงทักษะ ขั้นนี้เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

4. การประเมินผล ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ทิศนา ขัมมณี (2560, น. 244) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติ ของซิมป์สัน (Simpson, 1972) และการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ เดฟ (Dave, 1976, p. 96-99) ซึ่งทั้งสองรูปแบบเป็นการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาในด้านทักษะพิสัยด้วยเช่นกัน โดยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติ (Instructional Model Based on Simpson's Processes for Psycho-Motor Skill Development) ของซิมป์สัน สามารถแบ่งออกเป็น 4 กระบวนการ ดังนี้

1. หลักการและแนวคิด เป็นพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลายส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความคงทนผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการจัดการ

2. วัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้อง และมีความชำนาญ

3. กระบวนการเรียนการสอน สามารถแบ่งออกเป็น 7 ขั้น ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (Perception) เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม (Readiness) เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะทำการเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided Response) เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำหรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก (Trial and Error) จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำ (Mechanism) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Complex Overt Response) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญเป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำหรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

4. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียน

ผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ ในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดฟ (Dave's Instructional Model for Psychomotor Domain) สามารถแบ่งออกเป็น 4 กระบวนการ ประกอบด้วย

1. หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติ คือ การเลียนแบบ การลงมือกระทำ การกระทำอย่างถูกต้อง การแสดงออก และการกระทำอย่างธรรมชาติ

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์และชำนาญ

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ สามารถแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งเหล่านี้ แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำและค้นพบปัญหา ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (Precision) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมี

แบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำ พอดี สมบูรณ์แบบเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก (Articulation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็วราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย ๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

4. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียน ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาทางด้านทักษะปฏิบัติ จนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

จากรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาในด้านทักษะพิสัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติตามองค์ประกอบของทักษะ ของทิสนา แชมมณี (2560, น. 246-248) มาประยุกต์ใช้ในรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารของนิสิต นักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยประกอบไปด้วย 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการดำเนินกิจกรรม โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้น คือ (1) ขั้นการกระทำ (2) ขั้นสาธิต (3) ขั้นปฏิบัติการทักษะย่อย (4) ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ และ (5) ขั้นเชื่อมโยงทักษะ และ 4) การประเมินผล เพื่อให้ให้นิสิตนักศึกษาเกิดทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไป

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาเป็นการจัดกิจกรรมให้กับนิสิตที่นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมไว้ดังนี้

นีล (Neill, 2005: Online) กล่าวว่าวิธีการเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดผลดีต่อตัวผู้เรียนมากที่สุด คือ การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing) จากแนวคิดนี้จึงนำไปสู่การสอนโดยใช้กิจกรรมเข้าช่วยด้วยการให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมผู้เรียนนั้น ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้ กิจกรรมในหลักสูตร กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมนอกห้องเรียน

ทบวงมหาวิทยาลัย (2543, น.11) กำหนดปรัชญาของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
ดังนี้

1. ส่งเสริมการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีคุณภาพและมีศักยภาพในการพัฒนาและแข่งขันในสังคมโลก
2. ปรับปรุงระบบบริหารจัดการอุดมศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา
3. สร้างสรรค์ความรู้ในด้านการพัฒนานิสิตนักศึกษาหรือเอื้อต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา
4. ส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์โดยพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษาให้มีความหลากหลายและน่าสนใจ เสริมสร้างประสบการณ์จริงในวิชาชีพและชีวิต
5. ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารทางภาษาและเทคโนโลยี สร้างแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
6. ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ให้ใช้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้
7. สนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
8. ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเพื่อพัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีจริยธรรม คุณธรรม มีระเบียบวินัย มีสมาธิ อย่างสม่ำเสมอ
9. จัดให้มีโครงการปฐมนิเทศ บัณฑิตนิเทศ
10. ฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านดนตรี กีฬา ศาสนา และการใช้ชีวิตในสังคม
11. ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านการทำงานในระหว่างเรียน
12. พัฒนาหอพักนิสิตนักศึกษาให้เป็นแหล่งศึกษา
13. จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและนันทนาการ
14. ปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ให้เอื้อต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา
15. สนับสนุนให้อาจารย์บูรณาการวิชาการกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเข้าด้วยกัน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530, น.150-151) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ไว้ดังนี้

1. งานกิจกรรมช่วยให้นิสิตนักศึกษาแต่ละคนรู้จักตนเองมากขึ้น โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อันเป็นผลทำให้แต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียนวิชาการ สังคม ร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ และวุฒิภาวะสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. งานกิจกรรมช่วยเหลือและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา หรือความแตกต่างด้านการเมือง

3. การเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้มีประสบการณ์ด้านการทำงานร่วมกับกลุ่ม สามารถเสนอความคิดเห็น แสดงตน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาความเข้าใจร่วมกัน พัฒนาความเป็นผู้นำ เสริมสร้างควมสามัคคีระหว่างนิสิตนักศึกษา รู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักฝึกหัดการทำงานอย่างมีระบบและฝึกคิดการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

4. การอำนวยความสะดวกในด้านการจัดการและดำเนินการกิจกรรมเสริมสร้างนิสิตนักศึกษา โดย 4.1 จัดหาสถานที่เพื่อเป็นศูนย์กลางกิจกรรม สถานที่สำหรับประชุม พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อพิมพ์ และการทำป้ายประกาศต่าง ๆ 4.2 ประสานงานกับภาควิชาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในสถาบันเพื่อสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกให้นิสิตนักศึกษาจัดกิจกรรมต่าง ๆ และ 4.3 จัดหาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมหรืออาจารย์แนะแนวที่มีประสบการณ์ด้านงานกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือให้แนวคิดหรือแนะแนวทางการจัดกิจกรรมให้สามารถจัดได้อย่างเหมาะสม

5. การพัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีความเป็นไทย รู้จักภาคภูมิใจในความมีเอกลักษณ์ของชาติ ชื่นชมศิลปวัฒนธรรม ระเบียบ ประเพณี ดนตรี นาฏศิลป์ไทย

6. การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีบุคลิกภาพ มีความสามัคคี มีความประพฤติที่ดีงาม สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยและเป็นบุคคลที่มีประโยชน์เป็นที่ต้องการของสังคม

7. งานกิจกรรมช่วยให้นิสิตนักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเรียนการสอนและเป็นทางออกหากเกิดความคับข้องใจในการศึกษาก็สามารถใช้กิจกรรมเป็นเครื่องผ่อนคลายความเครียดจากการเรียนได้

กาญจนา คุณารักษ์ (2540, น. 247-248) ได้กล่าวว่าการจัดกิจกรรมนั้นต้องเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเจริญของประเทศชาติโดยยึดหลักดังนี้

1. ผู้เรียนทุกคนเป็นสมาชิกของสถานศึกษามีสิทธิเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

2. กิจกรรมที่จัดทำขึ้นควรทำกำหนดไว้ในตารางเรียนของสถานศึกษา
3. ผู้เรียนทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ
4. การจัดกิจกรรมควรจะมีผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. ไม่ควรให้ผู้เรียนคนใดคนหนึ่งออกจากชั้นเรียนในเวลาปกติเพื่อไปร่วมกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อการเรียนของผู้เรียนเอง
6. ผู้นำควรรับการฝึกฝนและพัฒนาอย่างเหมาะสม
7. ควรจะต้องมีการดูแลแนะนำในการทำกิจกรรมอย่างเพียงพอ
8. การเข้าร่วมกิจกรรมของอาจารย์ควรจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการทำงานตามปกติของอาจารย์
9. ผู้บริหารและอาจารย์ควรทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ไม่ใช่ผู้สั่งการ
10. การทำกิจกรรมต่างๆ ควรเริ่มจากสิ่งเล็กและง่ายไปสู่กิจกรรมที่ใหญ่และยาก
11. ควรมีการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมให้พร้อม
12. ในการพิจารณาจัดกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม ควรทำด้วยความรอบคอบ
13. ทุกๆ กิจกรรมควรจะต้องมีการเก็บบันทึกการกระทำต่าง ๆ อย่างถาวร
14. ควรจัดสรรเงินอุดหนุนอย่างเพียงพอและยุติธรรม
15. สถานศึกษาและชุมชนควรจะได้รับรู้เกี่ยวกับการทำกิจกรรมของผู้เรียน
16. ผู้บริหารและอาจารย์ควรจะต้องเห็นกิจกรรมมีความสำคัญเท่าเทียมกับกิจกรรมในหลักสูตร
17. กิจกรรมไม่จำเป็นต้องทำพร้อมกันทุกกิจกรรม

สรุปได้ว่า หลักในการจัดกิจกรรมนั้นจะต้องเน้นที่นิสิตนักศึกษา และนอกเหนือจากเวลาเรียนปกติ เพื่อพัฒนาด้านสังคม ร่างกาย จิตใจ และทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อนิสิตนักศึกษา โดยกำหนดเป็นนโยบายในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่ายตั้งแต่ระดับผู้บริหารจนถึงระดับปฏิบัติการ นอกจากนี้จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อการจัดกิจกรรมที่บรรลุผลการดำเนินกิจกรรมและสามารถวัดผลได้ ส่งผลให้เกิดการบริหารจัดการกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ และปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับนิสิตนักศึกษาในครั้งถัดไป

วัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของกิจกรรม

วัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของกิจกรรม มีดังนี้

ทบวงมหาวิทยาลัย (2542, น. 7) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมาย
กิจกรรมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง
ด้าน บำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม กีฬา สัมมนา เพื่อพัฒนากิจกรรมนักศึกษาและ
กิจกรรมที่เป็น ประโยชน์อื่น ๆ

2. ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และรักษาไว้ซึ่งค่านิยมในตัวนักศึกษา

3. เพื่อให้นักศึกษานำความรู้ทางวิชาการ บริการสร้างสรรค์พัฒนาสังคมให้
เกิดความ เจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านถาวรวัตถุและการดำเนินชีวิต

4. เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนและมีประสบการณ์ตรงในสภาพที่เป็นจริงของ
สังคม

5. เพื่อเสริมสร้างค่านิยมด้านความร่วมมือ สามัคคี รับผิดชอบ และเสียสละ
เพื่อส่วนรวม

6. เพื่อส่งเสริมพลานามัยและพัฒนาบุคลิกภาพ

7. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย

ประภาพรพรณ สุวรรณสุข (2537, น. 608) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ในการจัดกิจกรรมมี
วัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของผู้เรียนเป็น
รายบุคคล จะเห็นได้ว่ากิจกรรมในห้องเรียนนั้นกำหนดให้ทุกคนต้องทำ ถึงแม้ว่ากิจกรรมบางอย่าง
ผู้เรียนจะไม่ชอบ ไม่สนใจ ผู้เรียนก็จำเป็นต้องเข้าร่วม แต่ทว่าในกิจกรรมนั้นจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียน
ได้เลือกเข้าร่วมในกิจกรรมของชมรมที่ตนเองสนใจได้โดยเสรี

2. เพื่อช่วยให้ความมุ่งหมายทางการศึกษาบรรลุผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ความมุ่ง
หมายทางการศึกษาที่สมบูรณ์นั้นจะต้องประกอบด้วย พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย พุทธิ
พิสัยและทักษะพิสัยนั้นได้ ส่งเสริมกันมากในชั้นเรียน แต่ทางด้านจิตพิสัยซึ่งเกี่ยวข้องกับค่านิยม
และนิสัยอันดีงามต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจต่อผู้อื่น การเสียสละ การช่วยเหลือผู้อื่น
ความสามัคคี ฯลฯ ยังส่งเสริมกันน้อยมาก การจัดตั้งชุมนุมขึ้นก็จะช่วยพัฒนาสิ่งเหล่านี้ให้สมบูรณ์
ยิ่งขึ้น

3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างและพลังงานไปในทางที่เกิดประโยชน์ดังได้กล่าวแล้วข้างต้นว่า ผู้เรียนในวัยนี้เป็นวัยที่มีพลังกำลังมาก ถ้าสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ผู้เรียนได้ใช้พลังงาน เหล่านี้ อีกทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาคอยแนะนำผู้เรียนก็จะไม่เอาพลังงานที่เหลือนี้ออกไปใช้ในทางอื่นที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาได้

4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น กิจกรรมทางด้านวิชาการ ผู้เรียนจะได้รับ ประโยชน์ทางด้านวิชาการเป็นอันมาก เพราะได้มีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมากขึ้น นอกเหนือไปจากการเรียนในห้องเรียน

5. เพื่อส่งเสริมการเข้าสังคม การที่ผู้เรียนต้องทำงานร่วมกัน ผู้เรียนก็จะเกิดการเรียนรู้อะไรจะปรับตัวเข้ากับสังคมไปด้วย

6. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์และผู้เรียน เนื่องจากอาจารย์จะต้องเป็นที่ปรึกษา ดังนั้นการดำเนินงานของชุมชนจะต้องมีอาจารย์เข้าร่วมด้วยทุกครั้ง ดังนั้นความใกล้ชิดระหว่างอาจารย์และผู้เรียนจะเพิ่มมากขึ้น

7. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การจัดนิทรรศการของชุมชนต่าง ๆ ให้ชุมชนนั้น ๆ มาร่วมในกิจกรรมด้วย ซึ่งจะเป็นการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีงามระหว่าง สถานศึกษาและชุมชน

8. เพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนเอง การที่ผู้เรียนจะทำงานเป็นกลุ่มได้นั้น สมาชิกในกลุ่มจะต้องสามัคคีร่วมมือกันเป็นอย่างดี อีกทั้งต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันงานถึงจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

9. เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้อยู่ร่วมกันโดยราบรื่นในวงสังคมประชาธิปไตย กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ความคิด ตัดสินใจ และความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ โดยลำพัง ฝึกทำงานร่วมกันโดยรู้วิธีการวางแผนงาน การแก้ปัญหาในการทำงาน ฝึกให้มีวินัย ปฏิบัติตามระเบียบของสังคมและระเบียบของสถานศึกษา ฝึกให้เกิดความสามัคคีความรักหมู่คณะและรักสถานศึกษา ฝึกให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550: 48-49) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมของนักศึกษาที่ครบถ้วนและสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยกำหนดเป็นแนวปฏิบัติไว้ชัดเจนในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทั้งโดยสถาบันการศึกษา และโดยองค์การนักศึกษาในการพัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) ในแต่ละระดับการศึกษา พร้อมกับส่งเสริมและติดตามผลการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาทุกแห่งให้ ดำเนินการกิจกรรมของนักศึกษาให้ครบถ้วนอย่างน้อย 5 ด้าน คือ

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านกีฬาและการส่งเสริมสุขภาพ
3. ด้านการบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสีงแวดล้อม
4. ด้านนันทนาการ
5. ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

สรุปได้ว่าวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรม ต้องจัดเพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดทักษะ พัฒนาความสามารถที่สนใจและเกิดทักษะพิเศษ เช่น กีฬา ดนตรี การสื่อสาร นอกจากนี้สามารถพัฒนาทางด้านจิตใจให้ดีขึ้น นักศึกษาเป็นคนมีจิตใจดี มีน้ำใจ มีศีลธรรม จริยธรรม และการสื่อสารให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อีกด้วย

ประเภทของกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมให้แก่คณิศตักศึกษานั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของกิจกรรมไว้ดังนี้

ทบวงมหาวิทยาลัย (2542, น. 7-11) ได้แบ่งประเภทกิจกรรมไว้ดังนี้ ดังนี้

1. ด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา
2. ด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี
3. ด้านจริยธรรม
4. ด้านกีฬา
5. ด้านสัมมนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550, น. 45-46) ได้แบ่งประเภทกิจกรรมไว้ดังนี้

1. กิจกรรมด้านวิชาการ
2. กิจกรรมด้านกีฬาและการส่งเสริมสุขภาพ
3. กิจกรรมด้านการบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสีงแวดล้อม
4. กิจกรรมด้านนันทนาการ
5. กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

จิตราวัฒน์ โพธิ์มามกะ (2523, น. 5) ได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมในเชิงวิชาการ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนที่สนใจในวิชาการที่มีอยู่ในหลักสูตรนั้นๆ ได้รับความรู้เพิ่มพูนมากขึ้น ส่งเสริมและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนทางด้านวิชาการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2. กิจกรรมพิเศษในลักษณะบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม ทั้งสังคมภายในสถานศึกษา สังคมภายนอกหรือชุมชนใกล้เคียงและห่างไกลสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

3. กิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ กิจกรรมประเภทนี้อาจจะเป็นกิจกรรมทางอ้อม เพราะจุดหมายไม่เป็นการส่งเสริมทางวิชาการและไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

ระดับ นิลพังา (2535, น. 129-130) ได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมประเภทที่โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัด เช่น ห้องสมุด การแนะแนว กีฬา ลูกเสือ เนตรนารี ยุวภาษาต โฮมรูปร กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมพัฒนาชุมชน กิจกรรมส่งเสริมระเบียบวินัย กิจกรรมหาทุนการศึกษาและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

2. กิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการจัด เช่น สภานักเรียน ชุมนุ่มหรือชมรมต่าง ๆ หนังสือและวารสารของโรงเรียน การจำหน่ายสินค้าฝีมือิิตนัักศึกษาในงานต่าง ๆ

3. กิจกรรมที่ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการจัด เช่น ยุวพุทธสมาคม กิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน ศูนย์สังคมสงเคราะห์ ห้องสมุดประชาชน การจัดแหล่งข้อมูลข่าวสารหมู่บ้านและกิจกรรมหารายได้ เป็นต้น

สำเนา ขจรศิลป์ (2538, น. 127-128) ได้แบ่งกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมด้านวิชาการ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นิสิตนักศึกษาที่เรียนวิชาเอกทางด้านพืชสวนก็เป็นสมาชิกสโมสรพืชสวนเพื่อทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปลูกและการจำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับและผลไม้ นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกทางด้านวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ก็ร่วมกันทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์ เช่น การพิมพ์จุลสารของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ

2. กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่นิสิตนักศึกษาทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องศาสนา ศิลปะการแสดง ศิลปะการพูดและดนตรี เป็นต้น นิสิตนักศึกษาแทบทุกสถาบันได้จัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมขึ้นเป็นประจำทุกปี เช่น ไหว้ครูและงานกระทง เป็นต้น

3. กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษากระทำเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นหรือสร้างถาวรวัตถุที่เป็นสาธารณะสมบัติ โดยทั่วไปนิสิตนักศึกษาจะออกไปพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารยากไร้ ส่วนการช่วยเหลือประชาชนในเมืองก็จะเป็นประชาชนที่อยู่ในแหล่ง

เสื่อมโทรม กิจกรรมนิสิตนักศึกษาด้านบำเพ็ญประโยชน์หลายอย่างด้วยกัน ทั้งในด้านอาชีพสาธารสุข เพื่อช่วยให้ประชาชนในชนบทมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4. กิจกรรมด้านกีฬา เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านร่างกาย และจิตใจตลอดจนทักษะในการกีฬากการฝึกซ้อมกีฬา นอกจากนี้จะทำให้ นิสิตนักศึกษาเกิดทักษะในการกีฬา และให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังทำให้นิสิตนักศึกษามีร่างกายแข็งแรงอีกด้วย การแข่งกีฬาก็เป็นการฝึกนิสิตนักศึกษาให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬาด้วย กิจกรรมนิสิตนักศึกษาประเภทนี้ได้แก่ กีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น ฟุตบอล เทนนิส กรีฑา และกีฬาทางน้ำ เป็นต้น

5. กิจกรรมด้านนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่นิสิตนักศึกษา กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การสังสรรค์ การจัดงานเต้นรำ เป็นต้น

6. กิจกรรมด้านส่วนกลาง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมของนิสิตนักศึกษา และยังเป็นฝ่ายควบคุมและให้การสนับสนุนกิจกรรมส่วนอื่น ๆ อีกด้วย โดยทั่วไป กิจกรรมประเภทนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารซึ่งทำหน้าที่บริหารและฝ่ายสภานิสิตนักศึกษา ซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติ องค์การกิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ องค์การนิสิตนักศึกษา ศูนย์นิสิตนักศึกษา หรือสโมสรนิสิตนักศึกษา เป็นต้น

7. กิจกรรมด้านการเมือง เป็นกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกซึ่งอาจเป็นการคัดค้านหรือการสนับสนุนต่อเหตุการณ์ต่างๆ ของสังคม เช่น การคัดค้าน การขึ้นค่าโดยสารรถประจำทาง การสนับสนุนการลดจำนวนเที่ยวการแข่งขันม้า หรือการเดินขบวนประท้วงการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2500 ซึ่งนิสิตนักศึกษาเห็นว่าเป็นการเลือกตั้งทุจริตและสกปรก

จินตนา ยูนิพันธุ์ (2525, น. 124) ได้สรุปประเภทของกิจกรรมนิสิตนักศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารนิสิตนักศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยครั้งที่ 1 โดยให้จัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นควรมีขอบเขตดังนี้

1.1 เพื่อส่งเสริม เผยแพร่ และรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม

1.2 เพื่อสนับสนุนนิสิตนักศึกษาให้ความสนใจและมีโอกาสได้ศึกษา เพื่อให้เกิดความชำนาญและมีสุทธยภาพในศิลปะด้านต่าง ๆ อันไม่ขัดต่อวัฒนธรรมอันดี

2. ด้านกีฬา เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นควรมีขอบเขตดังนี้

2.1 เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ พลานามัย และพัฒนาบุคลิกภาพ

ผู้ชม

2.2 เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีมิตร ความมีน้ำใจนักกีฬาทั้งผู้เล่นและ

2.3 เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกีฬา

2.4 เพื่อยกมาตรฐานกีฬาให้สูงขึ้น

2.5 เพื่อจัดให้มีการแข่งขันกีฬาระดับต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทักษะในด้านกีฬา

3. ด้านวิชาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนี้เพื่อแสวงหาความรู้ด้านวิชาการอันควรได้รับการส่งเสริมให้มีอิสระทางความคิดแต่ต้องอยู่ในขอบเขต โดยให้มีความสมดุลในด้านความคิดในแง่ต่าง ๆ

4. ด้านบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นควรมีขอบเขตดังนี้

4.1 เพื่อให้นิสิตนักศึกษาใช้เวลาว่างในการพัฒนาตนเองให้พร้อม เพื่อทำประโยชน์ต่อสังคม

4.2 เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

4.3 เพื่อปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษาได้ตระหนักในภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบที่จะต้องมีส่วนอันจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

4.4 เพื่อส่งเสริมให้มีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อหมู่คณะและประเทศชาติ
 วิทยาลัยเทคนิค ภูเก็ต (2530, น. 148-149) ได้แบ่งกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาออกเป็น 9 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาการปกครองตนเอง ได้แก่ องค์การบริหารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา สโมสรนิสิตนักศึกษา กิจกรรมเหล่านี้ทำให้นิสิตนักศึกษารู้จักการทำงานร่วมกัน กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบต่องาน

2. กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับวิชาการในสาขาที่นิสิตนักศึกษากำลังศึกษาอยู่

3. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนามารยาทและระเบียบประเพณีการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น ชมรมกุลสตรี ชมรมสุภาพบุรุษ และมารยาทไทย เป็นต้น

4. กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพและความพร้อมเพียง ได้แก่ ชมรมกีฬาต่างๆ เช่น ชมรมรักบี้ ชมรมฟุตบอล ชมรมวอลเลย์บอล เป็นต้น

5. กิจกรรมพัฒนาความเสียสละเพื่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งให้นิสิต นักศึกษาตระหนักในการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมหรือประเทศ เช่น ชมรมอาสาพัฒนา ชมรม พิทักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6. กิจกรรมพัฒนาศีลธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาชีวิตของนิสิตนักศึกษา ให้มีความประพฤติเป็นที่ต้องการของสังคม เช่น ชมรมพุทธศาสตร์ ชมรมสมาธิ และชมรมสังฆปริณายก เป็นต้น

7. กิจกรรมพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เช่น ชมรมดนตรี ชมรมทักษิณ และชมรมวรรณศิลป์ เป็นต้น

8. กิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาให้นิสิตนักศึกษาใช้เวลาว่างพักผ่อนหรือทำสิ่งที่ตนสนใจ เช่น ชมรมสะสมแสตมป์ ชมรมถ่ายภาพ และชมรมทัศนศึกษา เป็นต้น

9. กิจกรรมพัฒนาอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมที่เตรียมนิสิตนักศึกษาไปสู่อาชีพในอนาคต เช่น ชมรมนักธุรกิจ ชมรมครูวิทยาศาสตร์ ชมรมนักประพันธ์ เป็นต้น

10. กิจกรรมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิต นักศึกษาสนใจการเมือง เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองตั้งแต่เยาว์วัย เมื่อโตขึ้นจะได้มีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการเมืองมากขึ้น

สุชาญ โกธิน (2546, น. 40-41) ได้กล่าวถึงประเภทกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อให้ นักศึกษา มีการพัฒนาและมีความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

1. กิจกรรมด้านการพัฒนาความคิดและการระดมสมอง เพื่อทำให้นักศึกษา รู้จักมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์

2. กิจกรรมด้านภาษา การเข้าค่ายภาษาอังกฤษนับว่าสำคัญมาก เพราะ ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นในการดำเนินธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ หรือนักศึกษาทุกคน น่าจะต้องมีภาษาที่สอง ซึ่งอาจจะเป็นภาษาเยอรมัน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส ฯลฯ ก็ได้

3. กิจกรรมด้านการฝึกการแก้ปัญหาและตัดสินใจ เพราะในฐานะที่จะต้อง เป็นผู้นำกลุ่มในอนาคต หรือแม้แต่จะเป็นหัวหน้าหรือผู้บริหาร ความรู้พื้นฐานในเรื่องนี้นับว่า จำเป็นมากเพราะจะต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ในการทำงาน

4. กิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณภาพ ในการแข่งขันกับตลาดโลกของธุรกิจ และอุตสาหกรรมนั้น มีการพูดถึงเรื่องของ ISO 9000 นั่นก็คือ ระบบคุณภาพมาตรฐาน ซึ่ง นักศึกษาจะต้องเรียนรู้และมีความเข้าใจ เพราะเป็นคุณภาพมาตรฐานที่ทั่วโลกยอมรับ องค์กร/

หรือสถานประกอบการใดไม่มีใบรับรอง มาตรฐาน (ISO 9000 Certificate) ก็จะถูกกีดกันทางการค้าไม่สามารถที่จะส่งออกไปขายในตลาดโลกได้ และยังรวมถึงคุณภาพมาตรฐานในการให้บริการด้วย

5. กิจกรรมด้านการทำงานเป็นทีม องค์การ/สถานประกอบการจัดกิจกรรมอย่างหนึ่งที่เรียกว่า กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จุดประสงค์เพื่อต้องการให้รู้จักการทำงานเป็นทีม ให้รู้จักการร่วมมือและการ ประสานงานที่ดี มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน มีความสัมพันธ์กันโดยมีจุดประสงค์หรือ คาดหวังร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ

6. กิจกรรมด้านเกมการจัดการ เป็นการทำกิจกรรมกลุ่มในลักษณะหลายรูปแบบ เช่น มีการฝึกเรื่องของการอภิปรายแบบกลุ่ม กิจกรรม 5 ส. การแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งล้วนแล้วแต่ช่วยสร้าง ประสบการณ์และพื้นฐานความรู้ให้มีทักษะทางการจัดการได้เป็นอย่างดี

7. กิจกรรมด้านการสร้างจิตสำนึกในความปลอดภัยในการทำงาน โดยเฉพาะเมื่อมีอนุกรมมาตรฐานความปลอดภัยขึ้นที่เรียกว่า ISO 9000 มาบังคับใช้ทั่วโลก ถ้านักศึกษาไม่มีความเข้าใจหรือเคยร่วมกิจกรรมประเภทนี้เลยเวลาเข้าไปทำงานในองค์การ/สถานประกอบการที่ทันสมัยก็อาจจะเกิดปัญหาได้ จึงควรมีการจัดกิจกรรมด้านนี้ด้วย

8. กิจกรรมในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพราะยังมีอนุกรมระบบมาตรฐานโลกอีกอย่างหนึ่ง คือ ISO 14000 ที่เน้นในเรื่องของสิ่งแวดล้อมทุกเรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ฝุ่นละออง การใช้สารเคมี ความร้อนแสง เสียง การสิ้นเปลือง การควบคุม และขจัดมลภาวะต่างๆ ไม่ใช่เน้นเฉพาะเรื่องการ อนุรักษ์ธรรมชาติและการอนุรักษ์สัตว์ป่าเท่านั้น จึงนับว่าเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายและกว้างขวางมาก

9. กิจกรรมด้านการพัฒนาจิตใจหรือสุขภาพจิต โดยการจัดกิจกรรมประเภทนี้อาจจัดในรูปแบบ โครงการ เช่น บวชบัณฑิตเพื่อความเป็นบัณฑิต ซึ่งผลที่ได้รับจากการจัดโครงการนี้ทำให้ผู้ที่ผ่านกิจกรรมนี้ มีคุณธรรมและมีความรู้กว้างขวางขึ้นสามารถเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติได้

10. กิจกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้คนรู้จักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ หลักการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น หลักของการปรับตัวให้เข้ากับหมู่คณะหรือสังคมได้รวมทั้งเมื่อออกไปทำงานแล้วยัง สามารถไปช่วยจัดกิจกรรมส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ให้กับองค์การ สถานประกอบการต่างๆ ได้อีกด้วย

สามารถสรุปได้ว่ากิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้จะต้องพัฒนาให้นิสิตนักศึกษาเกิดทักษะหรือ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในการเรียน การ ใช้ชีวิตในสังคมและการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต เช่น 1) กิจกรรมด้านวิชาการ 2) กิจกรรมด้านกีฬา 3) กิจกรรมด้านการบำเพ็ญประโยชน์ 4) กิจกรรมด้านนันทนาการ และ5) กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

Bardo hartman. (1982, pp.70-71) ได้ให้ความหมายรูปแบบหมายถึง เป็นสิ่งที่ ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงไม่ใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุก แ่งทุกมุม เพราะการกระทำเช่นนั้นจะทำให้แบบจำลองนั้นด้อยลงไปส่วนการที่จะระบุว่ารูปแบบใด ไດ จะต้องประกอบด้วยรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและแบบจำลองนานๆ ควรมี องค์ประกอบอะไรบ้างไม่ได้มีการกำหนดตายตัวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์แต่ละอย่างและ วัตถุประสงค์ของผู้สร้างแบบจำลองนั้นๆ ว่าต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆอย่างไร

Good. (1973, p.25) ได้ให้ความหมายรูปแบบหมายถึง แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ เป็นแนวทางในการสร้างหรือซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเรียนแบบเป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็น ตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือแนวคิด ซึ่งชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่ง กันและกันซึ่งรวมกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม

Haucer. (1980, pp.132-161) ได้ให้ความหมายรูปแบบหมายถึง เป็นสิ่งที่ออกแบบ มาเพื่อแสดงถึงองค์ประกอบและกระบวนการตรวจสอบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ในเชิง ทฤษฎีกับปรากฏการณ์

Stoner and wankle. (1986, p.12) ได้ให้ความหมายรูปแบบหมายถึง รูปแบบเป็น การจำลองความจริง ของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่มี

ทิตนา แชมมณี (2551, น.38) ได้ให้ความหมายของรูปแบบหมายถึง เป็นรูปธรรม ของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเช่นเป็นคำอธิบาย เป็นแผนผังไดอะแกรมหรือแผนภาพเพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน ขึ้น รูปแบบจึงเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบ สอนหาคำตอบความรู้ความเข้าใจ ในปรากฏการณ์ทั้งหลาย

บัณฑิตยสถาน (2546, น.965) ได้ให้ความหมายของรูปแบบหมายถึง รูปแบบที่ กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนวซึ่งเป็นที่ยอมรับ

บุญส่ง หาญพานิช (2546, น.92) ได้ให้ความหมายรูปแบบหมายถึง โครงสร้างโปรแกรมแบบจำลองหรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจากการลดทอนเวลาโดยพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้างที่ต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้แทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งโดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆของรูปแบบนั้นๆ

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2553, น.3) ได้ให้ความหมายรูปแบบหมายถึง กรอบความคิดทางด้านหลักการวิธีการดำเนินงานและหลักเกณฑ์ต่างๆ ของระบบ ที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ (2549, น.14) ได้ให้ความหมายรูปแบบหมายถึง แบบอย่างหรือแนวทางในการกระทำหรือดำเนินการใด ๆ ที่แสดงหรืออธิบายให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิดหรือความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญของปรากฏการณ์ที่ศึกษาให้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, น.77) ได้ให้ความหมายรูปแบบหมายถึง แบบจำลองที่ย่อขยายขนาดของจริงให้เล็กลง หรือ สิ่งที่แสดงถึงโครงสร้างของความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือ ตัวแปรต่าง ๆ เพื่อที่จะช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาให้เข้าใจถึงสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายและดีขึ้น

พิชญภา ยืนยาว (2552, น.152) ได้ให้ความหมายรูปแบบหมายถึง แบบจำลองของปรากฏการณ์ได้ปรากฏโดยปรากฏการณ์หนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการบรรยายและแสดงลักษณะปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดทั้งใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

ยุวลักษณ์ เล้งหวาน (2554, น.121) ได้ให้ความหมายรูปแบบหมายถึงแบบจำลองที่แสดงหรืออธิบายให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิดเพื่อให้สามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน

วิชญาภา เมธีวรฉัตร (2557, น.12) ให้ความหมายรูปแบบหมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดทฤษฎีที่ได้ศึกษามาของผู้สร้างเอง เพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโดยใช้สื่อที่ทำให้เข้าใจได้ง่ายและกระชับถูกต้องและสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์ จึงได้เพื่อช่วยให้ตนเองและคนอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

อัษ แสนภักดี (2558, น.14) ได้ให้ความหมายรูปแบบหมายถึง แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบชุดของปัจจัยหรือ ตัวแปรของทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือจากแนวคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบหมายถึง แบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยมีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ หรือเป็นเครื่องมือที่มีขั้นตอนวิธี

ดำเนินงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เพื่ออธิบายพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งหรือหลายพฤติกรรมทำให้เกิดความกระจ่าง

ประเภทของรูปแบบ

Keeves. (1988, pp. 561-565) ได้จัดแบ่งประเภทต่างกันอย่างออกไปสำหรับรูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์หน้าที่และแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบเชิงกายภาพที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์เช่น รูปแบบโครงสร้างอะตอมที่สร้างขึ้นโดยใช้การเทียบโครงสร้างรูปแบบ ให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพโครงการข้อมูลและความรู้ที่มีในลักษณะนั้น รูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจนสามารถทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของการได้กว้างขวาง

2. รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการอธิบายบรรยายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิดขององค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้นและใช้ข้อความอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ มากขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบนี้คือขาดความชัดเจนทำให้ยากแก่การทดสอบรูปแบบ แต่ทั้งนี้ได้มีการนำรูปแบบเชิง ข้อความมาใช้ในการศึกษา เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นต้น

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรโดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันค่อนข้างนำไปใช้ด้านพฤติกรรมศาสตร์โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบลักษณะนี้ส่วนใหญ่พัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

4 รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่เริ่มจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์มาใช้ รูปแบบเชิงสาเหตุหรือทำให้สามารถศึกษารูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนขึ้นได้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้คือต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการจะแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นจะรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ โดยรูปแบบเชิงสาเหตุและสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังต่อไปนี้

4.1 รูปแบบระบบเส้นเดียว (Recursive Model) เป็นรูปแบบ ที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทาง ของการเป็นสาเหตุทิศทางเดียวโดย ไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

4.2 รูปแบบระบบเส้นคู่ (Non Recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรหนึ่ง อาจเป็นทั้งตัวแปรเชิงสาเหตุและเชิงผลลัพธ์ได้ จึงมีทิศทางความสัมพันธ์ย้อนกลับ

Smith and Others. (1980, p.461) ได้จำแนกรูปแบบเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) แบ่งเป็น

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริงเช่นเครื่องบินจำลองหุ่นไล่กาหุ่นตามร้านตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น

1.2 รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่นการเล่นการทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลองเครื่องบินจำลอง เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่ารูปแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกเป็น

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพเป็นการใช้ข้อความธรรมดาในการอธิบายอย่างย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงานคำอธิบายรายวิชา เป็นต้น

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ เช่นสมการและโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545, น. 89) จำแนกประเภทของรูปแบบไว้ดังนี้

1. รูปแบบเชิงบรรยาย เป็นการนำเสนอโดยใช้การบรรยายระบุถึงหลักการหรือตัวแปรและมีคำอธิบายถึงปรากฏการณ์ด้วยคำบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด หลักการ หรือตัวแปรเหล่านั้น

2. รูปแบบเชิงรูปภาพ เป็นการนำเสนอโดยใช้รูปภาพ หรือสัญลักษณ์จำลองแสดงถึงแนวคิด หลักการ หรือตัวแปร และลากเส้นโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด หลักการ หรือตัวแปรเหล่านั้น

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ เป็นการนำเสนอโดยใช้สัญลักษณ์แทนแนวคิด หลักการ หรือตัวแปร และใช้ฟังก์ชันคณิตศาสตร์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด หลักการ หรือตัวแปรเหล่านั้น

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ประเภทของรูปแบบ คือ แบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ หรือเป็นเครื่องมือที่มีขั้นตอนวิธีดำเนินงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถอธิบายพฤติกรรมโดยพฤติกรรมหนึ่งหรือหลายพฤติกรรมทำให้เกิดความกระจ่าง และเกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการรูปแบบ

การเสริมสร้างทักษะสื่อสารของสถาบันอุดมศึกษา

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น เริ่มขึ้นตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้ก่อตั้งโรงเรียนกฎหมาย โรงเรียนแพทย์ โรงเรียนช่างไหม รวมถึงโรงเรียนมหาดเล็ก แต่ยังไม่สามารถให้การศึกษาถึงขั้นปริญญาได้ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงประดิษฐานโรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นมหาวิทยาลัย และพระราชทานนามว่า "จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย โดยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สกอ. กระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตั้งแต่วันพฤหัสบดีที่ 2 พฤษภาคม 2562 ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 184 แห่งทั่วประเทศ โดยแบ่งออกเป็น

1. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 61 แห่ง
 - 1.1 กลุ่มมหาวิทยาลัย 8 แห่ง
 - 1.2 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่ง
 - 1.3 กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 8 แห่ง
 - 1.4 กลุ่มสถาบัน 7 แห่ง (รวมสถาบันวิทยาลัยชุมชนแล้ว)
2. สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาล จำนวน 49 แห่ง
 - 2.1 กลุ่มในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 25 แห่ง
 - 2.2 กลุ่มในกำกับกรุงเทพมหานคร 1 แห่ง
 - 2.3 กลุ่มในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 23 แห่ง
3. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 74 แห่ง

นอกจากนี้ ยังมีการจัดการศึกษาโดย มหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือบัณฑิตวิทยาลัย ที่อาจจะไม่ได้อยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เช่น วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของ กระทรวงกลาโหม นอกจากนี้โรงเรียนสาธิตก็ยังสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาอีกด้วย

ข้อมูลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย ถือกำเนิดจากโรงเรียนสำหรับฝึกหัดวิชาข้าราชการฝ่ายพลเรือน โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้น ณ ตึกยาวข้างประตูพิมานชัยศรีในพระบรมมหาราชวัง เมื่อ พ.ศ. 2442 และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนมหาดเล็ก เมื่อ 1 เมษายน พ.ศ. 2445 เพื่อผลิตบุคลากรให้รับราชการ ซึ่งมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จากพระบรมราโชบายปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อ พ.ศ. 2425 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ภาคราชการและเอกชนต้องการบุคลากรทำงานในสาขาวิชาต่าง ๆ กว้างขวางมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระอนุสรณ์คำนึงถึงพระบรมราโชบายในสมเด็จพระบรมชนกาทิราชที่จะ “ให้มีมหาวิทยาลัยขึ้นสำหรับเป็นสถาบันอุดมศึกษาของชาวสยาม” จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาโรงเรียนมหาดเล็กเป็นสถาบันอุดมศึกษา พระราชทานนามว่า “โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” เมื่อ 1 มกราคม พ.ศ. 2453 ต่อมาทรงเห็นว่าควรขยายกิจการให้กว้างขวางตามพระราชประสงค์เพื่อให้เป็นพระบรมราชานุสาวรีย์อันยิ่งใหญ่และถาวรในสมเด็จพระบรมชนกาทิราช พระองค์จึงได้พระราชทานเงินทุนที่เหลือจากการที่ราษฎรได้เรียไรเพื่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบรมรูปทรงม้าจำนวนเก้าแสนกว่าบาท ให้ใช้เพื่อสร้างอาคารเรียนและเป็นตึกบัญชาการบนที่ดินของพระคลังข้างที่จำนวน 1,309 ไร่ อยู่ที่อำเภอปทุมวัน และเงินที่เหลือจากการสร้างก็ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาติให้ใช้เพื่อกิจการของโรงเรียนต่อไป ทั้งนี้ได้เสด็จพระราชดำเนิน และทรงวางศิลาพระฤกษ์ในการสร้างอาคารเมื่อ 3 มกราคม พ.ศ. 2458 ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริที่จะขยายการศึกษาในโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น คือ ไม่เฉพาะสำหรับผู้ที่จะเล่าเรียนเพื่อรับราชการเท่านั้น แต่จะรับผู้ซึ่งประสงค์จะศึกษาขั้นสูงให้เข้าเรียนได้ทั่วถึงกัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประดิษฐานโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ ขึ้นเป็น “จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เมื่อ 26 มีนาคม พ.ศ. 2459 เพื่อเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์เฉลิมพระเกียรติแห่งสมเด็จพระบรมชนกาทิราช ให้เจริญก้าวหน้ากว้างขวางแผ่ไพศาลต่อไป ปัจจุบันเป็นช่วงเวลาของการขยายการศึกษาระดับปริญญาตรี และเริ่มพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย การอนุรักษ์และสนับสนุนศิลปวัฒนธรรม และการบริการทางวิชาการให้แก่สังคม มีการจัดตั้งสถาบันวิจัย สถาบันบริการ ศูนย์ และสำนัก เพื่อให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการวิจัยและพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ทุกวิถีทาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพัฒนาหลักสูตรและระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงคณาจารย์และบุคลากรที่มีคุณภาพ มีประสบการณ์ มีสื่อการเรียน

การสอนที่ทันสมัย และเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมรอบด้าน เพื่อให้บัณฑิตได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวน 18 คณะ 1 สำนัก

นอกจากนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กำหนดอัตลักษณ์ “คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 9 ด้าน ดังนี้ 1. มีความรู้ คือ รู้รอบ รู้ลึก 2. มีคุณธรรม คือ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีจรรยาบรรณ 3. คิดเป็น คือสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะในการคิดแก้ปัญหา 4. ทำเป็น คือ มีทักษะทางวิชาชีพ มีทักษะทางการสื่อสาร มีทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะทางคณิตศาสตร์และสถิติ มีทักษะการบริหารจัดการ มีทักษะทางการสื่อสาร: ใช้ภาษาไทยได้ดีมากทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อการสื่อสารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ ในระดับดีในการอ่าน และสามารถสื่อสารด้วยการพูด ฟัง และเขียนในระดับดี พอสมควร 5. ใฝ่รู้และรู้จักวิธีการเรียนรู้ คือ ใฝ่รู้ รู้จักวิธีการเรียนรู้ 6. มีภาวะผู้นำ 7. มีสุขภาพ 8. มีจิตอาสาและสำนึกสาธารณะ 9. ดำรงความเป็นไทยในกระแสโลกาภิวัตน์ และยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2560-2563 ตามมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 793 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2559 ได้กำหนดยุทธศาสตร์หลัก 4 ด้าน ดังนี้ 1. ยุทธศาสตร์สร้างคน ประกอบด้วย 1.1 สร้างบัณฑิตในทุกระดับให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมทั้งปัจจุบันและอนาคต คือ มีความรู้และประสบการณ์ชีวิต และมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างสร้างสรรค์ การทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น สื่อสารได้ มีภาวะผู้นำ มีจิตสาธารณะ มีทักษะด้านภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้งมีสิ่งแวดล้อมและพื้นที่ซึ่งเอื้อให้ได้ฝึกใช้ทักษะด้านภาษาอย่างต่อเนื่อง 1.2 พัฒนาศักยภาพและบริหารจัดการคนเก่ง 1.3 เปลี่ยนโฉมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 1.4 เสริมสร้างสุขภาพและสุขภาพที่ดีของประชาคมจุฬาฯ 1.5 สนับสนุนเสริมพัฒนาศักยภาพผู้สูงวัยมาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยผ่านหลักสูตรและศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 1.6 รักษาความสามารถในการดึงดูดผู้เรียนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ เลือกลงมาศึกษาต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2. ยุทธศาสตร์สร้างสรรค์ องค์ความรู้และนวัตกรรม 3. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมสังคมไทย และ 4. ยุทธศาสตร์ก้าวไกลในสังคมโลก (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2562: ออนไลน์)

ข้อมูลมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งที่สองของประเทศไทย ก่อตั้งในชื่อ "มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง" เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2477 โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นตลาดวิชา เพื่อการศึกษาด้านกฎหมายและการเมือง สำหรับประชาชนทั่วไป ต่อมาใน

พ.ศ. 2495 รัฐบาลเปลี่ยนเป็นชื่อปัจจุบัน นับเป็นมหาวิทยาลัยที่มีอายุเป็นอันดับ 2 ของประเทศไทย และมีประวัติศาสตร์ผูกพันกับพัฒนาการทางการเมือง และความเป็นไปของชาติ ตลอดจนเรื่องของรัฐธรรมนูญและประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516 และ 6 ตุลา 2519 ราชกิจจานุเบกษาได้ลงประกาศ "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2558" ปัจจุบันมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จัดการศึกษาครอบคลุมทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบไปด้วย 19 คณะ 4 วิทยาลัย 1 สถาบัน 1 สำนักวิชา จำนวนหลักสูตรทุกระดับจำนวนทั้งสิ้น 297 หลักสูตร เป็นระดับปริญญาตรี 139 หลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิต 6 หลักสูตร ปริญญาตรีควบปริญญาโท 4 หลักสูตร ปริญญาโท 118 หลักสูตร และปริญญาเอก 34 หลักสูตร นอกจากนี้ได้รับเลือกให้เป็น 1 ใน 9 มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ จาก กระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2552 อีกด้วย

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยังได้กำหนดอัตลักษณ์ ดังนี้ 1. Global ทันโลก ทันสังคม 2. Responsibility สำนึกรับผิดชอบอย่างยั่งยืน 3. Eloquence สื่อสารสร้างสรรค์และทรงพลัง 4. Aesthetic Appreciation มีสุนทรียะในหัวใจ 5. Team Leader เป็นผู้นำทำงานเป็นทีม 6. Spirit of Thammasat มีจิตวิญญาณธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยังคงมุ่งมั่นที่จะรักษาไว้ ซึ่งปณิธานและปรัชญาแต่ดั้งเดิมของมหาวิทยาลัย ที่มุ่งสร้างบัณฑิตที่ไม่เห็นแก่ตัว มีจริยธรรม รักษาความถูกต้องออกมารับใช้สังคมชาวธรรมศาสตร์ทุกคน และกำหนดกรอบคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตามมติสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ครั้งที่ 6/2552 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2552 ดังนี้ 1. มีธรรมประจำจิต ประกอบด้วย 1.1 มีความซื่อสัตย์และเป็นธรรม 1.2 มีวินัยและรู้จักกาลเทศะ 1.3 มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม 1.4 มีน้ำใจและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 1.5 รู้จักใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า และมีความสุข และ 1.6 มีจริยธรรมวิชาชีพและในการประกอบอาชีพสุจริต 2. มีความรู้ ประกอบด้วย 2.1 มีความรู้และทักษะในสาขาวิชาที่ศึกษา 2.2 มีความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและรู้รอบเพื่อเชื่อมโยงกับสังคม และ 2.3 มีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3. มีความสามารถในการทำงาน ประกอบด้วย 3.1 การทำงานร่วมกับผู้อื่น 3.2 ความสามารถในการจัดการ วิเคราะห์และแก้ปัญหา 3.3 สามารถบูรณาการความรู้เพื่อใช้ในการทำงาน 3.4 ความสามารถในการสื่อสาร 3.5 วุฒิภาวะทางอารมณ์ ความสามารถในการปรับตัว และมีความอดทน 3.6 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 3.7 ใฝ่รู้ ติดตามและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 3.8 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 3.9 การคิดในเชิงบวก และ 3.10 ความเป็นผู้นำ และ 4. ความเป็นธรรมศาสตร์ ประกอบด้วย 4.1 เคารพสิทธิของผู้อื่นและ

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข 4.2 กล้าทำ กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงามและ
เรียกร้องเพื่อความเป็นธรรมของสังคม 4.3 ใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างรับผิดชอบ 4.4 มีจิตอาสาและ
รับผิดชอบต่อสังคม 4.5 การมีหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดีในระบบประชาธิปไตย และ 4.6 ดำรงไว้ซึ่ง
วัฒนธรรมอันดีงามของชาติ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2562: ออนไลน์)

ข้อมูลมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พัฒนาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง และวิทยาลัยวิชา
การศึกษา โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง สถาปนาขึ้นเมื่อ พ .ศ.2492 วิทยาลัยวิชาการศึกษา พ .ศ.2496
และมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พ .ศ.2517 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีประวัติศาสตร์
มายาวนาน ถือกำเนิดขึ้นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ในกระแสสังคมที่เริ่มคลี่คลายจากการตื่น
ตระหนกภัยสงคราม ปัญหา เศรษฐกิจและสังคม หลังจากท้องถื่นการสหประชาชาติได้ก่อกำเนิดขึ้น
เพื่อมุ่งเน้นความสมานฉันท์และผลักดันความร่วมมือทางด้านต่าง ๆ รวมทั้งการผลักดันทางด้าน
การศึกษาเพื่อให้โลกใบนี้เจริญก้าวหน้าและมีสติปัญญามากขึ้น โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง” ภายใต้
กระทรวงศึกษาธิการ ได้สถาปนาขึ้นเมื่อวันที่28 เมษายน พ .ศ.2492 ณ ถนนประสานมิตร
กรุงเทพมหานคร เพื่อผลักดันการศึกษาทางด้านวิชาชีพครู ในช่วงเวลาที่วิชาชีพครูขาดแคลนและ
ไม่สอดคล้องกับการขยายตัวของสังคม และศาสตร์ทางการศึกษายังใหม่ต่อสังคม จากนั้น
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร” ก็ได้รับการสถาปนา
ขึ้นในวันที่ 29 มิถุนายน 2517 โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เหล่านุทธ เป็นอธิการบดี
(พ.ศ. 2512 – 2521)

วันที่ 28 มิถุนายน 2546 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกาศยุทธศาสตร์
“การพัฒนาศักยภาพนิสิต” หนึ่งในกลยุทธ์ได้ประกาศดาวสำคัญยิ่งสามดวงของ
มหาวิทยาลัย นั่นคือ 1. ด้านวิชาการ 2. ด้านนิสิต และ3. ด้านชุมชน และประกาศอัตลักษณ์นิสิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 9 ประการ คือ 1. ใฝ่รู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ทุกกลมหายใจเข้าออก
ย่อมช่วยให้เราฉลาดรอบรู้ เป็นคนดีและปรับตัวได้ 2. คิดเป็นทำเป็น ช่วยให้เราคิด พุด และทำเป็น
สิ่งเดียวกัน ไม่ใช่ดีแต่พูด 3. หนักเอาเบาสู้ ชีวิตต้องทำงานหนัก รับผิดชอบต่อ ทุ่มเทเสี่ยสละ เราจะ
ประสบผลสำเร็จอย่างแน่นอน 4. รู้กาลเทศะเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมของความเป็นคนไทย กาละใด
เทศะใด ที่เราควรกระทำควรพุด ควรแสดงออกอย่างเหมาะสม 5. เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ
“มศว คือ ผู้ให้ เราจึงภาคภูมิใจใน ความเป็น มศว” จาคะ ย่อมเป็นหนึ่งในปัจจัยของความเจริญอก
งามในชีวิต 6. มีทักษะสื่อสาร กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้
ความสามารถ 7. อ่อนน้อมถ่อมตน เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญยิ่งของ “ความเป็นไทย” รวงข้าวที่มี

เมล็ดเต็มแต่งย่อมโน้มลงสู่ดิน รวงข้าวลีบย่อม ชูคอสู່ท้องฟ้า 8. งามด้วยบุคลิก บุคลิกภาพที่สง่างามทั้งร่างกาย พฤติกรรม จิตใจ ย่อมเป็นเสน่ห์ และบอกความเป็นตัวตนของเรา 9. พร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ พัฒนาสมองให้เต็มศักยภาพทั้งสองด้าน การวนเวียนอยู่ในศาสตร์ของตนเองเท่านั้น ย่อมอุดตันทางปัญญา ด้วยความเชื่อมั่นว่านิสิตนักศึกษาคืออนาคตของประเทศ นิสิตนักศึกษาคือเจ้าของสังคมเจ้าของโลกใบนี้ในวันข้างหน้า ถ้าสังคม มหาวิทยาลัย ครอบครัวยุคสร้าง นิสิตนักศึกษาที่ไร้คุณภาพ โลกและสังคมในอนาคตย่อมไร้คุณภาพด้วย ในทางกลับกันถ้า นิสิตนักศึกษาดีงาม โลกและสังคมย่อมดีงาม ดังนั้น คุณภาพและความดีงามของบุคคล นักเรียน นิสิต นักศึกษา ต้องหลอมรวมไว้ในทุกศาสตร์ ทุกคณะ สถาบัน สำนัก ทุกรายวิชา ทุกกิจกรรม ครู อาจารย์ทุกคนทุกรายวิชาต้องรับผิดชอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ มหาวิทยาลัยผลิตคนเก่ง วิชาออกไป แต่เห็นแก่ตัว สร้างปัญหา สร้างสังคมให้เลวร้าย มหาวิทยาลัยต้องรับผิดชอบต่อกระบวนการทางการศึกษาด้วย จึงมอบหมายให้คณะผู้บริหาร คณบดี ผู้อำนวยการ คณาจารย์ และบุคลากรหน่วยงานต่าง ๆ ได้นำไปบริหารจัดการในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิด นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อันเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว เป็นตัวบ่งชี้ลักษณะเฉพาะของ บุคคล สังคม ชุมชนหรือประเทศนั้น ๆ เช่น เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมและศาสนา ฯลฯ และมี คุณลักษณะที่แตกต่างจากทั่ว ๆ ไป หรือไม่เหมือนกับสถาบันอื่น ๆ (คู่มือ นิสิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 2561)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทิตยา ปิยะพันธ์ (2557) ได้ศึกษาค่านิยมดิจิทัลกับพฤติกรรมด้านการสื่อสารออนไลน์ ของเด็กและเยาวชนไทย ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมยามว่างของเด็กและเยาวชนไทยเลือกทำเป็น อย่างแรก คือ ใช้อินเทอร์เน็ต มีความถี่ในการใช้สื่อออนไลน์ทุกวัน และระยะเวลาที่ใช้สื่อออนไลน์ โดยรวมนั้น มากกว่า 3 ชั่วโมงในแต่ละวัน ข้อค้นพบบ่งชี้ว่าเด็กและเยาวชนไทยมี พฤติกรรมการใช้สื่อ ออนไลน์ในระดับที่สูงมาก นอกจากนี้เด็กและเยาวชนไทยมีค่านิยมดิจิทัลด้าน เสรีภาพ ความซื่อสัตย์ โปร่งใสการประสานความร่วมมือ ความบันเทิง และนวัตกรรม ซึ่งปรากฏ ค่านิยมดิจิทัลดังกล่าวในระดับมากทุกค่านิยม ณ ที่นี้จะขอยกกล่าวถึงค่านิยมดิจิทัลด้านเสรีภาพและ การประสานความร่วมมือเท่านั้น การให้คุณค่ากับค่านิยมดิจิทัลในหลาย ๆ ด้านอาจมีความ เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางสังคมอันสืบเนื่องจากการใช้สื่อออนไลน์อย่างเข้มข้น เมื่อพิจารณาถึง สื่อออนไลน์อย่างอินเทอร์เน็ตที่มีลักษณะเปิดกว้างเป็นพื้นที่ที่ผู้ใช้สามารถแสดงความคิดเห็น ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ได้โดยไม่ถูกปิดกั้นด้วยคุณลักษณะของสื่อข้อนี้จึงทำให้เด็กและ เยาวชนไทยที่เกิดและเติบโตมากับการใช้สื่อออนไลน์มีค่านิยม ดิจิทัลด้านเสรีภาพ ด้วยความคุ้น

ชินกับความมีอิสระเสรี อันเป็นสิ่งที่สื่ออินเทอร์เน็ตมีให้ภายใต้บริบทการสื่อสารออนไลน์ และด้วยคุณลักษณะของสื่อสังคมออนไลน์ที่เปิดโอกาสให้ผู้ใ้สามารถสร้าง แลกเปลี่ยน และแบ่งปัน ตลอดจนร่วมกันจัดทำเนื้อหาในลักษณะที่เสริมแรงและเกื้อหนุนกันได้แล้วก็มีส่วนเชื้อให้เด็ก และเยาวชนไทยเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงของการใช้สื่อออนไลน์ อาทิ การช่วยแบ่งปันหรือแชร์ข้อความผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างการตามหาเด็กหายหรือการขอบริจาคเลือดว่าเป็นทางหนึ่งที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ การเชื่อมั่นในพลังของสารานุกรมออนไลน์วิกิพีเดีย (wikipedia) ก็นับเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นค่านิยมดิจิทัลด้านการประสานความร่วมมือของเด็กและเยาวชนไทยได้อย่างชัดเจน

นิชาวดี ตานีเหิง และคณะ (2559) ได้ศึกษาอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชา วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการส่งเสริมอัตลักษณ์ให้นักศึกษา สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล ได้แก่ การจัด รายวิชาสร้างวิชาชีพด้านนิเทศศาสตร์-ดิจิทัลในอนาคต พัฒนาทักษะสู่ผู้ประกอบการ อย่างครบวงจรทุกรายวิชา จัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติทุกรายวิชาเสริมประสบการณ์วิชาชีพขณะเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการผลิตสื่อดิจิทัล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะเป็นนักปฏิบัติการ สื่อสารอย่างครบกระบวนการผลิต เน้นฝึก ปฏิบัติเสริมทักษะด้านการใช้เครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีทันสมัยในยุคดิจิทัลครอบคลุมสื่อทุกประเภท

อุษา ศิลป์เรืองวิไล (2559) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักสร้างสรรค์ในยุคดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า นักสร้างสรรค์ในยุคดิจิทัลนั้นควรเป็นบุคคลที่มีความเป็นมืออาชีพ มีวินัย มีสัมมาคารวะ มีความรับผิดชอบ มีการปรับเปลี่ยนตัวเองในการเข้าสู่สังคม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกภาพที่ดี มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีทักษะการสื่อสารที่ดี

วีรเทพ สุดแดน และคณะ (2556) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและปัจจัยที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนิสิตมีดังนี้ ไม่มีเพื่อนเข้าร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมตรงกับ เวลาเรียน กิจกรรมที่จัดซ้ำซากและไม่น่าสนใจ สถานที่จัดกิจกรรมไม่เหมาะสม และกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่มีความจำเป็น ปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ เพื่อต้องการแสวงหาประสบการณ์ เพื่อให้ชั่วโมงกิจกรรมเสริมหลักสูตรครบ เพื่อได้รับการยอมรับจากเพื่อน เพื่อต้องการความรู้ใหม่ ๆ ไปปรับปรุงการทำงาน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของตนเอง และเพื่อเพิ่มโอกาสในการทำกิจกรรมส่วนทางด้านยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเข้าร่วม กิจกรรมเสริมหลักสูตร มี 3 ยุทธศาสตร์ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริม

หลักสูตรอย่างทั่วถึง 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมและ 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

อดิพล เอื้อจรัสพันธุ์ (2568) ได้ศึกษาการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเครือข่ายตลาดสีเขียวของกลุ่มเงินเนอเรชั่น เอ็กซ์ และเงินเนอเรชั่น วาย พบว่า อุปกรณ์ที่ทั้งกลุ่มเงินเนอเรชั่น เอ็กซ์ และเงินเนอเรชั่น วาย ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมากที่สุด คือ โทรศัพท์มือถือ รองลงมา คือ คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ ตามลำดับ ช่วงเวลาที่กลุ่มเงินเนอเรชั่น เอ็กซ์ใช้ในการบริโภคสื่อสูงสุด คือ ช่วง 18.01-21.00น. (97.00%) รองลงมา คือ ช่วงเวลา 21.01-24.00น. ส่วนกลุ่มเงินเนอเรชั่น วาย ช่วงเวลาที่ใช้บริโภคสื่อ สูงสุด คือ ช่วง 21.01-24.00 น. (85.75%) รองลงมา คือ ช่วงเวลา 18.01-21.00น. (83.50%) ด้านช่องทาง ที่กลุ่มเงินเนอเรชั่น เอ็กซ์ ชอบที่จะใช้ในการบริโภคสื่อ คือ โทรศัพท์ (96.50%) รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ (91.50%) เว็บไซต์ (61.25%) และสื่อสังคมออนไลน์ (60.75%) ตามลำดับ กลุ่มเงินเนอเรชั่น วาย ช่องทาง ที่ชอบใช้ในการเข้าถึงสื่อมากที่สุด คือ สื่อสังคมออนไลน์ (91.25%) รองลงมา คือ โทรศัพท์ (76.00%) และเว็บไซต์ (73.15%) นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า เนื้อหาจากสื่อที่ กลุ่มเงินเนอเรชั่น เอ็กซ์ ชื่นชอบมากที่สุด คือ ข่าว (81.00%) รองลงมา คือ ละคร (55.50%) รายการวาไรตี้ (49.50%) และรายการบันเทิง (47.00%) ส่วนเนื้อหาจากสื่อที่กลุ่มเงินเนอเรชั่น วาย ชื่นชอบมากที่สุด คือ ข่าวเช่นกัน รองลงมา คือ รายการวาไรตี้ รายการบันเทิง และละคร ตามลำดับ

จุฑารัตน์ บันดาลสิน และคณะ. (2568) ได้พัฒนาหลักสูตรและศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า ผลการประเมินประสิทธิผลหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์ทุกด้าน ผ่านเกณฑ์ระดับดีมีคะแนนมากกว่าร้อยละ 70 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะ 4 ด้าน พบว่า ด้านการสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันในการวัดแต่ละครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการคิดวิเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันในการวัดครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 และครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน และด้านความรับผิดชอบพบว่าคะแนนเฉลี่ยในการวัดแต่ละครั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นารีรัตน์ ทับทองกุล และคณะ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี พบว่า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คือ KM-LED Model 5 ขั้นตอน คือ การให้ความรู้ (Knowledge : K) การเสริมสร้างสู่คุณธรรม (Moral: M) การฝึกทักษะดำเนินชีวิต (Living skill: L) การประเมินผลปฏิบัติงาน (Evaluation: E) การเผยแพร่และแบ่งปัน (Dissemination: D) โดยมีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดกิจกรรม และ 4) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี “KM-LED Model” หลังการทดลอง นักศึกษามีความรู้ ($X=19.93$, $S.D.=4.12$) มีคุณธรรม ($X=3.50$, $S.D.=0.34$) มีทักษะการดำเนินชีวิต ($X=4.65$, $S.D.=0.29$) และมีคุณลักษณะความพอเพียง ($X=3.74$, $S.D.=0.42$) สูงวก่ก่อนทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อติดตามผลหลังการทดลองเดือนที่ 6 พบว่า คุณลักษณะความพอเพียงของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($X=4.65$, $S.D.=0.14$)

กิริติ คชนทว และพรพรรณ ประจักษ์เนตร (2560, น. 61-78) ได้ศึกษาปัจจัยการสื่อสารเพื่อพยากรณ์พฤติกรรมการอ่านของคนไทย ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า 1.กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของเด็กเพื่อต่อยอดสู่การทำกิจกรรมอื่น ๆ ในอนาคต 2.กิจกรรมส่งเสริมการอ่านช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการแสดงออกที่รุนแรงของเด็กให้มีความอ่อนโยนมากขึ้น 3.กิจกรรมส่งเสริมการอ่านช่วยให้เด็กนักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น 4.กิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เด็กนักเรียนมีทักษะทางภาษาไทยที่ดีมากขึ้น 5.กิจกรรมส่งเสริมการอ่านช่วยส่งเสริมให้ผู้ปกครองเกิดพฤติกรรมการอ่านที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของตนมากขึ้น 6.รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีความแปลกใหม่และน่าสนใจส่งผลให้คนในชุมชนเกิดพฤติกรรมการอ่านมากขึ้น 7.กิจกรรมส่งเสริมการอ่านช่วยให้คนที่ไม่เคยได้เข้าห้องสมุดหรืออ่านหนังสือที่หลากหลายประเภทมาก่อนหันมาอ่านมากขึ้น 8.กิจกรรมส่งเสริมการอ่านช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวและทำให้ผู้สูงอายุเห็นถึงความสำคัญของการอ่านออกเขียนได้มากขึ้น และ 9.กิจกรรมส่งเสริมการอ่านช่วยเปลี่ยนแปลงรูปแบบพฤติกรรมการรวมกลุ่มของคนในชุมชน

ศรัณย์ จันทร์หาญ และพัชนี เขยจรรยา (2560, น. 94-110). ได้ศึกษาเครือข่ายการสื่อสารออนไลน์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน เพื่อการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า 1.เครือข่ายการสื่อสารออนไลน์ที่มีการรณรงค์ให้เกิดการใช้จักรยานในชีวิตประจำวันโดยตรง จะมีการเผยแพร่เนื้อหาและการมีส่วนร่วมของสมาชิกด้วยข่าวสาร เรื่องราว และประสบการณ์เชิงบวก ต่างจากเครือข่ายที่ไม่ได้มุ่งรณรงค์โดยตรง จะมีการเผยแพร่ข่าวสาร

เรื่องราวและประสบการณ์เชิงลบ ซึ่งส่งผลให้บุคคลทั่วไปไม่สนใจที่จะหันมาใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน 2.ระดับการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมของสมาชิกบนเครือข่ายออนไลน์เกี่ยวกับการใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ และพบความแตกต่างกันระหว่างเครือข่ายออนไลน์ 2 รูปแบบ คือเว็บไซต์แบบเว็บบอร์ดที่มีการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นการแสดงความคิดเห็นกับเฟชบุ๊กแฟนเพจที่ส่วนใหญ่เป็นเพียงการกดถูกใจ และ 3.มีลักษณะการเชื่อมโยงเครือข่ายแบบ

ประภัสสร จันทรสถิตย์พร (2560, น. 63-77) ได้ศึกษาอ่าน คิด เขียน เรียนละคร การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารของเด็กและเยาวชนด้วยศิลปะการละครเพื่อการพัฒนา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า 1.เด็กและเยาวชนมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการอ่าน การพูด การเขียน การฟัง อย่างมีศิลปะและมีเหตุผลได้เรียนรู้ความแตกต่างของกันและกัน เกิดการปฏิสัมพันธ์ทางความคิด ความเชื่อ อารมณ์ความรู้สึกระหว่างกันผ่านกิจกรรมต่าง ๆ 2.ผู้จัดการเรียนรู้พัฒนาความรู้ทั้งในเชิงวิชาการและวิชาชีพเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยพัฒนาระบบการจัดการกิจกรรมและใช้ศิลปะการละครเพื่อพัฒนาเยาวชน 3.หนังสือความสุขของกะทิมีเนื้อหาเอื้อต่อการเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะนี้ได้และเหมาะกับกลุ่มเด็กและเยาวชน และ 4.การผนวกการอ่านหรือสื่อหนังสือที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กและเยาวชนเข้าไปกับกิจกรรมละครเพื่อการพัฒนาสามารถสนับสนุนกันให้เกิดการบูรณาการเรียนรู้อย่างดี

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้แนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยมีกระบวนการในพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมออกแบบเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา สำหรับระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา และระยะที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ที่ออกแบบวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา และระยะที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ กลุ่มที่ 1 เป็นอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีคุณสมบัติเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์สอนในสถาบันอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จาก 3 สถาบัน สถาบันละ 2 คน รวมเป็น 6 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นผู้บัณฑิตที่รับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาทั้ง 3 สถาบัน สถาบันละ 2 คน รวมเป็น 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อรวบรวมข้อมูลประเด็นสำคัญของทักษะการสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะสื่อสารจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์ เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมก่อนการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจคุณภาพของเครื่องมือแล้วไปเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์อาจารย์สาขานิเทศศาสตร์ และการสื่อสาร จำนวน 6 คน จาก 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 6 คน จาก 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ความสามารถในทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ที่ผ่านการตรวจจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมแล้วนำไปเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการถอดเนื้อหาการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและนำเสนอผลในรูปแบบการบรรยาย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบในระยะต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ทั้ง 3 สถาบัน ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2562 ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 18,700 คน เนื่องจากนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นชั้นปีที่ผ่านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 และเป็นชั้นปีที่เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การฝึกงานและเข้าสู่ตลาดแรงงาน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างของนิสิตนักศึกษาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ซึ่งใช้ตารางของเครจิจและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ตารางนี้ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรและกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ .05 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา คือนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 ของสถาบันอุดมศึกษา 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 384 คน โดยใช้การคำนวณจากการกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้สถาบันที่ศึกษาเป็นชั้นภูมิ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและหน่วยตัวอย่างจำนวนตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จุฬาลงกรณ์	4,780	98
ธรรมศาสตร์	9,144	178
ศรีนครินทรวิโรฒ	4,776	108
รวม	18,700	384

ที่มา : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (<https://www.reg.chula.ac.th/stats.html>), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (<https://www.reg.tu.ac.th/th/post/read/268>), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (<http://edser.vices.op.swu.ac.th/Default.aspx?tabid=7689>).

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในชั้นตอนนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะสื่อสาร โดยรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการสัมภาษณ์ เพื่อทราบแนวคิด ความหมายและองค์ประกอบของทักษะสื่อสาร จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นขอบเขตองค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร

2. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 มาเขียนเป็นโครงสร้างของเครื่องมือวิจัย คือ ข้อคำถามในแบบสอบถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา คณะที่ศึกษา และสถาบันที่ศึกษา เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ที่สร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert's Scale) (Likert.1932, p. 1-55) มี 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนและคำอธิบายในการตอบข้อคำถาม ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่าน ในระดับ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่าน ในระดับ มาก

คะแนน 3 หมายถึง ข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่าน ในระดับ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่าน ในระดับ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่าน ในระดับ น้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะสื่อสาร สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ทั้งรายด้านและโดยรวม ดังนี้ (สิน พันธุ์พินิจ. 2553, น. 155)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีทักษะสื่อสาร อยู่ในระดับ มากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีทักษะสื่อสาร อยู่ในระดับ มาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีทักษะสื่อสาร อยู่ในระดับ ปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีทักษะสื่อสาร อยู่ในระดับ น้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีทักษะสื่อสาร อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความสามารถในทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบ เบื้องต้น และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความสามารถในทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จากข้อ 3.1 ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมแล้ว พร้อมแบบประเมินความสอดคล้องและถูกต้องเหมาะสมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยกำหนดความเชี่ยวชาญ ดังนี้ 1) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ขึ้นไป หรือ 2) มีประสบการณ์ด้านสื่อ หรือ การวิจัยอย่างน้อย 5 ปี เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการโดยการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความ สอดคล้องของแบบสอบถาม โดยนำข้อคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้ค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิง ปฏิบัติการ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิง ปฏิบัติการ

+1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิง ปฏิบัติการ

จากนั้นนำคะแนนที่ได้ทั้งหมดมาแทนค่าในสูตรเพื่อหาค่าดัชนีความ สอดคล้องและความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งนี้ค่าดัชนีความ สอดคล้องที่ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 จึงจะถือได้ว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความสอดคล้อง

และถูกต้องเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ หากค่าดัชนีความสอดคล้องในข้อใดต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยจะตัดข้อนั้นทิ้งหรือนำข้อความนั้นมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมต่อไป

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับ นิสิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 30 ท่าน

3.4 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้น นำข้อมูลมาคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและนำผลจากการตอบมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) เป็นรายข้อโดยใช้การทดสอบที (t-test) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) (Cronbach, 1970, p. 126) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .940

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้วไปเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอเก็บข้อมูลใน 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตนักศึกษา

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความสามารถในทักษะสื่อสาร พร้อมหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อผู้ประสานงานทั้ง 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาของแต่ละสถาบัน

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความสามารถในทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2562 สถาบันอุดมศึกษาทั้ง 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และตัวแปรที่ได้จากการเก็บรวบรวม เพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัวด้วยการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของตัวแปรแต่ละตัวที่ใช้ในการศึกษา โดยการวิเคราะห์ในส่วนนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์

2. วิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะสื่อสารด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ใช้การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) โดยพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Value) สูงกว่า 1.00 และนำไปวิธีหมุนแกนองค์ประกอบโดยใช้วิธีแวนแมกซ์ (Varimax rotation) พิจารณาเลือกค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) ซึ่งค่าน้ำหนักองค์ประกอบนี้เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าระหว่าง -1 ถึง +1 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบใช้ในการจัดกลุ่มข้อความว่าควรอยู่ในองค์ประกอบใด เกณฑ์การพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบมีค่ามากกว่า $\pm .03$ พิจารณาความคล้ายคลึงกันระหว่างข้อความที่อยู่ในองค์ประกอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence)

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือของแบบสอบถาม โดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้การทดสอบที (t-test)

4. สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาจำนวนองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ใช้การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) โดยใช้การหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Method)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต

นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ 1 เพื่อสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้

การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ได้นำผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาวางรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อ 1 เสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้

การกำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการพิจารณารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน โดยแบบสอบถามพิจารณาร่างการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์ การสื่อสาร จำนวน 7 ท่าน โดยมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์ การสื่อสาร โดยพิจารณาจากผลงานวิชาการ หรือประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับนิเทศศาสตร์ การสื่อสาร หรือ
2. มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับนิเทศศาสตร์ การสื่อสารในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. มีคุณสมบัติการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. นำผลการศึกษาค้นคว้าประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ในระยะที่ 1 มาสังเคราะห์และดำเนินการร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษากับผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ โดยมีเนื้อหาประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

2. นำร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษานำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสอบถามพิจารณาร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เพื่อจัดส่งให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน

4. ประมวลประเด็นสำคัญจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามพิจารณาร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากผลการศึกษาค้นคว้าประกอบในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

1. นำผลการศึกษาค้นคว้าประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ในระยะที่ 1 มาสังเคราะห์และดำเนินการร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษากับผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ โดยมีเนื้อหาประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

2. นำร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษานำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสอบถามพิจารณาร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เพื่อจัดส่งให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน

4. ประมวลประเด็นสำคัญจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามพิจารณาร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 7 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพิจารณาว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากแบบสอบถามและข้อเสนอแนะ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและนำเสนอผลในรูปแบบการบรรยาย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามเพื่อนำไปศึกษาความเหมาะสมในระยะต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

การกำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทั้ง 3 สถาบัน สถาบันละ 10 ท่าน รวมเป็น 30 ท่าน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้แทนอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี

จำนวน 3 ท่าน

กลุ่มที่ 2 ผู้แทนคณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ จำนวน

3 ท่าน

ผู้ช่วยคณบดี ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

กลุ่มที่ 3 ผู้แทนคณาจารย์ จำนวน 2 ท่าน

กลุ่มที่ 4 ผู้แทนเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา จำนวน 2 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

นำรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ที่ได้จาก ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) (Likert. 1932, pp. 1-55) เพื่อใช้ในการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

นำแบบสอบถามฯ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อนำไปเก็บข้อมูลในขั้นตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

นำแบบสอบถามฯ ไปเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถาบันที่มีอำนาจในการตัดสินใจและบุคลากร จำนวน 3 สถาบัน สถาบันละ 10 ท่าน รวมเป็น 30 ท่าน จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์หาค่าความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยกับเกณฑ์การคัดเลือกตามที่ผู้วิจัยกำหนด โดยใช้การทดสอบที (One Sample T-test) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และหน่วยงานที่สังกัด

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเพื่อใช้ในการศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) (Likert, 1932, pp. 1-55) มีเกณฑ์กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนตามระดับของความคิดเห็นดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม
ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม
ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม
ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม
ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามบุญชม ศรีสะอาด (2541, น. 161) ในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

คะแนน 4.51-5. หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารมี 00
ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51-4. หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารมี 50
ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คะแนน 2.51-3. 50 หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารมี
ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 1.51-2. 50 หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารมี
ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1.00-1. 50 หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารมี
ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเพื่อใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัด
กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เป็นแบบสอบถาม
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) (Likert, 1932,
pp.1-55) มีเกณฑ์กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนตามระดับของความคิดเห็นดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความเป็นไปได้
ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความเป็นไปได้
ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความเป็นไปได้
ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความเป็นไปได้
ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความเป็นไปได้
ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามบุญชม ศรีสะอาด (2541 น. 161) ในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

คะแนน 4.51-5 หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ 00
สื่อสารมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51-4 หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ 50
สื่อสารมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คะแนน 2.51-3.50 หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ
สื่อสารมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 1.51-2.50 หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ
สื่อสารมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1.00-1.50 หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ
สื่อสารมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ออก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปยังอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษา เพื่อขอเก็บ
ข้อมูลจากผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับคณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ คณาจารย์และ
เจ้าหน้าที่ทางการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษา

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากจากผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับคณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสื่อสารและกิจกรรมนิสิตนักศึกษา โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 3สถาบัน สถาบันละ 10ท่าน รวมเป็น 30ท่าน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 3.51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการทดสอบที (one Sample t-test) (Ferguson. 1981: 180) มาสรุปเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ระยะที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ได้นำผลที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 2 มาร่าง 2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

การกำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 ท่าน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถาบันที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการบริหารนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 สถาบัน สถาบันละ 6 ท่าน รวมเป็น 18 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

นำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้ในการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

นำแบบสอบถามฯ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อนำไปเก็บข้อมูลข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

นำแบบสอบถามฯ ไปเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถาบันที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในการบริหารงาน ของสถาบันอุดมศึกษา

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง และสถาบัน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเพื่อใช้ในการศึกษาความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาของตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปยังอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถาบันที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการบริหารนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3สถาบัน สถาบันละ 6 ท่าน รวมเป็น 18 ท่าน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถาบันของสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 3สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยเลือกที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยร้อยละ 80 เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ระยะที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

โดยผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ได้แก่ สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์	ความหมาย
n	จำนวนตัวอย่าง
$\bar{X}$	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
%	ค่าร้อยละ
t	ค่าสถิติทดสอบที
p	ค่าความน่าจะเป็น (ระดับนัยสำคัญ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาโดย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างของอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาและผู้ใช้บัณฑิตที่รับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 6 ท่าน และผู้ใช้บัณฑิตที่รับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 6 ท่าน ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 สรุปผลการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาจากการสัมภาษณ์

ลำดับ	ทักษะ	ผลการสัมภาษณ์
1.	การเป็นผู้ฟังที่ดี	- ต้องตั้งใจรับฟังข้อมูลอย่างมีสมาธิ และการฟัง สามารถเพิ่มองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ - การเป็นผู้ฟังที่ดีจะต้องมีมารยาทในการฟังไม่พูดแทรกในขณะที่ผู้พูดกำลังส่งสาร - เมื่อฟังแล้วสามารถซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ เมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้สอบถาม - เมื่อฟังแล้วสามารถสรุปเนื้อหาสาระของสารนั้น ๆ ได้
2.	รักการอ่าน	- มีการแบ่งเวลาสำหรับการอ่านเพื่อทบทวนเนื้อหาสาระทั้งก่อนและหลังเรียน - ควรเพิ่มทักษะด้านการรู้ด้วยวิธีการอ่านในประเด็นที่สนใจ - หากเกิดข้อสงสัยในเนื้อหาที่สนใจทักษะด้านการอ่านจะช่วยให้การค้นหาคำตอบได้เป็นอย่างดี
3.	ความซื่อสัตย์ต่อการสื่อสาร	- สามารถสื่อสารด้วยข้อมูลที่เป็นความจริงเชื่อถือได้ - สามารถเรียงลำดับ ขั้นตอน ของสารที่จะส่งไปยังผู้ฟังได้อย่างถูกต้อง - ไม่บิดเบือนหรือแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อมูลในการสื่อสาร
4.	ความสามารถจับประเด็นได้	- สามารถจับใจความสำคัญและสรุปความได้ทั้งการอ่านและการฟัง - ต้องรู้จักการตั้งคำถามเพื่อจะได้เข้าใจในเนื้อหานั้นๆ - การสรุปความเพื่อสื่อสารไปยังบุคคลอื่นจะต้องมีสาระตรงกับสารที่ได้รับมา - หากไม่มั่นใจในเนื้อหาที่ตนเองกำลังฟัง/ศึกษา ให้ตั้งคำถามและหาคำตอบจากสื่อในช่องทางต่างๆ

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ	ทักษะ	ผลการสัมภาษณ์
5.	ความเข้าใจสิทธิและหน้าที่	- ควรให้เกียรติซึ่งกันและกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร - ใช้สิทธิในการเป็นผู้ฟังได้โดยการซักถาม แลกเปลี่ยนประเด็นที่สนใจ - ไม่ควรสร้างประทุษวาจา (hate speech) หรือถ้อยคำโจมตีบุคคลอื่นหรือใช้วาจาที่สร้างความเกลียดชัง - ไม่ใช้วาจาที่สื่อไปทางพฤติกรรมรังแกผู้อื่น (bully)
6.	สารมีความครบถ้วนสมบูรณ์	- การส่งสารในช่องทางต่างๆ นอกจากจะคำนึงถึงความต้องการของเนื้อหาแล้ว สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ หลักภาษา และการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสม - การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจนจะกระตุ้นให้ผู้ฟังเข้าใจถึงสารนั้นได้ - การสื่อสารด้วยเหตุผลสามารถโน้มน้าวให้ปฏิบัติงานได้ง่ายโดยไม่เกิดความขัดแย้ง - สามารถอธิบายขั้นตอนหรือวิธีการที่สะดวกและสามารถนำความรู้จากสารนั้นไปใช้ได้จริงหากมีผู้ต้องการความช่วยเหลือ - นอกจากความครบถ้วนของเนื้อหาแล้ว การสื่อสารที่เป็นมิตรและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อทั้ง 2 ฝ่าย
7.	ความสามารถควบคุมอารมณ์และความเครียด	- ไม่แสดงท่าทีปฏิเสธหรือแสดงอารมณ์ไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่ผู้ส่งสารได้นำเสนอ - เปิดใจรับฟังในสิ่งต่างๆ ให้มาก พร้อมทั้งคิด พิจารณาตามสารที่ได้รับว่าเป็นเช่นนั้นหรือไม่ แล้วจึงซักถามในประเด็นที่สงสัย - ใช้น้ำเสียงที่เหมาะสมตามสถานการณ์และกาลเทศะ - หากเกิดภาวะตึงเครียดในระหว่างการสื่อสาร ควรใช้สติควบคุมตนเองไม่ให้เป็นไปตามสภาวะทางอารมณ์
8.	การแสวงหาความรู้	- ต้องมีการพัฒนาตนเองโดยการหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ - ควรพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมให้ทันสมัยไม่ตกยุค - มีการเตรียมข้อมูลทุกครั้งอย่างรอบคอบเมื่อมีการสื่อสารกับบุคคลอื่น - แสวงหาความรู้ที่สนใจเพื่อพัฒนาเป็นทักษะที่ชำนาญในอนาคต
9.	การพูดจาสุภาพเรียบร้อย	- ต้องมีการฝึกฝนและพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ เพื่อให้เป็นนักการสื่อสารที่ดี เช่น ใช้ภาษาถูกต้อง รู้จักกาลเทศะ สุภาพ และมีความมั่นใจ เป็นต้น - หลังจากการรับสารแล้วควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันด้วยวาจาที่สุภาพเรียบร้อย - นอกจากการพูดจาที่สุภาพเรียบร้อยแล้ว การสื่อสารด้วยอวัจนภาษายังเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับผู้ส่งสารอีกด้วย

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ	ทักษะ	ผลการสัมภาษณ์
10.	การเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม	- การนำเสนอสารผ่านสื่อควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง รวมถึงการใช้ภาษาที่เหมาะสมและอย่างสร้างสรรค์ - ทุกครั้งที่มีการสื่อสารโดยอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ผู้ส่งสารจะต้องแสดงแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงทุกครั้ง - ผู้ส่งสารควรศึกษากลุ่มผู้ฟังหรือมีข้อมูลพื้นฐานของผู้รับสารเพื่อจะได้เตรียมข้อมูลให้ตรงตามเป้าหมาย - นอกจากการเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมแล้ว การสร้างบรรยากาศที่ดีในการสื่อสาร เช่น นำแนวโน้มหรือกระแสข่าวหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้รับสารมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับผู้รับสาร
11.	การมีกาลเทศะ	- รู้จักกาลเทศะ ซึ่งเป็นมารยาทพื้นฐานของสังคม - ระมัดระวังการใช้หลักภาษา ระดับภาษา โดยคำนึงถึงพื้นฐาน ประเพณี วัฒนธรรมของผู้รับสารอย่างละเอียด เพราะอาจส่งผลกระทบต่อผู้ส่งสารหากมีการส่งสารไปแล้ว - ควรมีจิตวิทยาในการสื่อสาร หลีกเลี่ยงการปะทะและการใช้อารมณ์ ควรใช้สติและเหตุผลในการตัดสินใจปัญหา - ควรใส่ใจในรายละเอียดรวมถึงข้อมูลที่จะส่งสารไปยังบุคคลระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม - นอกจากการมีกาลเทศะแล้ว ควรฝึกทักษะในการนำเสนองานต่อผู้บริหารหรือผู้อาวุโสให้เข้าใจง่าย และมองเห็นองค์รวมในระยะเวลาที่จำกัด (pitching)
12.	การรู้เท่าทันสื่อ	- สามารถเข้าถึงสื่อและแยกแยะข้อมูลได้ว่าข้อมูลใดเชื่อถือได้หรือเชื่อถือไม่ได้ (Fake NEWS) - ไม่หลงประเด็นหรือหลงไปตามกระแสของสารผ่านสื่อต่าง ๆ โดยที่ยังไม่มีการตรวจสอบความถูกต้อง - สามารถประเมินสื่อ วิเคราะห์ และวิจารณ์สื่อได้อย่างสร้างสรรค์ - สื่อเปรียบเสมือนดาบสองคม หากใช้สื่อไปในทางที่ผิดหรือไม่ได้มีการตรวจสอบข้อมูลก่อนก็จะทำให้ผู้ส่งสารได้รับความเสียหาย
13.	ความสามารถประเมินสถานการณ์ได้	- ก่อนที่จะสื่อสาร ผู้ส่งสารจะต้องเข้าใจในบริบท วัตถุประสงค์ รวมถึงความคาดหวังของผู้รับสาร - เลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้รับสาร - สามารถประเมินสถานการณ์ที่เป็นกระแสในปัจจุบันมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสื่ออย่างสร้างสรรค์
14.	มารยาทในการสื่อสาร	- ตระหนักถึงการมีมารยาทในการสื่อสาร - มีกิริยาวาจาที่เรียบร้อยถูกต้องตามคตินิยมของตนในสังคมนั้น ๆ - สามารถนำมารยาทในการสื่อสารไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันได้
15.	การกล้าแสดงความคิดเห็น	- การแสดงความคิดเห็นควรใช้น้ำเสียงในการสื่อสารที่สุภาพและเป็นมิตร - น้ำเสียงที่ดีจะช่วยสร้างบรรยากาศในการสนทนาได้ดียิ่งขึ้น - สามารถสื่อสารความคิดเห็นของตนเองออกไปได้อย่างเหมาะสม - ไม่ควรใช้อารมณ์ในการแสดงความคิดเห็น ควรใช้สติและวิเคราะห์จากสื่อที่ฟังเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติ ความรู้ต่อกัน

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ	ทักษะ	ผลการสัมภาษณ์
16.	ความสามารถเข้าใจง่าย	- เข้าใจถึงแก่นของสารที่ต้องการจะสื่อสารอย่างแท้จริง - สามารถสรุปสารให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องฟังและเข้าใจตรงกันได้โดยง่าย - ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับผู้รับสาร เพื่อเป็นการมัดใจผู้รับสารและสามารถสานสัมพันธ์อันดีในระยะยาว
17.	การคิดก่อนพูด	- สื่อสารความคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถตีความและรับรู้บริบทของผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารนั้นๆ ได้ - หากพูดโดยไม่คิดหรือไตร่ตรองก่อน อาจทำให้คำพูดนั้นส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายต่อผู้พูดนั้นได้ - สามารถคิดทบทวนและไตร่ตรองให้รอบคอบเสียก่อน ก่อนที่จะสื่อสารออกไป
19.	การวางแผน	- การสื่อสารที่ดีจะต้องมีการวางแผน ลำดับความสำคัญของสาร โดยจะต้องตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ รวมถึงใช้สื่อและเทคนิคการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้รับสาร - การวางแผนและเตรียมความพร้อมเพื่อการสื่อสารในทุกครั้งจะช่วยให้ผู้ส่งสารนั้นกลายเป็่นนักสื่อสารมืออาชีพ - ข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้น จึงต้องวางแผนการได้มาซึ่งข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะสื่อสาร
20.	การมีความรับผิดชอบ	- มีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อสังคม - นักสื่อสารที่ดี ต้องรู้จักเคารพสิทธิ และให้เกียรติผู้อื่น - นักสื่อสารจะต้องไม่เอาเปรียบหรือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือทำการหาข้อมูลที่จะละเมิดสิทธิของผู้อื่น - หากมีการสื่อสารไปสู่สาธารณชนโดยไม่ได้มีการกลั่นกรองข้อมูลอย่างรอบคอบ ผู้ส่งสารจะต้องแสดงความรับผิดชอบหรือยอมรับผิดในสารที่ตนได้เผยแพร่ไป

ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างของอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา และผู้ใช้บัณฑิตที่รับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จึงได้องค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในขั้นตอนที่ 1 จำนวน 20 ทักษะ นำมาร่างแบบสอบถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน โดยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา .6938 แล้วปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไป Try-out จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่น .940 จากนั้นนำไปเก็บแบบสอบถามกับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 394 คน ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และมหาวิทยาลัยที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ชาย	169	42.89
2. หญิง	225	57.11
รวม	394	100.00
มหาวิทยาลัยที่ศึกษา		
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	100	25.38
2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	180	45.69
3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	114	28.93
รวม	394	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 57.11 และเป็นเพศชาย จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.89

จำแนกตามมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษายู่พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.69 รองลงมาคือ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.93 และเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.38 ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทักษะสื่อสารของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ข้อความ	n = 394		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
1.ฉันตั้งใจรับฟังข้อมูลอย่างมีสมาธิ	4.00	1.00	มาก
2.ฉันมีมารยาทในการฟังไม่พูดแทรกในขณะที่ผู้พูดกำลังส่งสาร	4.38	.572	มาก
3.การฟังทำให้ฉันสามารถเพิ่มความรู้ใหม่ๆ ได้	4.42	.592	มาก
4.ฉันฟังแล้วสามารถซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ เมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้สอบถาม	3.91	.794	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	n = 394		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
5.การตั้งใจฟังทำให้ฉันสามารถสรุปเนื้อหาสาระของสารนั้นๆ ได้	4.20	.661	มาก
6.ฉันแบ่งเวลาสำหรับการอ่านเพื่อทบทวนเนื้อหาสาระทั้งก่อน และหลังเรียน	4.07	.877	มาก
7.ฉันสามารถสื่อสารด้วยข้อมูลที่เป็นความจริงเชื่อถือได้	4.28	.685	มาก
8.ฉันสามารถเรียงลำดับ ขั้นตอน ของสารที่จะส่งไปยังผู้ฟังได้ อย่างถูกต้อง	4.21	.677	มาก
9.ฉันไม่บิดเบือนหรือแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จในการสื่อสาร	4.26	.717	มาก
10.ฉันสามารถจับใจความสำคัญและสรุปความจากการอ่านได้	4.24	.587	มาก
11.ฉันสามารถตั้งคำถามเพื่อจะได้เข้าใจในเนื้อหานั้นๆ ได้ดีขึ้น	4.02	.704	มาก
12.ฉันสามารถสรุปความเพื่อสื่อสารกับบุคคลอื่นโดยมีสาระตรงกับ สารที่ได้รับมา	4.15	.620	มาก
13.หากฉันไม่มั่นใจในเนื้อหาที่ตนเองกำลังฟัง/ศึกษา ฉันจะตั้ง คำถามและหาคำตอบจากสื่อในช่องทางต่าง ๆ	4.10	.743	มาก
14.ในฐานะของผู้ส่งสารและผู้รับสารจะต้องให้เกียรติซึ่งกัน และกัน	4.48	.696	มาก
15.ฉันใช้สิทธิในการเป็นผู้ฟังได้โดยการซักถาม แลกเปลี่ยน ประเด็นที่สนใจ	4.09	.629	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	n = 394		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
16.ฉันหลีกเลี่ยงคำโจมตีบุคคลอื่นหรือใช้วาจาที่สร้าง ความเกลียดชัง	4.36	.707	มาก
17.ฉันไม่ใช้วาจาที่สื่อไปทางพฤติกรรมรังแกผู้อื่น (bully)	4.39	.676	มาก
18.ฉันคำนึงถึงความถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษา ก่อนส่งสารในช่องทางต่าง ๆ	4.39	.629	มาก
19.ฉันสามารถสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจนจะกระตุ้นให้ ผู้ฟังเข้าใจถึงสารนั้นได้	4.09	.623	มาก
20.ฉันสามารถสื่อสารด้วยเหตุผลช่วยให้ปฏิบัติงานได้ง่าย โดยไม่เกิดความขัดแย้ง	4.23	.518	มาก
21.เมื่อมีผู้ขอความช่วยเหลือฉันสามารถอธิบายให้เข้าใจง่าย	4.10	.680	มาก
22.ฉันตระหนักถึงความครบถ้วนของเนื้อหา	4.23	.614	มาก
23.ฉันไม่แสดงท่าทีปฏิเสธหรือแสดงอารมณ์ไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่ ผู้ส่งสารได้นำเสนอ	4.12	.749	มาก
24.ฉันเปิดใจรับฟังในสิ่งต่างๆ และพิจารณาว่าเป็นเช่นนั้น หรือไม่ แล้วจึงซักถามในประเด็นที่สงสัย	4.37	.592	มาก
25.ฉันสามารถใช้คำเสียงที่เหมาะสมตามสถานการณ์และ กาลเทศะ	4.27	.708	มาก
26.หากฉันเกิดภาวะตึงเครียดในระหว่างการสื่อสาร ฉันจะ ควบคุมตนเองไม่ให้เป็นไปตามสภาวะทางอารมณ์	4.11	.724	มาก
27.ฉันมีการพัฒนาตนเองโดยการหาความรู้จากแหล่งข้อมูล ต่างๆ	4.27	.643	มาก
28.ฉันพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมให้ทันสมัยไม่ตกยุค	4.20	.726	มาก
29.ฉันเตรียมข้อมูลทุกครั้งอย่างรอบคอบเมื่อมีการสื่อสารกับ บุคคลอื่น	3.92	.696	มาก
30.ฉันแสวงหาความรู้ที่สนใจเพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถ ให้ ดีขึ้น	4.12	.616	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	n = 394		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
31.ฉันฝึกฝนและพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็น นักการสื่อสารที่ดี เช่น ใช้ถ้อยคำ การออกเสียงที่ชัดเจน รู้จักกาลเทศะ สุภาพ และมีความมั่นใจ เป็นต้น	4.04	.747	มาก
32.ฉันรับสารแล้วฉันจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันด้วย วาจา ที่สุภาพเรียบร้อย	4.22	.634	มาก
33.การใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสารทำให้ผู้พูดเกิดความ มั่นใจและนำไปสู่ความน่าเชื่อถือ	4.18	.671	มาก
34.ฉันนำเสนอสารผ่านสื่อควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความ ถูกต้อง รวมถึงการใช้ภาษาที่เหมาะสมและอย่างสร้างสรรค์	4.31	.589	มาก
35.การสื่อสารที่อ้างอิงจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ฉันจะแสดงแหล่ง ข้อมูลที่อ้างอิงทุกครั้ง	3.97	.802	มาก
36.ฉันศึกษาจากผู้ฟังหรือมีข้อมูลพื้นฐานของผู้รับสารก่อนเพื่อ จะได้เตรียมข้อมูลให้ตรงตามเป้าหมาย	4.10	.664	มาก
37.ฉันเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมแล้ว ช่วยให้ผู้รับสารเกิด ความคุ้นเคยมากขึ้น	4.24	.582	มาก
38.ฉันรู้จักกาลเทศะ ซึ่งเป็นมารยาทพื้นฐานของสังคม	4.54	.592	มากที่สุด
39.ฉันระมัดระวังการใช้หลักภาษา ระดับภาษา โดยคำนึงถึง พื้นฐาน ประเพณี วัฒนธรรมของผู้รับสาร	4.30	.643	มาก
40.ฉันใช้จิตวิทยาในการสื่อสาร โดยหลีกเลี่ยงการปะทะและ การใช้อารมณ์ ควรใช้สติและเหตุผลในการตัดสินใจ ตามกาลเทศะอันสมควร	4.05	.663	มาก
41.ฉันใส่ใจในรายละเอียดรวมถึงข้อมูลที่จะส่งสารไปยังบุคคล ระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	4.22	.611	มาก
42.ฉันไม่หลงประเด็นหรือหลงไปตามกระแสของสารผ่านสื่อ ต่าง ๆ โดยที่ยังไม่มีการตรวจสอบความถูกต้อง	4.06	.672	มาก
43.ฉันสามารถประเมินสื่อ วิเคราะห์วิจารณ์สื่อได้อย่าง สร้างสรรค์ และถูกต้องตามแหล่งข้อมูลหลัก	4.11	.636	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	n = 394		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
44.ฉันเข้าใจในบริบท วัตถุประสงค์ รวมถึงความคาดหวังของผู้รับสาร	4.07	.597	มาก
45.ฉันเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้รับสาร	4.26	.614	มาก
46.ฉันสามารถประเมินสถานการณ์ที่เป็นกระแสในปัจจุบัน และสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	4.14	.662	มาก
47.การประเมินความคาดหวังของผู้ฟังช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ	4.10	.599	มาก
48.ทุกครั้งที่มีการสื่อสารฉันจะศึกษาหัวข้อและวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟัง	4.07	.640	มาก
49.ฉันสามารถนำมารยาทในการสื่อสารไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.27	.595	มาก
50.ฉันตระหนักถึงการมีมารยาทในการสื่อสารอยู่เสมอ	4.57	.563	มากที่สุด
51.ฉันสามารถเข้าถึงสื่อและแยกแยะข้อมูลได้ว่าข้อมูลใดเชื่อถือได้ หรือเชื่อถือไม่ได้ (Fake News) และสื่อสารด้วยความถูกต้องตามคตินิยมของสังคม	4.31	.540	มาก
52.การแสดงความคิดเห็นควรใช้น้ำเสียงในการสื่อสารที่สุภาพและเป็นมิตร	4.41	.574	มาก
53.น้ำเสียงที่ดีจะช่วยสร้างบรรยากาศในการสนทนาได้ดีขึ้น	4.50	.674	มาก
54.ฉันสามารถสื่อสารความคิดเห็นของตนเองออกไปได้อย่างเหมาะสม	4.23	.573	มาก
55.ฉันเข้าใจถึงแก่นของสารที่ต้องการจะสื่อสารอย่างแท้จริง	4.27	.605	มาก
56.การสื่อสารของฉันสามารถสร้างความเข้าใจให้กับผู้ฟังได้โดยง่าย	4.21	.729	มาก
57.ฉันสื่อสารความคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถตีความและรับรู้บริบทของผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารนั้นๆ ได้	4.19	.571	มาก
58.หากฉันพูดโดยไม่คิดหรือไตร่ตรองก่อน อาจทำให้คำพูดนั้นส่งผล กระทบและสร้างความเสียหายได้	4.34	.630	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	n = 394		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
59.ฉันคิดทบทวนและไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนที่จะสื่อสารออกไปในทุกช่องทาง	4.38	.659	มาก
61.การซักถามทำให้ฉันเกิดความรู้ใหม่ได้	4.18	.586	มาก
62.ฉันมีการวางแผน และลำดับความสำคัญของสารได้อย่างถูกต้อง	4.33	.623	มาก
63.ฉันวางแผนและเตรียมความพร้อมเพื่อการสื่อสารในทุกครั้ง	4.25	.723	มาก
64.ฉันวางแผนในการหาข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะสื่อสาร	4.00	.710	มาก
65.ฉันมีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อสังคมในการสื่อสาร	4.12	.621	มาก
66.ฉันเคารพสิทธิและให้เกียรติผู้อื่น	4.35	.574	มาก
67.ฉันกลั่นกรองข้อมูลอย่างรอบคอบ และแสดงความรับผิดชอบต่อ ในสารที่ตนได้เผยแพร่ไป	4.53	.562	มากที่สุด
69.เมื่อมีผู้ขอความช่วยเหลือฉันสามารถอธิบายให้สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.22	.626	มาก
70.ฉันตระหนักถึงการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นซักถามได้	4.49	.627	มาก
ภาพรวม	4.23	.643	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษามีทักษะสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.643) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 3.91 ถึง 4.57 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.540 ถึง 0.877 อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นข้อ 38 ข้อ 50 และข้อ 67 อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ว่าข้อมูลที่มีสามารถทำการวิเคราะห์องค์ประกอบได้หรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในดัชนี KMO การทดสอบ Bartlett's test of Sphericity ดังนั้นข้อความที่นำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปนี้มีจำนวน 29 ข้อความ

ตาราง 5 ค่าดัชนี KMO (Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy) และการทดสอบ Bartlett's test of Sphericity

Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy	Bartlett's test of Sphericity		
	Approx Chi - Square	df	Sig.
.525	6240.999	2415	.000

จากตาราง 5 แสดงว่า ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของการนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy: KMO และทำการทดสอบ Bartlett's test of Sphericity ใช้ทดสอบสมมติฐานจะเป็นค่าสถิติที่การแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square ถ้าค่าไคสแควร์มีค่ามากหรือค่า Significant ในการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (α) จะปฏิเสธ H_0 หรือยอมรับ H_1 นั่นคือตัวแปรที่ทดสอบมีความสัมพันธ์กันสามารถใช้เทคนิควิเคราะห์ Factor Analysis ได้ ในที่นี้ค่า KMO เท่ากับ .525 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำคือ .5 และเข้าสู่ 1 สรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบมากและเมื่อพิจารณาการทดสอบค่า Bartlett's test of Sphericity มีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 8555.555 ได้ค่า Significant เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H_0 แสดงว่าข้อมูลชุดนี้มีความสัมพันธ์กันจึงมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผู้วิจัยได้ทำการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis) เพื่อพิจารณาจำนวนองค์ประกอบที่ได้ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวนสะสมได้ผลดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมที่ได้จากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (PCA)

องค์ประกอบ	ค่าไอเกนจากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (PCA)			องค์ประกอบ	ค่าไอเกนจากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (PCA)		
	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	7.447	25.680	25.680	16	.538	1.856	86.460
2	2.244	7.739	33.418	17	.512	1.766	88.226
3	2.086	7.192	40.610	18	.470	1.622	89.847
4	1.709	5.894	46.504	19	.456	1.573	91.421
5	1.472	5.075	51.579	20	.386	1.330	92.750
6	1.413	4.872	56.451	21	.365	1.258	94.008
7	1.369	4.720	61.171	22	.320	1.104	95.112
8	1.142	3.937	65.107	23	.278	.959	96.072
9	1.045	3.602	68.710	24	.268	.925	96.996
10	1.034	3.565	72.275	25	.225	.776	97.773
11	.879	3.030	75.304	26	.194	.669	98.442
12	.770	2.655	77.959	27	.182	.629	99.071
13	.674	2.325	80.284	28	.142	.489	99.560
14	.649	2.239	82.522	29	.128	.440	100.000
15	.604	2.082	84.604				

จากตาราง 6 แสดงว่า จากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก ได้องค์ประกอบหลักจำนวน 10 องค์ประกอบ ที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) สูงกว่า 1.00 ซึ่งมีค่าไอเกนอยู่ระหว่าง 1.034 ถึง 7.447 และองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบ สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 72.275

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการใช้เฉพาะข้อความที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบขั้นต้นที่สำคัญ ได้ข้อความที่ต้องการจำนวน 29 ข้อความ และในแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรอย่างน้อย 2 ข้อความ พบว่ามีทั้งหมด 10 องค์ประกอบ ผู้วิจัยดำเนินการตั้งชื่อองค์ประกอบให้เหมาะสมกับแต่ละองค์ประกอบ ดังตาราง 7 ถึงตาราง 17

ตาราง 7 องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนในการสื่อสารและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
64.ฉันวางแผนในการหาข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะสื่อสาร	.793
36.ฉันศึกษากลุ่มผู้ฟังหรือมีข้อมูลพื้นฐานของผู้รับสารก่อนเพื่อจะได้เตรียมข้อมูลให้ตรงตามเป้าหมาย	.745
62.ฉันมีการวางแผน และลำดับความสำคัญของสารได้อย่างถูกต้อง	.715
35.การสื่อสารที่อ้างอิงจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ฉันจะแสดงแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงทุกครั้ง	.712
29.ฉันเตรียมข้อมูลทุกครั้งอย่างรอบคอบเมื่อมีการสื่อสารกับบุคคลอื่น	.678
63.ฉันวางแผนและเตรียมความพร้อมเพื่อการสื่อสารในทุกครั้ง	.674

จากตาราง 7 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 6 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 64 ข้อ 36 ข้อ 62 ข้อ 35 ข้อ 29 และข้อ 63 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .793 ถึง .674 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การวางแผนในการสื่อสาร

ตาราง 8 องค์ประกอบที่ 2 การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสมและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
15.ฉันใช้สิทธิในการเป็นผู้ฟังได้โดยการซักถาม แลกเปลี่ยนประเด็นที่สนใจ	.747
11.ฉันสามารถตั้งคำถามเพื่อจะได้เข้าใจในเนื้อหา นั้น ๆ ได้ดีขึ้น	.733
25.ฉันสามารถใช้คำเสียงที่เหมาะสมตามสถานการณ์และกาลเทศะ	.584
16.ฉันหลีกเลี่ยงถ้อยคำโจมตีบุคคลอื่นหรือเข้าหาที่สร้างความเกลียดชัง	.580

จากตาราง 8 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย 4 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 15 ข้อ 11 ข้อ 25 และข้อ 16 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .747 ถึง .580 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม

ตาราง 9 องค์ประกอบที่ 3 การเปิดใจยอมรับและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
66.ฉันเคารพสิทธิ และให้เกียรติผู้อื่น	.868
65.ฉันมีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อสังคมในการสื่อสาร	.764
70.ฉันตระหนักถึงการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นซักถามได้	.643

จากตาราง 9 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย 3 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 66 ข้อ 65 และข้อ 70 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .868 ถึง .643 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การเปิดใจยอมรับความคิดที่แตกต่าง

ตาราง 10 องค์ประกอบที่ 4 การประเมินสถานการณ์และตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
46.ฉันสามารถประเมินสถานการณ์ที่เป็นกระแสในปัจจุบันและสื่อสารได้ อย่างเหมาะสม	.717
26.หากฉันเกิดภาวะตึงเครียดในระหว่างการสื่อสาร ฉันจะควบคุมตนเอง ไม่ให้เกินไปตามสภาวะทางอารมณ์	.712
47.การประเมินความคาดหวังของผู้ฟังช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ	.590

จากตาราง 10 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วย 3 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 46 ข้อ 26 และข้อ 47 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .717 ถึง .590 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การประเมินสถานการณ์

ตาราง 11 องค์ประกอบที่ 5 การใช้ทำทางประกอบการสื่อสารและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
33.การใช้ทำทางประกอบในการสื่อสารทำให้ผู้พูดเกิดความมั่นใจและนำไปสู่ ความน่าเชื่อถือ	.801
34.ฉันนำเสนอสารผ่านสื่อควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง รวมถึง การใช้ภาษาที่เหมาะสมและอย่างสร้างสรรค์	.674

จากตาราง 11 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 5 ประกอบด้วย 2 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 33 และข้อ 34 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .801 ถึง .674 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การใช้ทำทางประกอบการสื่อสาร

ตาราง 12 องค์ประกอบที่ 6 การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจนและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
21.เมื่อมีผู้ขอความช่วยเหลือฉันสามารถอธิบายให้เข้าใจง่าย	.743
20.ฉันสามารถสื่อสารด้วยเหตุผลช่วยให้ปฏิบัติงานได้ง่าย โดยไม่เกิดความขัดแย้ง	.735
19.ฉันสามารถสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจนจะกระตุ้นให้ผู้ฟังเข้าใจถึง สารนั้นได้	.603

จากตาราง 12 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 6 ประกอบด้วย 3 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 21 ข้อ 20 และข้อ 19 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .743 ถึง .603 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน

ตาราง 13 องค์ประกอบที่ 7 การจับใจความและประเด็นสำคัญและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
10.ฉันสามารถจับใจความสำคัญและสรุปความจากการอ่านได้	.850
68.ฉันสามารถจับใจความสำคัญและสรุปความจากการฟังได้	.772

จากตาราง 13 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 7 ประกอบด้วย 2 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 10 และข้อ 68 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .850 ถึง .772 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การจับใจความและประเด็นสำคัญ

ตาราง 14 องค์ประกอบที่ 8 การรู้เท่าทันสื่อและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
31.ฉันฝึกฝนและพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นนักการสื่อสารที่ดี เช่น ใช้ถ้อยคำ การออกเสียงที่ชัดเจนรู้จักกาลเทศะ สุภาพ และมีความมั่นใจ เป็นต้น	.637
45.ฉันเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้รับสาร	.563

จากตาราง 14 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 8 ประกอบด้วย 2 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 31 และ ข้อ 45 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .637 ถึง .563 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การรู้เท่าทันสื่อ

ตาราง 15 องค์ประกอบที่ 9 การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสมและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
52.การแสดงความคิดเห็นควรใช้น้ำเสียงในการสื่อสารที่สุภาพและเป็นมิตร	.801
24.ฉันเปิดใจรับฟังในสิ่งต่าง ๆ และพิจารณาว่าเป็นเช่นนั้นหรือไม่ แล้วจึง ซักถามในประเด็นที่สงสัย	.655

จากตาราง 18 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 9 ประกอบด้วย 2 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 52 และ ข้อ 24 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .801 ถึง .655 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม

ตาราง 16 องค์ประกอบที่ 10 การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้องและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
18.ชั้นคำนึงถึงความถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษาก่อนส่งสาร ในช่องทางต่าง ๆ	.692
58.หากฉันพูดโดยไม่คิดหรือไตร่ตรองก่อน อาจทำให้คำพูดนั้นส่งผลกระทบ และสร้างความเสียหายได้	.682

จากตาราง 16 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 10 ประกอบด้วย 2 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 18 และข้อ 58 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .692 ถึง .682 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง

ตาราง 17 องค์ประกอบที่ได้หลังจากการหมุนแกนองค์ประกอบ

ชื่อองค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของ ความแปรปรวน	ร้อยละของความ แปรปรวนสะสม
1.การวางแผนในการสื่อสาร	7.447	25.680	25.680
2.การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอัน เหมาะสม	2.244	7.739	33.418
3.การเปิดใจยอมรับความคิดที่แตกต่าง	2.086	7.192	40.610
4.การประเมินสถานการณ์	1.709	5.894	46.504
5.การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร	1.472	5.075	51.579
6.การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน	1.413	4.872	56.451
7.การจับใจความและประเด็นสำคัญ	1.369	4.720	61.171
8.การรู้เท่าทันสื่อ	1.142	3.937	65.107
9.การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม	1.045	3.602	68.710
10.การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง	1.034	3.565	72.275

จากตาราง 17 แสดงว่า องค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบมีค่าไอเกน (Eigen Value) อยู่ระหว่าง 7.447 ถึง 1.034 ซึ่งประกอบไปด้วย 1. การวางแผนในการสื่อสาร 2. การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม 3. การเปิดใจยอมรับความคิดที่แตกต่าง 4. การประเมินสถานการณ์ 5. การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร 6. การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน 7. การจับใจความและประเด็นสำคัญ 8. การรู้เท่าทันสื่อ 9. การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม และ 10. การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง โดยทั้ง 10 องค์ประกอบสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 72.275

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาองค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในระยะ ที่ 1 จำนวน 10 องค์ประกอบ คือ 1. การวางแผนในการสื่อสาร 2. การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม 3. การเปิดใจยอมรับความคิดที่แตกต่าง 4. การประเมินสถานการณ์ 5. การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร 6. การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน 7. การจับใจความและประเด็นสำคัญ 8. การรู้เท่าทันสื่อ 9. การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม และ 10. การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์และดำเนินการร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้แนวคิดการพัฒนารูปแบบการนำองค์ประกอบของทักษะปฏิบัติที่ประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ แล้วนำมาเชื่อมโยงกันเป็นทักษะใหญ่ ของ ทิศนา ขัมมณี (2560: 245-246) คือ 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. กระบวนการ และ 4. การประเมินผล นำมาสร้างเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ตามภาพที่ 20 ดังนี้

1. หลักการและแนวคิดของรูปแบบการจัดกิจกรรม การพัฒนากำลังคนให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในนิสิตศึกษานั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะต่าง ๆ รวมถึงทักษะการสื่อสารของบัณฑิต ซึ่งทักษะต่าง ๆ ที่สอดแทรกให้กับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จึงควรพัฒนาคุณภาพในรูปแบบของการจัดกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่จะช่วยเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้เกิดทักษะและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต และจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา พบว่า องค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีจำนวน 10 องค์ประกอบ คือ 1. การวางแผนในการสื่อสาร 2. การสื่อสาร

ด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม 3. การเปิดใจยอมรับความคิดที่แตกต่าง 4. การประเมินสถานการณ์ 5. การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร 6. การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน 7. การจับใจความและประเด็นสำคัญ 8. การรู้เท่าทันสื่อ 9. การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม และ 10. การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง นั้น ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain) ของทิสนา แคมมณี (2560: 246-247) ซึ่งเป็นรูปแบบที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะปฏิบัติที่ประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ แล้วค่อยเชื่อมโยงกันเป็นทักษะใหญ่ช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะได้ดีและรวดเร็วขึ้น เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติหรือ การแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านทักษะสื่อสารจำนวน 5 กิจกรรม คือ 1. กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร 2. กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล 3. กิจกรรมบุคลิกภาพ 4. กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ และ 5. กิจกรรมเปิดใจ ซึ่งทั้ง 5 กิจกรรมมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่สามารถเสริมสร้างทักษะสื่อสารของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 10 องค์ประกอบ ตามตารางเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบทักษะสื่อสารกับรูปแบบการจัดกิจกรรมข้างต้น

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดกิจกรรม มีดังนี้ 1. เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถวางแผนในการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ 2. เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลในการสื่อสาร สามารถซักถาม 3. เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร สามารถควบคุมตนเองในการสื่อสาร และสามารถใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสารได้ 4. เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถเลือกช่องทางในการสื่อสาร สามารถใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณ์ญาณและไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ และ 5. เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถเคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสารได้

3. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 5 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การวางแผน การสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์การสื่อสาร สามารถประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ในการสื่อสารและสามารถสื่อสารอย่างครบถ้วน เข้าใจง่าย ชัดเจนและมีเหตุผล ซึ่งกิจกรรมการวางแผน การสื่อสารสามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาตามองค์ประกอบที่ 1 การวางแผนในการสื่อสาร, องค์ประกอบที่ 4 การประเมินสถานการณ์, องค์ประกอบที่ 6 การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน, องค์ประกอบที่ 7 การจับใจความและประเด็นสำคัญ และองค์ประกอบที่ 10 การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลเพื่อใช้ในการสื่อสาร การซักถามและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการสื่อสาร รวมถึงการจับใจความและ การสรุปข้อมูลในการสื่อสาร ซึ่งกิจกรรมค้นคว้าข้อมูลสามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาตามองค์ประกอบที่ 1 การวางแผนในการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 2 การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม องค์ประกอบที่ 6 การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน องค์ประกอบที่ 7 การจับใจความและประเด็นสำคัญ และองค์ประกอบที่ 9 การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสารได้ การใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนและสุภาพในการสื่อสารได้ รวมถึง การควบคุมตนเองในการสื่อสารอีกด้วย ซึ่งกิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสารสามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาตามองค์ประกอบที่ 2 การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม องค์ประกอบที่ 4 การประเมินสถานการณ์ องค์ประกอบที่ 5 การใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 8 การรู้เท่าทันสื่อ และองค์ประกอบที่ 9 การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกช่องทางในการสื่อสาร การใช้ถ้อยคำสุภาพและใช้ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสารได้ รวมถึงการใช้วิจารณญาณและการไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ ซึ่งกิจกรรมรู้เท่าทันสื่อสามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ตามองค์ประกอบที่ 2 การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม องค์ประกอบที่ 5 การใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร และองค์ประกอบที่ 8 การรู้เท่าทันสื่อ

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการสื่อสารได้ และการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสารได้ ซึ่งกิจกรรมเปิดใจสามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ตามองค์ประกอบที่ 2 การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม องค์ประกอบที่ 3 การเปิดใจยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และองค์ประกอบที่ 9 การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม

4. การประเมินผลของรูปแบบการจัดกิจกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การประเมินผลรายกิจกรรม และ 2. การประเมินผลรวมกิจกรรม เพื่อเป็นการประเมินผลที่ นิสิตนักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบและนิสิตนักศึกษาสามารถปฏิบัติกิจกรรม เสริมสร้างทักษะสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากนั้นผู้วิจัยได้ร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 กิจกรรม โดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ ข้อเสนอแนะต่อข้อมูลการร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ตามตาราง 18 จากนั้นผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และปรับแก้ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ดังตาราง 18

ตาราง 18 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบทักษะสื่อสารกับรูปแบบการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบ	1.กิจกรรม การวางแผนการ สื่อสาร	2.กิจกรรม ค้นคว้า ข้อมูล	3.กิจกรรม บุคลิกภาพ ในการ สื่อสาร	4. กิจกรรม รู้เท่าทัน สื่อ	5. กิจกรรม เปิดใจ
1.การวางแผนในการสื่อสาร	✓	✓			
2.การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอัน เหมาะสม		✓	✓	✓	✓
3.การเปิดใจยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง					✓
4.การประเมินสถานการณ์	✓		✓		
5.การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร			✓	✓	
6.การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน	✓	✓			
7.การจับใจความและประเด็นสำคัญ	✓	✓			
8.การรู้เท่าทันสื่อ			✓	✓	
9.การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่าง เหมาะสม		✓	✓		✓
10.การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง					✓

จากตาราง 18 สามารถแสดงความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร เชื่อมโยงกับองค์ประกอบที่ 1. การวางแผนในการสื่อสาร 4. การประเมินสถานการณ์ 6. การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน 7. การจับใจความและประเด็นสำคัญ และองค์ประกอบที่ 10. การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้า

ข้อมูล เป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับองค์ประกอบที่ 1. การวางแผนในการสื่อสาร 2. การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม 6. การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน 7. การจับใจความและประเด็นสำคัญ และองค์ประกอบที่ 9. การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับองค์ประกอบที่ 2. การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม 4. การประเมินสถานการณ์ 5. การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร 8. การรู้เท่าทันสื่อ และองค์ประกอบที่ 9. การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ เป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับองค์ประกอบที่ 2. การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม 5. การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร และองค์ประกอบที่ 8. การรู้เท่าทันสื่อ

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ เป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับองค์ประกอบที่ 2. การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม 3. การเปิดใจยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และองค์ประกอบที่ 9 การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม

ตาราง 19แสดงผลจากการพิจารณาข้อมูลการร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ
สื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. หลักการและแนวคิดของรูปแบบการจัดกิจกรรม จากนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการวัดการศึกษามุ่งเน้นเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเข้าไว้ด้วยกัน ถือว่าเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้กับผู้ที่คาดหวังในคุณลักษณะของบัณฑิต เช่น นิสิตนักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ เป็นต้น โดยได้กำหนดไว้ในมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ด้าน ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) คือ 1.ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2.ด้านความรู้ 3.ด้านทักษะทางปัญญา 4.ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5.ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งการพัฒนาจะต้องสอดคล้องกับทักษะต่าง ๆ เพิ่มเติมเข้าไป โดยการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะต่าง ๆ รวมถึงทักษะการสื่อสารของบัณฑิต ซึ่งทักษะต่าง ๆ ที่สอดคล้องให้กับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจึงควรพัฒนาคุณภาพในทักษะดังกล่าวโดยการพัฒนา รูปแบบของการจัดกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะช่วยเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้เกิดทักษะและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต และจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา พบว่า องค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีจำนวน 10 องค์ประกอบ คือ 1.การวางแผนในการสื่อสาร 2.การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม 3.การเปิดใจยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง 4.การประเมินสถานการณ์ 5.การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร 6.การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน 7.การจับใจความและประเด็นสำคัญ 8.การรู้เท่าทันสื่อ 9.การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม และ 10.การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain) ของทิสนา แซมมณี (2560: 245-246) ซึ่งเป็นรูปแบบที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะปฏิบัติที่ประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ แล้วค่อยเชื่อมโยงกันเป็นทักษะใหญ่ช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะได้ดีและรวดเร็วขึ้น โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านทักษะสื่อสารจำนวน 5 กิจกรรม คือ 1.กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร 2.กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล 3.กิจกรรมบุคลิกภาพ 4.กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ และ 5. กิจกรรมเปิดใจ ซึ่งทั้ง 5 กิจกรรมมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่สามารถเสริมสร้างทักษะสื่อสารของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 10 องค์ประกอบ ตามตารางเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบทักษะสื่อสารกับรูปแบบการจัดกิจกรรมข้างต้น	6 คิดเป็นร้อยละ 85.71	1 คิดเป็นร้อยละ 14.29	-ปรับบางข้อความให้ชัดเจนและความหมายให้ตรงกับประเด็นตามที่ผู้วิจัยต้องการ -ควรระบุเพิ่มเติมเหตุผลของความจำเป็น ต้องสร้างกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาารูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดกิจกรรม 1.เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถวางแผนในการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และ ประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
2.เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถค้นคว้าข้อมูลและ อ้างอิงข้อมูลในการสื่อสาร สามารถซักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถจับใจความและ สรุปข้อมูลในการสื่อสารได้	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-หากเป็นไปได้ อาจพิจารณาเพิ่ม การพัฒนาให้นิสิตสามารถคิด วิเคราะห์และแยกแยะระหว่าง ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูล จริงกับข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และ หรือข้อมูลเท็จ
3.เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถใช้ท่าทาง ประกอบในการสื่อสาร สามารถควบคุมตนเองใน การสื่อสาร และสามารถใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนใน การสื่อสารได้	6 คิดเป็นร้อยละ 85.71	1 คิดเป็นร้อยละ 14.29	-เอาวัตถุประสงค์เรื่อง การ“ ไว้เป็นกิจกรรม ”ควบคุมตนเอง ท้ายสุด เป็นกิจกรรมที่เป็นภาพ ใหญ่
4.เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถเลือกช่องทางใน การสื่อสาร สามารถใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณ์ญาณและไตร่ตรองผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-ข้อ 3 ข้อ 4 น่าจะแยกเป็นการ ใช้วัจนภาษากับอวัจนภาษา ส่วน การเลือกช่องทางการสื่อสารและ การใช้วิจารณ์ญาณและไตร่ตรอง ผลกระทบ อาจจะแยกเป็นอีกข้อ
5.เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถเปิดใจรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น สามารถเคารพสิทธิของตนเอง และเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสารได้	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-กิจกรรมเปิดใจเป็นจุดประสงค์ หลักหรือไม่หรือเพียงให้นิสิต พร้อมและแสดงให้เห็นว่ารับฟังก็ เพียงพอแล้ว -ปรับชื่อกิจกรรมเป็น “รับฟังความคิดเห็น”

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความ คิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
3. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 1 ขั้นการกระทำ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร ผู้สอนให้ความรู้ความเข้าใจแก่นิสิตนักศึกษาเห็น ความสำคัญและประโยชน์ของการวางแผนและการ กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประโยชน์ใน การประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกับผู้ส่งสาร และเข้าใจเหตุ และผลในการสื่อสารนั้นอย่างครบถ้วน	6 คิดเป็น ร้อยละ 85.71	1 คิดเป็น ร้อยละ 14.29	-ควรระบุเพิ่มใน วัตถุประสงค์กิจกรรมด้วย เพราะเนื้อหาที่มีอยู่ใน ขั้นตอนของกิจกรรม
4. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 1 ขั้นการกระทำ กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล ผู้สอนให้ความรู้ความเข้าใจแก่นิสิตนักศึกษาเห็น ความสำคัญและประโยชน์ของการค้นคว้าข้อมูล อ้างอิงข้อมูลในการสื่อสาร และเพื่อเป็นประโยชน์ใน การนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และผู้สอนให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นิสิตนักศึกษา	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		-ความสำคัญและประโยชน์ ของการค้นคว้าในส่วนนี้ ” ไม่ชัดเจนว่าหมายถึง การที่ ผู้สอนให้ความรู้และชี้แจง ให้เห็นวิธีการหรือเทคนิค การค้นคว้าข้อมูลเพื่อให้ ปรากฏผลการค้นที่ตรง ความต้องการจะชัดเจน กว่าหรือไม่ครับ -ควรพิจารณาเพิ่มทักษะ การคิด วิเคราะห์ และ แยกแยะข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
5กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม . ขั้นที่ 1 ขั้นการกระทำ กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร ผู้สอนให้ความรู้ความเข้าใจแก่นิสิตนักศึกษา เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการใช้ ท่าทางประกอบในการสื่อสาร การควบคุม ตนเองในการสื่อสาร การใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนใน การสื่อสาร	6 คิด เป็น ร้อย ละ 85.71	1 คิดเป็น ร้อยละ 14.29	-เอาวัตถุประสงค์เรื่อง การควบคุม“ ไว้เป็นกิจกรรมท้ายสุด เป็น "ตนเอง กิจกรรมที่เป็นภาพใหญ่
6. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 1 ขั้นการกระทำ กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ ผู้สอนให้ความรู้ความเข้าใจแก่นิสิตนักศึกษา เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเลือก ช่องทางในการสื่อสาร การใช้ภาษาและถ้อยคำ สุภาพ การใช้วิจารณญาณและการไตร่ตรอง ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร	6 คิด เป็น ร้อย ละ 85.71	1 คิดเป็น ร้อยละ 14.29	-จากผลการสัมภาษณ์ด้านการรู้เท่าทัน สื่อ รายละเอียดของกิจกรรมในขั้นตอน นี้ดูไม่สอดคล้องกัน คือ การเข้าถึงสื่อ การพิจารณาเลือกใช้สื่อ การตรวจสอบ ความถูกต้อง การวิจารณ์สื่ออย่าง สร้างสรรค์ -การใช้วิจารณญาณและการไตร่ตรอง ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร ถ้ามีการเพิ่มเติมเรื่องกฎหมายเบื้องต้น จะต่อการเข้าใจในการสื่อสารและการ เกิดผลกระทบ จะทำให้นิสิตนักศึกษาได้ ระมัดระวังในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น -ทักษะการรู้เท่าทันสื่อควรจะ ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ เกี่ยวข้องกับ 1.การเปิดรับสื่อ 2.การ วิเคราะห์สื่อ 3.การเข้าใจสื่อ 4.การ ประเมินค่า 5.การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
7. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 1 ขั้นการกระทำ กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ ผู้สอนให้ความรู้ความเข้าใจแก่นิสิตนักศึกษาเห็น ความสำคัญและประโยชน์ของการเปิดใจรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น การเคารพสิทธิของตนเองและเคารพ สิทธิผู้อื่นในการสื่อสาร	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		
8. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร 1. ผู้สอนสาธิตการวางแผนในการสื่อสารให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		
2. ผู้สอนสาธิตการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม เพื่อให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		
3. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการประเมิน สถานการณ์ในการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้ และทดลองปฏิบัติตาม เพื่อเตรียมความพร้อมในการ รับมือได้ทันถ่วงที	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		-ให้รับแก้คำว่า ถ่วงที เป็น ท่วงที
4. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการสื่อสารอย่าง ครบถ้วน เช่น ให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกับผู้ส่งสาร และ เข้าใจเหตุและผลในการสื่อสารนั้น	6 คิดเป็น ร้อยละ 85.71	1 คิดเป็นร้อย ละ 14.29	-ควร แจกแจง หรือ ระบุ รายละเอียด/ ขยาย ความคำว่า การสื่อสาร อย่างครบถ้วน ประกอบด้วยอะไรบ้าง

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความ คิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
9กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม . ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล 1. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการค้นคว้าข้อมูลและการอ้างอิงข้อมูลเพื่อการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม และผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการพิจารณาและตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล	7 คิดเป็นร้อยละ 100		3.อาจพิจารณาเพิ่มกิจกรรมย่อย ดังนี้ ผู้สอนสาธิตการพิจารณาและตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล
2. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการซักถามเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม เพื่อให้นักศึกษาสามารถซักถามเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่สาธารณะได้	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
3. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างกิจกรรมการค้นคว้าการจับใจความและสรุปข้อมูลในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม	6 คิดเป็นร้อยละ 85.71	1 คิดเป็นร้อยละ 14.29	-ในส่วนของข้อที่ 3ดูไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการค้นคว้า ควรเป็นกิจกรรมการประเมินสารสนเทศผลการค้นที่ได้ มากกว่าการจับใจความและสรุปข้อมูลที่เป็นขั้นตอนหลังจากการประเมินสารสนเทศที่ได้จากการค้น

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร 1. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสารเพื่อการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-การสาธิตอาจมีการตอบข้อซักถามได้ด้วยหรือไม่ -อาจเพิ่มการซักถามหรือการให้ปฏิบัติตามในกิจกรรมขั้นสาธิตด้วย
2. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม เพื่อให้ นักศึกษาสามารถใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนและสุภาพในการสื่อสารได้	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
3. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการควบคุมตนเองในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
11. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ 1. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการเลือกช่องทางในการสื่อสาร เพื่อการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม	7 คิดเป็นร้อยละ 100		

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
11กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม . ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ (ต่อ) 2. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการใช้ถ้อยคำ สุภาพให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลอง ปฏิบัติตาม	4 คิดเป็น ร้อยละ 57.14	3 คิดเป็น ร้อยละ 42.86	-รายละเอียดของกิจกรรมใน ขั้นตอนนี้ดูไม่สอดคล้องกันกับผล การสัมภาษณ์ด้านการรู้เท่าทันสื่อ คือ การเข้าถึงสื่อ การพิจารณา เลือกใช้สื่อ การตรวจสอบความ ถูกต้อง การวิจารณ์สื่ออย่าง สร้างสรรค์ -ข้อ2 และข้อ3 กิจกรรมที่ควรมีใน การเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ
3. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการใช้ภาษาที่ ถูกต้องในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาได้ เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม	5 คิดเป็น ร้อยละ 71.43	2 คิดเป็น ร้อยละ 28.57	-ควรรวมข้อ 2 กับข้อ 3 อยู่ใน กิจกรรมย่อยเดียวกัน
4. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการใช้ วิจารณ์ญาณและการไตร่ตรองผลกระทบที่อาจ เกิดขึ้นในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาได้ เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		-กระบวนการนี้ข้อ 4 นี้สำคัญมาก ตรงที่ผู้สอนต้องอธิบายให้เห็น ภาพชัดเจนว่าการใช้วิจารณ์ญาณ และการไตร่ตรองนั้น วิธีการคิดนั้น คิดอย่างไรให้มีเหตุผล สนับสนุนที่ชัดเจน
12. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ 1. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการเปิดใจรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อการสื่อสารให้นัก ศึกษารู้และทดลองปฏิบัติตาม	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณารูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
2. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
13. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อย กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร 1. ผู้สอนให้นักศึกษาศึกษาฝึกปฏิบัติการวางแผนในการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนักศึกษาด้วย	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
2. ผู้สอนให้นักศึกษาศึกษาฝึกปฏิบัติการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ว่าควรกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไรให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนักศึกษาด้วย	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
3. ผู้สอนให้นักศึกษาศึกษาฝึกปฏิบัติการประเมินสถานการณ์ในการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองการคาดการณ์ในอนาคต เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือได้ทันที	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
4. ผู้สอนให้นักศึกษายกตัวอย่างการสื่อสารที่ดีและไม่ดีในการสื่อสารอย่างครบถ้วน การสื่อสารให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกับผู้ส่งสาร และการสื่อสารให้ผู้รับสารเข้าใจเหตุและผลในการสื่อสารนั้น	6 คิดเป็นร้อยละ 85.71	1 คิดเป็นร้อยละ 14.29	-ไม่ชัดเจน ถึงเหตุผลในการเลือกกิจกรรมการยกตัวอย่างการสื่อสารที่ดี/ไม่ดี เพราะไม่เคยถูกกล่าวถึงมาก่อน

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความ คิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
14. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อย กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล 1. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการค้นคว้าข้อมูล และอ้างอิงข้อมูลในการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษาได้ เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษา	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		-ควรพิจารณาให้นิสิต นักศึกษาฝึกปฏิบัติคิด วิเคราะห์ และแยกแยะ ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และ ข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ โดย ผู้สอนคอยให้คำแนะนำ (Coach)
2. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการซักถามและ แลกเปลี่ยนข้อมูลในการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษาได้ เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		
3. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการจับใจความและ การสรุปข้อมูลในการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้ และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย	6 คิดเป็น ร้อยละ 85.71	1 คิดเป็น ร้อยละ 14.29	-ควรเปลี่ยนกิจกรรมการ จับใจความเป็นกิจกรรม การประเมินสารสนเทศผล การค้นที่ได้
15. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อย กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร 1. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้ท่าทาง ประกอบในการสื่อสารค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลใน การสื่อสารให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติ ตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิต นักศึกษาด้วย	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
15. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อย กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร (ต่อ) 2. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสาร ให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
3. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการควบคุมตนเองในการสื่อสาร ให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
16. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อย กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ 1. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการเลือกช่องทางในการสื่อสาร ให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-ควรเพิ่มรายละเอียดของกิจกรรมในขั้นตอนให้สอดคล้องกันกับผลการสัมภาษณ์ด้านการรู้เท่าทันสื่อ คือ การเข้าถึงสื่อ การพิจารณาเลือกใช้สื่อ การตรวจสอบความถูกต้อง การวิจารณ์สื่ออย่างสร้างสรรค์

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
16.กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม. ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อย กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ (ต่อ) 2. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้ถ้อยคำสุภาพและใช้ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสาร ให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย	6 คิดเป็นร้อยละ 85.71	1 คิดเป็นร้อยละ 14.29	-กิจกรรมที่ควรมีในการเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ คือ 1.การเปิดรับสื่อ 2.การวิเคราะห์สื่อ 3.การเข้าใจสื่อ 4.การประเมินค่า 5. การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์
3. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้วิจารณ์ญาณและการไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร ให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
17.กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อย กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ 1. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
2. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสาร ให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย	7 คิดเป็นร้อยละ 100		

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
18.กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร 1. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและกลยุทธ์วิธีการวางแผนในการสื่อสารให้นักศึกษา และให้นักศึกษาทดลองปฏิบัติตามเทคนิคและกลยุทธ์	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-แนะนำหรือเสนอทางเลือก เพราะถ้าดีกรอบให้มากเกินไปจะคล้ายกับการสาธิต ช่วงท้ายๆของกระบวนการ
2. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไรให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
3. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการประเมินสถานการณ์ในการสื่อสารให้นักศึกษา และให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการและทดลองการใช้เทคนิคและวิธีการคาดการณ์ในอนาคต	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
4. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการให้นักศึกษาในการสื่อสารที่ดี การสื่อสารอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และการสื่อสารโดยใช้เหตุและผลในการสื่อสาร	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
19.กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล 1. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและกลยุทธ์วิธีการค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลเพื่อใช้ในการสื่อสาร และให้นักศึกษาทดลองปฏิบัติตามเทคนิคและกลยุทธ์	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-เป็นการแนะนำหรือเสนอทางเลือก เพราะถ้าดีกรอบให้มากเกินไปจะคล้ายกับการสาธิต ช่วงท้ายๆของกระบวนการ

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
19.กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล (ต่อ) 2. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการซักถามและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษานักศึกษาฝึกปฏิบัติกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไรให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
3. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการการจับใจความและการสรุปข้อมูลในการสื่อสารให้นักศึกษานักศึกษาและให้นักศึกษานักศึกษาฝึกปฏิบัติการและทดลองการใช้เทคนิคและวิธีการ	5 คิดเป็นร้อยละ 71.43	2 คิดเป็นร้อยละ 28.57	-ควรเปลี่ยนกิจกรรมการแนะนำเทคนิคและวิธีการการจับใจความ เป็นการแนะนำเกณฑ์การประเมินและเลือกใช้สารสนเทศผลการค้นที่ได้ -วิธีการคาดการณ์ในอนาคต ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในประเด็นนี้
20.กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร 1. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและกลยุทธ์วิธีการใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร และให้นักศึกษานักศึกษาทดลองปฏิบัติตามเทคนิคและกลยุทธ์	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-ควรเปลี่ยนคำว่า "แนะนำ เป็น ทบทวน"

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
20. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ชั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร (ต่อ) 2. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสาร โดยให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไรให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
3. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการควบคุมตนเองในการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษา และให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการและทดลองการใช้เทคนิคและวิธีการคาดการณ์ในอนาคต	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
21. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ชั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ 1. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและกลยุทธ์วิธีการเลือกช่องทางในการสื่อสาร และให้นิสิตนักศึกษาทดลองปฏิบัติตามเทคนิคและกลยุทธ์	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-ควรเพิ่มรายละเอียดของกิจกรรมในขั้นตอนให้สอดคล้องกันกับผลการสัมภาษณ์ด้านการรู้เท่าทันสื่อ คือ การเข้าถึงสื่อ การพิจารณาเลือกใช้สื่อ การตรวจสอบความถูกต้อง การวิจารณ์สื่ออย่างสร้างสรรค์
2. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการใช้ถ้อยคำสุภาพและการใช้ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสาร โดยให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไรให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	7 คิดเป็นร้อยละ 100		

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความ คิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
21. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ (ต่อ) 3. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการใช้วิจารณญาณ และไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารให้ นิสิตนักศึกษา และให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการและ ทดลองการใช้เทคนิคและวิธีการคาดการณ์ในอนาคต	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		
22. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ 1. ผู้สอนทบทวนเทคนิคและกลยุทธ์วิธีการเปิดใจรับ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และให้นิสิตนักศึกษา ทดลองปฏิบัติตามเทคนิคและกลยุทธ์	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		-ควรเปลี่ยนคำว่า ”แนะนำ เป็น ทบทวน“
2. ผู้สอนทบทวนเทคนิคและวิธีการเคารพสิทธิของ ตนเองและผู้อื่นในการสื่อสาร โดยให้นิสิตนักศึกษาฝึก ปฏิบัติกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไรให้การสื่อสาร บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	7 คิดเป็น ร้อยละ 100		

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
23. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 5 ขั้นเชื่อมโยงทักษะ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร ผู้สอนมอบหมายงานนักศึกษาฝึกปฏิบัติให้วางแผนการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร และใช้เหตุและผลในการสื่อสารนั้นอย่างครบถ้วน โดยให้นิสิตศึกษานำความรู้และประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในอนาคตต่อไป	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-ควรระบุชิ้นงานคร่าวๆ
24. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 5 ขั้นเชื่อมโยงทักษะ กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล ผู้สอนมอบหมายงานนักศึกษาฝึกปฏิบัติให้ค้นคว้าและอ้างอิงข้อมูล เพื่อใช้ในการสื่อสาร การซักถามและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการสื่อสาร โดยให้นิสิตศึกษานำความรู้และประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในอนาคตต่อไป	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-ควรปรับกิจกรรมทักษะการจับใจความและ การสรุปข้อมูล เป็น ทักษะการประเมินผลสารสนเทศที่ได้จากการค้นคว้า -ควรระบุชิ้นงานคร่าวๆและความคาดหวังที่ให้นักศึกษา -ควรพิจารณาให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์และแยกแยะ โดยพิจารณาแหล่งข้อมูล รวมทั้งเนื้อหาของข้อมูล ก่อนตัดสินใจนำมาใช้เป็นข้อมูลอ้างอิง

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
25. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 5 ขั้นเชื่อมโยงทักษะ กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร ผู้สอนมอบหมายงานนักศึกษาฝึกปฏิบัติให้ใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร การใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสาร และการควบคุมตนเองในการสื่อสาร โดยให้นิสิตศึกษานำความรู้และประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในอนาคตต่อไป	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
26. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 5 ขั้นเชื่อมโยงทักษะ กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ ผู้สอนมอบหมายงานนักศึกษาฝึกปฏิบัติให้เลือกช่องทางในการสื่อสาร การใช้ถ้อยคำสุภาพ การภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสาร การใช้วิจารณญาณและการไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร โดยให้นิสิตศึกษานำความรู้และประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในอนาคตต่อไป	7 คิดเป็นร้อยละ 100		-ควรเพิ่มรายละเอียดของกิจกรรมเพิ่มทักษะในขั้นตอนให้สอดคล้องกันกับผลการสัมภาษณ์ด้านการรู้เท่าทันสื่อ คือ การเข้าถึงสื่อ การพิจารณาเลือกใช้สื่อ การตรวจสอบความถูกต้อง การวิจารณ์ สื่อ อย่างสร้างสรรค์ -กิจกรรมที่ควรมีในการเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ คือ 1.การเปิดรับสื่อ 2.การวิเคราะห์สื่อ 3.การเข้าใจสื่อ 4.การประเมินค่า 5.การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
27. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 5 ขั้นเชื่อมโยงทักษะ กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ ผู้สอนมอบหมายงานให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติให้การเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสาร โดยให้นิสิตนำความรู้และประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในอนาคตต่อไป	7 คิด เป็น ร้อย ละ 100		
28. การประเมินผลรายกิจกรรม กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร ผู้สอนประเมินนิสิตนักศึกษาจากผลการมอบหมายงานว่า นิสิตนักศึกษาสามารถวางแผนการสื่อสารและกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสารได้หรือไม่ และนิสิตนักศึกษาสามารถประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและสามารถใช้เหตุผลในการสื่อสารได้หรือไม่	6 คิด เป็น ร้อย ละ 85.71	1 คิด เป็น ร้อย ละ 14.29	-ควรแยกหัวข้อการประเมินให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำในแต่ละขั้นตอน คือ เป็น 4 ข้อ คือ การวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ การประเมินสถานการณ์ การใช้เหตุผล
29. การประเมินผลรายกิจกรรม กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล ผู้สอนประเมินนิสิตนักศึกษาจากผลการมอบหมายงานว่า นิสิตนักศึกษาสามารถค้นคว้าและอ้างอิงข้อมูลเพื่อใช้ในการสื่อสาร และสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล ก่อนตัดสินใจนำมาใช้ได้หรือไม่ นิสิตนักศึกษาสามารถซักถามและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการสื่อสารได้หรือไม่ และนิสิตนักศึกษาสามารถจับใจความและการสรุปข้อมูลในการสื่อสารได้หรือไม่	7 คิด เป็น ร้อย ละ 100		-ควรประเมินถึงผลเหตุผลหรือเกณฑ์ที่นิสิตเลือกใช้สารสนเทศที่ค้นได้ -ควรพิจารณาเพิ่มเติมว่า นิสิต นักศึกษาสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล ก่อนตัดสินใจนำมาใช้หรือไม่

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
30. การประเมินผลรายกิจกรรม กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร ผู้สอนประเมินนิสิตนักศึกษาจากผลการสังเกตพฤติกรรมว่านิสิตนักศึกษาสามารถใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสารได้หรือไม่ และนิสิตนักศึกษาสามารถใช้ น้ำเสียงที่ชัดเจนและนิสิตนักศึกษาสามารถควบคุมตนเองในการสื่อสารได้หรือไม่	6 คิดเป็นร้อยละ 85.71	1 คิดเป็นร้อยละ 14.29	-ควรแยกหัวข้อ การประเมินให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำในแต่ละขั้นตอน คือ เป็น 3 ข้อ คือ ใช้ท่าทาง ใช้ น้ำเสียง ควบคุมตนเอง
31. การประเมินผลรายกิจกรรม กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ ผู้สอนประเมินนิสิตนักศึกษาจากผลการสังเกตพฤติกรรมว่านิสิตนักศึกษาสามารถเลือกช่องทางในการสื่อสารที่เหมาะสมได้หรือไม่ สามารถใช้ถ้อยคำสุภาพและใช้ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสารได้หรือไม่ และนิสิตนักศึกษาสามารถใช้วิจารณญาณและการไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้หรือไม่	6 คิดเป็นร้อยละ 85.71	1 คิดเป็นร้อยละ 14.29	-ควรเพิ่มรายละเอียดของการประเมินผลให้สอดคล้องกันกับผลการสัมภาษณ์ด้านการรู้เท่าทันสื่อ คือ การเข้าถึงสื่อ การพิจารณาเลือกใช้สื่อ การตรวจสอบความถูกต้อง การวิจารณ์สื่ออย่างสร้างสรรค์ -กิจกรรมที่ควรมีในการเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ คือ 1.การเปิดรับสื่อ 2. การวิเคราะห์สื่อ 3.การเข้าใจสื่อ 4.การประเมินค่า 5.การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์

ตาราง 19 (ต่อ)

ก่อนการพิจารณาร่างรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ผู้สอนประเมินนิสิตนักศึกษาจากผลการสังเกตพฤติกรรมว่า นิสิตนักศึกษาเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้หรือไม่ และเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสารได้หรือไม่	6 คิดเป็นร้อยละ 85.71	1 คิดเป็นร้อยละ 14.29	
33. การประเมินผลรวมกิจกรรม นอกจากผู้สอนจัดให้มีการประเมินรายกิจกรรมแล้ว ผู้สอน ต้องจัดให้มีการประเมินรวมทั้ง 5 กิจกรรม เมื่อนิสิตนักศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80% ของแต่ละกิจกรรม โดยมีการประเมินผล ดังนี้	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
1. มีการประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม)Pretest- Posttest(ว่านิสิตนักศึกษามีทักษะสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงมาก น้อยเพียงใด	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
2. มีการประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมว่านิสิตศึกษามี ทักษะสื่อสารที่พัฒนาเพิ่มขึ้นหรือไม่	7 คิดเป็นร้อยละ 100		
3. มีการประเมินโดยให้นิสิตนักศึกษารายงานตนเองเพียงสั้น ๆ อาจจะเป็นการเขียนบรรยายหรือถามตอบ ที่ สะท้อนถึงการได้รับความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติ การใช้ เทคนิควิธีการ และความสามารถในการนำไปประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้	6 คิดเป็นร้อยละ 85.71	1 คิดเป็นร้อยละ 14.29	-สามารถประเมินได้ หรือจะไม่ ประเมินก็ได้ เพราะการประเมินใน ข้อ 1 อาจตอบได้ครอบคลุมแล้ว -อยากให้มุ่งเน้นไปที่การประเมิน ด้วยการประยุกต์ทุกกิจกรรมใน รูปแบบขั้นเชื่อมโยงทักษะแบบ ภาพรวมของการสื่อสารทั้งหมด เพื่อทดสอบ[การเชื่อมโยงและการ ประยุกต์ใช้]ความรู้อย่างแท้จริง

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ผลจากการพิจารณาข้อมูลร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ทำให้ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาแล้วนำไปประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา จำนวน 30 ท่าน จาก 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้แทนอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี จำนวน 3 ท่าน

กลุ่มที่ 2 ผู้แทนคณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ จำนวน 3 ท่าน

กลุ่มที่ 3 ผู้แทนคณาจารย์ จำนวน 2 ท่าน

กลุ่มที่ 4 ผู้แทนเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา จำนวน 2 ท่าน

ตาราง 20 แสดงความถี่ และร้อยละคุณลักษณะทางประชากรของตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา $n = 30$

คุณลักษณะทางประชากร		ความถี่	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	18	60.00
	หญิง	12	40.00
	รวม	30	100.00
อายุ			
	25-35 ปี	8	26.67
	36-45 ปี	16	53.33
	46-55 ปี	5	16.67
	56 ปีขึ้นไป	1	3.33
	รวม	30	100.00

ตาราง 20 (ต่อ)

ตำแหน่ง	คุณลักษณะทางประชากร	ความถี่	ร้อยละ
	ผู้แทนอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี	9	30.00
	ผู้แทนคณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ	9	30.00
	ผู้ช่วยคณบดี ผู้ช่วยผู้อำนวยการ		
	ผู้แทนคณาจารย์	6	20.00
	ผู้แทนเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา	6	20.00
	รวม	30	100.00
มหาวิทยาลัย			
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	10	33.33
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	10	33.33
	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	10	33.34
	รวม	30	100.00

จากตาราง 20 แสดงว่าความถี่ และร้อยละคุณลักษณะทางประชากรของตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากที่สุด จำนวน 18 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 60 และเป็นเพศหญิง จำนวน 12 คิดเป็นร้อยละ 40 ตามลำดับ

จำแนกตามอายุพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 25-35 ปีมากที่สุด จำนวน 16 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 8 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 26.67 เป็นผู้ที่มิอายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 5 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มที่ 1 ผู้แทนอธิการบดี รองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี จำนวน 9 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 30 กลุ่มที่ 2 ผู้แทนคณบดี ผู้อำนวยการ รองคณบดี รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยคณบดี และผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 9 ท่าน

คิดเป็นร้อยละ 30 กลุ่มที่ 3 ผู้แทนคณาจารย์ จำนวน 6 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 20 และกลุ่มที่ 4 ผู้แทนเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา จำนวน 6 ท่านคิดเป็นร้อยละ 20

จำแนกตามมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษายู่พบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 10 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตาราง 21 (ต่อ)

n = 30

ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p	
รายละเอียดเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ									
3. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม	4.23	.568	6.971	.001	4.33	.606	7.436	.001	
ขั้นที่ 1 ขั้นการกระทำ									
กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร									
ผู้สอนให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประโยชน์ของการวางแผนและการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประโยชน์ในการประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกับผู้ส่งสาร และเข้าใจเหตุผลและผลในการสื่อสารนั้นอย่างครบถ้วน									
4. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม	4.30	.877	4.934	.001	4.63	.490	12.553	.001	
ขั้นที่ 1 ขั้นการกระทำ									
กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล									
ผู้สอนให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประโยชน์ของการค้นคว้าข้อมูล และยังต้องเพื่อให้ปรากฏการณ์ที่ตรงความต้องการในการสื่อสาร และเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และผู้สอนให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ข้อมูลที่มาเพื่อหาคำตอบที่ไม่ใช่ข้อโต้แย้ง									

ตาราง 21 (ต่อ)

n = 30

		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
รายละเอียดของผู้ทรงคุณวุฒิ		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม		4.23	.858	4.30	.702
ขั้นที่ 1 ขั้นการกระทำ					
กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร					
ผู้สอนให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาดูแลและประโยชน์ของการใช้ทางประกอบในการสื่อสาร การควบคุมตนเองในการสื่อสาร การใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสาร					
6. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม		4.30	.794	4.33	.479
ขั้นที่ 1 ขั้นการกระทำ					
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ					
ผู้สอนให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาดูแลและประโยชน์ของการเลือกช่องทางในการสื่อสาร การรู้เท่าทันสื่อคำพูด การวิจารณ์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารและผู้สอนให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น พยายามต่อการเข้าใจในการสื่อสารและการเกิดผลกระทบ ซึ่งจะทำให้ให้นักศึกษาได้ระมัดระวังในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น					

ตาราง 21 (ต่อ)

n = 30

ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p	
รายละเอียดส่วนบุคคล									
7. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม									
ขั้นที่ 1 ขั้นการกระทำ									
กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ									
ผู้สอนให้ความรู้ความเข้าใจแก่นิสิตนักศึกษาเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน การเคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสาร									
8. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม									
ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต									
กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร									
1. ผู้สอนสาธิตการวางแผนในการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม									
2. ผู้สอนสาธิตการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตามเพื่อให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้									
3. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการประเมินสถานการณ์ในการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือได้ทันทั้งที่									
4. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการสื่อสารอย่างครบถ้วน เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกับผู้ส่งสาร และเข้าใจเหตุผลและผลในการสื่อสารนั้น									

ตาราง 21 (ต่อ)

n = 30

รายละเอียดเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ		ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้			
		$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p
11. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต									
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ									
1. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการเลือกของทั้งในการสื่อสาร เพื่อการสื่อสารให้บัณฑิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม									
2. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการใช้คำสุภาพให้บัณฑิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม									
3. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการใช้ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสาร โดยให้บัณฑิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม									
4. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการใช้จรรยาบรรณและการไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร โดยให้บัณฑิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม									
12. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต									
กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ									
1. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อการสื่อสารให้บัณฑิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม									
2. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสารให้บัณฑิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม									

ตาราง 21 (ต่อ)

n = 30

รายละเอียดสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	$\bar{X}$	S.D.	t	p
	$\bar{X}$	S.D.	t	p
13. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ชั้นที่ 3 ชั้นปฏิบัติการขณะจัด	4.49	.480	11.198	.001
กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสอน				
1. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการวางแผนในการสอนให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม	4.47	.571	9.171	.001
โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย				
2. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอนว่าควรกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไรให้	4.40	.724	6.733	.001
การที่การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย				
3. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการประเมินสถานการณ์การสอนให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลอง	4.53	.507	11.046	.001
การคาดการณ์ขนาด เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือได้ทันที				
4. ผู้สอนให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนที่ดีและที่ไม่ดีในการสอนอย่างครบถ้วน การสื่อสารเพื่อผู้รับ	4.57	.504	11.483	.001
สารเข้าใจตรงกับผู้ส่งสาร และการสื่อสารให้ผู้รับสารเข้าใจเหตุผลและผลในการสื่อสารนั้น				

ตาราง 21 (ต่อ)

		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
รายละเอียดสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ					
16. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อย					
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ					
1. ผู้สอนให้ผลิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการเลือกช่องทางในการสื่อสาร ให้ผลิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย					
2. ผู้สอนให้ผลิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้คำสุภาพและใช้ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสาร ให้ผลิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย					
3. ผู้สอนให้ผลิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้วิจารณญาณและการไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร ให้ผลิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย					
17. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อย					
กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ					
1. ผู้สอนให้ผลิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ผลิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย					
2. ผู้สอนให้ผลิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสาร ให้ผลิตนักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม โดยผู้สอนต้องคอยเป็น Coaching ให้กับนิสิตนักศึกษาด้วย					

n = 30

ตาราง 21 (ต่อ)

		n = 30			
รายละเอียดเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		$\bar{X}$	S.D.	t	p
18. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ชั้นที่ 4 ขึ้นใช้เทคนิคและวิธีการ		4.38	1.027	4.657	.001
กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร					
1. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและกลยุทธ์วิธีการวางแผนการสื่อสาร ให้นักเรียนศึกษา และให้นักเรียนศึกษาทดลองปฏิบัติตามเทคนิคและกลยุทธ์		4.40	1.070	4.556	.001
2. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร โดยให้นักเรียนศึกษาฝึกปฏิบัติกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไร้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้		4.40	1.070	4.556	.001
3. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการประเมินสถานการณ์ในการสื่อสารให้นักเรียนศึกษา และให้นักเรียนศึกษาฝึกปฏิบัติตามและทดลองการใช้เทคนิคและวิธีการคาดการณ์ในอนาคต		4.37	1.066	4.401	.001
19. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ชั้นที่ 4 ขึ้นใช้เทคนิคและวิธีการ กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล		4.48	.592	8.959	.001
1. ผู้สอนแนะนำเกณฑ์การประเมินและเลือกใช้สารสนเทศจากผลการค้นที่ได้ เทคนิคและกลยุทธ์วิธีการค้นคว้าข้อมูลและอ้างข้อมูลเพื่อใช้ในการสื่อสาร และให้นักเรียนศึกษาทดลองปฏิบัติตามเทคนิคและกลยุทธ์		4.47	.571	9.171	.001
2. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการซักถามและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการสื่อสาร โดยให้นักเรียนศึกษาฝึกปฏิบัติกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไร้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้		4.43	.774	6.535	.001
3. ผู้สอนแนะนำเกณฑ์การประเมินและการเลือกใช้สารสนเทศจากการค้นที่ได้ เทคนิคและวิธีการการจับใจรวมและการสรุปข้อมูลในการสื่อสารให้นักเรียนศึกษา และให้นักเรียนศึกษาฝึกปฏิบัติตามและทดลองการใช้เทคนิคและวิธีการ		4.53	.629	8.914	.001

ตาราง 21 (ต่อ)

รายละเอียดเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ									
n = 30									
ความเหมาะสม									
ความเป็นไปได้									
	$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p	
20. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ	4.40	.691	7.050	.001	4.14	0.516	6.741	.001	
กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร									
1. ผู้สอนทบทวนเทคนิคและกลยุทธ์วิธีการให้ทำทางประกอบในการสื่อสาร และให้นักศึกษาทดลองปฏิบัติตามเทคนิคและกลยุทธ์	4.27	.868	4.773	.001	4.17	0.592	6.075	.001	
2. ผู้สอนทบทวนเทคนิคและวิธีการใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติกำหนดวัตถุประสงค์อย่างเร่งรัดการสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.43	.728	6.947	.001	4.17	0.592	6.075	.001	
3. ผู้สอนทบทวนเทคนิคและวิธีการควบคุมตนเองในการสื่อสารให้นักศึกษา และให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการและทดลองการใช้เทคนิคและวิธีการคาดการณ์ในอนาคต	4.50	.682	7.947	.001	4.10	0.481	6.723	.001	
21. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ	4.40	.965	5.054	.001	4.23	0.626	6.328	.001	
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ									
1. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและกลยุทธ์วิธีการเลือกช่องทางในการสื่อสาร และให้นักศึกษาทดลองปฏิบัติตามเทคนิคและกลยุทธ์	4.53	.819	6.841	.001	4.47	0.681	7.689	.001	
2. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการให้ข้อมูลภาพและการใช้ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติกำหนดวัตถุประสงค์อย่างเร่งรัดการสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.33	1.061	4.249	.001	4.17	0.791	4.544	.001	
3. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการใช้จรรยาบรรณและได้ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารให้นักศึกษา และให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการและทดลองการให้เทคนิคและวิธีการคาดการณ์ในอนาคต	4.33	1.093	4.125	.001	4.07	0.640	4.766	.001	

รายละเอียดเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้			
	$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p
25. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ชั้นที่ 5 ชั้นเชิงมโนทัศน์ทักษะ กิจกรรมที่ 3 กิจกรรม บุคลิกภาพในการสื่อสาร ผู้สอนมอบหมายงานนักศึกษาฝึกปฏิบัติให้ทำทางประกอบในการสื่อสาร การใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสาร และการควบคุมตนเองในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาคำนึงความรู้และประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาศาสนาสามารถนำไปใช้ในอนาคตต่อไป	4.60	0.498	11.982	0.001	4.20	0.551	6.861	.001
26. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ชั้นที่ 5 ชั้นเชิงมโนทัศน์ทักษะ กิจกรรมที่ 4 กิจกรรม รู้เท่าทันสื่อ ผู้สอนมอบหมายงานนักศึกษาฝึกปฏิบัติให้เลือกร่องทางในการสื่อสาร การใช้สื่อคำพูด ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสาร การใช้วิจารณญาณและการไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาคำนึงความรู้และประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาศาสนาสามารถนำไปใช้ในอนาคตต่อไป	4.33	0.606	7.436	0.001	4.20	0.610	6.193	.001
27. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ชั้นที่ 5 ชั้นเชิงมโนทัศน์ทักษะ กิจกรรมที่ 5 กิจกรรม เปิดใจ ผู้สอนมอบหมายงานนักศึกษาฝึกปฏิบัติให้การเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาคำนึงความรู้และประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาศาสนาสามารถนำไปใช้ในอนาคตต่อไป	4.13	1.008	3.387	0.001	4.03	0.999	2.868	.008

ตาราง 21 (ต่อ)

รายละเอียดของผู้ทรงคุณวุฒิ		ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้			
		$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p
n = 30									
28. การประเมินผลรายกิจกรรม กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร									
ผู้สอนประเมินนิสิตนักศึกษาจากผลการอบรมหมายความว่านิสิตนักศึกษาสามารถวางแผนการสื่อสารและกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสารได้หรือไม่ และนิสิตนักศึกษาสามารถประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และสามารถให้เหตุผลในการสื่อสารได้หรือไม่		4.43	0.504	10.034	.001	4.57	0.568	10.184	.001
29. การประเมินผลรายกิจกรรม กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล									
ผู้สอนประเมินนิสิตนักศึกษาจากผลการอบรมหมายความว่านิสิตนักศึกษาสามารถค้นคว้าและเข้าถึงข้อมูลเพื่อใช้ในการสื่อสารได้หรือไม่ นิสิตนักศึกษาสามารถชักถามและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการสื่อสารได้หรือไม่ และนิสิตนักศึกษาสามารถจับใจความและการสรุปข้อมูลในการสื่อสารได้หรือไม่		4.47	0.730	7.175	.001	4.63	0.490	12.553	.001
30. การประเมินผลรายกิจกรรม กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร									
ผู้สอนประเมินนิสิตนักศึกษาจากผลการสังเกตพฤติกรรมว่านิสิตนักศึกษาสามารถใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสารได้หรือไม่ และนิสิตนักศึกษาสามารถใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนและควบคุมตนเองในการสื่อสารได้หรือไม่		4.37	.615	7.630	.001	4.23	0.728	5.443	.001
31. การประเมินผลรายกิจกรรม กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ									
ผู้สอนประเมินนิสิตนักศึกษาจากผลการสังเกตพฤติกรรมว่านิสิตนักศึกษาสามารถเลือกช่องทางในการสื่อสารที่เหมาะสมได้หรือไม่ สามารถใช้ข้อความและคำพูดและใช้ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสารได้หรือไม่ และนิสิตนักศึกษาสามารถใช้การแปลและการไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้หรือไม่		4.37	.615	7.630	.001	4.20	0.805	4.694	.001

ตาราง 21 (ต่อ)

n = 30

	รายละเอียดเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ				ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้							
	$\bar{X}$	S.D.	t	p	$\bar{X}$	S.D.	t	p								
32. การประเมินผลรายกิจกรรม กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ									4.23	0.858	4.616	.001	4.07	0.868	3.511	.001
ผู้สอนประเมินผลให้นักศึกษาจากผลการสังเกตพฤติกรรมว่านักศึกษามีได้ใจรับฟังความคิดเห็นของผู้สอนหรือไม่ และเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสารหรือไม่																
33. การประเมินผลรวมกิจกรรม									4.37	0.724	4.616	.001	4.32	0.577	7.707	.001
นอกจากนี้ผู้สอนยังได้มีการประเมินรายกิจกรรมแล้ว ผู้สอนต้องจัดให้มีการประเมินรวมทั้ง 5 กิจกรรม เมื่อนักศึกษามีเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80% ของแต่ละกิจกรรม โดยมีการประเมินผล ดังนี้																
1. มีการประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม (Pretest-Posttest) ว่านักศึกษามีทักษะสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงมามากน้อยเพียงใด																
2. มีการประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมว่านักศึกษามีทักษะสื่อสารที่พัฒนาเพิ่มขึ้นหรือไม่																
3. มีการประเมินโดยให้นักศึกษารายงานตนเองเพียงอย่างเดียวจะเป็นการเขียนบรรยายหรือถามตอบ																
ที่สะท้อนถึงการได้รับความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติ การใช้เทคนิควิธีการ และความสามารถในการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้																
ภาพรวม									4.35	.476	9.619	.001	4.21	0.488	7.835	.001

จากตาราง 21 แสดงว่าการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X}$ อยู่ในระดับ 4.35 และ S.D. อยู่ในระดับ .476 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 8 ข้อ 10 ข้อ 11 ข้อ 12 ข้อ 13 ข้อ 14 ข้อ 15 ข้อ 19 ข้อ 21 ข้อ 24 และข้อ 25 และมีข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 20 ข้อ โดยทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X}$ อยู่ในระดับ 4.21 และ S.D. อยู่ในระดับ .488 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 ข้อ 4 ข้อ 8 ข้อ 14 ข้อ 28 และข้อ 29 และมีข้อที่มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก จำนวน 27 ข้อ โดยทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระยะที่ 3 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสาร

สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ผลจากการการศึกษาคความเหมาะสมการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จากผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ จำนวน 30 ท่านประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ทำให้ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ แล้วผู้วิจัยจึงนำไปจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จากนั้นนำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ทำเป็นแบบสอบถามพิจารณาข้อมูลของข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จากผู้บริหาร จำนวน 18 ท่าน จาก 3 สถาบัน สถาบันละ 6 ท่าน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลจากการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ตาราง 22 แสดงความถี่ และร้อยละคุณลักษณะทางประชากรของผู้บริหารที่ให้ออกเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

คุณลักษณะทางประชากร		ความถี่	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	13	72.22
	หญิง	5	27.78
รวม		18	100.00
อายุ			
	25-35 ปี	6	33.33
	36-45 ปี	7	38.89
	46-55 ปี	4	22.22
	56 ปีขึ้นไป	1	5.56
รวม		18	100.00
ตำแหน่ง			
	ผู้แทนอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี	9	50.00
	ผู้แทนคณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ	9	50.00
	ผู้ช่วยคณบดี ผู้ช่วยผู้อำนวยการ		
รวม		18	100.00
มหาวิทยาลัย			
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	6	33.33
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	6	33.33
	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	6	33.34
รวม		18	100.00

จากตาราง 22 แสดงว่าความถี่และร้อยละคุณลักษณะทางประชากรของผู้บริหารที่ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากที่สุด จำนวน 13 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 72.22 และเป็นเพศหญิง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 ตามลำดับ

จำแนกตามอายุพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 25-35 ปีมากที่สุด จำนวน 6 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 7 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 38.89 เป็นผู้ที่อายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 4 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 5.56 ตามลำดับ

จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้แทนอธิการบดี รองคณบดี และผู้ช่วยอธิการบดี จำนวน 9 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 50 ผู้แทนคณบดี ผู้อำนวยการ รองคณบดี รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยคณบดี และผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 9 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 50

จำแนกตามมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษายู่พบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 6 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 6 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 6 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 33.34

ตาราง 23 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		จำนวนข้อ เสนอแนะ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. กระบวนการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม					
1.1 กระบวนการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ควรจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติว่าด้วยการกำหนดทิศทาง แนวทาง กลยุทธ์และตัวชี้วัด เพื่อประเมิน ติดตาม การพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดทักษะสื่อสาร	14	77.78	4	22.22	3 ประเด็น
1.2 กระบวนการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม จัดทำแผนกลยุทธ์กระบวนการพัฒนาผู้เรียนระดับอุดมศึกษาให้เกิดทักษะสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเป็น เครื่องมือ ในการ ขับ เคลื่อน แผน กลยุทธ์ ให้ เกิด กระบวนการพัฒนานิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา	18	100.00	0	0.00	-

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		จำนวนข้อ เสนอแนะ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ต่อ)					
1.3 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ถ่ายทอดนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติจริงลงในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ	14	77.78	4	22.22	-
1.4 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับสถาบันอุดมศึกษา	17	94.44	1	5.56	-
1.5 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วิเคราะห์ผลลัพธ์การประเมินเพื่อหาแนวนโยบายที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารของสถาบันอุดมศึกษา	14	77.78	4	22.22	-
ภาพรวมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านที่ 1	15.40	85.56	2.60	14.44	3 ประเด็น

ข้อเสนอแนะ 1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะทักษะด้านสื่อสารมีความสำคัญและมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องหลายส่วนควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อให้เกิดการบูรณาการ

2. ในระดับกระทรวงอาจจะไม่เข้ามายุ่งทั้งเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการหรืออื่น ๆ แต่ถ้าในระดับมหาวิทยาลัยน่าจะขับเคลื่อนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

3. กระทรวงอาจจะมองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องของมหาวิทยาลัยมากกว่า

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		จำนวนข้อ เสนอแนะ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
2. สถาบันอุดมศึกษา					
2.1 สถาบันการศึกษากำหนดให้ทักษะสื่อสารเป็นอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา	18	100.00	0	0.00	3 ประเด็น
2.2 สถาบันการศึกษากำหนดอัตลักษณ์ทักษะสื่อสารในระดับชั้นปี	18	100.00	0	0.00	2 ประเด็น
2.3 สถาบันการศึกษานับสนุนงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา	18	100.00	0	0.00	1 ประเด็น
2.4 สถาบันการศึกษาจัดค่ายให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารโดยแยกเป็นชั้นปีและแยกเป็นแต่ละกิจกรรมและมีการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม	18	100.00	0	0.00	-
2.5 สนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้เพียงพอต่อนิสิตนักศึกษาของสถาบัน	18	100.00	0	0.00	-
2.6 กำหนดเกณฑ์จบการศึกษาโดยนิสิตนักศึกษาต้องการผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร	15	83.33	3	16.67	-
ภาพรวมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านที่ 2	17.40	96.67	0.60	3.33	6 ประเด็น

ข้อเสนอแนะ

1. เป็นการเตรียมความพร้อมบัณฑิตสู่การทำงาน
2. เห็นด้วยที่ควรจะเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการผลักดันในเรื่องนี้
3. ควรเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัย
4. แล้วแต่ความเหมาะสมและธรรมชาติของสาขาวิชา
5. การกำหนดทักษะสื่อสารในแต่ละระดับ เพื่อส่งเสริมต่อการพัฒนาศักยภาพนิสิตเป็นสิ่งที่ดี แต่ควรเพิ่มกระบวนการให้นิสิตมีส่วนร่วม หรือพิจารณาจากกลุ่มนิสิตผู้เรียน ซึ่งมีศักยภาพพื้นฐานที่หลากหลาย เพื่อหาจุดร่วมในทุก ๆ มุมมองจากผู้เกี่ยวข้อง อันจะเกิดประโยชน์ทั้งในเชิงการส่งเสริมสู่การพัฒนาศักยภาพนิสิตในด้านอัตลักษณ์ทักษะสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

และประสิทธิภาพของการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนิสิตในแต่ละชั้นปี รวมทั้งสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกัน

6. แล้วแต่ความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรม

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		จำนวนข้อ เสนอแนะ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
3. ส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์					
3.1 จัดหาวิทยากรหรือบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะสื่อสาร เพื่อดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร นอกจากนี้ให้นิสิตนักศึกษาที่มีทักษะสื่อสารที่ดีหรือนิสิตนักศึกษาที่มีชื่อเสียง มาเป็นผู้ช่วยในการดำเนินกิจกรรมเพื่อทำให้กิจกรรมมีความน่าสนใจในการเข้าร่วมมากยิ่งขึ้น	18	100.00	0	0.00	-
3.2 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้สำหรับการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร	18	100.00	0	0.00	-
3.3 จัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมในแต่ละระดับชั้น	18	100.00	0	0.00	-
3.4 ส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ จัดกิจกรรมเพิ่มเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาของแต่ละชั้นปี	18	100.00	0	0.00	1 ประเด็น
3.5 เพื่อให้ให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะสื่อสารอาจให้นิสิตชั้นปีที่ 4 เป็นผู้ช่วยวิทยากรหรืออาจารย์ในดำเนินกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3, ให้นิสิตชั้นปีที่ 3 เป็นผู้ช่วยวิทยากรหรืออาจารย์ในการดำเนินกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 เป็นต้น ซึ่งวิธีนี้จะเป็นการตอกย้ำให้นิสิตนักศึกษาที่มาเป็นผู้ช่วยในการจัดกิจกรรมเกิดการพัฒนาทักษะสื่อสารมากยิ่งขึ้น เพราะนิสิตนักศึกษาจะรู้สึกว่ามีตนเองได้เป็นต้นแบบจะมีความกระตือรือร้นและพัฒนาตนเองให้มีทักษะสื่อสารมากยิ่งขึ้น	15	83.33	3	16.67	1 ประเด็น

- ข้อเสนอแนะ 1. เป็นกระบวนการที่ดีเพื่อให้นิสิตได้มีกระบวนการที่ฝึกย้ำในพฤติกรรมมีทักษะสื่อสาร
2. เป็นแนวทางที่ดีแต่อาจไม่สามารถใช้ได้กับนักศึกษาทุกคนหรือนักศึกษาที่มีจำนวนมาก ซึ่งอาจจะมีการออกแบบการมีส่วนร่วมในรูปแบบอื่นๆ โดยการ survey เบื้องต้นก่อน แล้วนำมาออกแบบกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น โดยสัมพันธ์กับนักศึกษาในแต่ละกลุ่ม

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		จำนวนข้อ เสนอแนะ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
3. ส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ (ต่อ)					
3.6 จัดโครงการประกวดโครงงานเพื่อให้นิสิตนักศึกษาสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อเป็นการปลูกฝังทักษะสื่อสารให้นิสิตนักศึกษามากยิ่งขึ้น เพราะการกำหนดกิจกรรมจะต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากความคิด การวางแผน การลงมือปฏิบัติและสามารถเกิดเป็นกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาพึงพอใจและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารต่อไป	12	66.67	6	33.33	-
3.7 มีการประเมินความพึงพอใจจากนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมเพื่อนำมาพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้ทันสมัยและเข้าถึง และเหมาะสมแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ระดับชั้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด	15	83.33	3	16.67	-
ภาพรวมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านที่ 3	16.29	90.48	1.71	9.52	2 ประเด็น

จากตาราง 23 แสดงว่าความถี่ และร้อยละของข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา พบว่าภาพรวมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านที่ 1 กระบวนการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยเฉลี่ยเป็น 15.40 คิดเป็นร้อยละ 85.56 ไม่เห็นด้วยเฉลี่ยเป็น 2.60 คิดเป็นร้อยละ 14.44 สำหรับภาพรวมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วย

เฉลี่ยเป็น 17.40 คิดเป็นร้อยละ 96.67 ไม่เห็นด้วยเฉลี่ยเป็น 0.60 คิดเป็นร้อยละ 33.33 และภาพรวมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยเฉลี่ยเป็น 16.29 คิดเป็นร้อยละ 90.48 ไม่เห็นด้วยเฉลี่ยเป็น 1.71 คิดเป็นร้อยละ 9.52

ตาราง 24 แสดงรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษา

1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
ควรกำหนดหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่รับผิดชอบหลักระดับชาติเพื่อกำหนดทิศทาง แนวทาง กลยุทธ์ และตัวชี้วัด ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีชี้นำไปใส่ไว้ในรายวิชาแต่เป็นกิจกรรมที่เสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะสื่อสารของนิสิตนักศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะสื่อสารของบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานในอนาคตและตอบสนองต่อผู้ใช้บัณฑิตที่มีความต้องการให้บัณฑิตที่จบออกมาพร้อมทักษะสื่อสารสามารถนำมาใช้ได้ในอนาคต
1.1 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ควรจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติว่าด้วยการกำหนดทิศทาง แนวทาง กลยุทธ์และตัวชี้วัด เพื่อประเมิน ติดตาม การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะสื่อสาร
1.2 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม จัดทำแผนกลยุทธ์กระบวนการพัฒนาผู้เรียนระดับอุดมศึกษาให้เกิดทักษะสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ให้เกิดกระบวนการพัฒนานิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา
1.3 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ถ่ายทอดนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติจริงลงในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ
1.4 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับสถาบันอุดมศึกษา
1.5 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วิเคราะห์ผลลัพธ์การประเมินเพื่อหาแนวนโยบายที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารของสถาบันอุดมศึกษา
2. สถาบันอุดมศึกษา
ควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเสริมสร้างทักษะสื่อสารในนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการด้านกระบวนการพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา
2.1 สถาบันการศึกษากำหนดให้ทักษะสื่อสารเป็นอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยกำหนดให้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่เพียงนำไปสอดแทรกในรายวิชาเท่านั้น แต่ควรจัดให้เป็นกิจกรรมบังคับที่นิสิตนักศึกษาทุกคนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวเพื่อให้เกิดทักษะสื่อสารตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ตาราง 24 (ต่อ)

2.2 สถาบันการศึกษากำหนดอัตลักษณ์ทักษะสื่อสารในระดับชั้นปี ดังนี้
- เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 1 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 1 - เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 2 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 2 - เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 3 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 3 - เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 4 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 4
2.3 สถาบันการศึกษานับสนุนงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาให้กับคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และส่วนงานดูแลกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
2.4 สถาบันการศึกษาจัดค่ายเพื่อให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารโดยแยกเป็นชั้นปี และแยกเป็นแต่ละกิจกรรมและมีการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม
2.5 สนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้เพียงพอต่อนิสิตนักศึกษาของสถาบัน
2.6 กำหนดเกณฑ์จบการศึกษาโดยนิสิตนักศึกษาต้องการผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร
3. ส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์
ส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้รับกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารตามนโยบายและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้กับนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้ยังผลักดันกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้เข้าถึงนิสิตนักศึกษาทุกคนและให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรม เพื่อให้เกิดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนิสิตนักศึกษาอย่างแท้จริง
3.1 จัดหาวิทยากรหรือบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะสื่อสาร เพื่อดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร นอกจากนี้ก็นำนิสิตนักศึกษาที่มีทักษะสื่อสารที่ดีหรือนิสิตนักศึกษาที่มีชื่อเสียง มาเป็นผู้ช่วยในการดำเนินกิจกรรมเพื่อทำให้กิจกรรมมีความน่าสนใจในการเข้าร่วมมากยิ่งขึ้น
3.2 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้สำหรับการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร
3.3 จัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมในแต่ละระดับชั้น

ตาราง 24 (ต่อ)

3.4 ส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาของแต่ละชั้นปี ดังนี้

- นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 1
- นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 2
- นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 3
- นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 4

3.5 เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะสื่อสารอาจให้นิสิตชั้นปีที่ 4 เป็นผู้ช่วยวิทยากรหรืออาจารย์ในดำเนินกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3, ให้นิสิตชั้นปีที่ 3 เป็นผู้ช่วยวิทยากรหรืออาจารย์ในการดำเนินกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 เป็นต้น ซึ่งวิธีนี้จะเป็นการต่อยอดให้นิสิตนักศึกษาที่มาเป็นผู้ช่วยในการจัดกิจกรรมเกิดการพัฒนาทักษะสื่อสารมากยิ่งขึ้น เพราะนิสิตนักศึกษาจะรู้สึกได้ว่าเมื่อตนเองได้เป็นต้นแบบจะมีความระมัดระวังและพัฒนาตนเองให้มีทักษะสื่อสารมากยิ่งขึ้น

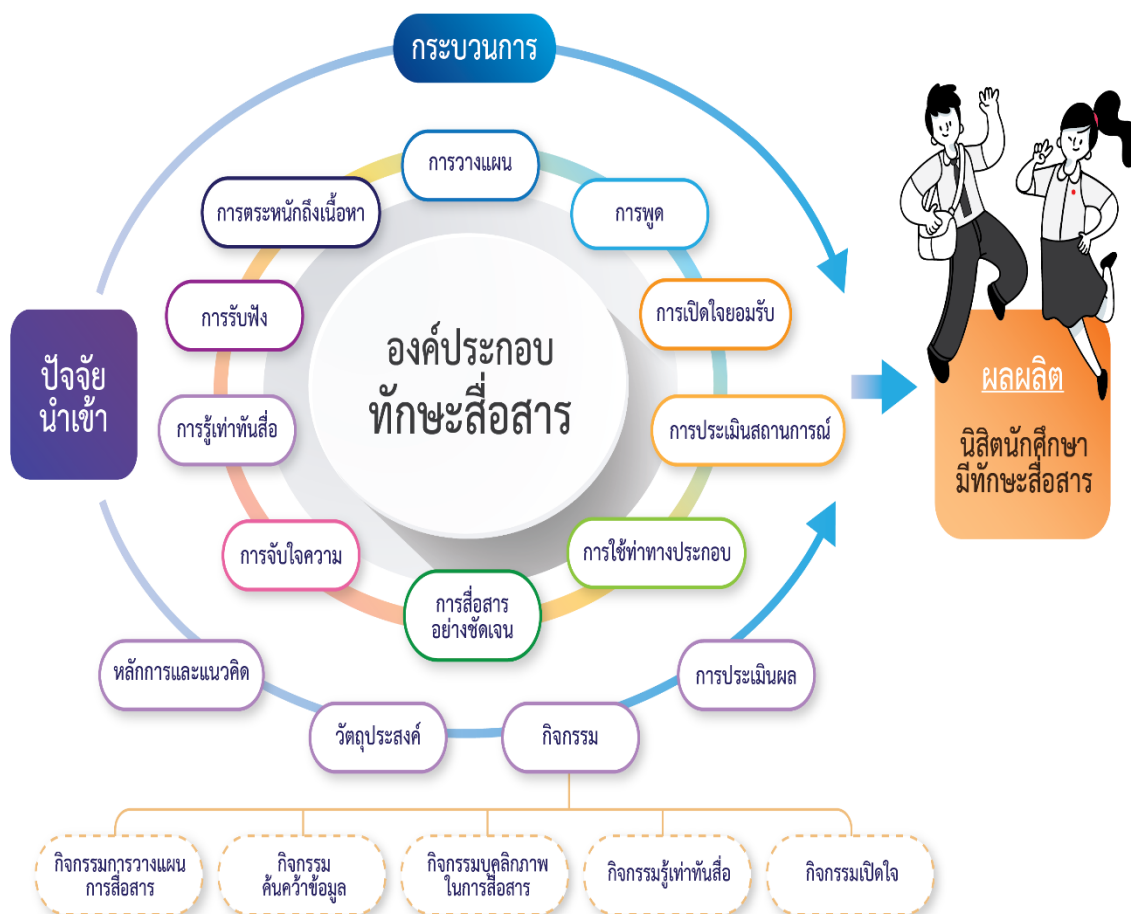
3.6 จัดโครงการประกวดโครงงานเพื่อให้นิสิตนักศึกษาสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อเป็นการปลูกฝังทักษะสื่อสารให้นิสิตนักศึกษามากยิ่งขึ้น เพราะการกำหนดกิจกรรมจะต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากความคิด การวางแผน การลงมือปฏิบัติ และสามารถเกิดเป็นกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาพึงพอใจและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารต่อไป

3.7 มีการประเมินความพึงพอใจจากนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมเพื่อนำมาพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้ทันสมัยและเข้าถึง และเหมาะสมแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ระดับชั้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

จากตาราง 24 แสดงว่าข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จำนวน 11 ประเด็น ดังนี้ ข้อ 1. 1 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะทักษะด้านสื่อสารมีความสำคัญและมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องหลายส่วน และควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อให้เกิดการบูรณาการ นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในระดับกระทรวงอาจจะไม่เข้ามายุ่งทั้งเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการหรืออื่น ๆ แต่ถ้า

ในระดับมหาวิทยาลัยน่าจะขับเคลื่อนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และกระทรวงอาจะมองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องของมหาวิทยาลัยมากกว่า ข้อ 2. 1 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยที่ควรจะเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการผลักดันในเรื่องนี้ และเห็นว่าเป็นการเตรียมความพร้อมบัณฑิตสู่การทำงาน นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าควรเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ข้อ 2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะว่าแล้วแต่ความเหมาะสมและธรรมชาติของสาขาวิชา และการกำหนดทักษะสื่อสารในแต่ละระดับ เพื่อส่งเสริมต่อการพัฒนาศักยภาพนิสิตเป็นสิ่งที่ดี แต่ควรเพิ่มเติมต่อกระบวนการในการให้นิสิตมีส่วนร่วม หรือการพิจารณาจากกลุ่มนิสิตผู้เรียน ซึ่งมีศักยภาพพื้นฐานที่หลากหลายแตกต่างกัน เพื่อหาจุดร่วมในทุก ๆ มุมมองจากผู้เกี่ยวข้อง อันจะเกิดประโยชน์ทั้งในเชิงการส่งเสริมสู่การพัฒนาศักยภาพนิสิตในด้านอัตลักษณ์ทักษะสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนิสิตในแต่ละชั้นปี รวมทั้งสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกันอีกด้วย ข้อ 2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าแล้วแต่ความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรม ข้อ 3.4 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเป็นกระบวนการที่ดีเพื่อให้นิสิตได้มีกระบวนการที่ฝึกย้ำในพฤติกรรมทักษะสื่อสาร และข้อ 3.5 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเป็นแนวทางที่ดีแต่อาจไม่สามารถใช้ได้กับนักศึกษาทุกคนหรือนักศึกษาที่มีจำนวนมาก ซึ่งอาจจะมีการออกแบบการมีส่วนร่วมในรูปแบบอื่น ๆ โดยการสำรวจเบื้องต้นก่อน แล้วนำมาออกแบบกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น โดยสัมพันธ์กับนักศึกษาในแต่ละกลุ่ม

รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ภาพประกอบ 9 รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอตามลำดับ ได้แก่ ความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยเลือกการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 12 ท่าน เป็นอาจารย์ผู้ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 6 ท่าน และผู้ใช้งานที่รับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 6 ท่าน ที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนด โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง() ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา และปรับปรุงแก้ไขก่อนการสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้มาถอดเนื้อหาการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอและสรุปผลการวิเคราะห์โดยนำเสนอผลที่ได้ตามตารางสรุปผลการสัมภาษณ์ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะสื่อสารของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในข้อที่ 1 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถามและได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เลือกข้อคำถามซึ่งมีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .05 จำนวน 15 ข้อ และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 30 ท่าน ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมี 0.940 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเพียงพอ จึงนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 สถาบัน ได้แก่ 1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 98 ท่าน 2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 178 ท่าน และ 3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี จำนวน 108 ท่าน และการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบที (one Sample t-test) และ จัดองค์ประกอบของการสื่อสาร

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะเพื่อสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยนำผลการศึกษาองค์ประกอบเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 จำนวน 10 องค์ประกอบ โดยพิจารณาจากนำองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) อยู่ระหว่าง 7.447 ถึง 1.034 โดยทั้ง 10 องค์ประกอบสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 72.275 ผลการตรวจสอบคุณภาพ พบว่าทุกองค์ประกอบมีคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาได้

จากนั้นนำร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา นำไปสร้างแบบสอบถามพิจารณาร่างรูปแบบการจัดกิจกรรม เสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จำนวน 7 ท่าน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 ท่าน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 2 ท่าน และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยจึงนำมาปรับแก้ตาม ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำผลจากการพิจารณาร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ สื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 7 ท่าน หลังจากปรับแก้เรียบร้อยแล้วนำมา ศึกษาหาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ การ จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยดำเนินการ สร้างแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสอบถามไปให้กับผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทางการ ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เป็นการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้ กลุ่ม ที่ 1 ผู้แทนอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี จำนวน 3 ท่าน กลุ่มที่ 2 ผู้แทนคณบดี รอง คณบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ จำนวน 3 ท่าน กลุ่มที่ 3 ผู้แทนคณาจารย์ จำนวน 2 ท่าน และกลุ่มที่ 4 ผู้แทนเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา จำนวน 2 ท่าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 ท่าน จากนั้น ผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบที (one Sample t-test)

ระยะที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายภายหลังจากการ ศึกษาหาความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ของผู้บริหาร คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษา แล้วนำมาร่างเอกสารประกอบการพิจารณาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของ

รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยได้ร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยดำเนินการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิต่อข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสอบถามไปใช้กับ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 ท่าน เป็นการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้บริหาร จาก 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 6 ท่าน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 6 ท่าน และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 6 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการบริหารนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา จากนั้นผู้วิจัยจึงนำมาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษามีผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 6 ท่าน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 6 ท่าน ผลการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 20 ประเด็น ดังนี้ 1. การเป็นผู้ฟังที่ดี 2. รักการอ่าน 3. ความซื่อสัตย์ต่อการสื่อสาร 4. ความสามารถจับประเด็นได้ 5. ความเข้าใจสิทธิและหน้าที่ 6. สารมีความครบถ้วนสมบูรณ์ 7. ความสามารถควบคุมอารมณ์และความเครียด 8. การแสวงหาความรู้ 9. การพูดจาสุภาพเรียบร้อย 10. การเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม 11. การมีกาลเทศะ 12. การรู้เท่าทันสื่อ 13. ความสามารถประเมินสถานการณ์ได้ 14. มารยาทในการสื่อสาร 15. การกล้าแสดงความคิดเห็น 16. ความสามารถเข้าใจง่าย 17. การคิดก่อนพูด 18. กล้าซักถาม 19. การวางแผน และ 20. การมีความรับผิดชอบ

1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า มีจำนวน 10 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) การวางแผนในการสื่อสาร (2) การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม (3) การเปิดใจยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง (4) การประเมินสถานการณ์ (5) การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร (6) การสื่อสารอย่าง

ครบถ้วนและชัดเจน (7) การจับใจความและประเด็นสำคัญ (8) การรู้เท่าทันสื่อ (9) การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม และ (10) การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

2.1 การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จากการพิจารณาองค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยนำองค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา สร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย

1. หลักการและแนวคิดของรูปแบบการจัดกิจกรรม
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดกิจกรรม
3. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม

3.1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์การสื่อสาร สามารถประเมินสถานการณ์ที่ อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารและสามารถสื่อสารอย่างครบถ้วน เข้าใจง่าย ชัดเจนและมีเหตุผล ซึ่ง กิจกรรมการวางแผนการสื่อสารสามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา

3.2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลเพื่อใช้ในการสื่อสาร การซักถามและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการ สื่อสาร รวมถึงการจับใจความและการสรุปข้อมูลในการสื่อสาร ซึ่งกิจกรรมค้นคว้าข้อมูลสามารถ พัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

3.3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสารได้ การใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนและสุภาพในการสื่อสารได้ รวมถึงการควบคุมตนเองในการสื่อสารอีกด้วย ซึ่งกิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสารสามารถ พัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

3.4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ เลือกช่องทางในการสื่อสาร การใช้ถ้อยคำสุภาพและใช้ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสารได้ รวมถึงการ ใช้วิจารณญาณและการไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ซึ่งกิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ สามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

3.5 กิจกรรมเปิดใจ เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการสื่อสารได้ และการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสารได้ ซึ่งกิจกรรมเปิดใจสามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

4. การประเมินผลของรูปแบบการจัดกิจกรรม

3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

1.1 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ควรจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติว่าด้วยการกำหนดทิศทาง แนวทาง กลยุทธ์และตัวชี้วัด เพื่อประเมินติดตาม การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะสื่อสาร

1.2 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม จัดทำแผนกลยุทธ์ กระบวนการพัฒนาผู้เรียนระดับอุดมศึกษาให้เกิดทักษะสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ให้เกิดกระบวนการพัฒนานิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1.3 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ถ่ายทอดนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติจริงลงในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ

1.4 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับสถาบันอุดมศึกษา

1.5 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วิเคราะห์ผลลัพธ์การประเมินเพื่อหาแนวนโยบายที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารของสถาบันอุดมศึกษา

2. สถาบันอุดมศึกษา

2.1 สถาบันการศึกษากำหนดให้ทักษะสื่อสารเป็นอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยกำหนดให้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่เพียงนำไปสอดแทรกในรายวิชานั้น แต่ควรจัดให้เป็นกิจกรรมบังคับที่นิสิตนักศึกษาทุกคนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวเพื่อให้เกิดทักษะสื่อสารตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.2 สถาบันการศึกษากำหนดอัตลักษณ์ทักษะสื่อสารในระดับชั้นปี ดังนี้

- เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 1 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 1
- เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 2 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 2
- เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 3 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 3

- เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 4 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 4

2.3 สถาบันการศึกษานับสนุนงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาให้กับคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และส่วนงานดูแลกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

2.4 สถาบันการศึกษาจัดค่ายเพื่อให้ นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารโดยแยกเป็นชั้นปีและแยกเป็นแต่ละกิจกรรมและมีการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

2.5 สนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้เพียงพอต่อนิสิตนักศึกษาของสถาบัน

2.6 กำหนดเกณฑ์จบการศึกษาโดยนิสิตนักศึกษาต้องการผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร

3. ส่วนงาน คณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก และศูนย์

3.1 จัดหาวิทยากรหรือบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะสื่อสารเพื่อดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร นอกจากนี้ให้นิสิตนักศึกษาที่มีทักษะสื่อสารที่ดีหรือนิสิตนักศึกษาที่มีชื่อเสียง มาเป็นผู้ช่วยในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้กิจกรรมมีความน่าสนใจในการเข้าร่วมมากยิ่งขึ้น

3.2 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้สำหรับการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร

3.3 จัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมในแต่ละระดับชั้น

3.4 ส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ จัดกิจกรรมเพิ่มเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาของแต่ละชั้นปี ดังนี้

- นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 1
- นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 2
- นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 3
- นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 4

3.5 เพื่อให้ นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะสื่อสารอาจให้นิสิตชั้นปีที่ 4 เป็นผู้ช่วยวิทยากรหรืออาจารย์ในดำเนินกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3, ให้นิสิตชั้นปีที่ 3 เป็นผู้ช่วยวิทยากรหรืออาจารย์ในการดำเนินกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 เป็นต้น ซึ่งวิธีนี้

จะเป็นการตอกย้ำให้นิสิตนักศึกษาที่มาเป็นผู้ช่วยในการจัดกิจกรรมเกิดการพัฒนาทักษะสื่อสารมากยิ่งขึ้น เพราะนิสิตนักศึกษาจะรู้สึกได้ว่าเมื่อตนเองได้เป็นต้นแบบจะมีความระมัดระวังและพัฒนาตนเองให้มีทักษะสื่อสารมากยิ่งขึ้น

3.6 จัดโครงการประกวดโครงงานเพื่อให้นิสิตนักศึกษาสรางสรรคกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อเป็นการปลูกฝังทักษะสื่อสารให้นิสิตนักศึกษามากยิ่งขึ้น เพราะการกำหนดกิจกรรมจะต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากความคิด การวางแผน การลงมือปฏิบัติและสามารถเกิดเป็นกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาพึงพอใจและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารต่อไป

3.7 มีการประเมินความพึงพอใจจากนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมเพื่อนำมาพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้ทันสมัยและเข้าถึง และเหมาะสมแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ระดับชั้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำผลมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา มีผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบที่ชัดเจน จำนวน 10 องค์ประกอบ โดยมีค่าไอเกน (Eigen Value) อยู่ระหว่าง 1.034 ถึง 7.447 และมีความแปรปรวนร่วมของข้อมูลได้ครอบคลุมถึงร้อยละ 72.275 ของตัว ดังนี้ (1) องค์ประกอบด้านการเป็นผู้ฟังที่ดี (2) องค์ประกอบด้านรักการอ่าน (3) องค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์ต่อการสื่อสาร (4) องค์ประกอบด้านความสามารถจับประเด็นได้ (5) องค์ประกอบด้านความเข้าใจสิทธิและหน้าที่ (6) องค์ประกอบด้านสารมีความครบถ้วนสมบูรณ์ (7) องค์ประกอบด้านความสามารถควบคุมอารมณ์และความเครียด (8) องค์ประกอบด้านการแสวงหาความรู้ (9) องค์ประกอบด้านการพูดจาสุภาพเรียบร้อย และ(10) องค์ประกอบด้านการเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายดังนี้

1.1 การวางแผนในการสื่อสาร (Planning Communication) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 7.447 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวางแผนในการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะของทักษะสื่อสารซึ่งนิสิตนักศึกษาต้องสามารถวางแผนการสื่อสารและลำดับความสำคัญในการสื่อสาร นอกจากนี้นิสิตนักศึกษา

จะต้องสามารถค้นคว้าข้อมูลเพื่อเตรียมพร้อมข้อมูลสำหรับใช้ในการส่งสารและอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้การสื่อสารนั้นตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อสาร สอดคล้องกับแนวคิดของ เดวิด เค. เบอร์โล ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารที่ต้องตระหนักถึงข้อมูลข่าวสาร (Message) เกี่ยวข้องด้านเนื้อหาของสาร สัญลักษณ์ และวิธีการส่งข่าวสาร เพื่อให้เกิดพฤติกรรมของการสื่อสารได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ภัทริรา ชีรสวัสดิ์ (2562, น. 57) กล่าวว่า การวางแผนการสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งและควรเริ่มการวางแผนการสื่อสารด้วยการศึกษาสภาพปัญหาที่แท้จริงที่ต้องการแล้วนำมาวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจถึงความต้องการและความคาดหวังของเขา เพื่อตอบสนองความคาดหวังได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องกับ พิมพ์พจี ปณารัตน์ และวรวิมล มั่นสุขผล (2561, น. 97) ศึกษาผลการประเมินคะแนนผลงานการปฏิบัติการการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์หนึ่งรวมกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า คะแนนผลงานการปฏิบัติการ 7 สัปดาห์ ได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 79.31 โดยผ่านเกณฑ์ความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ได้กำหนดไว้ โดยจุดเด่นของผลการประเมินคะแนนผลงานการปฏิบัติการการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์หนึ่งรวมกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ คือ ด้านการใช้ ICT เพื่อติดต่อสื่อสารและสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับ นพพร สุนะ (2556, น.79) ได้ศึกษาการรู้เท่าทันการใช้สื่อออนไลน์ของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี พบว่า ข้อความจากสื่อออนไลน์ที่นักศึกษาส่งต่อนั้นไม่อาจตรวจสอบหรืออ้างอิงแหล่งที่มาของข้อความและข้อมูลได้ เนื่องจากข้อความส่วนมากไม่ทราบแหล่งที่มาว่าเป็นของใครหรือเป็นของหน่วยงานใด แต่ส่งต่อเพราะถูกส่งต่อกันมา และสอดคล้องกับ พอตเตอร์ (Potter. 2011, pp.13-19) ที่ได้กล่าวถึง การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของสื่อและเนื้อหาข้อความในสื่อออนไลน์ว่าเนื้อความนั้นมีความถูกต้องหรือไม่และมีแหล่งที่มาอย่างไร นอกจากนี้ แลนด์โด (Lando, 2014, p. 5) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทสำคัญของแผนการสื่อสารในภาวะวิกฤติในการเตรียมพร้อมและการจัดการวิกฤติ พบว่า บริษัทหลายแห่งมีแผนจัดการวิกฤติ ซึ่งออกแบบมาเพื่อจัดการกับวิกฤติ แผนเหล่านี้อาจรวมถึงการฝึกซ้อมการตอบสนองต่อวิกฤติ แผนการอพยพและเครื่องสำรองไฟฟ้า/เครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง อย่างไรก็ตามเมื่อกล่าวถึงการสื่อสารในช่วงวิกฤติองค์กรจำนวนมากไม่พร้อมเพราะพวกเขาขาดแผนการสื่อสารในภาวะวิกฤติ (CCP) หลังจากการโจมตี 21 กันยายน 2556 ที่ห้างสรรพสินค้า Westgate ในไนโรบีการสรรเสริญของประชาชนต่อกองกำลังรักษาความปลอดภัยจะลดลงอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นตำหนิตามเหตุหมิ่นและแสดงออกถึงการทรยศดูเหมือนว่ารัฐบาลไม่ได้เตรียมตัว ไม่มีการสะกดคำที่ชัดเจนในรายละเอียดว่าจะเผยแพร่ข้อมูลเมื่อใดรวมทั้งใครและอย่างไรที่จะเผยแพร่ ดังนั้นทุกขั้นตอนที่รัฐบาลใช้เพื่อให้การปรับปรุงเกี่ยวกับ

การโจมตีและสิ่งที่ทำเพื่อรักษาความปลอดภัยและช่วยชีวิตผู้คนที่ถูกทำร้ายโดยสื่อและสาธารณะ การขาดแผนการสื่อสารในภาวะวิกฤติเห็นได้ชัดในการนำเสนอโศกนาฏกรรมหลาย ๆ หน่วยงานโดยการ พุดซ้ำซ้อนข้อความที่ขัดแย้งกันและความไม่แน่นอนเกี่ยวกับเรื่องนี้ บทความนี้จะระบุว่าในขณะที่ บริษัทต่างมุ่งมั่นที่จะใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายสำหรับการจัดการวิกฤติ แต่ก็จำเป็นที่จะต้องติดตั้ง แผนการสื่อสารในภาวะวิกฤติในแผนจัดการวิกฤติด้วย ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการวิกฤติสาม ขั้นตอนของ Coombs (2012) ซึ่งพิจารณาอย่างรอบคอบถึงวิกฤตการณ์และระยะหลังวิกฤติ การ มุ่งเน้นไปที่บริษัทที่ได้รับการคัดเลือกในเคสศึกษาซึ่งประสบกับวิกฤติการณ์ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2012 และ 30 ตุลาคม 2013 การวิจัยนี้ถือได้ว่าระยะเวลาวิกฤตการณ์และผลกระทบทางลบอาจ ลดลงหากองค์กรรวมแผนการสื่อสารในภาวะวิกฤติที่มีประสิทธิภาพในแผนจัดการวิกฤติ และ สอดคล้องกับ เทนนิสัน (Tennyson & Ray, 2005, pp.48-57) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างแผนการ สื่อสารเชิงกลยุทธ์ที่ดี พบว่า หลายองค์กรพยายามที่จะคงไว้ซึ่งโปรแกรมการสื่อสารที่เหนียวแน่น แม้ว่าจะมีแผนการสื่อสารอยู่ก็ตาม ปัญหามักจะอยู่ในแผนของตัวเอง แบบฝึกหัดการวางแผนนั้น เป็นภารกิจที่ทำหายและเกี่ยวข้องกับระดับสูงสุดขององค์กร สมาชิกในคณะกรรมการผู้จัดการ ทั่วไปผู้นำหน่วยงานอื่น ๆ และที่ปรึกษามักมีส่วนช่วยในการสร้างแผนการสื่อสารให้เกิด อรรถประโยชน์สูงสุด

1.2 การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม (Verbal Propriety)

เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษามีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 2.244 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสื่อสารด้วย การพูดในถ้อยคำอันเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญต่อการเสริมสร้างให้นิสิตนักศึกษามีทักษะสื่อสาร โดย นิสิตนักศึกษาต้องสามารถซักถามเมื่อมีข้อสงสัยและสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นด้วย กิริยามารยาทที่เหมาะสมและถูกกาลเทศสอดคล้องกับ ภาทิติ ตรีสกุล (2554, น. 40) ได้กล่าวถึง กระบวนการสื่อสารของอริสโตเติล (The Aristotelian model) ที่ให้ความสำคัญกับการพูดว่าผู้พูด ไม่ได้มีบทบาทในการส่งสารเท่านั้นแต่ต้องสร้างภาพลักษณ์ในแง่ดีและต้องคำนึงถึงผู้ฟังให้รับรู้ สารที่ส่งออกไป นอกจากนี้กระบวนการสื่อสารในยุคของอริสโตเติลนั้นเป็นกระบวนการสื่อสารที่ เกิดจากการถกประเด็นในกลุ่มนักปราชญ์เพื่อให้ได้ข้อสรุปและองค์ความรู้แล้วนำไปสู่การกล่าวต่อ สาธารณชน ซึ่งสอดคล้องกับ นาวารณ อาษาเพชร (2560, น.104) กล่าวว่า การมีมารยาทในการ สื่อสาร เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสื่อสมัยใหม่ ครูอาจารย์และผู้ปกครองต้องให้ความรู้ อธิบายให้เข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวไม่เหมาะสมและยังผิดกฎหมายอีกด้วย และสอดคล้องกับ ปรัชญา เปี่ยมการุณ (2562, น.118) ได้กล่าวถึง การสื่อสารผิดกาลเวลา ผิดจังหวะ ผิดสถานที่

หรือผิดกลุ่มเป้าหมายหรือขาดการบูรณาการ การสื่อสาร ซึ่งเกิดจากการสื่อสารที่ไม่ได้วางกลยุทธ์ สื่อสารส่งผลให้ผู้รับสารเกิดความน่าเบื่อหน่ายกับการสื่อสารในครั้งนั้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ซัคเกอร์แมน, อามิดอน, บิชอป และปอมเมอร์แลนท์ (Zuckerman; Amidon; Bishop & Pomerantz, 1982, pp. 347) ได้ศึกษาเรื่อง สีหน้าและน้ำเสียงในการสื่อสารที่หลอกลวง พบว่า การทดลองกับผู้ส่ง 60 คนและผู้พิพากษา 9 คน (ระดับปริญญาตรี) ตรวจสอบการมีส่วนร่วมของสีหน้าและน้ำเสียง เพื่อการสื่อสารของข้อความที่ซื่อสัตย์และหลอกลวง เป็นแหล่งของการหลอกลวง และการรั่วไหลที่ดีกว่าสีหน้า การตัดสินใจของช่องสัญญาณภาพและเสียงแบบรวม ถูกทำนายไว้ดีกว่าจากการตัดสินใจของพวกเขาเมื่อข้อความนั้นหลอกลวงและจากการตัดสินใจสีหน้าเมื่อข้อความนั้นซื่อสัตย์ เมื่อเนื้อหาทางวาจาพร้อมใช้งานสีหน้าก็มีความสำคัญน้อยลง ผู้พิพากษาได้รับข้อมูลเพิ่มเติมจากการชี้นำสีหน้าที่ถูกเพิ่มเข้าไปในคำพูดที่กรองแล้วจากการเพิ่มไปยังเสียงเต็มรูปแบบ คำตัดสินใจของช่องสัญญาณภาพและเสียงที่ไม่มีเนื้อหาได้รับการคาดการณ์ได้ดีขึ้นจากการตัดสินใจคำพูดที่กรอง ความสำคัญของสีหน้าและน้ำเสียงนั้นถูกกำหนดโดยผลกระทบที่สื่อสารด้วยสีหน้าและน้ำเสียงเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีเกี่ยวกับการปกปิดและการยอมจำนน สีหน้าเผยข้อมูลเพิ่มเติมและความสัมพันธ์กับช่องสัญญาณภาพและเสียงที่รวมกันเพื่อการสื่อสารที่ชอบและไม่ชอบมากขึ้น กล่าวโดยสรุปสีหน้าและน้ำเสียงที่แสดงถึงความจริงใจในการสื่อสารจะช่วยให้สารที่สื่อสารออกไปนั้นมีน้ำหนักและน่าเชื่อถือพามากขึ้น

1.3 การเปิดใจยอมรับความคิดที่แตกต่าง (Open-Mindedness) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 2.086 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปิดใจยอมรับความคิดที่แตกต่างเป็นที่จะทำให้นิสิตนักศึกษามีความเคารพสิทธิทั้งของตนเองและผู้อื่นและรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างไม่ยึดตนเองเป็นที่ตั้งจะทำให้นิสิตนักศึกษาได้รับข้อเสนอแนะและข้อมูลใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ให้การสื่อสารดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ในการสื่อสารนั้นจะต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย เพราะการละเมิดสิทธิของผู้อื่นอาจส่งผลกระทบต่อความเสียหายและเกิดผลกระทบทั้งต่อผู้อื่นและผู้อื่นด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ เดวิด เค เบร์โล (David K. Berlo, 1960) ได้กล่าวถึง ระบบสังคมและวัฒนธรรม (Social and culture systems) ระบบสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละชาติเป็นสิ่งที่มีส่วนกำหนดพฤติกรรมของประชาชนในประเทศนั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องไปถึงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติ สังคมและวัฒนธรรมในแต่ละชาติย่อมมีความแตกต่างกัน เช่น การให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส หรือวัฒนธรรมการกินอยู่ การอบรมเลี้ยงดู ความคิดเห็นและสิทธิเสรีภาพก็แตกต่างกัน ฯลฯ ดังนั้น ความแตกต่างเป็นสิ่งที่

จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สื่อสารจะต้องตระหนักเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ยังกำหนดตัวอย่างได้อย่างชัดเจนในการเผยแพร่หรือแชร์ข้อความผ่านทาง Social Media เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) อิน스타그램 (Instagram) และไลน์ (LINE) เป็นต้น สอดคล้องกับ นภาพรณ อาษาเพชร (2560, น.104) ได้กล่าวถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและอุปกรณ์สื่อสารทำให้เกิดการสื่อสารแบบ (Real Time) ซึ่งทำให้เยาวชนใช้เครื่องมือในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอื่น เช่น การสวมรอยใช้งาน การปลอมแปลงอัตลักษณ์ หรือการเผยแพร่ความลับของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับสุจิตรา กิตติศัพท์, เนตรชนก บัวนา และพีรวิทย์ คำเจริญ (2562, น. 57) ได้กล่าวถึงการใช้ถ้อยคำรุนแรงหยาดคายกับผู้อื่นทางอินเทอร์เน็ต การกระทำรูปแบบนี้ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้ถูกระทำ โดยก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนทางจิตใจและยั่วยุอารมณ์ความรู้สึกของผู้ถูกระทำอีกทั้งยังสร้างความเสียหายต่อผู้ถูกระทำ โดยทำให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจผิดในตัวผู้ถูกระทำ จึงเป็นการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ และสอดคล้องกับ วฒณิ ภูวทิศ (2557, น. 214) ได้กล่าวถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบันมีอิสระทางความคิดและเกิดความคิดที่หลากหลาย ดังนั้นการประนีประนอมทางความคิดและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ในสังคมที่มีอิสระทางความคิดจะทำให้จะช่วยสร้างชุมชนออนไลน์ให้เป็นสังคมที่ก้าวล้ำทางความคิดและมีจริยธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ฮันท์และมิลเลอร์ (Hunt & Miller, 1968, p. 35) ได้ศึกษาการสื่อสารแบบเปิดและปิดการรับรู้การสื่อสารที่แตกต่างกันความเชื่อและความอดทนสำหรับความไม่สอดคล้องทางปัญญา พบว่า การศึกษารั้วนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดกว้างและการปิดใจกว้าง และการยอมรับในความไม่สอดคล้องภายใต้เงื่อนไขที่บุคคลเห็นพ้องที่จะเตรียมการสื่อสารที่ไม่ตรงกันสำหรับความเชื่อสำหรับการตรวจสอบสาธารณะครั้งต่อไป 77 หน่วยตัวอย่างที่เปิดใจกว้างและปิดใจถูกกำหนดให้กับเงื่อนไขการสื่อสารที่ไม่สอดคล้องกันความเชื่อความสอดคล้องและความไม่เกี่ยวข้อง เฉพาะหน่วยตัวอย่างที่อยู่ในสภาพที่ปิดรับความเชื่อที่แตกต่างกันเท่านั้นที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนทัศนคติที่มีนัยสำคัญในทิศทางของตำแหน่งที่ไม่ตรงกัน ผลลัพธ์เหล่านี้บ่งบอกถึงความอดทนน้อยลงสำหรับความไม่สอดคล้องกันในส่วนของคนที่มีใจเดียวกัน กล่าวโดยสรุปคือ ผลการปิดใจไม่ยอมรับสื่อมีส่วนทำให้มีความอดทนน้อยลง เมื่อเทียบกับกลุ่มที่เปิดใจยอมรับฟังการสื่อสาร

1.4 การประเมินสถานการณ์ (Situation Assessment) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 1.709 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินสถานการณ์เป็นสิ่งสำคัญและมี

ความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างทักษะสื่อสารของนิสิตนักศึกษาโดยนิสิตนักศึกษาจะต้องสามารถประเมินสถานการณ์ในการสื่อสารที่อาจเกิดขึ้นและความคาดหวังของผู้รับสารที่จะได้รับการส่งสารในทุกครั้ง ซึ่งจะช่วยให้การสื่อสารนั้นประสบความสำเร็จและผู้รับสารหรือผู้ฟังจะได้รับประโยชน์ในการสื่อสารนั้น ๆ อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษาต้องสามารถควบคุมตนเองจากสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นจากการสื่อสาร เช่น สถานการณ์ที่ผู้ฟังไม่ตั้งใจฟัง สถานการณ์ไม่สงบจากการไม่เห็นด้วย และสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดคิด เป็นต้น ซึ่งอาจมีการซักถามหรือโต้กลับจากผู้ไม่เห็นด้วย ดังนั้นผู้ส่งสารจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องควบคุมตนเองเพื่อการควบคุมสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารครั้งนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับแนวคิดของ แชนนอน และวีเวอร์ (1949, น.96) และ ภาทิติ ตรีสกุล (2554, น.43) ได้กล่าวถึงแนวคิดการสื่อสารเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการสื่อสารไว้ดังนี้ 1. ปัญหาด้านเทคนิค หมายถึง ปัญหาเรื่องความถูกต้องชัดเจนของสัญลักษณ์ (symbol) และสัญญาณ (signal) ที่ส่งไปยังผู้รับสาร เช่น ตัวอักษร ความชัดเจนของภาพ แสง สี เป็นต้น 2.ปัญหาด้านความหมาย (Semantic problem) หมายถึงการแปลความหมายหรือความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสาร และ 3. ปัญหาด้านประสิทธิผลของการสื่อสาร (Effectiveness problem) หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ส่งสารและผลที่เกิดขึ้นจริงกับผู้รับสาร ซึ่งสอดคล้องกับ นภาพรรณ อาษาเพชร (2560, น.104) กล่าวถึง เยาวชนเป็นวัยที่อารมณ์ไม่คงที่ การใช้เวลากับสื่อสังคมมากไป และลักษณะเฉพาะของการสื่อสารในโลกไซเบอร์ที่ทำให้ทุกคนมีสถานะเท่าเทียมกัน รวมทั้งการไม่มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่และเวลา เมื่อเกิดปัญหาคณกลุ่มนี้จึงอาจแสดงอารมณ์ที่รุนแรง และใช้วิธีการโพสต์ข้อความทำร้ายผู้อื่น ซึ่งหากผู้ถูกทำร้ายเกิดความโกรธแค้นก็อาจใช้วิธีการเดียวกันรังแกกลับทำให้เกิดวงจรความรุนแรงก่อเป็นผลกระทบด้านต่าง ๆ เช่น ผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ฯลฯ และสอดคล้องกับ บาร์น (Baran, 2007, p.38-40) ที่ได้กล่าวถึงการควบคุมตนเองจากการสื่อสาร โดยผู้ส่งสารจะต้องแยกแยะสถานการณ์หรือข้อความจากสื่อต่าง ๆ ไม่นำมาเป็นอารมณ์ แต่เลือกใช้เหตุผลในการประเมินข้อความและเนื้อหาที่ได้รับมา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ แซมเตอร์และเบอร์เลสัน (Samter & Burleson, 1990, pp.311-326) ได้ศึกษาการประเมินทักษะการสื่อสารในฐานะผู้ทำนายการยอมรับจากเพื่อนในสถานการณ์ชีวิตแบบกลุ่ม โดยงานวิจัยนี้พัฒนาสมมติฐานจากอายุ และเพศ รวมถึงแนวคิดทั่วไปของมิตรภาพ แนวคิดที่แสดงออกในการประเมินทักษะการสื่อสารหลายเป็นปัจจัยสำคัญของการยอมรับระหว่างบุคคลโดยเพื่อน มีสมมติฐานว่านักศึกษาที่ให้ความสำคัญกับทักษะการสื่อสารที่มุ่งเน้นอย่างมีอิทธิพลต่อของเพื่อนจะได้รับการยอมรับจากเพื่อนในระดับที่สูงกว่าผู้ที่ให้ความสำคัญกับทักษะที่

ไม่มุ่งเน้น อย่างไรก็ตามคาดว่าเพศจะเป็นสื่อกลางความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินค่าทักษะเชิงมุ่งเน้นและการยอมรับระหว่างบุคคล ผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความสำคัญของการสื่อสารแบบตัวต่อตัว การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตรวจสอบความสัมพันธ์ที่อ่อนแอ แต่มีนัยสำคัญระหว่างการประเมินค่าทักษะการสื่อสารที่มุ่งเน้นอย่างมีประสิทธิภาพและดัชนีการยอมรับระหว่างบุคคล หลายความสัมพันธ์เหล่านี้แตกต่างกันไปในลักษณะที่คาดว่าจะทำหน้าที่ของเพศ ซึ่งจะพบว่า เพศจะมีส่วนช่วยในการยอมรับระหว่างบุคคลโดยเทียบกับทักษะการสื่อสารที่มุ่งเน้นอย่างมีประสิทธิภาพต่อของเพื่อนจะได้รับการยอมรับจากเพื่อนในระดับที่สูงกว่าผู้ที่ให้ความสำคัญกับทักษะที่ไม่มุ่งเน้น ทั้งนี้ ยังเป็นสื่อกลางความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินค่าทักษะเชิงมุ่งเน้นและการยอมรับระหว่างบุคคล

1.5 การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร (Nonverbal Propriety) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 1.472 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้ท่าทางประกอบการสื่อสารเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการสื่อสารนอกเหนือจากคำพูดและสีหน้าแล้ว การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสารที่พอดี จึงมีความจำเป็นเพื่อให้ นิสิตนักศึกษาสามารถใช้ท่าทางประกอบการสื่อสารไม่มากไม่น้อยจนเกินไปและเหมาะสมกับช่องทางการสื่อสาร โดยเฉพาะในปัจจุบันการสื่อสารที่หลากหลายช่องทาง ทั้งการเรียนการสอน การประชุมสัมมนา และการสังสรรค์ ที่ผ่านโปรแกรมการที่สื่อสารกันทั้งตัวอักษร คำพูด สีหน้า และท่าทางในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้การนำเสนอผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมนั้น จึงมีความสำคัญเช่นกันเพราะการสื่อสารบางประเภทอาจเหมาะสมกับช่องทางการสื่อสารบางชนิดเท่านั้น ดังนั้นการเลือกช่องทางการสื่อสารจึงเป็นสิ่งที่นิสิตนักศึกษาควรตระหนักถึงความเหมาะสมด้วยเช่นกัน เพื่อให้การสื่อสารในครั้งนั้นประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ เดวิด เค. เบอร์โล (David K. Berlo, 1960) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารที่จะประสบความสำเร็จนั้นผู้ส่งสารควรจะต้องมี ระดับความรู้ (knowledge levels) ถ้าหากความรู้ของผู้ส่งและผู้รับมีระดับที่แตกต่างกันย่อมจะต้องมีการปรับปรุงความยากง่ายของข้อมูลที่จะส่งในเรื่องความยากง่ายของภาษาและถ้อยคำสำนวนที่ใช้ เช่น ไม่ใช่คำศัพท์ทางวิชาการ ภาษาต่างประเทศ หรือถ้อยคำยาว ๆ สำนวนสลับซับซ้อน ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกและง่ายต่อความเข้าใจ ตัวอย่างเช่น การที่หมอรัชชาคนไข้แล้วพูดแต่คำศัพท์การแพทย์เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ย่อมทำให้คนไข้ไม่เข้าใจว่าตนเองเป็นโรคอะไรแน่หรือพัฒนาการจากส่วนกลางออกไปพัฒนาหมู่บ้านต่าง ๆ ในชนบทเพื่อให้คำแนะนำทางด้านการเกษตรและเลี้ยงสัตว์แก่ชาวบ้าน ถ้าพูดแต่

ศัพท์ทางวิชาการโดยไม่อธิบายด้วยถ้อยคำภาษาง่าย ๆ หรือไม่ใช้ภาษาท้องถิ่นก็จะทำให้ชาวบ้านไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิดได้ หรือในกรณีของการใช้ภาษามือของผู้พิการทางสายตา ถ้าผู้รับไม่เคยได้เรียนภาษามือ มาก่อนทำให้ไม่เข้าใจและไม่สามารถสื่อสารกันได้เลย ซึ่งสอดคล้องกับ ปรัชญา เปี่ยมการุณ (2562, น.117) ได้กล่าวถึงช่องทางในการนำเสนอในปัจจุบันไม่ได้จำกัดช่องทางใดช่องทางหนึ่งเหมือนในอดีต แต่ยังเพิ่มช่องทางในการสื่อสารอีกอย่างมากมาย จะเห็นได้จากเดิมสื่อโทรทัศน์ที่เคยมีอำนาจสูงสุดและยิ่งใหญ่กว่าสื่ออื่น ๆ แต่ปัจจุบันคนหันมาใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสาร เช่น Facebook Google Instragram ดังนั้นในฐานะผู้ส่งสารต้องมีการปรับกลยุทธ์ ปรับการนำเสนอเนื้อหาให้เหมาะสมกับช่องทางในการสื่อสารในปัจจุบัน และสอดคล้องกับ อติพล เอื้อจรัสพันธุ์ (2558: 31) กล่าวถึง การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน ให้ความสำคัญกับความสอดคล้อง มีการกำหนดการใช้สื่อและเนื้อหาในสื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และเลือกใช้สื่อที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จึงทำให้ปัญหาในการผลิตสื่อทั้งด้านงบประมาณ ระยะเวลาในการสื่อสารและปัญหาช่องทางในการสื่อสาร

1.6 การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน (Straight Talking) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 1.41 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจนนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่นิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องมีเพราะการสื่อสารได้อย่างถูกต้องครบถ้วนไม่ตกประเด็นที่ต้องการจะสื่อสารนั้นจะช่วยให้การสื่อสารนั้นเข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น และการสื่อสารนั้นจะต้องมีความชัดเจน คือการเลือกใช้คำหรือข้อความที่เข้าใจง่ายไม่คลุมเครือ ไม่ต้องให้ผู้รับสารต้องแปลความสารในสารอีกครั้ง เพราะการแปลความของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกันซึ่งอาจก่อให้เกิดการตีความที่ไม่ตรงกับผู้ส่งสารได้ นอกจากนี้การสื่อสารที่มีเหตุผลมาใช้สนับสนุนในการสื่อสารจะช่วยให้สารนั้นมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของผู้รับสารได้ง่ายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสอดคล้องกับแนวคิดของ เดวิด เค เบอร์โล (David K. Berlo, 1960) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารที่จะประสบความสำเร็จนั้นผู้ส่งสารและผู้รับสารควรมีความชำนาญในการส่งและการรับสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจกันได้อย่างถูกต้อง เช่น ผู้ส่งต้องมีความสามารถในการเข้ารหัสสาร ใช้ภาษาพูดที่ถูกต้อง ใช้คำพูดที่ชัดเจนฟังง่าย หรือการเขียนด้วยถ้อยคำสำนวนที่ถูกต้อง ส่วนผู้รับต้องมีความสามารถในการฟังที่ดีหรือสามารถอ่านข้อความที่ส่งมานั้นได้และเข้าใจตรงกับผู้ส่งสารและสอดคล้องกับฉัตรเมือง เฝ้ามานะเจริญ (2561, น.143-144) ที่ได้กล่าวถึง การสื่อสารควรมีการแยกเนื้อหาหลัก เนื้อหารอง เนื้อหาใดแสดงเหตุและเนื้อหาใดผล แสดงข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ซึ่งเป็นการแยกแยะข้อมูลเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้รับสารรับข้อมูลได้

อย่างครบถ้วนถูกต้องและเข้าใจสารได้ง่าย เพราะเป็นการสื่อสารที่ต้องใช้ความคิด ความรู้ และประสบการณ์ของผู้ใช้งานเพื่อพิจารณาว่าข้อมูลนี้มีความชัดเจนและสมเหตุสมผลมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับ วอลเลอร์และคัมมิงส์ (Waller & Cummins, 2011, pp. 219-220) ได้ศึกษากรณีศึกษาการพูดตรงๆ พบว่า กลุ่มผู้ใช้งานตรงในโรงเรียนนิชาคอมพิวเตอรืมหาวิทยาลัย Dundee มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสถานที่ที่ผู้ใหญ่ที่มีความพิการสามารถพบปะเพื่อสำรวจเทคโนโลยีและสถานที่ที่พวกเขาสามารถทำงานร่วมกับนักวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่ดีขึ้น โครงการนำร่องได้แสดงให้เห็นศักยภาพของศูนย์ประเภทนี้คือแง่ของการเพิ่มความนับถือตนเองและแรงจูงใจของผู้เข้าร่วมและเพิ่มความคาดหวังในสิ่งที่คุณสามารถบรรลุได้และการพูดตรง ๆ เป็นการเพิ่มความนับถือตนเองและแรงจูงใจของผู้เข้าร่วมและเพิ่มความคาดหวังในสิ่งที่คุณสามารถบรรลุได้ และสอดคล้องกับ มอลเล็ตและวาร์พชอร์ต (Mallett & Wapshott, 2014, pp. 118-132) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ที่เป็นกันเองและการจ้างงานในบริษัท ขนาดเล็ก: ความชำนาญคลุมเครือและการพูดคุยอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งบทความนี้นำเสนอในการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบริษัทให้บริการมืออาชีพขนาดเล็กสามแห่ง ซึ่งผู้จัดการเจ้าของต้องการที่จะแนะนำแนวทางการทำงานและความสัมพันธ์ในการทำงานที่ดีขึ้น เรามุ่งเน้นเรื่องอารมณ์ขันเป็นสื่อกลางที่คลุมเครือของความเป็นกันเอง แต่ผู้จัดการของเจ้าของมองว่าเป็นเครื่องมือในการกำจัด อย่างไรก็ตามในขณะที่การศึกษาเรื่องอารมณ์ขันเบื้องต้นในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสนับสนุนมุมมองแบบ functionalist การค้นพบของเราบ่งชี้ข้อจำกัดที่สำคัญ เรายืนยันว่าอารมณ์ขันปิดบัง แต่ไม่สามารถแก้ไขผลประโยชน์ที่แยกจากกันและยังคงคลุมเครือและทนต่อความพยายามที่จะใช้งานได้ การค้นพบของเรานำไปสู่การศึกษาเรื่องตลกในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการท้าทายทฤษฎีที่ดีในฐานะวิธีการควบคุมการบริหารจัดการหรือการต่อต้านพนักงาน พวกเขายังมีส่วนร่วมในการศึกษาความสัมพันธ์ของการจ้างงานโดยการสำรวจอิทธิพลที่อาจส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในพิธีการ-ช่วงความเป็นกันเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแสวงหาความเป็นทางการมากขึ้น พื้นฐานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สนใจในประเด็นของการพูดคุยอย่างตรงไปตรงมาเป็นการสร้างความเป็นกันเองไม่คลุมเครือและเข้าใจได้ง่าย

1.7 การจับใจความ และ ประเด็น สำคัญ (Reading & Listening Comprehension) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 1.369 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจับใจความและประเด็นสำคัญ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้กับ นิสิตนักศึกษาเพื่อให้ นิสิตนักศึกษาสามารถจับใจความสำคัญและสรุปความจากการอ่าน การฟัง

และสารต่าง ๆ ได้ เพราะการจับใจความสำคัญและสรุปความจากการอ่านและการฟังทำให้นักศึกษานักศึกษาสามารถเก็บสาระสำคัญ ได้รับความรู้ และแนวความคิดของผู้ส่งสาร ทำให้นักศึกษานักศึกษาเข้าใจและตีความตรงกับผู้ส่งสาร แล้วนำไปสู่การเรียนรู้และสามารถนำไปถ่ายทอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ เดวิด เค เบอร์โล (David K. Berlo, 1960) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารที่จะประสบความสำเร็จนั้นผู้ส่งสารจะมีความสามารถในการเข้าใจในสารที่ถ่ายทอดไปให้ผู้รับ ด้วยคำพูดและตัวหนังสือที่ชัดเจน ส่วนผู้รับสารต้องมีความเข้าใจในสารที่ได้รับ มีความสามารถในการฟังและการอ่านที่ดีคือมีความเข้าใจและสามารถสรุปใจความสำคัญหรือประเด็นสำคัญที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อสาร และสอดคล้องกับฉัตรเมือง เหมมานะเจริญ (2561, น.145-146) ได้กล่าวถึง การเลือกใช้คำแต่ละคำนั้นจะประกอบด้วยเสียงและความหมาย การที่ผู้รับสารจะเข้าใจตรงกันหรือไม่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์มีภาษาและสัญลักษณ์ที่ผู้อ่านและผู้ฟังจะต้องถอดรหัสและตีความที่ผู้อ่านและผู้ฟังเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับ อติพล เอื้อจรัสพันธุ์ (2561: 64) ได้กล่าวถึง กลุ่มที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18-34 ซึ่งมีพฤติกรรมการรับข่าวสารแบบใช้สื่อใหม่แต่ไว้อีกสื่อเก่าโดยกลุ่มนี้รับข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางออนไลน์มากที่สุดเช่นสื่อสังคมออนไลน์รองลงมาคือโทรทัศน์แม้จะรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อใหม่ (New Media) แต่ยังให้ความน่าเชื่อถือในสื่อเก่าหรือสื่อดั้งเดิม (traditional Media) ได้แก่โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์มากกว่าข้อมูลข่าวสารจากสื่อใหม่ (New Media) และสอดคล้องกับ กิลเล็คจาร์นีและอาร์มาดีล (Gilakjani & Ahmadi, 2011, pp.997) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ที่เป็นกันเองและการจ้างงานในบริษัท ขนาดเล็ก: ชำนาญความคลุมเครือและการพูดคุยอย่างตรงไปตรงมา พบว่า การฟังมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารประจำวันและกระบวนการการศึกษา ทั้ง ๆ ที่มีความสำคัญการฟังเป็นทักษะที่ถูกทอดทิ้งในการเรียนรู้ภาษาที่สองการวิจัยการสอนและการประเมิน อย่างไรก็ตามในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาความสนใจเพิ่มขึ้นในความสามารถในการฟัง L2 เนื่องจากความสำคัญของการรับรู้ในการเรียนรู้ภาษาและการสอน การศึกษาพยายามค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษและกลยุทธ์ที่จะนำมาซึ่งอาจปรับปรุงความเข้าใจในการฟังของนักเรียน กระดามุ่งเน้นไปที่ประเด็นหลักที่สี่ ก่อนอื่นจะกล่าวถึงคำจำกัดความของการฟังความสำคัญของการฟังประการที่สองเป็นการทบทวนกระบวนการฟังความเข้าใจกลยุทธ์ในการฟังเพื่อความเข้าใจประการที่สามการวิเคราะห์ปัญหาความเข้าใจในการฟังได้รับการทบทวน ข้อที่สี่จะมีการพูดถึงวิธีการสอนเพื่อฟังความเข้าใจ ประการที่ห้าจะทบทวนกิจกรรมการฟังการสอน หกพูดถึงหลักการทั่วไปในการสอนการฟังเพื่อความเข้าใจ ข้อค้นพบจากการทบทวนวรรณกรรมพร้อมกับ

การวิเคราะห์ข้อมูลมีความสำคัญอย่างยิ่งและสามารถเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียน EFL กล่าวโดยสรุป การอ่านและการฟังนั้นยังเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนภาษาและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วอล์ฟแกรม และค็อกเชิล (Wolfgramm & Goksel, 2016, pp. 25-46) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบบทบาทของความเข้มข้นคำศัพท์และแนวคิดในการฟังและการอ่านเพื่อความเข้าใจ พบว่า การฟังถือเป็นข้อกำหนดที่สำคัญสำหรับการสื่อสารที่ประสบความสำเร็จและเชื่อมโยงกับทักษะการใช้ภาษาอื่นเป็นหลัก ต่างจากการอ่านมันต้องใช้ทั้งการได้ยินและการประมวลผลข้อมูลในเวลาจริง ดังนั้นเราจึงเสนอว่าความสามารถในการมีสมาธิเป็นเครื่องทำนายความแข็งแกร่งในการฟังเพื่อความเข้าใจ การใช้แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างนั้นพบว่ามีความเข้มข้นเป็นตัวทำนายที่แข็งแกร่งของความเข้าใจในการฟังในตัวอย่างของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3-5 ในสวีตเซอร์แลนด์ ในทางตรงกันข้ามความสามารถในการมีสมาธิไม่ได้ทำนายความเข้าใจในการอ่านที่ประสบความสำเร็จ ตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของความเข้าใจในการฟังและการอ่านคือคำศัพท์

1.8 การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 1.142 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันการรู้เท่าทันสื่อมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะวัยอนุบาลถึงนิสิตนักศึกษา เป็นช่วงวัยที่เติบโตมาพร้อมการพัฒนาเทคโนโลยีที่ก้าวไกล การดำรงชีวิตที่ควบคู่กับนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะช่องทางการสื่อสารภายใต้ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ที่มีการพัฒนาสูงขึ้น ดังนั้นเยาวชน นิสิตนักศึกษาจึงเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ได้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ และชัดเจนในการสื่อสาร นิสิตนักศึกษายังต้องสามารถใช้วิจารณญาณ พิจารณา และวิเคราะห์สารต่าง ๆ ที่ได้รับด้วยความระมัดระวัง เพราะหากนิสิตนักศึกษาขาดการรู้เท่าทันสื่ออาจส่งผลให้เกิดโทษอย่างมหันต์ เช่น การบูลลี่ (Bully) การถูกล่อลวงจากมิจฉาชีพ และการถูกรุกล้ำความเป็นส่วนตัว เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ ของ ลีฟิงส์โตน (Livingstone, 2004) ได้กล่าวถึงการบวนการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ต มีขั้นตอนดังนี้ 1. การเข้าถึง (Access) คือ เงื่อนไขการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ และปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการเข้าถึงข้อมูล 2. การวิเคราะห์ (Analysis) คือ ความรู้ความเข้าใจโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ 3. การประเมิน (Evaluate) คือ เป็นขั้นที่มีการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจและการตัดสินใจเลือกใช้ตามหลักการต่าง ๆ และ 4. การสร้างสรรค์เนื้อหา (Content Creation) คือ การรวบรวมข้อมูลตั้งแต่การเข้าถึง การวิเคราะห์ และการประเมิน นำมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์เนื้อหาสื่อออนไลน์ต่อไป และสอดคล้องกับ จัตรเมื่อง

เผ่ามานะเจริญ (2561, น.141) ได้สรุปการสัมภาษณ์ พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้คำพูดที่ไม่สุภาพหรือแสดงทัศนคติด้านลบเนื่องจากมุมมองที่แตกต่างระหว่างบุคคล เพราะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์จึงทำให้นิสิตนักศึกษาได้พบเห็นข้อความ บทความ กระทำ ข่าวด และพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างไม่เหมาะสมเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ชัชฎา อัครศรีวร นากาโอะ และกฤษณ์ท แสนทวี (2562, น.61) ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อของแกนนำเยาวชน มีจำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ (1) การคิดวิจารณ์ญาณ (Critical thinking) เป็นปัจจัยภายในที่มีความสำคัญที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อของแกนนำเยาวชน และเป็นหัวใจของกระบวนการเรียนรู้เท่าทันสื่อ หลักการเรียนรู้เท่าทันสื่อคือหลักการของการตั้งคำถามอย่างวิพากษ์ การมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ไตร่ตรองรอบด้าน รู้จักตั้งคำถามข้อสงสัยเกี่ยวกับสื่อได้ (2) ความตระหนักในอิทธิพลของสื่อ (Media effect awareness) การที่แกนนำเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบของสื่อทำให้สามารถตัดสินใจได้ว่าผลแบบใดที่ต้องการและผลแบบใดที่ควรหลีกเลี่ยงและการตระหนักในผลกระทบของสื่อจะช่วยให้ผู้รับสื่อปกป้องตนเองได้ (3) การรู้เท่าทันตนเอง (Self-awareness) คือ การคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตนเอง โดยใช้หลักการเชิงพุทธเข้ามาผสมผสาน และสอดคล้องกับลีฟวิงสโตน (Livingstone, 2004, pp. 2-3) ศึกษาการรู้เท่าทันสื่อและความท้าทายของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใหม่ พบว่า ภายในวาทกรรมเชิงวิชาการและเชิงนโยบายแนวคิดเกี่ยวกับการรู้หนังสือสื่อได้ขยายออกไปจากการมุ่งเน้นแบบดั้งเดิมไปที่สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์เพื่อรวมอินเทอร์เน็ตและสื่อใหม่อื่น ๆ บทความปัจจุบันกล่าวถึงคำถามสำคัญสามข้อที่ประชาชนเผชิญอยู่ในปัจจุบันผู้กำหนดนโยบายและสถาบันการศึกษา: การรู้หนังสือสื่อคืออะไร มันเปลี่ยนไปอย่างไร และการใช้ความรู้คืออะไร บทความเริ่มต้นด้วยคำนิยาม: การรู้หนังสือสื่อคือความสามารถในการเข้าถึงวิเคราะห์ประเมินผลและสร้างข้อความในบริบทที่หลากหลาย แบบจำลองสื่อองค์ประกอบนี้ได้รับการตรวจสอบแล้วว่ามีเกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต บทความนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นที่โดดเด่นบางประการสำหรับการรู้หนังสือสื่อใหม่ที่มีความสำคัญต่อนโยบายการส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อในหมู่ประชากร ผลที่ได้คือการขยายความเข้าใจของเราเกี่ยวกับการรู้หนังสือสื่อเพื่อให้ครอบคลุมความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมระหว่างสามกระบวนการ: 1. การเป็นตัวแทนสัญลักษณ์และวัสดุของความรู้วัฒนธรรมและคำนิยาม; 2. การกระจายของทักษะการตีความและความสามารถในการประชากร และ 3. สถาบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการสถานะของอำนาจที่เข้าถึงและใช้ความรู้อย่างมีทักษะนำมาสู่ผู้ที่ 'รู้หนังสือ' และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เจียงโชและหวาง (Jeong Cho & Hwang, 2012, pp. 454-472) ได้ศึกษาการแทรกแซงการรู้หนังสือสื่อ: การทบทวน Meta-Analytic พบว่า แม้ว่า

แทรกแซงความรู้ด้านสื่อจำนวนมากได้รับการพัฒนาและส่งมอบในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา แต่ยังไม่มีการประเมินผลการวิเคราะห์ห่อหุ้มอย่างครอบคลุม การศึกษาครั้งนี้สำรวจขนาดผลกระทบเฉลี่ยและจำนวนการรู้หนังสือสื่อที่ศึกษา จำนวน 51 งาน การแทรกแซงการรู้หนังสือของสื่อมีผลในเชิงบวกเกี่ยวกับผลลัพธ์รวมถึงความรู้ของสื่อการวิจารณ์การรับรู้ความจริงในอิทธิพลและความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมทัศนคติการรับรู้ความสามารถของตนเองและพฤติกรรม การวิเคราะห์ของตัวแปรกำกับระบุว่า การแทรกแซงที่มีกลุ่มมากกว่านั้นมีประสิทธิผลมากกว่า ผลกระทบการแทรกแซงไม่ได้แตกต่างกันไปตามตัวแปรอายุเป้าหมายการตั้งคำถามมีส่วนร่วมของผู้ชมทั้งในระดับหัวข้อ ระดับประเทศหรือระบบสถานะสิ่งพิมพ์ กล่าวโดยสรุปคือ การรู้เท่าทันสื่อมีส่วนช่วยให้ทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสารมีความรู้ของสื่อสามารถวิจารณ์ รับรู้ความจริงในอิทธิพลและความเชื่อได้อย่างมีวิจารณญาณ

1.9 การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม (Listening and Commenting Propriety) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 1.045 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสมเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งเพื่อนิสิตนักศึกษาสามารถใช้ นำเสียงในการสื่อสารที่สุภาพและแสดงความเป็นมิตร เปิดใจรับฟังแล้วนำมาพิจารณาและซักถามในประเด็นที่สงสัยได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ เดวิด เค. เบอร์โล (David K. Berlo, 1960) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารที่จะประสบความสำเร็จนั้นผู้ส่งสารจะตระหนักถึงการทัศนคติ (attitudes) ของผู้ส่งและผู้รับซึ่งมีผลต่อการสื่อสาร ถ้าผู้ส่งและผู้รับ มีทัศนคติที่ดีต่อกันจะทำให้การสื่อสารได้ผลดี เพราะทัศนคติส่งผลต่อการยอมรับซึ่งกันรวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของกันและกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารซึ่งสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นได้ และสอดคล้องกับ วิสูตร โพธิ์เงิน (2555, น.8-20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกทักษะในการตั้งคำถามให้กับนักศึกษานั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูในอนาคต ซึ่งนักศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่ตั้งคำถามได้ในหลายระดับและเป็นคำถามที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยนักศึกษาควรใช้คำถามที่พัฒนากระบวนการคิดตามระดับความคิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ได้ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สุนทรียสนทนาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมการฟังอย่างไตร่ตรองตามกระบวนการสุนทรียสนทนาในส่วนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่า กระบวนการสุนทรียสนทนาเปิดมุมมองของนักศึกษาให้กว้างขึ้น เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น และทำให้นักศึกษาเข้าใจคนอื่นมากขึ้น และทำให้มีสมาธิในการฟังมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กันธิมา มานนท์

(2547: 67) พบว่า นิสิตที่ได้รับการฝึกการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีพฤติกรรมการสื่อสารอย่างมีมนุษยสัมพันธ์สูงกว่านิสิตที่ไม่ได้รับการฝึกการวิเคราะห์การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และสอดคล้องกับ คิม (Kim, 2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กรและการสื่อสารภายในเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับองค์กรในบริบทของความยุติธรรมขององค์กร: การวิเคราะห์หลายระดับ พบว่า ทิศทางการวิจัยหนึ่งที่จำเป็น แต่ยังไม่ถูกใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและสาธารณะคือการวิจัยเกี่ยวกับบรรพบุรุษของความสัมพันธ์ บรรพบุรุษของความสัมพันธ์เป็นขั้นตอนแรกของกรอบความสัมพันธ์เพราะสิ่งที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์เฉพาะระหว่างองค์กรและสาธารณชนในการพัฒนา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจบุคคลที่อาจเป็นไปได้ของความสัมพันธ์ภายในองค์กร ตรวจสอบอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อมของโครงสร้างองค์กรและการสื่อสารภายในที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานและองค์กรโดยใช้กระบวนการยุติธรรมขององค์กรเป็นสื่อกลาง ความยุติธรรมขององค์กรเป็นแนวคิดที่พัฒนาขึ้น แต่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในการศึกษาขององค์กรซึ่งหมายถึงขอบเขตที่ผู้คนรับรู้เหตุการณ์ขององค์กรว่ามีความยุติธรรม การศึกษานี้เป็นตัวอย่างทั่วไปของการวิจัยหลายระดับโดยรวบรวมและสรุปข้อมูลระดับบุคคลเพื่อดำเนินการก่อสร้างระดับองค์กรเช่นโครงสร้างองค์กรและการสื่อสารภายใน ธรรมชาติหลายระดับของโครงสร้างหลักของการศึกษานี้ได้รับการแก้ไขโดยใช้วิธีการวิเคราะห์หลายระดับรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจพนักงานประมาณ 1,200 คนใน 31 องค์กรของเกาหลี การสร้างแบบจำลองเชิงเส้นแบบลำดับขั้น (HLM) ซึ่งเป็นรูปแบบของสัมประสิทธิ์แบบสุ่มและถูกออกแบบมาโดยเฉพาะเพื่อรองรับโครงสร้างข้อมูลแบบซ้อนหรือหลายระดับเพื่อทดสอบสมมติฐานข้ามระดับของการศึกษานี้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าโครงสร้างองค์กรและระบบการสื่อสารภายในมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานและองค์กรโดยมีบทบาทในเรื่องของความสัมพันธ์ภายในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารที่ไม่สมดุลมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับความมุ่งมั่น ความไว้วางใจและความพึงพอใจของพนักงาน นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารแบบสมมาตรนั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสัมพันธ์ของชุมชน สุดท้ายโครงสร้างอินทรีย์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องในเชิงบวกกับความไว้วางใจและการควบคุมซึ่งกันและกัน ในทางตรงกันข้ามความยุติธรรมขององค์กรมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างองค์กรและการสื่อสารภายในเช่นเดียวกับความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานและองค์กร ความยุติธรรมขององค์กรยังเป็นสื่อกลางถึงผลกระทบของการสื่อสารแบบสมมาตรและโครงสร้างองค์กรที่มีต่อความสัมพันธ์ของชุมชนและผลลัพธ์ความสัมพันธ์สื่อสาร ดังนั้น การฟังและการ

แสดงความคิดเห็นจึงมีส่วนสำคัญในการสร้างองค์กรและการสื่อสารภายใน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานและองค์กรโดยมีบทบาทในเรื่องของความสัมพันธ์ภายในองค์กร

1.10 การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้อง (Content & Grammar Pondering) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 1.034 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ นิสิตนักศึกษาสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับช่องทางต่าง ๆ และนิสิตนักศึกษาสามารถไตร่ตรองถึงผลกระทบและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ เดวิด เค เบอร์โล (David K. Berlo, 1960) ได้กล่าวถึงกระบวนการสื่อสาร SMCR ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของการสื่อสาร คือ ผู้ส่ง (Source) คือ เป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสารโดยมีความสามารถในการเข้ารหัส (Encode) เนื้อหาข่าวสาร มีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับเพื่อผลในการสื่อสาร นอกจากนี้ผู้ส่งสารควรมีความรู้อย่างดีเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ตระหนักถึงความถูกต้องของเนื้อหา และความสามารถในการปรับระดับของข้อมูลและช่องทางการสื่อสารนั้นให้เหมาะสมและง่ายต่อระดับความรู้ของผู้รับสารได้ และสอดคล้องกับ นาวารณ อาษาเพชร (2560, น.104) กล่าวถึง การรังแกผ่านโลกโซเชียลสอดแทรกในเนื้อหาของรายวิชาหรือหลักสูตร เพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนใช้อุปกรณ์สื่อสารในทางที่ไม่สร้างสรรค์ มีวิธีการสื่อสารที่เข้าถึงนักศึกษาเพื่อให้พวกเขากล้าเปิดใจพูดคุย หรือปรึกษาปัญหา รวมทั้งต้องชี้ให้พวกเขาเห็นว่าการรังแกผ่านโลกโซเชียลไม่ใช่เรื่องปกติ แต่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง และยังทำให้เกิดผลกระทบด้านต่าง ๆ ในสังคมอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เบร์ลีสัน (Berelson, 1952) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาในงานวิจัยการสื่อสาร พบว่า การสำรวจการวิเคราะห์เนื้อหานี้มองว่าเป็น "เทคนิคการวิจัยสำหรับการอธิบายวัตถุประสงค์เชิงระบบและเชิงปริมาณของเนื้อหาการสื่อสาร" การทบทวนครอบคลุมช่วงเวลาสำคัญระหว่างปี พ.ศ. 2478-2493 รายการ 17 ประเภทของการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหากับบทคัดย่อของการศึกษาตัวแทนในแต่ละประเภทและความคิดเห็นอธิบายเกี่ยวกับพวกเขา นอกเหนือจากการศึกษาเชิงปริมาณผู้เขียนยังพิจารณาประเภทเชิงคุณภาพและให้ตัวอย่างของพวกเขาและอุทิศบทเพิ่มเติมให้กับหน่วยและหมวดหมู่ของการวิเคราะห์เนื้อหา บทเกี่ยวกับปัญหาทางเทคนิค การสุ่มตัวอย่างความน่าเชื่อถือการนำเสนอและโหมดยการอนุมาน กล่าวโดยสรุปคือ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการนำบทสรุปหรือบทคัดย่อหรือจากการสรุปประเด็นสำคัญแล้วจะช่วยให้เข้าใจในเนื้อหาและหลักภาษาได้ดียิ่งขึ้นทั้งในเชิงระบบและเชิงปริมาณของเนื้อหาที่ต้องการสื่อสาร และสอดคล้องกับรอมเบรตและเบรคเคน (Lombard & Bracken, 2002, pp. 587-604) ได้ศึกษาการ

วิเคราะห์เนื้อหาในการสื่อสารมวลชน: การประเมินและการรายงานความน่าเชื่อถือของ Intercoader ในฐานะที่เป็นวิธีการเฉพาะสำหรับการศึกษาข้อความการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นพื้นฐานของการวิจัยสื่อสารมวลชน ความน่าเชื่อถือของ Intercoader ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างผู้แปลที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้นเป็นตัวชี้วัดที่อิสระทำการตัดสินใจในการเข้ารหัสในการประเมินลักษณะของข้อความและเป็นหัวใจของวิธีการนี้ ยังมีแนวทางมาตรฐานและเข้าถึงได้น้อยที่มีอยู่เกี่ยวกับขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการประเมินและรายงานความน่าเชื่อถือของตัวแปลรหัสหรือเครื่องมือซอฟต์แวร์เพื่อคำนวณ เป็นผลให้ดูเหมือนว่ามีความสอดคล้องกันเล็กน้อยในการวิเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญของการวิเคราะห์เนื้อหาและรายงานในการศึกษาการสื่อสารมวลชนที่ตีพิมพ์ ทั้งนี้ การวิเคราะห์เนื้อหาในการสื่อสารมวลชนต้องมีการวางเงื่อนไขในการสื่อสารหรือการวางข้อตกลงในการตีความรวมถึงหลักภาษาที่เป็นในทิศทางเดียวกันซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สำคัญสำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาและการสร้างสรรค์เนื้อหา

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้พิจารณาองค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา และนำองค์ประกอบทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มาสร้างร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. กระบวนการ จำนวน 5 กิจกรรม ดังนี้ (1) กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร (2) กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล (3) กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร (4) กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ และ (5) กิจกรรมเปิดใจ และ 4. การประเมินผลของรูปแบบการจัดกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถามร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 7 ท่าน แบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา แล้วจึงนำไปดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา จำนวน 30 ท่าน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X}$ อยู่ในระดับ 4.35 และ S.D. อยู่ในระดับ .476 ซึ่งสูง

กว่าเกณฑ์ .51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 9.619$, $P = .001$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 13 ข้อ และมีข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 20 ข้อ โดยทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X}$ อยู่ในระดับ 4.21 และ S.D. อยู่ในระดับ .488 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 7.835$, $P = .001 - .008$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 6 ข้อ และมีข้อที่มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก จำนวน 27 ข้อ โดยทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายดังนี้

1. กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้อาจเพราะเป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์การสื่อสาร สามารถประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารและสามารถสื่อสารอย่างครบถ้วน เข้าใจง่าย ชัดเจนและมีเหตุผล ซึ่งกิจกรรมการวางแผนการสื่อสารสามารถพัฒนาและมีประสิทธิภาพของการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย สอดคล้องกับ ทอปปาร์ (Torppa & Smith, 2011, pp. 62-73) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการการเปลี่ยนแปลงองค์กร: การทดสอบประสิทธิผลของแผนการสื่อสาร พบว่า ในภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง องค์กรต้องปรับตัวให้ยืดหยุ่นอย่างต่อเนื่อง แม้ในขณะที่มีความต้องการที่ไม่มีการปรับตัวสามารถสร้างความเหนียวแน่นและการต่อต้านในหมู่บุคลากรได้ แผนการสื่อสารการจัดการสามารถจัดการการเปลี่ยนแปลงที่มีเหตุผลในทางทฤษฎีซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสะดวกในการพักอาศัยโดยถูกทดสอบในองค์กรภาครัฐขนาดใหญ่ เนื่องจากได้รับการปรับโครงสร้างครั้งใหญ่ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าความเชื่อของบุคลากรที่สนับสนุนการปรับโครงสร้างที่เป็นเป้าหมายในแผนการสื่อสารคิดเป็น 66% ของความแปรปรวนในการเปิดกว้างต่อโครงสร้างใหม่ 57% ของความแปรปรวนของแรงจูงใจในการสร้างโครงสร้างใหม่ ให้ประสบความสำเร็จและ 42% ของความแปรปรวน ในแง่ร้ายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือการวางแผนการสื่อสารจะช่วยในการจัดการองค์ได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับ มาร์ตินและเคอชินกิ (Martin & Ciurzynski, 2015, pp. 484-488) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ ภูมิหลัง การประเมินผล และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการสื่อสารและการทำงานเป็นทีมในแผนกฉุกเฉิน พบว่า ร้อยละแปดสิบสามของการเผชิญหน้าผู้ป่วยรวมถึงการประเมินร่วมกัน โครงสร้างของ

SBAR ได้ดำเนินการไปแล้ว 86% พยาบาลที่ลงทะเบียนและผู้ปฏิบัติงานพยาบาลมีแผนการรักษาผู้ป่วยด้วยวจาใน 89% ของผู้ป่วยและ 97% ของผู้ป่วยตามลำดับ คะแนนการทำงานเป็นทีมที่ดีขึ้นการสื่อสารและความพึงพอใจพยาบาลแสดงให้เห็นในหมู่ผู้ปฏิบัติงานพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพ โดยโครงการนี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของการประเมินผู้ป่วยพยาบาลรวมทั้งง่ายและราคาไม่แพงตามด้วยโครงสร้างที่มีโครงสร้างซึ่งช่วยปรับปรุงการสื่อสารการทำงานเป็นทีมและคะแนนความพึงพอใจของพยาบาล โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพนี้มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพโดยการลดความซ้ำซ้อนรวมถึงปรับปรุงความปลอดภัยของผู้ป่วยด้วยการใช้เทคนิคการสื่อสารที่มีโครงสร้าง

2. กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้อาจเพราะเป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลเพื่อใช้ในการสื่อสาร การซักถามและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการสื่อสาร รวมถึงการจับใจความและการสรุปข้อมูลในการสื่อสาร ซึ่งกิจกรรมค้นคว้าข้อมูลสามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย สอดคล้องกับ วรวรรณ วาณิชยเจริญชัย (2553, น. 36-44) การที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและเน้นกระบวนการกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม การได้แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็นและความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็นและความรู้สึกกับสมาชิกในกลุ่มและนอกกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำงาน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้กว้างขึ้น และสอดคล้องกับ สุจิตรา กิตติศัพท์; เนตรชนก บัวนาถ และพีรวิญญ์ คำเจริญ (2562, น. 57) ได้กล่าวว่า ควรส่งเสริมกิจกรรมการเปิดรับข่าวสารให้บุคลากรเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและเพิ่มประสบการณ์หรือทักษะความรู้ทางด้านการเมืองและควรจัดส่งเสริมในเรื่องของการใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ให้รู้จักการใช้สื่อให้ทันตามยุคสมัยจะทำให้บุคลากรรู้สึกมีความกระตือรือร้นในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองรวมถึงข่าวสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากนี้สอดคล้องกับ เครซี่และเบอตัน (Casey & Burton, 1982, pp. 911-919) ได้ศึกษาการฝึกฝนให้เด็กซื้อสัตย์อย่างต่อเนื่องโดยใช้คำพูดด้วยตนเอง พบว่าประสิทธิผลของการฝึกอบรมด้วยตนเองโดยใช้สื่อกลางทางวจาในการส่งเสริมพฤติกรรมโดยทั่วไปของพฤติกรรมที่ซื้อสัตย์ นักเรียนระดับประถมหนึ่งและสี่ได้รับมอบหมายให้ 1 ใน 6 เงื่อนไขการรักษาที่สร้างขึ้นจากการรวมกันของ 3 ระดับของคำศัพท์ที่ใช้ในการฝึกอบรม (ไม่ต้องทำ; การโกง; ความซื่อสัตย์) และเทคนิคการสอน 2 ประเภท (การฝึกอบรมด้วยตนเอง คำแนะนำโดยผู้ทดลอง) ขั้นตอนประกอบด้วยทดสอบสิ่งล่อใจ 5 ข้อในการทดลองครั้งแรกงานการบำบัด

และการทดสอบการทดลอง 5 ครั้งในการทดสอบครั้งที่สองและการสัมภาษณ์แนวคิดทางศีลธรรมในการประชุมครั้งที่สาม ผลการวิจัยพบว่าคำว่าการฝึกอบรมทั่วไปที่ใช้มากที่สุดคือ "ความซื่อสัตย์" มีประสิทธิภาพสูงสุดในการส่งเสริมพฤติกรรมที่ซื่อสัตย์ทั่วไป เรื่องนี้เห็นได้ชัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้หญิงที่ได้รับการฝึกฝนให้ใช้คำแนะนำด้วยตนเองด้วยวาจา ความสอดคล้องโดยรวมของพฤติกรรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหลังจากการฝึกอบรมแม้ว่าจะไม่ได้เป็นผลมาจากเงื่อนไขการฝึกอบรมเฉพาะ การเพิ่มขึ้นนี้เด่นชัดที่สุดสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ความสำคัญของผลทางวาจาทั่วไปข้อ จำกัด ของกลยุทธ์การเรียนการสอนด้วยตนเองและความสอดคล้องเป็นตัวแปรการพัฒนาและสอดคล้องกับ

3. กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้อาจเพราะเป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสารได้ การใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนและสุภาพในการสื่อสารได้ รวมถึงการควบคุมตนเองในการสื่อสารอีกด้วย ซึ่งกิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสารสามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย สอดคล้องกับทิกเคิลและโรเซนทาล (Tickle & Rosenthal, 1990, pp. 285-293) ได้ศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของสายสัมพันธ์และความสัมพันธ์ทางอวัจนภาษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวความคิดของสายสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับการระบุนัยความสัมพันธ์ทางอวัจนภาษาที่เกี่ยวข้องกับสายสัมพันธ์ อธิบายลักษณะของความสามัคคีในแง่ของโครงสร้างแบบไดนามิกของส่วนประกอบที่สัมพันธ์กันสามประการ ได้แก่ ความใส่ใจซึ่งกันและกันความเป็นบวกและการประสานงาน ผู้วิจัยได้เสนอว่าการให้น้ำหนักสัมพัทธ์ของส่วนประกอบเหล่านี้ในประสบการณ์ของการเปลี่ยนแปลงสายสัมพันธ์ในช่วงเวลาของการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในการโต้ตอบก่อนหน้านี้การตอบโต้และการเอาใจใส่มีน้ำหนักมากกว่าการประสานงานอย่างหนักในขณะที่การโต้ตอบในภายหลังการประสานงานและการเอาใจใส่เป็นองค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากกว่า เนื่องจากลักษณะทางสัมผัสของประสบการณ์ของสายสัมพันธ์จึงไม่่ง่ายที่จะระบุนัยความสัมพันธ์เชิงพฤติกรรมของอวัจนภาษา ทั้งนี้ได้นำเสนอการศึกษาวิเคราะห์ที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของพฤติกรรมอวัจนภาษาที่วัดในระดับโมเลกุลในองค์ประกอบ positivity ของความสามัคคีและผู้วิจัยสรุปด้วยโครงร่างของสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่อวัจนภาษาของความสามัคคี โดยความสัมพันธ์เชิงพฤติกรรมของอวัจนภาษาสร้างความใส่ใจซึ่งกันและกันความเป็นบวกและการประสานงาน

4. กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้อาจเพราะเป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกช่องทางในการสื่อสาร การใช้ถ้อยคำสุภาพและใช้ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสารได้ รวมถึงการใช้วิจารณญาณและการไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ซึ่งกิจกรรมรู้เท่าทันสื่อสามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมรู้เท่าทันสื่อมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน สอดคล้องกับฉัตรเมือง เฟ้ามานะเจริญ (2561, น. 145-146) ได้ศึกษาประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การประเมินประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร การเข้าร่วมกิจกรรมมีค่าคะแนนการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. กิจกรรมเปิดใจ เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการสื่อสารได้ และการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสารได้ ซึ่งกิจกรรมเปิดใจสามารถพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมรู้เท่าทันสื่อมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน สอดคล้องกับ สุจิตรา กิตติศัพท์; เนตรชนก บัวนาถ และพีรวิษณุ คำเจริญ (2562, น. 57) ได้กล่าวว่า ควรส่งเสริมกิจกรรมการเปิดรับข่าวสารให้บุคลากรเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและเพิ่มประสบการณ์หรือทักษะความรู้ทางด้านการเมืองและควรจัดส่งเสริมในเรื่องของการใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ให้รู้จักการใช้สื่อให้ทันตามยุคสมัยจะทำให้บุคลากรรู้สึกมีความกระตือรือร้นในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองรวมถึงข่าวสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับ ฮายแมน (Haiman, 1963) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลของการฝึกอบรมในกระบวนการกลุ่มต่อการเปิดใจกว้าง พบว่า นักเรียนทั้งหมด 425 คนที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรที่อุทิศให้กับความอ่อนไหวและการฝึกทักษะในกระบวนการกลุ่มถูกทดสอบก่อนและหลังด้วยมาตรวัดทัศนคติที่ออกแบบมาเพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงในการเปิดใจกว้าง ผลลัพธ์แสดงหลักฐานว่าหลักสูตรในการสนทนาและความเป็นผู้นำกลุ่มได้สร้างการเปลี่ยนแปลงในเรื่องที่เปิดกว้าง กล่าวคือ การเปิดใจกว้างยอมรับฟังสสารภายในกิจกรรมนี้ช่วยทำให้นักเรียนสามารถสนทนาและมีความเป็นผู้นำกลุ่มได้และสร้างการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการสื่อสารที่เปิดใจกว้าง

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้นำผลจากการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษานำมา ร่างเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 ระดับ ดังนี้

3.1. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางระดับ กระบวนการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับ แนวทางระดับกระบวนการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม โดยรวมมีความเหมาะสม ในการเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางระดับกระบวนการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายในระดับกระบวนการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เป็นหน่วยงานระดับสูงที่มีหน้าที่หลักในการกำหนดทิศทางการบริหารจัดการ ระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทย เพื่อพัฒนาคุณภาพ ยุกระดับการศึกษาและควบคุม การผลิตบัณฑิตให้ตรงตามแนวนโยบายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ กรอบทิศทางแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574 (2560, น. 18) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการ เตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 ได้กล่าวถึงหลักการและแนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) 1. ให้รัฐกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนากำลังคน จำแนกตามระดับ ประเภทการศึกษา คณะ/สาขาวิชา ที่สนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ เพื่อใช้เป็น กรอบในการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษา โดยปฏิบัติต่อสถานศึกษาทั้ง ของรัฐและเอกชนภายใต้กฎ กติกา ระเบียบ และวิธีปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน 2. สถานศึกษา ต้องบริหารและจัดการศึกษาที่แสดงความรับผิดชอบต่อคุณภาพและมาตรฐานให้แก่ผู้เรียน และ 3. หลักสูตรต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ต้องเชื่อมโยง กับตลาดแรงงาน มีการวัดและประเมินผล เพื่อผลิตกำลังคนที่มีทักษะความรู้ความสามารถ และ กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องมีความยืดหยุ่น หลากหลาย สนองตอบความต้องการของ ผู้เรียน โดยไม่จำกัดเวลา สถานที่ เพื่อสร้างคุณลักษณะนิสัย/พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะการดำรงชีวิต และการเรียนรู้จากประสบการณ์ และสอดคล้องกับ เป้าหมาย แก้วเขียว (2562, น. 23) ได้กล่าวถึงนโยบาย (Policy) เป็นแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติที่ รัฐบาล สถาบัน บุคคล ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้เป็นแนวทางการปฏิบัติที่บรรลุผลสำเร็จ สามารถกำหนดแผนงานที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนา (Desired objectives) และ

วิธีทาง (Means) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับวิโรจน์ สารรัตนะ (2556, น. 13) ได้กล่าวถึงการวิจัยเชิงนโยบายจะผันแปรแตกต่างกันไปตามประเด็นต่าง ๆ ตามลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงนโยบายไว้ คือ 1. เป็นพหุมิติ (Multi-dimension) มองปัญหาที่ศึกษาด้วยหลากหลายแง่มุม 2. เป็นวิธีการอุปมานเชิงประจักษ์ (Empirico-inductive approach) อุปมานผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างไปสู่ประชากร เพื่อให้ข้อสรุปจากการวิจัยใช้อธิบายได้ทั่วไป (Generalization) 3. ให้ความสำคัญทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ไม่กำหนดกรอบตัวแปรไว้ตายตัว แต่เปิดกว้างต่ออิทธิพลและตัวแปรแทรกซ้อนต่าง ๆ 4. ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ผลงานวิจัยหรือแหล่งทุน และ 5. แสดงค่านิยมหรือแนวคิดให้เห็นชัดเจนในนิยามของปัญหา ปัญหาการวิจัย การพัฒนาข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยและการเผยแพร่ผลการวิจัย

3.2. ระดับสถาบันอุดมศึกษา เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายระดับสถาบันอุดมศึกษามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติและสามารถนำไปใช้ได้จริงในระดับสถาบันอุดมศึกษาพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยรวมมีความเหมาะสมในการเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางระดับสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถาบันอุดมศึกษาคือผู้ที่นำกฎระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และข้อบังคับต่าง ๆ จากระดับกระทรวงเพื่อนำมาวางยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และแนวปฏิบัติ เพื่อบริหารจัดการการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาให้ตรงตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กำหนดไว้ และถ่ายทอดไปสู่ระดับส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก และศูนย์ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ทวนชัย อรุณโรจน์ และเกรียงชัย ปิงประวดี (2559, น. 20-21) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนระดับอาชีวศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวให้สอดคล้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้สรุปยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนระดับอาชีวศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวให้สอดคล้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ที่ 1 มาตรการที่ 3 สร้างความพร้อมด้านเครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน หนังสือตำรา และเทคนิควิธีสอนของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาชีพให้ทันสมัยมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ นรภัทร อิมพานิช (2559, น.142) ได้ศึกษาสภาพการบริหารจัดการหน่วยงานส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางเพราะแนวทางในการบริหารไม่ชัดเจน การมีส่วนร่วมตัวแทนจากคณะต่าง ๆ มีน้อย ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยมีการดำเนินการและให้การสนับสนุนแต่ยังไม่เพียงพอ

3.3 ระดับส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก และศูนย์ เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายระดับส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก และศูนย์ มีแนวโน้มความ

เป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติและสามารถนำไปใช้ได้จริงในระดับส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก และศูนย์ พัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยรวมมีความเหมาะสมในการเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางระดับส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก และศูนย์ อาจเป็นเพราะปัจจุบันการจัดกิจกรรมไม่ได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมหรือนิสิตนักศึกษา เนื่องจากกิจกรรมขาดการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาจัดกิจกรรมตรงกับตารางเรียน เป็นกิจกรรมฟังบรรยายมากจนเกินไปไม่มีภาคปฏิบัติ และนิสิตนักศึกษาได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ วีรเทพ สูดแดน และคณะ (2556) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ปัจจัยที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ นิสิตไม่มีเพื่อนเข้าร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมตรงกับเวลาเรียน กิจกรรมที่จัดซ้ำซากและไม่น่าสนใจ สถานที่จัดกิจกรรมไม่เหมาะสม และกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่มีความจำเป็น และสอดคล้องกับ นรภัทร อิมพานิช (2559, น.142) ได้ศึกษาสภาพการบริหารจัดการหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเพราะนโยบายและวัตถุประสงค์การบริหารงานบุคคลและด้านงบประมาณยังไม่มีประสิทธิภาพต่อการติดตามกิจกรรมพัฒนาอาจารย์และขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงานจึงไม่เป็นไปตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ฉัตรเมือง เป่ามานะเจริญ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การประเมินประสิทธิผลของกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ของนิสิตนักศึกษาหลังเข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมการฝึกอบรมและนิสิตนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า การวางแผนในการสื่อสาร มีค่าไอเกน 7.447 และมีความแปรปรวน 25.680 เนื่องจากการวางแผนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะการวางแผนในการสื่อสาร ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสื่อสารนั้น จึงควรส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเกิดพฤติกรรมการวางแผนในการสื่อสาร ลำดับความสำคัญของข้อมูลทุกครั้งก่อนที่จะสื่อสารออกไป นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการค้นคว้าข้อมูล

เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการสื่อสาร และอ้างอิงแหล่งที่มาได้อย่างถูกต้องเพื่อใช้ประกอบการสื่อสาร

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสม มีค่าไอเกน 2.244 และมีความแปรปรวน 7.739 เนื่องจากการสื่อสารด้วยการพูดในถ้อยคำอันเหมาะสมนั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสื่อสาร ซึ่งหากนิสิตนักศึกษาพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ ถูกกาลเทศะ ทำให้การสื่อสารนั้นน่าฟังมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษากล้าซักถามและแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อให้การสื่อสารนั้นเกิดองค์ความรู้ที่ได้จากการสนทนา คลาดความสงสัย และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

1.3 จากผลการศึกษาพบว่า การเปิดใจยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง มีค่าไอเกน 2.086 และมีความแปรปรวน 7.192 เนื่องจากในปัจจุบันโลกเปิดกว้างสำหรับการสื่อสารดังนั้นการแสดงความคิดเห็นจึงเป็นเรื่องที่เปิดกว้างเช่นกัน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง เพราะทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้การแสดงความเห็นนั้นนิสิตนักศึกษาควรได้รับการส่งเสริมเช่นกันเพื่อให้ตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นด้วย ว่าสิ่งที่เราได้แสดงความคิดเห็นออกไปนั้นเกิดผลกระทบกับผู้อื่นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ผิดกฎหมายหรือไม่ เป็นต้น

1.4 จากผลการศึกษาพบว่า การประเมินสถานการณ์ มีค่าไอเกน 1.709 และมีความแปรปรวน 5.894 เนื่องจากการประเมินสถานการณ์และความคาดหวังของผู้ฟังล่วงหน้าจะทำให้ผู้ส่งสารเข้าใจผู้รับสาร สามารถเตรียมสารที่เหมาะสมกับสถานที่หรือผู้รับสาร และสามารถควบคุมตนเองจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารได้ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาสามารถประเมินสถานการณ์และความคาดหวังของผู้ฟังล่วงหน้า เพื่อที่จะได้มีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

1.5 จากผลการศึกษาพบว่า การใช้ท่าทางประกอบการสื่อสาร มีค่าไอเกน 1.472 และมีความแปรปรวน 5.075 เนื่องจากการสื่อสารที่เป็นวัจนภาษา คือ คำพูด ตัวอักษร อาจไม่เพียงพอต่อการสื่อสาร ดังนั้น อวัจนภาษา คือ ท่าทาง อากัปกริยา สายตา เป็นสิ่งที่ทำให้การสื่อสารนั้นมีความน่าสนใจและผู้รับสารเข้าใจมากยิ่งขึ้น หากนิสิตนักศึกษาได้รับการส่งเสริมให้สามารถใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร และนำเสนอผ่านช่องทางทางการสื่อสารต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ก็จะช่วยลดปัญหาในการสื่อสารของนิสิตนักศึกษาได้แต่ต้องใช้ในปริมาณที่พอดีไม่มากเกินไปจนผู้รับสารเกิดความรำคาญมากกว่าความประทับใจ

1.6 จากผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจน มีค่าไอเกน 1.413 และมีความแปรปรวน 4.872 เนื่องจากการสื่อสารในปัจจุบันขาดการตรวจสอบความจริง แล้วนำไปเผยแพร่ต่อจึงทำให้ข่าวปลอม (Fake News) และการถ่ายทอดสารโดยขาดความเข้าใจ ส่งผลให้เกิดการสื่อสารที่ไม่ตรงวัตถุประสงค์ ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องครบถ้วน สามารถเรียบเรียงสารให้เข้าใจง่าย และสามารถสกัดข้อมูลแล้วนำมาสื่อสารให้สารชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้การสื่อสารที่มีเหตุผลจะทำให้ผู้รับสารมีความเข้าใจ และเต็มใจในการรับสาร

1.7 จากผลการศึกษาพบว่า การจับใจความและประเด็นสำคัญ มีค่าไอเกน 1.369 และมีความแปรปรวน 4.720 เนื่องจากการรับสารโดยที่ไม่สามารถจับใจความสำคัญและสรุปความได้ ส่งผลให้การสื่อสารนั้นล้มเหลว ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การที่นิสิตนักศึกษาอ่านหนังสือแต่อ่านเพียงผ่าน ๆ หรือนิสิตนักศึกษาฟังอาจารย์บรรยายในชั้นเรียน แต่ไม่สามารถจับใจความสำคัญและสรุปความจากที่ได้อ่านหรือที่ได้ฟังบรรยายได้ นั้นหมายความว่าสิ่งที่อาจารย์สอนอาจเกิดประโยชน์ต่อความรู้ของนิสิตได้น้อย อาจเกิดผลกระทบต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการทำข้อสอบ การรายงาน และการทำงานในอนาคต ดังนั้นการจึงควรเสริมสร้างให้นิสิตนักศึกษา มีความตระหนักในการจับใจความและจับประเด็นสำคัญจากสารต่าง ๆ ทั้งจากการอ่าน การฟัง และสารต่าง ๆ ได้

1.8 จากผลการศึกษาพบว่า การรู้เท่าทันสื่อสาร มีค่าไอเกน 1.142 และมีความแปรปรวน 3.937 เนื่องจากโลกแห่งการสื่อสารที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว การเข้าถึงสื่อที่ง่ายขึ้นแต่การป้องกันและภูมิคุ้มกันของเยาวชนกลับลดลง ส่งผลให้เยาวชนขาดวิจารณญาณและการวิเคราะห์ในการรับสาร เลือกลือส่งคมออนไลน์ในทางผิดและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น การใช้คำหยาบคายนำไปโพสพาดพิงผู้อื่น ทำให้เกิดความเสีย ผิดกฎหมาย ดังนั้นการเสริมสร้างให้นิสิตนักศึกษาสามารถใช้วิจารณญาณ การวิเคราะห์สื่อ และสามารถเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้รับสาร ใช้ถ้อยคำสุภาพ การออกเสียงที่ชัดเจน

1.9 จากผลการศึกษาพบว่า การรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม มีค่าไอเกน 1.045 และมีความแปรปรวน 3.602 เนื่องจากการสื่อสารที่ประสบความสำเร็จปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การใช้น้ำเสียงที่เพราะ ภาษาที่สุภาพในการสื่อสาร เพราะจะทำให้ผู้รับสารรู้ว่าผู้ส่งสารมีความเป็นมิตรมากกว่าการใช้น้ำเสียงที่ขาดความไพเราะและใช้ภาษาที่หยาบคายหรือแม้แต่ในการซักถามการใช้น้ำเสียงอาจเป็นจุดเปลี่ยนความหมายได้ จากคำถามในข้อสงสัยปกติธรรมดาผู้ฟังสามารถตีความให้เป็นข้อคำถามหาเรื่องหรือบกรบกวนใจของผู้รับฟังได้ นอกจากนี้

การเปิดใจรับฟังนับเป็นอีกปัจจัยที่จะส่งผลให้การสื่อสารนั้นประสบความสำเร็จ เพราะหากผู้รับสารและผู้ส่งสารเปิดใจรับฟังซึ่งกันและกันจะทำให้ผู้ส่งสารเกิดความไว้วางใจในการส่งสารได้มากขึ้นซึ่งผู้ส่งสารและผู้รับสารจะรับรู้ผ่านความรู้สึก การให้ความสนใจและการซักถามเพื่อแสดงความสนใจในประเด็นหรือสารที่ส่งให้แกกัน ดังนั้น ควรมีการฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาสามารถใช้น้ำเสียงในการสื่อสารที่สุภาพและแสดงความเป็นมิตร เปิดใจรับฟังแล้วนำมาพิจารณาและซักถามในประเด็นที่สงสัยได้

1.10 จากผลการศึกษาพบว่า การตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้องมีค่าไอเกน 1.034 และมีความแปรปรวน 3.565 เนื่องจากปัจจุบันช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายคุณประโยชน์และโทษของแต่ละช่องทางการสื่อสารก็ต่างกันไปด้วย ซึ่งเยาวชนเป็นช่วงวัยที่มีการไตร่ตรองถึงผลกระทบ ประโยชน์และโทษน้อยมาก รวมถึงการใช้ภาษาที่เหมาะสมในแต่ละช่องทางการสื่อสารเช่นกัน ดังนั้นนิสิตนักศึกษาควรได้รับการเสริมสร้างความตระหนักถึงเนื้อหาและความถูกต้องในด้านการใช้ภาษาและเหมาะสมในการสื่อสารช่องทางต่าง ๆ และปลูกฝังให้นักศึกษาฝึกการไตร่ตรองถึงผลกระทบและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

2.1 ผลการวิจัยที่พบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ และกิจกรรมเปิดใจ เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้นักนิสิตนักศึกษา เช่น ฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยและคณะ กองพัฒนาศักยภาพนิสิตของมหาวิทยาลัยและคณะ ควรนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ และกิจกรรมเปิดใจ ไปใช้ในการพัฒนาทักษะสื่อสารของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาอย่างยิ่ง

2.2 สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่นำรูปแบบการจัดกิจกรรมไปใช้ ควรมีการวัดและประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจน เริ่มตั้งแต่การจัดให้มีเกณฑ์การวัดระดับทักษะสื่อสารของทั้ง 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ และกิจกรรมเปิดใจ ว่านิสิตนักศึกษามีคุณสมบัติ

ครบถ้วนตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้หรือไม่ จากนั้นจึงนำผลมาออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เกิดทักษะสื่อสารตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

3.1 สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดนโยบายให้กิจกรรมเสริมทักษะสื่อสารเป็นกิจกรรมบังคับนิสิตนักศึกษาต้องเข้าร่วมตลอด 4 ปีการศึกษา และจัดให้นิสิตนักศึกษามีพื้นที่สำหรับแสดงออก และฝึกฝนการสื่อสารให้กับนิสิตนักศึกษาอีกด้วย

3.2 สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารใหม่ที่เป็นประโยชน์กับการทำงาน (Reskill) และสามารถนำไปพัฒนาทักษะสื่อสารเพิ่มเติม (Upskill) ให้กับศิษย์เก่าและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา โดยการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับศิษย์เก่าและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพผลผลิตของสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความผูกพันผ่านกิจกรรมสำหรับสถาบันอุดมศึกษา บุคลากร นิสิตนักศึกษาปัจจุบัน และศิษย์เก่าได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษารูปแบบอื่น ๆ ที่สามารถนำไปพัฒนาเป็นโปรแกรมกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ได้กิจกรรมที่เฉพาะเหมาะกับกลุ่มเป้าหมายของ แต่ละสถาบันยิ่งขึ้น

2. เนื่องจากนวัตกรรมการสื่อสารและเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วจึงควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เพื่อค้นหารูปแบบการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ และให้เหมาะสมกับสังคมในอนาคตมากยิ่งขึ้น

3. ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปพัฒนาเป็นการทดลองและสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาโดยจัดเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้กับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

- Ashmore, Richard D.; Deaux, Kay.; & McLaughlin-Volpe, Tracy. (2004). An Organizing Framework for Collective Identity: Articulation and Significance of Multidimensionality. *Psychological Bulletin*. 130(1): 80-114 .<http://dx.doi.org/10.1037/0033-2909.130.1.80>.
- Ballantine, J., & McCourt Larres, P. (2009). Accounting undergraduates' perceptions of cooperative learning as a model for enhancing their interpersonal and communication skills to interface successfully with professional accountancy education and training. *Accounting Education: an international journal*, 18(4-5), 387-402.
- Bardo, J.W. & Hartman, J.J. (1982). *Urban Sociology: Systematic Introduction*. U.S.A.: F.E. Peacock.
- Baran, S. J. (2007). *Introduction to mass communication: media literacy and culture*. Boston: McGraw-Hill.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*.
- Berlo David K. (1960). *The Process of Communication*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Casey, W. M., & Burton, R. V. (1982). Training children to be consistently honest through verbal self-instructions. *Child Development*, 911-919.
- Chickering, A. W. (1969). *Education and Identity*. San Francisco, CA. : Jossey-Bass Inc., Publishers.
- Campbell, D. T., Stanley, J. C., & Gage, N. L. (1963). *Experimental and quasi-experimental designs for research*. Boston: Houghton Mifflin.
- Coombs, Timothy W. (2012). *Ongoing crisis communication: Planning, managing, and responding*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Berlo, David K. *The Process of Communication: An Introduction to Theory and Practice*. New York: Holt, Rinehart & Winston, 1960.

Edward T. Hall and M. M. Everett Rogers. William B. Hart Yoshitaka Miiike (2002: 3-20).

Edward T. Hall and The History of Intercultural Communication :The United States and Japan.

Erikson, E.H. (1968). Identity, Youth and Crisis. New York : Norton.

Ferguson, George A. (1981). Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed.

Tokyo: McGraw-Hill. Gilakjani, A. P., & Ahmadi, M. R. (2011). A study of factors affecting EFL learners' English listening comprehension and the strategies for improvement. *Journal of Language Teaching and research*, 2(5), 977.

Goldfinch, J., & Hughes, M. (2007). Skills, learning styles and success of first-year

undergraduates. *Active Learning in Higher Education*, 8(3), 259–

273. <https://doi.org/10.1177/1469787407081881>.

Good, Carter V. (1973). Dictionary of education. 3rd ed. New York: McGraw Hill Book Company.

Haiman, F. S. (1963). Effects of training in group processes on open-mindedness. *Journal of Communication*.

Harlak, H., Gemalmaz, A., Gurel, F. S., Dereboy, C., & Ertekin, K. (2008). Communication

skills training: effects on attitudes toward communication skills and empathic

tendency. *Education for Health*, 21(2), 62.

Hall, Stuart.; Evans, Jessica.; & Nixon, Sean. (1997). Representation. 1st ed. London :

SAGE Publications Ltd.

Hausser, D.L. (1980). Comparison of different models for organizational analysis. In

organizational assessment perspective on the measurement of organizational

behavior and the quality of work life. New York: John Wiley; & Son.

Heath, R. L., & Bryant, J. (2000). Human communication theory and research: Concepts,

contexts, and challenge. (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Hunt Jr, M. F., & Miller, G. R. (1968). Open-and closed-mindedness, belief-discrepant

communication behavior, and tolerance for cognitive inconsistency. *Journal of*

Personality and Social Psychology, 8(1p1), 35.

Hobbs, R. (1998). Teaching with and about film and television; Integrating media literacy

- concepts into management education. Retrieved January 5, 2017, from <http://www.Emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/02621719810210136>.
- Jeong, S. H., Cho, H., & Hwang, Y. (2012). Media literacy interventions: A meta-analytic review. *Journal of Communication*, 62(3), 454-472.
- Keeves, P.J. (1988). *Educational Research Methodology, and Measurement: An International Handbook*. Oxford, England: Pergamon Press.
- Kim, H. S. (2005). *Organizational structure and internal communication as antecedents of employee-organization relationships in the context of organizational justice: A multilevel analysis* (Doctoral dissertation).
- King, P.M. ; & Fields, A.L. (1980). A Framework for Student Development : From Student Development Goal Educational Opportunity Practice. *Journal of College Student Personnel*, 28, 541 – 548.
- Kerlinger, F. N., & Lee, H. B. (2000). *Foundations of behavioral research*. Orlando : Harcourt College Publishers.
- Kohlberg, L. (1969). *Stage and Sequence : The Cognitive – Developmental Approach to Socialization Theory and Research*. New York : Rand McNally.
- Kohlberg, L. (1981). *Essays on moral development. Vol. 1 : The Psychology of Moral Development: Moral Stages and The Idea of Justice*. New York: Harper & Row.
- Kohlberg, L. (1984). *Essays on moral development. Vol. 2 The Psychology of Moral Development: The Nature and Validity of Moral Stages*. New York : Harper & Row.
- Kolb, D.A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Kolb, D.A. (1976). *The Learning Style Inventory: Technical Manual*. McBer & Co, Boston, MA.
- Kolb, D.A. (1981). *Learning styles and disciplinary differences*. *The modern American college*, 232-255
- Kolb, D.A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Kolb, D.A., Rubin, I. M., & McIntyre, J.M. (1984). *Organizational psychology: readings*

- on human behavior in organizations*. Prentice Hall.
- Kolb, D.A., Robin, I.M., & Osliand, J. (1991). *Organization behavior reader*. Englewood Cliffs, NJ: Practice-Hall. 118
- Kolb, D.A., & Fry, R.E. (1974). *Toward an applied theory of experiential learning*. MIT Alfred P. Sloan School of Management.
- Lando, A. L. (2014). The critical role of crisis communication plan in corporations' crises preparedness and management. *Global Media Journal*, 7(1), 5.
- Lasswell, H. D. (1960). The structure and function of communication in society. In W. Schramm (Ed.), *Mass communication*. Urbana, IL: University of Illinois.
- Littlejohn, Stephen W.; & Foss, Karen A. (2008). *Theories of human communication*. Belmont, CA :Thomson/Wadsworth.
- Likert, R.A. (1932, May). Technique for the Measurement of Attitudes. *Arch Psychological*. 25(140): 1-55.
- Livingstone, S. (2004). Media literacy and the challenge of new information and communication technologies. *The communication review*, 7(1), 3-14.
- Livingstone, S. (2004). *What is Media Literacy?*. *Intermedia*. 32(3): 18-20.
- Lombard, M., Snyder-Duch, J., & Bracken, C.C. (2002). Content analysis in mass communication: Assessment and reporting of intercoder reliability. *Human communication research*, 28(4), 587-604.
- Mallett, O., & Wapshott, R. (2014). Informality and employment relationships in small firms: Humour, ambiguity and straight-talking. *British Journal of Management*, 25(1), 118-132.
- Martin, H. A., & Ciurzynski, S. M. (2015). Situation, background, assessment, and recommendation—Guided huddles improve communication and teamwork in the emergency department. *Journal of emergency nursing*, 41(6), 484-488.
- Miller, T. K.; & Winston, Jr., R. B.; & Associates. (1991). *Administration and Leadership In Student Affairs*. Muncie, IN : Accelerated Development Inc.
- Neill, J. (2005). John Dewey: Philosophy of Education. Retrieved July 17, 2017, from <http://www.wilderdom.com/experiential/JohnDeweyPhilosophyEducation.html>

Potter, W. J. (2011). Media literacy. Los Angeles: SAGE

Radford, A. D., Stockley, P., Taylor, I. R., Turner, R., Gaskell, C. J., Kaney, S., ... & Magrath, C. (2003). Use of simulated clients in training veterinary undergraduates in communication skills. *Veterinary Record*, 152(14), 422-427.

Rees, C., Sheard, C., & Davies, S. (2002). The development of a scale to measure medical students' attitudes towards communication skills learning: the Communication Skills Attitude Scale (CSAS). *Medical education*, 36(2), 141-147

Rider, E. A., & Keefer, C. H. (2006). Communication skills competencies: definitions and a teaching toolbox. *Medical education*, 40(7), 624-629.

Rodgers, R. F. (1980). Theories Underlying Student Development. In D.G. Creamer (Ed.) *Student Development in Higher Education : Theories , Practices and Future Directions*. A P C A Media Publication , No. 27. Falls Church, VA : American College Personnel Association.

Rodgers, R. F. (1989). Student Development. IN U. Delworth & G.R. Hanson (Eds.) *Student Services :A Handbook for The Profession*. San Francisco, CA : Jossey-Bass.

Ruben, B. D., & Stewart, L. P. (1998). *Communication and human behavior*. (4th ed.). Boston, MA: Allyn & Bacon.

Samter, W., & Burleson, B. R. (1990). Evaluations of communication skills as predictors of peer acceptance in a group living situation. *Communication Studies*, 41(4), 311-326.

Schramm, W. (1954). How communication works. In W., Schramm (Ed.), *The process and effects on mass communication*. (pp. 3-26). Urbana, IL: University of Illinois.

Stoner, A.F. and Wankel, C. (1986). *Management*. 3rd ed. New Delhi: Prentice-Hill Private Limited. Thompson, Arthur A., Margaret A. Peteraf, John E Gamble, and A.J. Strickland III. *Crafting and Executing Strategy: The Quest for Competitive Advantage*. 19th ed. McGraw-Hill Education, Inc., 2014.

Smith, R.H., and Others. (1980). *Measurement: Making Organization Perform*. New York Macmillan.

- Tennyson, P. A., & Ray, K. (2005). Creating a strategic communication plan that gathers no dust. *Journal-American Water Works Association*, 97(1), 48-57.
- Tickle-Degnen, L., & Rosenthal, R. (1990). The nature of rapport and its nonverbal correlates. *Psychological inquiry*, 1(4), 285-293.
- Torppa, C. B., & Smith, K. L. (2011). Organizational change management: A test of the effectiveness of a communication plan. *Communication Research Reports*, 28(1), 62-73.
- Tyler, Ralph. W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Cicago: The University of Chicago Press.
- Van Dalen, J., Kerkhofs, E., van Knippenberg-Van Den Berg, B. W., van Den Hout, H. A., Scherpbier, A. J. J. A., & Van der Vleuten, C. P. M. (2002). Longitudinal and concentrated communication skills programmes: two dutch medical schools compared. *Advances in Health Sciences Education*, 7(1), 29-40.
- Von Fragstein, M., Silverman, J., Cushing, A., Quilligan, S., Salisbury, H., Wiskin, C., & UK Council for Clinical Communication Skills Teaching in Undergraduate Medical Education. (2008). UK consensus statement on the content of communication curricula in undergraduate medical education. *Medical education*, 42(11), 1100-1107.
- Waller, A., Prior, S., & Cummins, K. (2011, October). A straight-talking case study. *In The proceedings of the 13th international ACM SIGACCESS conference on Computers and accessibility (pp. 219-220)*.
- Weaver, W. W. (1949). In C. E. Shannon, & W. W. Weaver (1949). *The mathematical theory of communication*. Urbana, IL: University of Illinois.
- Wolfgramm, C., Suter, N., & Göksel, E. (2016). Examining the role of concentration, vocabulary and self-concept in listening and reading comprehension. *International Journal of Listening*, 30(1-2), 25-46.
- Wood, J. T. (2004). *Communication mosaics: An introduction to the field of communication*. (3rd ed.). Belmont, CA: Wadsworth.
- Wood, J. T.. (2004). *Communication theories in action: An introduction*. (3rd ed.).

Belmont, CA: Wadsworth.

Wood, J. T.. (2012). *Communication in Our Lives*. MA: Wadsworth Publishing.

Zavertnik, J. E., Huff, T. A., & Munro, C. L. (2010). Innovative approach to teaching communication skills to nursing students. *Journal of Nursing Education*, 49(2), 65-71.

Zick, A., Granieri, M., & Makoul, G. (2007). First-year medical students' assessment of their own communication skills: a video-based, open-ended approach. *Patient education and counseling*, 68(2), 161-166.

Zuckerman, M., Amidon, M. D., Bishop, S. E., & Pomerantz, S. D. (1982). Face and tone of voice in the communication of deception. *Journal of Personality and Social Psychology*, 43(2), 347.

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด.

สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.mua.go.th/university-2.html>.

กาญจนา คุณารักษ์. (2540). *หลักสูตรและการพัฒนา*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

กาญจนา แก้วเทพ. (2547). *การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์*. กรุงเทพฯ: บริษัท แบรินด์เอจ จำกัด.

กาญจนา แก้วเทพ. (2554). *สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). *การวิเคราะห์ข้อมูลหลายตัวแปร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิริติ คชนทวา และพรพรรณ ประจักษ์เนตร (2560). ปัจจัยการสื่อสารเพื่อพยากรณ์พฤติกรรมการอ่านของคนไทย. *วารสารนิเทศศาสตร์*. 35(3): 61-78.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2562). รายงานประจำปีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีบัญชี(1 ตุลาคม 2559-30 กันยายน 2560). สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2562, จาก <https://www.chula.ac.th/wpcontent/uploads/2019/04/%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%88%E0%B8%B3%E0%B8%9B%E0%B8%B5%E0%B8%88%E0%B8%B8%E0%B8%AC%E0%B8%B2%E0%B8%AF->

[E0%B8%9B%E0%B8%B5%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8A%E0%B8%B5-2560.pdf](https://www.reg.chula.ac.th/stats.html).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2562). สถิตินิติศึกษา. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2562, จาก

<https://www.reg.chula.ac.th/stats.html>.

จิตต์ภิญา ชุมสาย ณ อยุธยา และคณะ. (2554). อุตลักษณ์นิติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชั้นปีที่ 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จิตราวัฒน์ โพธิมากะ (2523). การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกษตร. กรุงเทพฯ: พิศารพิมพ์

จินตนา ยูนิพันธ์ (2525). นิติศึกษากฎการแนวปฏิบัติและปัญหา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

จิรวัดณ์ วีระกร. (2542). พื้นฐานทักษะการดำเนินกิจกรรมนิติ. กรุงเทพฯ : บริษัท พี.ที. พัฒนาการ
พิมพ์ จำกัด

ใจจริง บุญเรืองรอด. (2541). กิจกรรมร่วมหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

จักรเมือง ผ่านมานะเจริญ. (2561). การพัฒนากิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้เท่าทันสื่อสังคม
ออนไลน์สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารและการจัดการการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เฉลิมพร เย็นเยือก. (2552). การติดต่อสารในองค์การ. ปทุมธานี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.

ชาญชัย ศรีไสยเพชร. (2528). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระ
นคร. ชัชฎา อัครศรีวร นากาโอะ และกฤษณ์ท แสนทวิ. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
รู้เท่าทันข้อมูลและสื่อดิจิทัลของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการนวัตกรรม
สื่อสารสังคม. 7 (13): 61.

ทิตยา ปิยภัณฑ. (2557). ค่านิยมดิจิทัลกับพฤติกรรมด้านการสื่อสารออนไลน์ของเด็กและเยาวชน
ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐวิฑูรา วิจิตรจามรี (2558). การสื่อสารในองค์การ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2542). โครงการ/กิจกรรมวิจัยพัฒนาเพื่อส่งเสริมคุณธรรม/จริยธรรมให้นิสิต/
นักศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา.ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543) .
มาตรฐานกิจการนักศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

ทงธรรม ธีระกุล (2548). การสื่อสาร : กลยุทธ์สู่ความสำเร็จขององค์กร. วารสารปาริชาติ.
1(18): 51.

- ทวนชัย อรุณโรจน์ และเกรียงชัย ปิงประวัติ. (2559: 20-21). ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนระดับ
อาชีวศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวให้สอดคล้องกับประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียน. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 2(4): 20-21.
- ทศนา แหมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญวิธ วิเชียรพันธ์ และปวีณา จันทรสุข. (2556). รายงานพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่ง
ศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชนไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน .
กรุงเทพฯ :สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพร สุนะ. (2556: 79). การรู้เท่าทันในการใช้สื่อออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชา
การสื่อสารดิจิทัล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (นิเทศศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- นภาพรณ อาชาเพชร (2560: 104). การรังแกผ่านโลกไซเบอร์ ความรุนแรงที่ต้องแก้ไข และ
นวัตกรรมการจัดการปัญหา. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม. 1(9): 104.
- นรภัทร อัมพานิช. (2559:). รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอเชีย
อาคเนย์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิชาวดี ตานีเหิง และคณะ. (2559). อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์
และสื่อ ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. มหาวิทยาลัยยะลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- บุญส่ง หาญพานิช. (2546). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย.
ปริญญานิพนธ์ ค.ด. ครุศาสตร์ (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ประภาพรณ สุวรรณสุข. (2537). เอกสารการสอนชุด ระบบการเรียนการสอน หน่วยที่ 8-15.
พิมพ์ครั้งที่ 7.นนทบุรี :มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประภัสสร จันทรสถิตย์พร. (2560). อ่าน คิด เขียน เรียนละคร การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารของ
เด็กและเยาวชนด้วยศิลปะการละครเพื่อการพัฒนา. วารสารนิเทศศาสตร์. 35(1): 63-78.

ประดับ นิลพังงา. (2535). กิจกรรมเสริมหลักสูตร. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์
วิทยาลัยครู สอนสุนันทา. กรุงเทพฯ: แพร่วิทยา.

ปรัชญา เปี่ยมการุณ. (2562: 113). ภูมิทัศน์สื่อ ภายใต้บริบทการสื่อสารการท่องเที่ยว.

วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม. 7 (11): 113-117.

ผ่องพรรณ ลวนานนท์ (2547). การสื่อสารในงานสารนิเทศ. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงาน
วิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฝ่ายพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2560). ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้
บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา
2559-2556

พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ. (2562, 9 กรกฎาคม 2562). สัมภาษณ์โดย วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์ ที่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์จี ปณรัตน์ และวรุฒิ มั่นสุขผล. (2561: 97). ผลการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างการให้สื่อสังคม
ออนไลน์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร. 2(16): 97

พิชญภา ยืนยาว. (2552). รูปแบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา. คุชชินีพนธ์
ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
ถ่ายเอกสาร.

พิเชษฐ พิมพ์เจริญ. (2561). การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติงาน
สิ่งพิมพ์ยุคดิจิทัลสำหรับนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารและการจัดการการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2550). รายงานโครงการวิจัยบูรณาการเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจ
ฐานความรู้. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ญภา แก้วเขียว (2562). การศึกษาพัฒนาการคุณภาพการศึกษาผ่านโมเดลโค้งพัฒนาการของผล
การประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปริญญาานิพนธ์ ปร.ด. (การวิจัยและพัฒนา
ศักยภาพมนุษย์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาทิติ ตริสกุล. (2554). หลักนิเทศศาสตร์. นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เฟิร์นข้าหลวง พรินติ้งแอนด์

พับลิชซึ่ง.

ภัทร จำปาทอง (2560 : 7). อบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงด้านกิจการนักศึกษา รุ่นที่ 3. อนุสาร
อุดมศึกษา ปีที่ 43 ฉบับที่ 469.

ภัทริรา ธีรสวัสดิ์ (2562: 57). รูปแบบการจัดการการสื่อสารเพื่อสร้างความยั่งยืนของกิจการเพื่อ
สังคมไทย. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม. 2(14): 57.

ภัทรวลี นิติเกษตรสุนทร (2559). ทฤษฎีและพฤติกรรมการสื่อสาร. นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธราช.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.สตร. (2552). กรอบคุณลักษณะบัณฑิตอันพึง
ประสงค์ของ สืบค้นเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2562, จาก

[http://acrd.tu.ac.th/course/documents/7/%E0%B8%](http://acrd.tu.ac.th/course/documents/7/%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%93%E0%B8%91%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%9E%E0%B8%B6%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B9%8C%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%AD%E0%B8%9A.pdf)

[81%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%93%E0%B8%91%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%9E%E0%B8%B6%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B9%8C%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%AD%E0%B8%9A.pdf](http://acrd.tu.ac.th/course/documents/7/%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%93%E0%B8%91%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%9E%E0%B8%B6%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B9%8C%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%AD%E0%B8%9A.pdf)
f.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2558). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษายภายใน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2557. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2560,

จาก http://qasp.tu.ac.th/old_web/qa/paper_qa/evaluation/year57/report_in57.pdf.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2562). สถิตินักศึกษา. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2562,

จาก <https://www.reg.tu.ac.th/th/post/read/268>.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2562). สถิติจำนวนนิสิต. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2562,

จาก (<http://edservices.op.swu.ac.th/Default.aspx?tabid=7689>).

ยุทธ ไถยวรรณ (2556). การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ยุคลวัชร ภัคดีจักริฐดี. (2562, 9 กรกฎาคม 2562). สัมภาษณ์โดย วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์
ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยุวลักษณ์ เส้นหวาน. (2554). การพัฒนารูปแบบและกลไกการบริหารจัดการสถาบันการพลศึกษาสู่
ความเป็นเลิศ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ราณี รัชพงษ์. (2559). 100 คำศัพท์ทางการศึกษา 100 เวลาชาดกาล ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์. (2549). การพัฒนารูปแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

วรวรรณ วาณิชยเจริญชัย. (2553). การเรียนรู้จากการปฏิบัติ: การประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน. Journal of Nursing Science, 28(4), 37-44

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). งานบุคลากรนิสิต นักศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีรเทพ สุดแดน และคณะ. (2556). ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ของ นิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วิษณุภา เมธีวรจักร. (2557). รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง 2. วิทยานิพนธ์ พท.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

วิสูตร โพธิ์เงิน. (2555). การใช้สุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาความสามารถในการตั้งคำถามของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. เอกสารประกอบการประชุมนำเสนอผลงาน วิจัยและวิทยานิพนธ์ระชาติ สาขา การศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้องปี 2556. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). การวิจัยทางการบริหารการศึกษาแนวคิดและกรณีศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดทิพย์วิสุทธิ.

ศรัณย์ จันทร์หาญ และพัชณี เขยจรรยา (2560: 94-110). เครือข่ายการสื่อสารออนไลน์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน เพื่อการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสาร นิเทศศาสตร์. 35(3): 94-110.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมเชื้อ มหาราชเสนา. (2534). กิจกรรมร่วมหลักสูตร. ยะลา: วิทยาลัยครูยะลา สหวิทยาลัยทักษิณ.

สมบุญ สร้อยวงศ์. (2550). การวิเคราะห์องค์ประกอบ = Factor Analysis : Mr 674. พิมพ์ครั้งที่ 1.

- กรุงเทพฯ: ภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
สมปอง ใจดีเฉย. (2562, 19 เมษายน 2562). สัมภาษณ์โดย วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์ ที่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาพการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). กิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2562). การอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงด้าน
กิจการนักศึกษา. สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.mua.go.th/university-2.html>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2559(38). รายงานผลการดำเนินงาน
เพื่อรับฟังความคิดเห็นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559. บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด. กรุงเทพฯ
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579.
สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2562, จาก
<http://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf>.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2538). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 การพัฒนานักศึกษา. กรุงเทพฯ: กอง
กิจการ นักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. สำเนา ขจรศิลป์. (2542). มิติใหม่ของกิจการ
นักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สุจิตรา กิตติศัพท์, เนตรชนก บัวนาถ และพีรวิชญ์ คำเจริญ (2562: 57). พฤติกรรมการเปิดรับสื่อกับ
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคลากรโรงพยาบาลค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา.
วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม. 1(14): 62.
- สุชาญ โกติน. (2546, เมษายน). วิสัยทัศน์ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา.
วารสารวิชาการ. 6(4):40-41.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และลัดดาวัลย์ รอดมณี. (2527). เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัว

- สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.สุรพงษ์ โสณะเสถียร. (2533). การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2553). สถิติและการวิจัยเบื้องต้นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2553). เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: บริษัท วิทย์พัฒน์.
- อดิพล เอื้อจรัสพันธุ์. (2568). การสื่อสารเพื่อการพัฒนาเครือข่ายตลาดสีเขียว. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม. 3(5): 31.
- อดิพล เอื้อจรัสพันธุ์. (2561). พฤติกรรมการใช้สื่อของกลุ่มเงินเนอเรชั่น เอ็กซ์ และเงินเนอเรชั่น วาย. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม. 6(11): 64.
- อุดมศรี ไชว์พิทพรชัย. (2562, 1 เมษายน 2562). สัมภาษณ์โดย วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์ ที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุษา ศิลป์เรืองวิไล (2559). ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักสร้างสรรค์ในยุคดิจิทัล. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- อัษ แสงนภักดี. (2558). รูปแบบปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. ดุษฎีนิพนธ์ ปริญญาโท. (วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา). ชลบุรี: คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ไอฟาร์ พรหมลิขิต. (2562, 1 เมษายน 2562). สัมภาษณ์โดย วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
สรุปการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

1. อาจารย์ ดร.พิชัยวัฒน์ แสงประพาฬ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.ลักษณินันท์ ทรงเสียงไชย
สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร.รัตนางค์ ตูละวรรณ
คณวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิพล เอื้อจรัสพันธ์
วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. อาจารย์ ดร.ยุคลวัชร ภัคดีจักริวิทย์
วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. อาจารย์ ดร.ปิ่นนลน์ ปุณณูประภา
วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. นายณัฐวัฒน์ ประสพอารยา
บริษัท อินเวนท์เทค ซิสเต็ม (ประเทศไทย) จำกัด
8. นายธภัทร อาจศรี
บริษัท ปีโตรนาส จำกัด
9. นางปราณี กุลละวานิชย์
บริษัท The MOK Grup จำกัด
10. นางสาวลัดดา แก้วเรือง
บริษัท Show DC Crop จำกัด
11. นายสุรชาติ เพ็ญพิชัย
บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด มหาชน
12. นายณณัฐฐณณ ดীনาน
บริษัท เอ็กซ์แซกท์ จำกัด

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์กิติมา สุรสนธิ
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. อาจารย์ ดร.สรคม ดิสงะมาน
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา
สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา กิจธรรรม
สำนักทดสอบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีรัฐ ภักดีธนชาติ
วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร
สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา**

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์า จินตโกวิท
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.สรคม ดิสสะมาน
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร.รัตนางค์ ตูละวรรณ
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิพล เอื้อจรัสพันธ์
วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี จันท์เสม
วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรวณ แพทยานนท์
วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. อาจารย์ ดร.ปรารธนา คงสำราญ
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สรุปการประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือ

สรุปการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งทำการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

0 หมายถึง ไม่แน่ว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

+1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

โดยนำคะแนนในการประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เพื่อพิจารณาข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยเลือกข้อที่มีค่า 0.5 ขึ้นไป มาใช้เป็นข้อความในแบบสอบถามสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	ฉันตั้งใจรับฟังข้อมูลอย่างมีสมาธิ	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
2	ฉันมีมารยาทในการฟังไม่พูดแทรกในขณะที่ผู้พูดกำลังส่งสาร	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
3	การฟังทำให้ฉันสามารถเพิ่มองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
4	ฉันฟังแล้วสามารถซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ เมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้สอบถาม	1	1	1	0	1	4	0.8	สอดคล้อง

5	การฟังทำให้ฉันสามารถสรุปเนื้อหาสาระของสารนั้น ๆ ได้	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
6	ฉันแบ่งเวลาสำหรับการอ่านเพื่อทบทวนเนื้อหาสาระทั้งก่อนและหลังเรียน	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
7	ฉันเพิ่มทักษะด้านการใ้รู้ด้วยวิธีการอ่านในประเด็นที่สนใจ	1	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
8	หากฉันเกิดข้อสงสัยในเนื้อหาที่สนใจทักษะด้านการอ่านจะช่วยให้การค้นหาคำตอบได้เป็นอย่างดี	1	1	-1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
9	ฉันสามารถสื่อสารด้วยข้อมูลที่ เป็นความจริง เชื่อถือได้	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
10	ฉันสามารถเรียงลำดับขั้นตอน ของสารที่จะส่งไปยังผู้ฟังได้อย่างถูกต้อง	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
11	ฉันไม่บิดเบือนหรือแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อมูลในการสื่อสาร	1	1	1	0	1	5	1	สอดคล้อง

12	ฉันสามารถจับใจความ สำคัญและสรุปความได้ ทั้งการอ่านและการฟัง	1	1	0	1	1	5	1	สอดคล้อง
13	ฉันสามารถตั้งคำถามเพื่อ จะได้เข้าใจในเนื้อหาอื่นๆ	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
14	ฉันสามารถสรุปความเพื่อ สื่อสารไปยังบุคคลอื่น จะต้องมีสาระตรงกับสาร ที่ได้รับมา	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
15	หากฉันไม่มั่นใจในเนื้อหา ที่ตนเองกำลังฟังศึกษา/ ฉันจะตั้งคำถามและหา คำตอบจากสื่อในช่องทาง ต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
16	ฉันให้เกียรติซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับ สาร	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
17	ฉันใช้สิทธิในการเป็นผู้ฟัง ได้โดยการซักถาม แลกเปลี่ยนประเด็นที่ สนใจ	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
18	ฉันหลีกเลี่ยงถ้อยคำโจมตี บุคคลอื่นหรือใช้วาจาที่ สร้างความเกลียดชัง	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
19	ฉันไม่ใช้วาจาที่ส่งไปทาง พฤติกรรมรังแกผู้อื่น (bully)	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

20	ฉันคำนึงถึงความถูกต้อง ของเนื้อหาและการใช้ ภาษา ก่อนส่งสารใน ช่องทางต่าง ๆ	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
21	ฉันสามารถสื่อสารอย่าง ครบถ้วนและชัดเจนจะ กระตุ้นให้ผู้ฟังเข้าใจถึง สารนั้นได้	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
22	ฉันสามารถสื่อสารด้วย เหตุผลสามารถโน้มน้าว ให้ปฏิบัติงานได้ง่ายโดย ไม่เกิดความขัดแย้ง	-1	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
23	เมื่อมีผู้ขอความช่วยเหลือ ฉันสามารถอธิบายให้ เข้าใจง่ายและสามารถ นำไปใช้ได้จริง	1	1	1	0	1	4	0.8	สอดคล้อง
24	ฉันตระหนักถึงความ ครบถ้วนของเนื้อหาและ เปิดโอกาสให้ผู้อื่นซักถาม ได้	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
25	ฉันไม่แสดงท่าทีปฏิเสธ หรือแสดงอารมณ์ไม่เห็น ด้วยกับสิ่งที่ผู้ส่งสารได้ นำเสนอ	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
26	ฉันเปิดใจรับฟังในสิ่งต่าง ๆ และพิจารณาว่าเป็น เช่นนั้นหรือไม่ แล้วจึง ซักถามในประเด็นที่สงสัย	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง

27	ความสามารถใช้น้ำเสียงที่เหมาะสมตามสถานการณ์และกาลเทศะ	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
28	หากฉันเกิดภาวะตึงเครียดในระหว่างการสื่อสาร ควรใช้สติควบคุมตนเองไม่ให้เกินไปตามสภาวะทางอารมณ์	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
29	ฉันมีการพัฒนาตนเองโดยการหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
30	ฉันพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมให้ทันสมัยไม่ตกยุค	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
31	ฉันเตรียมข้อมูลทุกครั้งอย่างรอบคอบเมื่อมีการสื่อสารกับบุคคลอื่น	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
32	ฉันแสวงหาความรู้ที่สนใจเพื่อพัฒนาเป็นทักษะที่ชำนาญในอนาคต	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
33	ฉันฝึกฝนและพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นนักการสื่อสารที่ดี เช่น ใช้ภาษาถูกต้อง รู้จักกาลเทศะ สุภาพ และมีความมั่นใจ เป็นต้น	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง

34	ภายหลังที่ฉันรับสารแล้ว ฉันจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกันด้วยวาจาที่ สุภาพเรียบร้อย	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
35	นอกจากการพูดจาที่ สุภาพเรียบร้อยแล้ว การ สื่อสารด้วยท่าทางยังเป็น การเพิ่มความน่าเชื่อถือ ให้กับผู้ส่งสารอีกด้วย	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
36	ฉันนำเสนอสารผ่านสื่อ ควรคำนึงถึงความ เหมาะสม ความถูกต้อง รวมถึงการใช้ภาษาที่ เหมาะสมและอย่าง สร้างสรรค์	-1	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
37	การสื่อสารที่อ้างอิงจาก แหล่งข้อมูลอื่น ๆ ฉันจะ แสดงแหล่งข้อมูลที่อ้างอิง ทุกครั้ง	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
38	ฉันศึกษาจากผู้ฟังหรือมี ข้อมูลพื้นฐานของผู้รับ สารก่อนเพื่อจะได้เตรียม ข้อมูลให้ตรงตาม เป้าหมาย	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
39	นอกจากฉันเลือกใช้สื่อได้ อย่างเหมาะสมแล้ว การ สร้างบรรยากาศที่ดี ช่วย ให้ฉันสร้างความคุ้นเคย กับผู้รับสาร	-1	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง

40	ฉันรู้จักกาลเทศะ ซึ่งเป็นมารยาทพื้นฐานของสังคม	1	1	0	1	1	4		สอดคล้อง
41	ฉันระมัดระวังการใช้หลักภาษา ระดับภาษา โดยคำนึงถึงพื้นฐาน ประเพณี วัฒนธรรมของผู้รับสาร	-1	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
42	ฉันใช้จิตวิทยาในการสื่อสาร โดยหลีกเลี่ยงการปะทะและการใช้อารมณ์ ควรใช้สติและเหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
43	ฉันใส่ใจในรายละเอียด รวมถึงข้อมูลที่จะส่งสารไปยังบุคคลระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	-1	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
44	ฉันไม่หลงประเด็นหรือหลงไปตามกระแสของสารผ่านสื่อต่าง ๆ โดยที่ยังไม่มีการตรวจสอบความถูกต้อง	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
45	ฉันสามารถประเมินสื่อวิเคราะห์ และวิจารณ์สื่อได้อย่างสร้างสรรค์	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง

46	สื่อเปรียบเสมือนดาบสองคม หากใช้สื่อไปในทางที่ผิดหรือไม่ได้มีการตรวจสอบข้อมูลก่อนก็จะทำให้ผู้ส่งสารได้รับความเสียหาย	1	1	1	-1	1	4	0.8	สอดคล้อง
47	ฉันเข้าใจในบริบทวัตถุประสงค์ รวมถึงความคาดหวังของผู้รับสาร	-1	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
48	ฉันเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้รับสาร	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
49	ฉันสามารถประเมินสถานการณ์ที่เป็นกระแสในปัจจุบันมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสื่ออย่างสร้างสรรค์	-1	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
50	ฉันตระหนักถึงการมีมารยาทในการสื่อสาร	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
51	ฉันมีกิริยาวาจาที่เรียบร้อยถูกต้องตามคตินิยมของตนในสังคมนั้น ๆ	-1	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
52	ฉันสามารถนำมารยาทในการสื่อสารไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

53	ฉันฝึกทักษะในการ นำเสนองานให้เข้าใจง่าย ในระยะเวลาที่จำกัด (Pitching)	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
54	ฉันสามารถเข้าถึงสื่อและ แยกแยะข้อมูลได้ว่า ข้อมูลใดเชื่อถือได้หรือ เชื่อถือไม่ได้ (Fake NEWS)	-1	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
55	การแสดงความคิดเห็น ควรใช้น้ำเสียงในการ สื่อสารที่สุภาพและเป็น มิตร	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
56	น้ำเสียงที่ดีจะช่วยสร้าง บรรยากาศในการสนทนา ได้ดีขึ้น	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
57	ฉันสามารถสื่อสารความ คิดเห็นของตนเองออกไป ได้อย่างเหมาะสม	1	1	0	1	1	4	0.8	คงเดิม
58	การใช้อารมณ์ในการ แสดงความคิดเห็น ต้อง ใช้สติและวิเคราะห์จาก สื่อที่ฟังเพื่อแลกเปลี่ยน ทัศนคติ ความรู้ต่อกัน	1	1	1	-1	1	4	0.8	สอดคล้อง
59	ฉันเข้าใจถึงแก่นของสาร ที่ต้องการจะสื่อสารอย่าง แท้จริง	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

60	ฉันสามารถสรุปสารให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องฟังและเข้าใจตรงกันได้โดยง่าย	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
61	ฉันศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้รับสาร เพื่อเป็นการมัดใจผู้รับสารและสามารถสานสัมพันธ์อันดีในระยะยาว	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
62	ฉันสื่อสารความคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถตีความและรับรู้บริบทของผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารนั้น ๆ ได้	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
63	การพูดโดยไม่คิดหรือไตร่ตรองก่อน อาจทำให้คำพูดนั้นส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายต่อผู้พูดได้	1	1	1	-1	1	4	0.8	สอดคล้อง
64	ฉันคิดทบทวนและไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนที่จะสื่อสารออกไป	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง

65	ฉันสามารถสะท้อน ความคิดของตนเองให้ ผู้อื่นเข้าใจด้วยวิธีการ ซักถามอย่างสร้างสรรค์ และไม่มีอคติต่อกัน	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
66	หากฉันมีข้อสงสัย ผู้รับ สารต้องสอบถามกับผู้ส่ง สารทันที เพื่อให้เกิดความ กระจ่าง ความถูกต้อง และเข้าใจตรงกัน	1	1	1	-1	1	4	0.8	สอดคล้อง
67	การซักถามก่อให้เกิดองค์ ความรู้ใหม่ได้	1	1	1	-1	1	4	0.8	สอดคล้อง
68	การสื่อสารที่ดีจะต้องมี การวางแผน ลำดับ ความสำคัญของสาร	1	1	1	-1	1	4	0.8	สอดคล้อง
69	การวางแผนและเตรียม ความพร้อมเพื่อการ สื่อสารในทุกครั้งจะทำให้ ผู้ส่งสารนั้นกลายเป็นนัก สื่อสารมืออาชีพ	1	1	1	-1	1	4	0.8	สอดคล้อง
70	ฉันวางแผนในการหา ข้อมูล รวมถึงการ วิเคราะห์ข้อมูลนั้นให้ ถูกต้องตรงตาม วัตถุประสงค์ที่ต้องการจะ สื่อสาร	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

71	ฉันมีจรรยาบรรณและ ความรับผิดชอบต่อสังคม ในการสื่อสาร	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
72	นักสื่อสารที่ดี ต้องรู้จัก เคารพสิทธิ และให้เกียรติ ผู้อื่น	1	1	1	-1	1	4	0.8	สอดคล้อง
73	นักสื่อสารที่ดีจะต้องไม่ เอาเปรียบหรือเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนตนหรือทำ การหาข้อมูลที่จะละเมิดสิทธิ ของผู้อื่น	-1	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
74	การสื่อสารไปสู่ สาธารณชนโดยไม่ได้มี การกลั่นกรองข้อมูลอย่าง รอบคอบ ผู้ส่งสารจะต้อง แสดงความรับผิดชอบต่อ หรือยอมรับผิดในสารที่ ตนได้เผยแพร่ไป	1	1	1	-1	1	4	0.8	สอดคล้อง
75	ฉันสามารถจับใจความ สำคัญและสรุปความจาก การฟังได้	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
76	เมื่อมีผู้ขอความช่วยเหลือ ฉันสามารถอธิบายให้ สามารถนำไปใช้ได้จริง	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
77	ฉันตระหนักถึงการเปิด โอกาสให้ผู้อื่นซักถามได้	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้าง
(สำหรับอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา)
เรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษา

ชื่อผู้วิจัย นายวรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์ นิสิตหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุสิต
 บัณฑิตสาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา แขนงวิชาการ
 บริหารการอุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

คณะ.....มหาวิทยาลัย.....

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์.....

เริ่มการสัมภาษณ์น. จบการสัมภาษณ์น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. กรุณาเล่าประวัติโดยย่อเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวในด้านต่อไปนี้

1.1 ประวัติการศึกษา

.....

.....

.....

1.2 ประสบการณ์การสอน

.....

.....

.....

1.3 ความเชี่ยวชาญพิเศษ

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้าง
(สำหรับผู้ใช้บัณฑิต)
เรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษา

ชื่อผู้วิจัย นายวรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์ นิสิตหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุซงู
 บัณฑิตสาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา แขนงวิชาการ
 บริหารการอุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....บริษัท.....

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์.....

เริ่มการสัมภาษณ์น. จบการสัมภาษณ์น.

ท่านเป็นผู้ใช้บัณฑิตจากสถาบันใดบ้าง (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

☐ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

☐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. กรุณาเล่าประวัติโดยย่อเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวในด้านต่อไปนี้

1.1 ประวัติการศึกษา

.....

.....

1.2 ประสบการณ์การทำงาน

.....

.....

ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ 1 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการเป็นผู้ฟังที่ดี

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
1. ด้านการเป็นผู้ฟังที่ดี		
1.1 ตั้งใจรับฟังข้อมูลอย่างมีสมาธิ	✓	
1.2 มีมารยาทในการฟังไม่พูดแทรกในขณะที่ผู้พูดกำลังส่งสาร		✓
1.3 การฟังสามารถเพิ่มองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้	✓	✓
1.4 ผู้ฟังสามารถซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ เมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้		✓
สอบถาม		
1.5 ผู้ฟังสามารถสรุปเนื้อหาสาระของสารนั้น ๆ ได้		✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านการเป็นผู้ฟังที่ดี นั้น สามารถสรุปได้เป็น 5 ข้อ โดยในภาพรวมมี 1 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 1.3 การฟังสามารถเพิ่มองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ ทั้งนี้ เมื่อแยกผลสัมภาษณ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนฯ กับผู้ใช้บัณฑิตฯ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลของทักษะสื่อสารด้านการเป็นผู้ฟังที่ดี ได้ดังนี้

อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ มีความเห็นว่า การเป็นผู้ฟังที่ดีจะต้องตั้งใจรับฟังข้อมูลอย่างมีสมาธิ และการฟังสามารถเพิ่มองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้

ผู้ใช้บัณฑิตจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่รับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา มีความเห็นว่า การเป็นผู้ฟังที่ดี จะต้องมีความมารยาทในการฟังไม่พูดแทรกในขณะที่ผู้พูดกำลังส่งสาร การฟังสามารถเพิ่มองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ ผู้ฟังสามารถซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ เมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้สอบถาม และผู้ฟังสามารถสรุปเนื้อหาสาระของสารนั้น ๆ ได้

ตารางที่ 2 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านรักการอ่าน

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
2. ด้านรักการอ่าน		
2.1 มีการแบ่งเวลาสำหรับการอ่านเพื่อทบทวนเนื้อหาสาระทั้งก่อนและหลังเรียน	✓	✓
2.2 ควรเพิ่มทักษะด้านการรู้ด้วยวิธีการอ่านในประเด็นที่สนใจ	✓	✓
2.3 หากเกิดข้อสงสัยในเนื้อหาที่สนใจทักษะด้านการอ่านจะช่วยในการค้นหาคำตอบได้เป็นอย่างดี	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านรักการอ่าน นั้น สามารถสรุปได้เป็น 3 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 3 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 2.1 มีการแบ่งเวลาสำหรับการอ่านเพื่อทบทวนเนื้อหาสาระทั้งก่อนและหลังเรียน ข้อที่ 2.2 ควรเพิ่มทักษะด้านการรู้ด้วยวิธีการอ่านในประเด็นที่สนใจ และข้อ 2.3 หากเกิดข้อสงสัยในเนื้อหาที่สนใจทักษะด้านการอ่านจะช่วยในการค้นหาคำตอบได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 3 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านความซื่อสัตย์ต่อการสื่อสาร

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
3. ด้านความซื่อสัตย์ต่อการสื่อสาร		
3.1 สามารถสื่อสารด้วยข้อมูลที่เป็นความจริงเชื่อถือได้	✓	✓
3.2 สามารถเรียงลำดับ ขั้นตอน ของสารที่จะส่งไปยังผู้ฟังได้อย่างถูกต้อง	✓	✓
3.3 ไม่บิดเบือนหรือแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อมูลในการสื่อสาร	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านรักการอ่าน นั้น สามารถสรุปได้เป็น 3 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 3 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 3.1 มี

สามารถสื่อสารด้วยข้อมูลที่เป็นความจริงเชื่อถือได้ ข้อที่ 3.2 สามารถเรียงลำดับ ขั้นตอน ของสารที่จะส่งไปยังผู้ฟังได้อย่างถูกต้อง และข้อ 3.3 ไม่บิดเบือนหรือแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อมูลในการสื่อสาร

ตารางที่ 4 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านความสามารถจับประเด็นได้

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
4. ด้านความสามารถจับประเด็นได้		
4.1 สามารถจับใจความสำคัญและสรุปความได้ทั้งการอ่านและการฟัง	✓	✓
4.2 ต้องรู้จักการตั้งคำถามเพื่อจะได้เข้าใจในเนื้อหา นั้น ๆ	✓	✓
4.3 การสรุปความเพื่อสื่อสารไปยังบุคคลอื่นจะต้องมีสาระตรงกับสารที่ได้รับมา	✓	✓
4.4 หากไม่มั่นใจในเนื้อหาที่ตนเองกำลังฟัง/ศึกษา ให้ตั้งคำถามและหาคำตอบจากสื่อในช่องทางต่าง ๆ	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านความสามารถจับประเด็นได้ นั้น สามารถสรุปได้เป็น 4 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 4 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 4.1 สามารถจับใจความสำคัญและสรุปความได้ทั้งการอ่านและการฟัง ข้อที่ 4.2 ต้องรู้จักการตั้งคำถามเพื่อจะได้เข้าใจในเนื้อหา นั้น ๆ ข้อที่ 4.3 การสรุปความเพื่อสื่อสารไปยังบุคคลอื่นจะต้องมีสาระตรงกับสารที่ได้รับมา และข้อที่ 4.4 หากไม่มั่นใจในเนื้อหาที่ตนเองกำลังฟัง/ศึกษา ให้ตั้งคำถามและหาคำตอบจากสื่อในช่องทางต่าง ๆ

ตารางที่ 5 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านความเข้าใจสิทธิและหน้าที่

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
5. ด้านความเข้าใจสิทธิและหน้าที่		
5.1 ควรให้เกียรติซึ่งกันและกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร	✓	✓
5.2 ใช้สิทธิในการเป็นผู้ฟังได้โดยการซักถาม แลกเปลี่ยนประเด็นที่สนใจ	✓	✓
5.3 ไม่ควรสร้างประทุษวาจา (hate speech) หรือถ้อยคำโจมตีบุคคลอื่นหรือใช้วาจาที่สร้างความเกลียดชัง	✓	✓
5.4 ไม่ใช้วาจาที่ส่อไปทางพฤติกรรมรังแกผู้อื่น (bully)	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านความเข้าใจสิทธิและหน้าที่ นั้น สามารถสรุปได้เป็น 4 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 4 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 5.1 ควรให้เกียรติซึ่งกันและกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ข้อที่ 5.2 ใช้สิทธิในการเป็นผู้ฟังได้โดยการซักถาม แลกเปลี่ยนประเด็นที่สนใจ ข้อที่ 5.3 ไม่ควรสร้างประทุษวาจา (hate speech) หรือถ้อยคำโจมตีบุคคลอื่นหรือใช้วาจาที่สร้างความเกลียดชัง และข้อที่ 5.4 ไม่ใช้วาจาที่ส่อไปทางพฤติกรรมรังแกผู้อื่น (bully)

ตารางที่ 6 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านสารมีความครบถ้วนสมบูรณ์

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
6. ด้านสารมีความครบถ้วนสมบูรณ์		
6.1 การส่งสารในช่องทางต่าง ๆ นอกจากจะคำนึงถึงความถูกต้องของเนื้อหาแล้ว สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ หลักภาษา และการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสม	✓	✓
6.2 การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจนจะกระตุ้นให้ผู้ฟังเข้าใจถึงสารนั้นได้	✓	✓
6.3 การสื่อสารด้วยเหตุผลสามารถโน้มน้าวให้ปฏิบัติงานได้ง่ายโดยไม่เกิดความขัดแย้ง	✓	✓
6.4 สามารถอธิบายขั้นตอนหรือวิธีการที่สะดวกและสามารถนำความรู้จากสารนั้นไปใช้ได้จริงหากมีผู้ต้องการความช่วยเหลือ	✓	✓
6.5 นอกจากความครบถ้วนของเนื้อหาแล้ว การสื่อสารที่เป็นมิตรและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อทั้ง 2 ฝ่าย	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านสารมีความครบถ้วนสมบูรณ์ นั้น สามารถสรุปได้เป็น 5 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 5 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 6.1 การส่งสารในช่องทางต่าง ๆ นอกจากจะคำนึงถึงความถูกต้องของเนื้อหาแล้ว สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ หลักภาษา และการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสม ข้อที่ 6.2 การสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจนจะกระตุ้นให้ผู้ฟังเข้าใจถึงสารนั้นได้ ข้อที่ 6.3 การสื่อสารด้วยเหตุผลสามารถโน้มน้าวให้ปฏิบัติงานได้ง่ายโดยไม่เกิดความขัดแย้ง ข้อที่ 6.4 สามารถอธิบายขั้นตอนหรือวิธีการที่สะดวกและสามารถนำความรู้จากสารนั้นไปใช้ได้จริงหากมีผู้ต้องการความช่วยเหลือ และข้อที่ 6.5 นอกจากความครบถ้วนของเนื้อหาแล้ว การสื่อสารที่เป็นมิตรและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อทั้ง 2 ฝ่าย

ตารางที่ 7 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านความสามารถควบคุมอารมณ์และความเครียด

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
7. ด้านความสามารถควบคุมอารมณ์และความเครียด		
7.1 ไม่แสดงท่าทีปฏิเสธหรือแสดงอารมณ์ไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่ผู้ส่งสารได้นำเสนอ	✓	✓
7.2 เปิดใจรับฟังในสิ่งต่าง ๆ ให้มาก พร้อมทั้งคิด พิจารณาตามสารที่ได้รับว่าเป็นเช่นนั้นหรือไม่ แล้วจึงซักถามในประเด็นที่สงสัย	✓	✓
7.3 ใช้น้ำเสียงที่เหมาะสมตามสถานการณ์และกาลเทศะ	✓	✓
7.4 หากเกิดภาวะตึงเครียดในระหว่างการสื่อสาร ควรใช้สติควบคุมตนเองไม่ให้เป็นไปตามสภาวะทางอารมณ์	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

****** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

******* ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านความสามารถควบคุมอารมณ์และความเครียด นั้นสามารถสรุปได้เป็น 4 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 4 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 7.1 ไม่แสดงท่าทีปฏิเสธหรือแสดงอารมณ์ไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่ผู้ส่งสารได้นำเสนอ ข้อที่ 7.2 เปิดใจรับฟังในสิ่งต่าง ๆ ให้มาก พร้อมทั้งคิด พิจารณาตามสารที่ได้รับว่าเป็นเช่นนั้นหรือไม่ แล้วจึงซักถามในประเด็นที่สงสัย ข้อที่ 7.3 ใช้น้ำเสียงที่เหมาะสมตามสถานการณ์และกาลเทศะ และข้อที่ 7.4 หากเกิดภาวะตึงเครียดในระหว่างการสื่อสาร ควรใช้สติควบคุมตนเองไม่ให้เป็นไปตามสภาวะทางอารมณ์

ตารางที่ 8 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการแสวงหาความรู้

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
8. ด้านการแสวงหาความรู้		
8.1 ต้องมีการพัฒนาตนเองโดยการหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ	✓	✓
8.2 ควรพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมให้ทันสมัยไม่ตกยุค	✓	✓
8.3 มีการเตรียมข้อมูลทุกครั้งอย่างรอบคอบเมื่อมีการสื่อสารกับบุคคลอื่น	✓	✓
8.4 แสวงหาความรู้ที่สนใจเพื่อพัฒนาเป็นทักษะที่ชำนาญในอนาคต	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านการแสวงหาความรู้ นั้น สามารถสรุปได้เป็น 4 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 4 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 8.1 ต้องมีการพัฒนาตนเองโดยการหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ข้อที่ 8.2 ควรพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมให้ทันสมัยไม่ตกยุค ข้อที่ 8.3 มีการเตรียมข้อมูลทุกครั้งอย่างรอบคอบเมื่อมีการสื่อสารกับบุคคลอื่น และข้อที่ 8.4 แสวงหาความรู้ที่สนใจเพื่อพัฒนาเป็นทักษะที่ชำนาญในอนาคต

ตารางที่ 9 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการพูดจาสุภาพเรียบร้อย

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
9. ด้านการพูดจาสุภาพเรียบร้อย		
9.1 ต้องมีการฝึกฝนและพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นนักการสื่อสารที่ดี เช่น ใช้ภาษาถูกต้อง รู้จักกาลเทศะ สุภาพ และมีความมั่นใจ เป็นต้น	✓	✓
9.2 หลังจากการรับสารแล้วควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันด้วยวาจาที่สุภาพเรียบร้อย	✓	✓
9.3 นอกจากการพูดจาที่สุภาพเรียบร้อยแล้ว การสื่อสารด้วยอวัจนภาษายังเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับผู้ส่งสารอีกด้วย	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านการพูดจาสุภาพเรียบร้อย นั้น สามารถสรุปได้เป็น 3 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 3 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 9.1 ต้องมีการฝึกฝนและพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นนักการสื่อสารที่ดี เช่น ใช้ภาษาถูกต้อง รู้จักกาลเทศะ สุภาพ และมีความมั่นใจ เป็นต้น ข้อที่ 9.2 หลังจากการรับสารแล้วควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันด้วยวาจาที่สุภาพเรียบร้อย และข้อ 9.3 นอกจากการพูดจาที่สุภาพเรียบร้อยแล้ว การสื่อสารด้วยอวัจนภาษายังเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับผู้ส่งสารอีกด้วย

ตารางที่ 10 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
10. ด้านการเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม		
10.1 การนำเสนอสารผ่านสื่อควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง รวมถึงการใช้ภาษาที่เหมาะสมและอย่างสร้างสรรค์	✓	✓
10.2 ทุกครั้งที่มีการสื่อสารโดยอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ผู้ส่งสารจะต้องแสดงแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงทุกครั้ง	✓	✓
10.3 ผู้ส่งสารควรศึกษากลุ่มผู้ฟังหรือมีข้อมูลพื้นฐานของผู้รับสารเพื่อจะได้เตรียมข้อมูลให้ตรงตามเป้าหมาย	✓	✓
10.4 นอกจากการเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมแล้ว การสร้างบรรยากาศที่ดีในการสื่อสาร เช่น นำเสนอโน้มน้าวหรือกระแสข่าวหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้รับสารมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับผู้รับสาร	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านการเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม นั้น สามารถสรุปได้เป็น 4 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 4 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกันได้แก่ ข้อที่ 10.1 การนำเสนอสารผ่านสื่อควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง รวมถึงการใช้ภาษาที่เหมาะสมและอย่างสร้างสรรค์ ข้อที่ 10.2 ทุกครั้งที่มีการสื่อสารโดยอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ผู้ส่งสารจะต้องแสดงแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงทุกครั้ง ข้อที่ 10.3 ผู้ส่งสารควรศึกษากลุ่มผู้ฟังหรือมีข้อมูลพื้นฐานของผู้รับสารเพื่อจะได้เตรียมข้อมูลให้ตรงตามเป้าหมาย และข้อที่ 10.4 นอกจากการเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมแล้ว การสร้างบรรยากาศที่ดีในการสื่อสาร เช่น นำเสนอโน้มน้าวหรือกระแสข่าวหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้รับสารมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับผู้รับสาร

ตารางที่ 11 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการมีกาลเทศะ

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
11. ด้านการมีกาลเทศะ		
11.1 รู้จักกาลเทศะ ซึ่งเป็นมารยาทพื้นฐานของสังคม	✓	✓
11.2 ระมัดระวังการใช้หลักภาษา ระดับภาษา โดยคำนึงถึงพื้นฐาน ประเพณี วัฒนธรรมของผู้รับสารอย่างละเอียด เพราะอาจส่งผลกระทบต่อผู้ส่งสาร หากมีการส่งสารไปแล้ว	✓	✓
11.3 ควรมีจิตวิทยาในการสื่อสาร หลีกเลี่ยงการปะทะและการใช้อารมณ์ ควรใช้สติและเหตุผลในการตัดสินใจ	✓	✓
11.4 ควรใส่ใจในรายละเอียดรวมถึงข้อมูลที่จะส่งสารไปยังบุคคลระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	✓	✓
11.5 นอกจากการมีกาลเทศะแล้ว ควรฝึกทักษะในการนำเสนองานต่อ ผู้บริหารหรือผู้อาวุโสให้เข้าใจง่ายและมองเห็นองค์รวมในระยะเวลาที่จำกัด (pitching)	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสาร
สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านการมีกาลเทศะ นั้น สามารถสรุปได้เป็น 5 ข้อ โดยใน
ภาพรวมทั้ง 5 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 11.1 รู้จัก
กาลเทศะ ซึ่งเป็นมารยาทพื้นฐานของสังคม ข้อที่ 11.2 ระมัดระวังการใช้หลักภาษา ระดับภาษา
โดยคำนึงถึงพื้นฐาน ประเพณี วัฒนธรรมของผู้รับสารอย่างละเอียด เพราะอาจส่งผลกระทบต่อผู้
ส่งสารหากมีการส่งสารไปแล้ว ข้อที่ 11.3 ควรมีจิตวิทยาในการสื่อสาร หลีกเลี่ยงการปะทะและ
การใช้อารมณ์ ควรใช้สติและเหตุผลในการตัดสินใจ ข้อที่ 11.4 ควรใส่ใจในรายละเอียดรวมถึง
ข้อมูลที่จะส่งสารไปยังบุคคลระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และข้อที่ 11.5 นอกจากการมีกาลเทศะ
แล้ว ควรฝึกทักษะในการนำเสนองานต่อผู้บริหารหรือผู้อาวุโสให้เข้าใจง่ายและมองเห็นองค์รวมใน
ระยะเวลาที่จำกัด (pitching)

ตารางที่ 12 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการรู้เท่าทันสื่อ

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
12. ด้านการรู้เท่าทันสื่อ		
12.1 สามารถเข้าถึงสื่อและแยกแยะข้อมูลได้ว่าข้อมูลใดเชื่อถือได้หรือเชื่อถือไม่ได้ (Fake NEWS)	✓	✓
12.2 ไม่หลงประเด็นหรือหลงไปตามกระแสของสารผ่านสื่อต่าง ๆ โดยที่ยังไม่มีการตรวจสอบความถูกต้อง	✓	✓
12.3 สามารถประเมินสื่อ วิเคราะห์ และวิจารณ์สื่อได้อย่างสร้างสรรค์	✓	✓
12.4 สื่อเปรียบเสมือนดาบสองคม หากใช้สื่อไปในทางที่ผิดหรือไม่ได้มีการตรวจสอบข้อมูลก่อนก็จะทำให้ผู้ส่งสารได้รับความเสียหาย	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านการรู้เท่าทันสื่อ นั้น สามารถสรุปได้เป็น 4 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 4 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 12.1 สามารถเข้าถึงสื่อและแยกแยะข้อมูลได้ว่าข้อมูลใดเชื่อถือได้หรือเชื่อถือไม่ได้ (Fake NEWS) ข้อที่ 12.2 ไม่หลงประเด็นหรือหลงไปตามกระแสของสารผ่านสื่อต่าง ๆ โดยที่ยังไม่มีการตรวจสอบความถูกต้อง ข้อที่ 12.3 สามารถประเมินสื่อ วิเคราะห์ และวิจารณ์สื่อได้อย่างสร้างสรรค์ และข้อที่ 12.4 สื่อเปรียบเสมือนดาบสองคม หากใช้สื่อไปในทางที่ผิดหรือไม่ได้มีการตรวจสอบข้อมูลก่อนก็จะทำให้ผู้ส่งสารได้รับความเสียหาย

ตารางที่ 13 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านความสามารถประเมินสถานการณ์ได้

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
13. ด้านความสามารถประเมินสถานการณ์ได้		
13.1 ก่อนที่จะสื่อสาร ผู้ส่งสารจะต้องเข้าใจในบริบท วัตถุประสงค์ รวมถึงความคาดหวังของผู้รับสาร	✓	✓
13.2 ประเมินความคาดหวังของการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้รับสาร	✓	✓
13.3 สามารถประเมินสถานการณ์ที่เป็นกระแสในปัจจุบันมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสื่ออย่างสร้างสรรค์	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 13 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านความสามารถประเมินสถานการณ์ได้ นั้น สามารถสรุปได้เป็น 3 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 3 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 13.1 ก่อนที่จะสื่อสาร ผู้ส่งสารจะต้องเข้าใจในบริบท วัตถุประสงค์ รวมถึงความคาดหวังของผู้รับสาร ข้อที่ 13.2 เลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้รับสาร และข้อ 13.3 สามารถประเมินสถานการณ์ที่เป็นกระแสในปัจจุบันมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสื่ออย่างสร้างสรรค์

ตารางที่ 14 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านมารยาทในการสื่อสาร

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
14. ด้านมารยาทในการสื่อสาร		
14.1 ตระหนักถึงการมีมารยาทในการสื่อสาร	✓	✓
14.2 มีกิริยาวาจาที่เรียบร้อยถูกต้องตามคตินิยมของตนในสังคมนั้น ๆ	✓	✓
14.3 สามารถนำมารยาทในการสื่อสารไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านมารยาทในการสื่อสาร นั้น สามารถสรุปได้เป็น 3 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 3 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 14.1 ตระหนักถึงการมีมารยาทในการสื่อสาร ข้อที่ 14.2 มีกิริยาวาจาที่เรียบร้อยถูกต้องตามคตินิยมของตนในสังคมนั้น ๆ และข้อ 14.3 สามารถนำมารยาทในการสื่อสารไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตารางที่ 15 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็น

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
15. ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็น		
15.1 การแสดงความคิดเห็นควรใช้น้ำเสียงในการสื่อสารที่สุภาพและเป็นมิตร	✓	✓
15.2 น้ำเสียงที่ดีจะช่วยสร้างบรรยากาศในการสนทนาได้ดีขึ้น	✓	✓
15.3 สามารถสื่อสารความคิดเห็นของตนเองออกไปได้อย่างเหมาะสม	✓	✓
15.4 ไม่ควรใช้อารมณ์ในการแสดงความคิดเห็น ควรใช้สติและวิเคราะห์จากข้อที่ฟังเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติ ความรู้ต่อกัน	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็น นั้น สามารถสรุปได้เป็น

4 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 4 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 15.1 การแสดงความคิดเห็นควรใช้น้ำเสียงในการสื่อสารที่สุภาพและเป็นมิตร ข้อที่ 15.2 น้ำเสียงที่ดีจะช่วยสร้างบรรยากาศในการสนทนาได้ดีขึ้น ข้อที่ 15.3 สามารถสื่อสารความคิดเห็นของตนเองออกไปได้อย่างเหมาะสม และข้อที่ 15.4 ไม่ควรใช้อารมณ์ในการแสดงความคิดเห็น ควรใช้สติและวิเคราะห์จากสื่อที่ฟังเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติ ความรู้ต่อกัน

ตารางที่ 16 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านความสามารถเข้าใจง่าย

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
16. ด้านความสามารถเข้าใจง่าย		
16.1 เข้าใจถึงแก่นของสารที่ต้องการจะสื่อสารอย่างแท้จริง	✓	✓
16.2 สามารถสรุปสารให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องฟังและเข้าใจตรงกันได้โดยง่าย	✓	✓
16.3 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้รับสาร เพื่อเป็นการมัดใจผู้รับสารและสามารถสานสัมพันธ์อันดีในระยะยาว	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 16 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านความสามารถเข้าใจง่าย นั้น สามารถสรุปได้เป็น 3 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 3 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 16.1 เข้าใจถึงแก่นของสารที่ต้องการจะสื่อสารอย่างแท้จริง ข้อที่ 16.2 สามารถสรุปสารให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องฟังและเข้าใจตรงกันได้โดยง่าย และข้อ 16.3 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้รับสาร เพื่อเป็นการมัดใจผู้รับสารและสามารถสานสัมพันธ์อันดีในระยะยาว

ตารางที่ 17 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการคิดก่อนพูด

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
17. ด้านการคิดก่อนพูด		
17.1 สื่อสารความคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถตีความและรับรู้บริบทของผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารนั้น ๆ ได้	✓	✓
17.2 หากพูดโดยไม่คิดหรือไตร่ตรองก่อน อาจทำให้คำพูดนั้นส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายต่อผู้พูดนั้นได้	✓	✓
17.3 สามารถคิดทบทวนและไตร่ตรองให้รอบคอบเสียก่อน ก่อนที่จะสื่อสารออกไป	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 17 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านการคิดก่อนพูด นั้น สามารถสรุปได้เป็น 3 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 3 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 17.1 สื่อสารความคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถตีความและรับรู้บริบทของผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารนั้น ๆ ได้ ข้อที่ 17.2 หากพูดโดยไม่คิดหรือไตร่ตรองก่อน อาจทำให้คำพูดนั้นส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายต่อผู้พูดนั้นได้ และข้อ 17.3 สามารถคิดทบทวนและไตร่ตรองให้รอบคอบเสียก่อน ก่อนที่จะสื่อสารออกไป

ตารางที่ 18 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านกล้ำขักถาม

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
18. ด้านกล้ำขักถาม		
18.1 สามารถสะท้อนความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจด้วยวิธีการซักถามอย่างสร้างสรรค์และไม่มีอคติต่อกัน	✓	✓
18.2 หากมีข้อสงสัย ผู้รับสารต้องสอบถามกับผู้ส่งสารทันที เพื่อให้เกิดความกระจ่าง ความถูกต้อง และเข้าใจตรงกัน	✓	✓
18.3 การซักถามก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ได้	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านกล้ำซักถาม นั้น สามารถสรุปได้เป็น 3 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 3 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 18.1 สามารถสะท้อนความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจด้วยวิธีการซักถามอย่างสร้างสรรค์และไม่ถือคติต่อกัน ข้อที่ 18.2 หากมีข้อสงสัย ผู้รับสารต้องสอบถามกับผู้ส่งสารทันที เพื่อให้เกิดความกระจ่าง ความถูกต้อง และเข้าใจตรงกัน และข้อ 18.3 การซักถามก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ได้

ตารางที่ 19 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการวางแผน

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
19. ด้านการวางแผน		
19.1 การสื่อสารที่ดีจะต้องมีการวางแผน ลำดับความสำคัญของสาร โดยจะต้องตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ รวมถึงใช้สื่อและเทคนิคการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้รับสาร	✓	✓
19.2 การวางแผนและเตรียมความพร้อมเพื่อการสื่อสารในทุกครั้งจะช่วยให้ผู้ส่งสารนั้นกลายเป็นนักสื่อสารมืออาชีพ	✓	✓
19.3 ข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้น จึงต้องวางแผนการได้มาซึ่งข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะสื่อสาร	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 19 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านการวางแผน นั้น สามารถสรุปได้เป็น 3 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 3 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 19.1 การสื่อสารที่ดีจะต้องมีการวางแผน ลำดับความสำคัญของสาร โดยจะต้องตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ รวมถึงใช้สื่อและเทคนิคการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้รับสาร ข้อที่ 19.2 การวางแผนและเตรียมความพร้อมเพื่อการสื่อสารในทุกครั้งจะช่วยให้ผู้ส่งสารนั้นกลายเป็นนักสื่อสารมืออาชีพ และข้อ 19.3 ข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้น จึงต้องวางแผนการได้มาซึ่งข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะสื่อสาร

ตารางที่ 20 สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการมีความรับผิดชอบ

ทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*	1**	2***
20. ด้านการมีความรับผิดชอบ		
20.1 มีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อสังคม	✓	✓
20.2 นักสื่อสารที่ดี ต้องรู้จักเคารพสิทธิ และให้เกียรติผู้อื่น	✓	✓
20.3 นักสื่อสารจะต้องไม่เอาเปรียบหรือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือทำการหาข้อมูลที่จะเบียดเบียนสิทธิของผู้อื่น	✓	✓
20.4 หากมีการสื่อสารไปสู่สาธารณชนโดยไม่ได้มีการกลั่นกรองข้อมูลอย่างรอบคอบ ผู้ส่งสารจะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อหรือยอมรับผิดในสารที่ตนได้เผยแพร่ไป	✓	✓

หมายเหตุ * จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา

*** ผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 20 พบว่า ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ด้านการมีความรับผิดชอบ นั้น สามารถสรุปได้เป็น 4 ข้อ โดยในภาพรวมทั้ง 4 ข้อที่อาจารย์ผู้สอนฯ และผู้ใช้บัณฑิตฯ มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่ ข้อที่ 20.1 มีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อสังคม 20.2 นักสื่อสารที่ดี ต้องรู้จักเคารพสิทธิ และให้เกียรติผู้อื่น ข้อที่ 20.3 นักสื่อสารจะต้องไม่เอาเปรียบหรือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือทำการหาข้อมูลที่จะเบียดเบียนสิทธิของผู้อื่น และข้อที่ 20.4 หากมีการสื่อสารไปสู่สาธารณชนโดยไม่ได้มีการกลั่นกรองข้อมูลอย่างรอบคอบ ผู้ส่งสารจะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อหรือยอมรับผิดในสารที่ตนได้เผยแพร่ไป

แบบสอบถาม
เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา
 สถาบันอุดมศึกษา

TITLE **ACTIVITY ORGANIZING MODEL FOR ENHANCING COMMUNICATION**
SKILL FOR UNDERGRADUATES IN STUDENTS

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง. อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้วิจัย

นายวรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์
 นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการอุดมศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารจัดการการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ระดับ 5 ให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้ตอบ 5

ข้อมูลที่ได้รับจากท่านครั้งนี้มีความสำคัญและจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริงและครบถ้วน โดยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามนี้โดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. สถาบันที่ศึกษา

() จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย () มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ () มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ

3. คณะ/วิทยาลัย

5. ชั้นปีที่

4. สาขาวิชา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสามารถในทักษะสื่อสาร 2

คำชี้แจง แบบสอบถามความสามารถในทักษะสื่อสารเป็นแบบวัดระดับความสามารถของท่าน เมื่ออ่านข้อความแล้วให้ท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว ที่ตรงกับพฤติกรรมของท่าน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่าน ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่าน ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่าน ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่าน ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่าน ในระดับน้อยที่สุด

ท่านคิดว่าข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่านในระดับใด

ข้อคำถาม	ระดับทักษะสื่อสาร				
	1	2	3	4	5
1.ฉันตั้งใจรับฟังข้อมูลอย่างมีสมาธิ					
2.ฉันมีมารยาทในการฟังไม่พูดแทรกในขณะที่ผู้พูดกำลังส่งสาร					
3.การฟังทำให้ฉันสามารถเพิ่มความรู้ใหม่ ๆ ได้					
4.ฉันฟังแล้วสามารถซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ เมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้สอบถาม					
5.การตั้งใจฟังทำให้ฉันสามารถสรุปเนื้อหาสาระของสารนั้น ๆ ได้					
6.ฉันแบ่งเวลาสำหรับการอ่านเพื่อทบทวนเนื้อหาสาระทั้งก่อนและหลังเรียน					
7.ฉันสามารถสื่อสารด้วยข้อมูลที่เป็นความจริงเชื่อถือได้					
8.ฉันสามารถเรียงลำดับ ขั้นตอน ของสารที่จะส่งไปยังผู้ฟังได้อย่างถูกต้อง					
9.ฉันไม่บิดเบือนหรือแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จในการสื่อสาร					
10.ฉันสามารถจับใจความสำคัญและสรุปความจากการอ่านได้					
11.ฉันสามารถตั้งคำถามเพื่อจะได้เข้าใจในเนื้อหา นั้น ๆ ได้ดีขึ้น					
12.ฉันสามารถสรุปความเพื่อสื่อสารกับบุคคลอื่นโดยมีสาระตรงกับสารที่ได้รับมา					
13.หากฉันไม่มั่นใจในเนื้อหาที่ตนเองกำลังฟัง/ศึกษา ฉันจะตั้งคำถามและหาคำตอบจากสื่อในช่องทางต่าง ๆ					
14.ในฐานะของผู้ส่งสารและผู้รับสารจะต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน					
15.ฉันใช้สิทธิในการเป็นผู้ฟังได้โดยการซักถามแลกเปลี่ยนประเด็นที่สนใจ					
16.ฉันหลีกเลี่ยงถ้อยคำโจมตีบุคคลอื่นหรือใช้วาจาที่สร้างความเกลียดชัง					
17.ฉันไม่ใช้วาจาที่ส่งไปทางพฤติกรรมรังแกผู้อื่น (bully)					
18.ฉันคำนึงถึงความถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษาก่อนส่งสารในช่องทางต่าง ๆ					

ท่านคิดว่าข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่านในระดับใด

ข้อคำถาม	ระดับทักษะสื่อสาร				
	1	2	3	4	5
19.ฉันสามารถสื่อสารอย่างครบถ้วนและชัดเจนจะกระตุ้นให้ผู้ฟังเข้าใจถึงสารนั้นได้					
20.ฉันสามารถสื่อสารด้วยเหตุผลช่วยให้ปฏิบัติงานได้ง่ายโดยไม่เกิดความขัดแย้ง					
21.เมื่อมีผู้ขอความช่วยเหลือฉันสามารถอธิบายให้เข้าใจง่าย					
22.ฉันตระหนักถึงความครบถ้วนของเนื้อหา					
23.ฉันไม่แสดงท่าทีปฏิเสธหรือแสดงอารมณ์ไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่ผู้ส่งสารได้นำเสนอ					
24.ฉันเปิดใจรับฟังในสิ่งต่าง ๆ และพิจารณาว่าเป็นเช่นนั้นหรือไม่ แล้วจึงซักถามในประเด็นที่สงสัย					
25.ฉันสามารถใช้ภาษาเสียงที่เหมาะสมตามสถานการณ์และกาลเทศะ					
26.หากฉันเกิดภาวะตึงเครียดในระหว่างการสื่อสาร ฉันจะควบคุมตนเองไม่ให้เป็นไปตามสภาวะทางอารมณ์					
27.ฉันมีการพัฒนาตนเองโดยการหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ					
28.ฉันพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมให้ทันสมัยไม่ตกยุค					
29.ฉันเตรียมข้อมูลทุกครั้งอย่างรอบคอบเมื่อมีการสื่อสารกับบุคคลอื่น					
30.ฉันแสวงหาความรู้ที่สนใจเพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถให้ดีขึ้น					
31.ฉันฝึกฝนและพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นนักการสื่อสารที่ดี เช่น ใช้ถ้อยคำ การออกเสียงที่ชัดเจน รู้จักกาลเทศะ สุภาพ และมีความมั่นใจ เป็นต้น					
32.ฉันรับสารแล้วฉันจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันด้วยวาจาที่สุภาพเรียบร้อย					
33.การใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสารทำให้ผู้พูดเกิดความมั่นใจและนำไปสู่ความน่าเชื่อถือ					
34.ฉันนำเสนอสารผ่านสื่อควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง รวมถึงการใช้ภาษาที่เหมาะสมและอย่างสร้างสรรค์					

ท่านคิดว่าข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่านในระดับใด

ข้อคำถาม	ระดับทักษะสื่อสาร				
	1	2	3	4	5
35.การสื่อสารที่อ้างอิงจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ นั้นจะแสดงแหล่ง ข้อมูลที่อ้างอิงทุกครั้ง					
36.ฉันศึกษาจากผู้ฟังหรือมีข้อมูลพื้นฐานของผู้รับสารก่อนเพื่อจะได้เตรียมข้อมูลให้ตรงตามเป้าหมาย					
37.ฉันเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมแล้ว ช่วยให้ผู้รับสารเกิดความคุ้นเคยมากขึ้น					
38.ฉันต้องรู้จักกาลเทศะ ซึ่งเป็นมารยาทพื้นฐานของสังคม					
39.ฉันระมัดระวังการใช้หลักภาษา ระดับภาษา โดยคำนึงถึงพื้นฐาน ประเพณี และวัฒนธรรมของผู้รับสาร					
40.ฉันใช้จิตวิทยาในการสื่อสาร โดยหลีกเลี่ยงการปะทะและการใช้อารมณ์ ควรใช้สติและเหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา ตามกาลเทศะอันสมควร					
41.ฉันใส่ใจในรายละเอียดรวมถึงข้อมูลที่จะส่งสารไปยังบุคคลระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม					
42.ฉันไม่หลงประเด็นหรือหลงไปตามกระแสของสารผ่านสื่อต่าง ๆ โดยที่ยังไม่มีการตรวจสอบความถูกต้อง					
43.ฉันสามารถประเมินสื่อ วิเคราะห์ วิจัยกรณีสื่อได้อย่างสร้างสรรค์ และถูกต้องตามแหล่งข้อมูลหลัก					
44.ฉันเข้าใจในบริบท วัตถุประสงค์ รวมถึงความคาดหวังของผู้รับสาร					
45.ฉันเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้รับสาร					
46.ฉันสามารถประเมินสถานการณ์ที่เป็นกระแสในปัจจุบันและสื่อสารได้อย่างเหมาะสม					
47.การประเมินความคาดหวังของผู้ฟังช่วยทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ					
48.ทุกครั้งที่มีการสื่อสารฉันจะศึกษาหัวข้อและวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟัง					

ท่านคิดว่าข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่านในระดับใด

ข้อคำถาม	ระดับทักษะสื่อสาร				
	1	2	3	4	5
49.ฉันสามารถนำมาขยายในการสื่อสารไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
50.ฉันตระหนักถึงการมีมารยาทในการสื่อสารอยู่เสมอ					
51.ฉันสามารถเข้าถึงสื่อและแยกแยะข้อมูลได้ว่าข้อมูลใดเชื่อถือได้หรือเชื่อถือไม่ได้ (Fake NEWS) และสื่อสารด้วยความถูกต้องตามคตินิยมของสังคม					
52.การแสดงความคิดเห็นควรใช้น้ำเสียงในการสื่อสารที่สุภาพและเป็นมิตร					
53.น้ำเสียงที่ดีจะช่วยสร้างบรรยากาศในการสนทนาได้ดีขึ้น					
54.ฉันสามารถสื่อสารความคิดเห็นของตนเองออกไปได้อย่างเหมาะสม					
55.ฉันเข้าใจถึงแก่นของสารที่ต้องการจะสื่อสารอย่างแท้จริง					
56.การสื่อสารของฉันสามารถสร้างความเข้าใจให้กับผู้ฟังได้โดยง่าย					
57.ฉันสื่อสารความคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถตีความและรับรู้บริบทของผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารนั้น ๆ ได้					
58.หากฉันพูดโดยไม่คิดหรือไตร่ตรองก่อน อาจทำให้คำพูดนั้นส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายได้					
59.ฉันคิดทบทวนและไตร่ตรองให้รอบคอบ ก่อนที่จะสื่อสารออกไปในทุกช่องทาง					
60.ฉันสามารถสะท้อนความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจด้วยวิธีการซักถามอย่างสร้างสรรค์และไม่มีอคติต่อกัน					
61.การซักถามทำให้ฉันเกิดความรู้ใหม่ได้					
62.ฉันมีการวางแผน และลำดับความสำคัญของสารได้อย่างถูกต้อง					
63.ฉันวางแผนและเตรียมความพร้อมเพื่อการสื่อสารในทุกครั้ง					
64.ฉันวางแผนในการหาข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะสื่อสาร					
65.ฉันมีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อสังคมในการสื่อสาร					
66.ฉันเคารพสิทธิ และให้เกียรติผู้อื่น					

ท่านคิดว่าข้อความดังกล่าวตรงกับทักษะสื่อสารของท่านในระดับใด

ข้อคำถาม	ระดับทักษะสื่อสาร				
	1	2	3	4	5
67.ฉันกลับกรองข้อมูลอย่างรอบคอบ และแสดงความรับผิดชอบในสารที่ตนได้เผยแพร่ไป					
68.ฉันสามารถจับใจความสำคัญและสรุปความจากการฟังได้					
69.เมื่อมีผู้ขอความช่วยเหลือฉันสามารถอธิบายให้สามารถนำไปใช้ได้จริง					
70.ฉันตระหนักถึงการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นซักถามได้					

แบบพิจารณาเพื่อเสนอผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร
 ในขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
 รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต
 นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ปริญญานิพนธ์เรื่อง

รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา
 สถาบันอุดมศึกษา ACTIVITY ORGANIZING MODEL FOR ENHANCING
 COMMUNICATION SKILL
 FOR UNDERGRADUATES IN STUDENTS

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์. โปณะทอง

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุพล. ยงศรี

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

นำเสนอโดย

นายวรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์

หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

แขนงวิชาการบริหารการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
**ผู้ร่วมพิจารณาในขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัด
 กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา**

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรม
 เสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการศึกษา
 องค์ประกอบเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา นำมาร่าง
 รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
 จากนั้นนำไปศึกษาข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน และผู้วิจัยจึงเสนอแบบสอบถาม
 เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ
 สื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จากผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทางการ
 ศึกษา จำนวน 30 ท่าน จาก 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้แทนอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี	จำนวน 3 ท่าน
กลุ่มที่ 2 ผู้แทนคณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยคณบดี และผู้ช่วยผู้อำนวยการ	จำนวน 3 ท่าน
กลุ่มที่ 3 ผู้แทนคณาจารย์	จำนวน 2 ท่าน
กลุ่มที่ 4 ผู้แทนเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา	จำนวน 2 ท่าน

วัตถุประสงค์ของการพิจารณา

เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อ
 เสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ใน 5 กิจกรรม ได้แก่ 1. กิจกรรม
 การวางแผนการสื่อสาร 2. กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล 3. กิจกรรมบุคลิกภาพ 4. กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ
 และ 5. กิจกรรมเปิดใจ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการ
 จัดการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับ

นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยเป็นแบบประเมินมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ข้อมูลนี้มีความสำคัญและจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริงและครบถ้วน โดยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล และขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

**สรุปจำนวนรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษา**

องค์ประกอบ ที่	รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ สื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา	จำนวนประเด็น ก่อนการสนทนากลุ่ม
1	หลักการและแนวคิดของรูปแบบการจัดกิจกรรม	1
2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดกิจกรรม	1
3	กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร	5
4	กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล	5
5	กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร	5
6	กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ	5
7	กิจกรรมเปิดใจ	5
8	การประเมินผล	6
รวม		33

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามนี้โดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1 เพศ . () ชาย () หญิง ()

2 .อายุ ()ต่ำกว่า 25 ปี ()25-35 ปี ()36-45 ปี
()46-55 ปี ()56 ปีขึ้นไป

3 .ตำแหน่ง () อธิการบดี () รองอธิการบดี () ผู้ช่วยอธิการบดี
() คณบดี/ผู้อำนวยการ () รองคณบดี/รองผู้อำนวยการ () ผู้ช่วยคณบดี/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
() คณาจารย์ () เจ้าหน้าที่ทางการศึกษา () อื่น.....

4 สถาบัน . () จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย () มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ () มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรม

เพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน /ช่องระดับความคิดเห็นของความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ของแต่ละข้อ โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความดังกล่าวมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ /ในระดับ
มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความดังกล่าวมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ /ในระดับ
มาก

คะแนน 3 หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความดังกล่าวมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ /ในระดับ
ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความดังกล่าวมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ /ในระดับ
น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความดังกล่าวมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ /ในระดับ
น้อยที่สุด

รายละเอียดเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ระดับความคิดเห็น									
	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร 1. ผู้สอนสาธิตการวางแผนในการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม										
2. ผู้สอนสาธิตการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม เพื่อให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้										
3. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการประเมินสถานการณ์ในการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือได้ทันทั้งที่										
4. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการสื่อสารอย่างครบถ้วน เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกับผู้ส่งสาร และเข้าใจเหตุและผลในการสื่อสารนั้น										
9กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม . ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล 1. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการค้นคว้าข้อมูลและการอ้างอิงข้อมูลเพื่อการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม										
2. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการซักถามเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในการสื่อสารให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถซักถามเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่สาธารณะได้										
3. ผู้สอนสาธิตและยกตัวอย่างการประเมินสารสนเทศ การจับใจความและสรุปข้อมูลในการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติตาม										

[illegible]

[illegible]

รายละเอียดเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ระดับความคิดเห็น									
	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
20. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร 1. ผู้สอนทบทวนเทคนิคและกลยุทธ์วิธีการใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร และให้นิสิตนักศึกษาทดลองปฏิบัติตามเทคนิคและกลยุทธ์										
2. ผู้สอนทบทวนเทคนิคและวิธีการใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสาร โดยให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไรให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้										
3. ผู้สอนทบทวนเทคนิคและวิธีการควบคุมตนเองในการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษา และให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการและทดลองการใช้เทคนิคและวิธีการคาดการณ์ในอนาคต										
21. กระบวนการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิคและวิธีการ กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ 1. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและกลยุทธ์วิธีการเลือกช่องทางในการสื่อสาร และให้นิสิตนักศึกษาทดลองปฏิบัติตามเทคนิคและกลยุทธ์										
2. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการใช้ถ้อยคำสุภาพและการใช้ภาษาที่ถูกต้องในการสื่อสาร โดยให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไรให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้										
3. ผู้สอนแนะนำเทคนิคและวิธีการใช้วิจารณญาณและไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษา และให้นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการและทดลองการใช้เทคนิคและวิธีการคาดการณ์ในอนาคต										

[illegible]

[illegible]

รายละเอียดเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ระดับความคิดเห็น									
	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
32. การประเมินผลรายกิจกรรม กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเปิดใจ ผู้สอนประเมินนิสิตนักศึกษาจากผลการสังเกตพฤติกรรมว่านิสิตนักศึกษาเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้หรือไม่ และเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการสื่อสารได้หรือไม่										
33. การประเมินผลรวมกิจกรรม นอกจากผู้สอนจัดให้มีการประเมินรายกิจกรรมแล้ว ผู้สอนต้องจัดให้มีการประเมินรวมทั้ง 5 กิจกรรม เมื่อนิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80% ของแต่ละกิจกรรม โดยมีการประเมินผล ดังนี้										
1. มีการประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม (Pretest-Posttest) ว่านิสิตนักศึกษามีทักษะสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด										
2. มีการประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมว่านิสิตนักศึกษามีทักษะสื่อสารที่พัฒนาเพิ่มขึ้นหรือไม่										
3. มีการประเมินโดยให้นิสิตนักศึกษารายงานตนเองเพียงสั้นๆ อาจจะเป็นการเขียนบรรยายหรือถามตอบ ที่สะท้อนถึงการได้รับความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติ การใช้เทคนิควิธีการ และความสามารถในการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้										

*** ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ***

แบบสอบถามศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัด
กิจกรรม
เพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

ปฏิญานิพนธ์เรื่อง

รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษา ACTIVITY ORGANIZING MODEL FOR ENHANCING
COMMUNICATION SKILL
FOR UNDERGRADUATES IN STUDENTS

อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์. โปณะทอง

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุพล. ยงศรี

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

นำเสนอโดย

นายวรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์

หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

แขนงวิชาการบริหารการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
**ผู้ร่วมพิจารณาในขั้นตอนการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรม
 เสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา**

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรม
 เสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการศึกษา
 องค์ประกอบเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา นำมาร่าง
 รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
 จากนั้นนำไปศึกษาข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน และผู้วิจัยจึงเสนอแบบสอบถาม
 เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ
 สื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จากผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทางการ
 ศึกษา จำนวน 30 ท่าน จาก 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งออกเป็น กลุ่มที่ 1 ผู้แทนอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วย
 อธิการบดี จำนวน 3 ท่าน กลุ่มที่ 2 ผู้แทนคณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ
 จำนวน 3 ท่าน กลุ่มที่ 3 ผู้แทนคณาจารย์ จำนวน 2 ท่าน และกลุ่มที่ 4 ผู้แทนเจ้าหน้าที่ทาง
 การศึกษา จำนวน 2 ท่าน และนำมาร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อ
 เสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา
 จำนวน 18 ท่าน ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการพิจารณา

เพื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ
 สื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ใน 3 ระดับ คือ 1. ระดับกระทรวงการอุดมศึกษา
 วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม 2. เสนอระดับสถาบันอุดมศึกษา และ 3. ระดับส่วนงาน คณะ
 วิทยาลัย สถาบัน สำนัก และศูนย์

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการ
 จัดการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิต
 นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยเป็นแบบประเมินมีลักษณะเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และมี
 ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ข้อมูลนี้มี

4. สถาบัน () จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย () มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
() มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น หากท่านไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โปรดให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ควรกำหนดหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่รับผิดชอบหลักระดับชาติเพื่อกำหนดทิศทาง แนวทาง กลยุทธ์ และตัวชี้วัด ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีแนวโน้มไปในรายวิชาแต่เป็นกิจกรรมที่เสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะสื่อสารของนิสิตนักศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะสื่อสารของบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานในอนาคตและตอบสนองต่อผู้ใช้บัณฑิตที่มีความต้องการให้บัณฑิตที่จบออกมาพร้อมทักษะสื่อสารสามารถนำมาใช้ได้ในอนาคต			
1.1 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ควรจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติว่าด้วยการกำหนดทิศทาง แนวทาง กลยุทธ์และตัวชี้วัด เพื่อประเมินติดตาม การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะสื่อสาร			
1.2 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม จัดทำแผนกลยุทธ์กระบวนการพัฒนาผู้เรียนระดับอุดมศึกษาให้เกิดทักษะสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ให้เกิดกระบวนการพัฒนานิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา			

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1.3 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ถ่ายทอดนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติจริงลงในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ			
1.4 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับสถาบันอุดมศึกษา			
1.5 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วิเคราะห์ผลลัพธ์การประเมินเพื่อหาแนวนโยบายที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารของสถาบันอุดมศึกษา			
2. สถาบันอุดมศึกษา ควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเสริมสร้างทักษะสื่อสารในนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ ด้านกระบวนการพัฒนาทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา			
2.1 สถาบันการศึกษากำหนดให้ทักษะสื่อสารเป็นอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยกำหนดให้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่เพียงนำไปสอดแทรกในรายวิชาเท่านั้น แต่ควรจัดให้เป็นกิจกรรมบังคับที่นิสิตนักศึกษาทุกคนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวเพื่อให้เกิดทักษะสื่อสารตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด			

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
2.2 สถาบันการศึกษากำหนดอัตลักษณ์ทักษะสื่อสารในระดับชั้นปี ดังนี้ - เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 1 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 1 - เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 2 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 2 - เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 3 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 3 - เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 4 นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะสื่อสารในระดับที่ 4			
2.3 สถาบันการศึกษาสันนิษฐานงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาให้กับคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และส่วนงานดูแลกิจกรรมนิสิตนักศึกษา			
2.4 สถาบันการศึกษาจัดค่ายเพื่อให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารโดยแยกเป็นชั้นปีและแยกเป็นแต่ละกิจกรรมและมีการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม			
2.5 สันนิษฐานงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้เพียงพอต่อนิสิตนักศึกษาของสถาบัน			
2.6 กำหนดเกณฑ์จบการศึกษาโดยนิสิตนักศึกษาต้องการผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร			

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
3. ส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ ส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้รับกิจกรรม เสริมสร้างทักษะสื่อสารตามนโยบายและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้กับนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้ยังผลักดันกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้เข้าถึงนิสิตนักศึกษาทุกคนและให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรม เพื่อให้เกิดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนิสิตนักศึกษาอย่างแท้จริง			
3.1 จัดหาวิทยากรหรือบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะสื่อสาร เพื่อดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร นอกจากนี้ก็นำนิสิตนักศึกษาที่มีทักษะสื่อสารที่ดีหรือนิสิตนักศึกษาที่มีชื่อเสียง มาเป็นผู้ช่วยในการดำเนินกิจกรรมเพื่อทำให้งิจกรรมมีความน่าสนใจในการเข้าร่วมมากยิ่งขึ้น			
3.2 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้สำหรับการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร			
3.3 จัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมในแต่ละระดับชั้น			

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
3.4 ส่วนงานคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ จัดกิจกรรมเพิ่มเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาของแต่ละชั้นปี ดังนี้ - นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 1 - นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 2 - นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 3 - นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารในระดับที่ 4			
3.5 เพื่อให้ นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะสื่อสารอาจให้นิสิตชั้นปีที่ 4 เป็นผู้ช่วยวิทยากรหรืออาจารย์ในดำเนินกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3, ให้นิสิตชั้นปีที่ 3 เป็นผู้ช่วยวิทยากรหรืออาจารย์ในการดำเนินกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 เป็นต้น ซึ่งวิธีนี้จะเป็นการตอกย้ำให้นิสิตนักศึกษาที่มาเป็นผู้ช่วยในการจัดกิจกรรมเกิดการพัฒนาทักษะสื่อสารมากยิ่งขึ้น เพราะนิสิตนักศึกษาจะรู้สึกได้ว่าเมื่อตนเองได้เป็นต้นแบบจะมีความระมัดระวังและพัฒนาตนเองให้มีทักษะสื่อสารมากยิ่งขึ้น			

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
3.6 จัดโครงการประกวดโครงงานเพื่อให้นิสิตนักศึกษาสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษา เพื่อเป็นการปลูกฝังทักษะสื่อสารให้นิสิตนักศึกษามากยิ่งขึ้น เพราะการกำหนดกิจกรรมจะต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากความคิด การวางแผน การลงมือปฏิบัติและสามารถเกิดเป็นกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาพึงพอใจและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารต่อไป			
3.7 มีการประเมินความพึงพอใจจากนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมเพื่อนำมาพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารให้ทันสมัยและเข้าถึง และเหมาะสมแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ระดับชั้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสารเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด			

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ข

หนังสือรับรองจริยธรรมในมนุษย์

MF-04-version-2.0

วันที่ 18 ธ.ค. 61

หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นายวรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์
หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศึกษาศาสตร์
รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-234/2562X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 19 ธันวาคม 2563

ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563

(ลงชื่อ)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันตแพทย์หญิงณัฏฐา เข็มจิรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ)

(แพทย์หญิงสุวิพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-234/2562

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายวรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์
วัน เดือน ปี เกิด	2 กรกฎาคม 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดสุพรรณบุรี
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี (บธ.บ) การบัญชี จาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ปริญญาโท (วท.ม) การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปริญญาเอก (กศ.ด) การบริหารการอุดมศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	68/38 ถนนหลวงทรงพล ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000